

ఉపనిషత్తులు

విచారణ

మహా నారాయణోపనిషత్ - 1

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కుక మహర్షి

గురు నాటర మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శిక్షప్తి

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాఠి

గురు గోరమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు శ్రీరామ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయి

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయి బాలా

గురు ఆరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు ఛత్తంపి పురుషోత్తమ

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమహార్య

వందే గురుపరంపరాం...

నన్ను “నేను” తెలుసుకోవటానికి

నన్ను “నేను” మార్పుకోవటానికి

“నేను” గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంథాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంథాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంథాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకే దాదాపు 5000 పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా <http://www.new.dli.ernet.in>), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(<https://archive.org>), గూగుల్ వెబ్ సైట్(<https://www.google.co.in>), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(<http://www.microsoft.com>) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంథాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటి, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంథాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in> లేక <http://www.dli.ernet.in>
- 2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: <http://www.sairealattitudemanagement.org>
- 3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: <https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: <https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement>

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంధ వీడియోలు: <https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంథపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2990100073393

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంథముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

SaiRealAttitudeManagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

* సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు *

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or](#)
[Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none"> Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none"> INSA	<ul style="list-style-type: none"> Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	<ul style="list-style-type: none"> Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Author's Last Name																														
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Year																														
1850-1900					1901-1910					1911-1920					1921-1930					1931-1940					1941-1950					1951-
Subject																														
Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...																						
Language																														
Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu																						

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

మహాకాయాస్మరణము

డా.బి.వి.ఎం.ఎస్.ఆర్.ఆర్.ఆర్.

మహానారాయణశేషశాస్త్ర

(మూలము, వ్యాఖ్యానము)

(ప్రథమ భాగము)

రచన

డా పిడూరు జగన్మోహనరావు

దివరల్డ్ టీచర్ ట్రస్టు

“వేదభూమి” 12-2-417/ఎ/8,

జయనగర్, LIC కాలనీ

హైదరాబాదు - 500 028

మూల్యము రూ 58/-

విన్నపము

‘ఓం కారము ఈ సృష్టికి బీజముకాగా దానినుండి వేదము నారాయణుని అంశగా వ్యక్తమైనది అట్టివేదమే బ్రహ్మయనికూడ సంకేతింపబడినది అట్టి వేదము మరల నారాయణుని ప్రవృత్తులైన సృష్టిదర్శములుగా అనేకములుగా విస్తరించినది సృష్టి సంకల్పమే ‘ఓం కారముగానున్న మొట్టమొదటి బీజము అదియే ఈ సృష్టికాదారమైనట్టి విశ్వశ్రేయస్సు అనుపేర వరమదర్శముగా తెలియబడుచున్నది అన్ని దర్శములునూ దీనిపైననే ఆదారపడియున్నవి వేదము ఈసృష్టికి కారణమైన మొట్టమొదటి వెలుగు కాగా దానినుండి వెలుగులనేకములుదిగివచ్చినవి అవియే, యిప్పుడు మనకు తెలిసిన వేదములు ఈ మొట్టమొదటి వేదము సృష్టియందంతర్లీనమై యుండి ప్రకృతిద్వారా వ్యక్తమగుచుండగా దానిని దర్శించిన ద్రష్టలు (Seers) తమకు అందినవిదమున అందినంతవరకు బీజాక్షరముల రూపమున సంపుటికరించి తమకు తెలిసిన బాషలో మానవ సమాజమునకు వేరువేరు కాలములలో అందించుచుండిరి ఇట్లు సృష్టి ప్రారంభమైన నాటినుండి నేటివరకు అట్లు దర్శించుట, అందించుట, అందుకొనుచుండుట జరుగుచునే యున్నది ఇంత జరిగిననూ వేదము మానవులకు పరిపూర్ణముగా అందినదని చెప్పలేము ఎంత అందిననూ అందుకొనవలసినది మరింతగా మిగిలిపోవుచునే యున్నది కనుకనే వేదము అనంతమని చెప్పబడినది

మహర్షులనేకులు తాము దర్శించిన వేదమంత్రములను, సూక్తములను పేర తమ శిష్యులకు అనుగ్రహించి యిచ్చియున్నారు నేటికి ఐదువేల సంవత్సరములకు పూర్వము వేదవ్యాసుడను మహర్షి అప్పటికే తామరతంపరగా పెరిగిపోయి జనబాహుళ్యమునందు విస్తరించియున్న వేదసూక్తములను, మంత్రములను సంహితలుగా కూర్చి స్థూలముగా నాలుగు విభాగములు చేసి సంపుటికరించెను అవియే సామవేదము, యజుర్వేదము, ఋగ్వేదము, అదర్వణవేదము కానీ యిట్లు వేదము మంత్రముల స్వరూపమున దర్శనమిచ్చుట ఒక్క భారతదేశములోనే కాక ప్రపంచమునందు అన్ని దేశములయందును జరిగినది పాతాళదేశమని పూర్వము పిలువబడిన నేటి అమెరికా దేశమునందును, యవనదేశమునందు, ఈజిప్టు దేశమునందు ఇంకను పెక్కుచోట్ల యిట్లు మంత్రములు దర్శించుట మానవజాతి కందించుట జరిగినది కాని పెక్కు దేశములయందు అవి సమగ్రముగా తరువాత తరములవారికి అందించుట జరుగలేదు అదృష్టవశమున భారతదేశమందు కొంతభాగము వీలమైననూ ఎక్కువభాగము ప్రస్తుత తరములవరకు అందింపబడినది కానీ

వేదములు నవీన సమాజమునందు ఎక్కువ ఆదరింపబడకపోవుటచే నేటి బారతీయులలో చాలామంది దానియందు అనాదరము వహించుచున్నారు దీనిని ప్రకృతిమరియొక విచిత్రమైన మార్గమున పరిష్కారము చేసినది జర్మనీ, బెల్జియం, స్విట్జర్లాండ్ మొదలగు అనేక దేశములలో ప్రజలకు వేదమునందు అభిమానము పెరిగి వేదసంహితలను వారివారి బాషలలో కూర్చు చేసుకొని అచ్చువేసుకొనుచున్నారు ప్రస్తుతము మనకు బారతదేశమున లభ్యముకాని వేదసంహితల పాఠములు కొన్ని జర్మనీదేశమున లభ్యమగుచున్నవన్నచో బారతీయుల దురదృష్టమేమని చెప్పవచ్చును!

ఈ ప్రస్తుతము గ్రందము మహానారాయణోపనిషత్తు అని పిలువబడు ఉపనిషద్భాగము ఇది కృష్ణ, యజుర్వేదమునందలి తైత్తిరీయారణ్యకము నందలిది వేదములయందలి కొన్ని ప్రధాన బాగములు ఉపనిషత్తులను పేర కూర్చు చేయబడినవి వీనియందు మంత్రములు పెక్కుభాగము నిత్యజీవితమునందు సామాన్యులకెక్కువ ఉపయోగించునట్లు కూర్చు చేయబడినవి అనగా యోగసాధనకు సంబంధించిన రహస్యములు మంత్రములు, ద్యాన పద్ధతులే కాక స్నానము, బోజనము, జలపానము, ఇతరులతో వ్యవహారము మున్నగు సమయములందు తానుండవలసిన విధానములనుగూర్చి, అందు దోషములున్నచో తోలగించుకొను విధానములు మున్నగువానితోబాటు ఆహారదోషములు, జలదోషములు నిర్మూలనమగుటకు కావలసిన మంత్రములుకూడ వివరింపబడినవి దీనినిబట్టి వేద ఋషులు ప్రతిపాదించిన మార్గము పూర్తి శుష్కవైరాగ్యము కాదనియు, బౌతిక సుఖములు సాదించుకొనుచునే యోగసాధన చేసుకొనవచ్చుననియు, అదియే యోగజీవనమనియు తెలియుచున్నది ముఖ్యముగా ఈ నారాయణోపనిషత్తునందు అట్టి మంత్రములన్నియూ విశేషముగనూ, సమగ్రముగనూ వ్యక్తీకరింపబడినవి

నారాయణునిగూర్చి తెలువబడు ఈ నూక్తమునందు నారాయణుని పేరు మిక్కిలి తక్కువగా కనుపించును నారాయణునితోబాటు నృష్టికి కారణములైన దేవతలనుగూర్చి వారి ప్రవృత్తులనుగూర్చి విశేషముగా వివరింపబడినది ముఖ్యముగా అగ్ని, ఇంద్రుడు, వరుణుడు, రుద్రుడు, ఆదిత్యుడు, బ్రహ్మ, ప్రజాపతి, వసువులు, దుర్గ, షణ్ముఖుడు మొదలగు దేవతలనుగూర్చి, వారి ప్రవృత్తులనుగూర్చి చెప్పబడినది అనగా నారాయణుడే ఈ సమస్త నృష్టిగా దిగివచ్చెననియు, ఈ చెప్పబడిన దేవతలందరూ ఆయనలోని బాగములేయనియూ వీరందరినిగూర్చి చెప్పుట యనగా నారాయణునిగూర్చి

చెప్పుటయేయగుననియు ఇందలి బావము దీనిని గుర్తించుకొనకున్నచో ఇది వేరు వేరు దేవతల మంత్రముల సంపుటియగును కాని ఇందలి నారాయణు అంతర్యామిత్వము స్ఫురింపదు

ఈ మహానారాయణోపనిషత్తు వ్యాఖ్యానమునకు నన్ను పురికొల్పినవారు సుహృన్నిత్రులైన శ్రీ J కృష్ణ సోమయాజులుగారు నేను ప్రతిదినము వ్యాఖ్యానము చేయుచుండగా ఆయన రికార్డు చేయగా అది మొత్తము 88 క్యాసెట్లయందు వచ్చినది దానిని పునఃపరిశీలనము చేసి గ్రందరూపమున కూర్చు చేయవలసినదిగా ఆయన కోరిరి ఆయన ద్వారా మాష్టరుగారి ఆదేశమును గ్రహించి నేను అట్టి ప్రయత్నమునకు పూనుకొంటిని ఈ ప్రస్తుత గ్రందముతోబాటు మరియొకభాగముగా గాని మరి రెండు భాగములుగా గాని ఈ వ్యాఖ్యానము పూర్తికాగలదని నాబావన గురుదేవులైన కులవతి ఎక్కిరాల కృష్ణమూచార్యగారి (Master E K) శుశ్రూషచే నాకు లభించిన విజ్ఞానము ఈగ్రందరూపమున వ్యక్తీకరించితిని ఆ గురుదేవుని వెలుగే నాకు నిరంతరము మార్గదర్శకముగానున్నది ఈ ప్రదమభాగములోనే పాఠకుల సౌకర్యార్థం మూలమంత్రములు నన్నరంగా అందించబడుచున్నది

ఈగ్రంద రచనయందు నాకునహకరించిన సోదరీ సోదరులు అనేకులు వారి సహకారమే లేనిచో నేను దీనిని ప్రకటించుట మిగుల కష్టసాధ్యమై యుండెడిది నాయీ వ్యాఖ్యానమును, అర్థతాత్పర్యాదులను పరిశీలించి తగు సవరణలు చేసియిచ్చిన పెద్దలు శ్రీ TKV రామవన్ గార్కి, శ్రీ M సత్యనారాయణమూర్తిగార్కి, నా కృతజ్ఞతలు ఈ గ్రందప్రచురణకు ఆర్థిక సహాయముచేసిన దాతలకు నాకృతజ్ఞతలు ఇట్లు అనేకవిదముల నాకు నహకరించి, ప్రోత్సహించిన పెద్దలు, పిన్నలు ఎందరో కలరు అట్టివారందరికిని నారాయణ స్వరూపులైన మాష్టరుగారు ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యములనిచ్చి సదా సుఖశాంతులతో వర్ధిల్లచేయుదురు గాక!

ఇట్లు

విధేయుడు

పిడూరు జగన్మోహనరావు

అనువాకము - 1

మంత్రము 1

అంబస్యపారేభువనస్యమద్యే నాకస్యప్రౌష్ఠే మహతోమహీయాన్|
శుక్రేణ జ్యోతిర్గంషిసమను ప్రవిష్టః ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అన్తః||

ప్రతిపదార్థము

అంబస్య + అపారే = అపారమైన జలముల యందు,
భువనస్యమద్యే = లోకములమద్యే (కేంద్రమున),
నాకస్యప్రౌష్ఠే = నాకము లేక దేవలోకము వెనుక,
మహాత్మఃమహీయాన్ = మహాత్ములన్న అతీతమైన వాడైన,
ప్రజాపతిః = సృష్టికర్త,
శుక్రేణ = శుక్రునిచేత,
జ్యోతిర్గంషి = వెలుగులయందు
సమనుప్రవిష్టః = ప్రవేశించెను
గర్భేఅన్తః = ఈసృష్టిగర్భములోపల,
చరతిః = చరించుచున్నాడు

తాత్పర్యము

అపారమైన ఈ సృష్టిజలములయందు లోకములన్నింటికి మద్యలేక
కేంద్రమున దేవలోకమునకు వెనుక (ఆదారమైన) మహాత్ములకు కూడా
కారణమైనట్టి ప్రజాపతి శుక్రుడు అను బీజముగ (తారలుగా నున్న)
వెలుగుల యందు ప్రవేశించి ఈ (ప్రకృతి యొక్క) గర్భకోశమునందు
చరించుచున్నాడు

వివరణము

ఈ సృష్టికి ప్రారంభమున అంతయు జలములుగా నుండెను
జలములనగా బౌతిక జలములుకాక, సమస్త సృష్టి దేనియందు
కరగియుండునో అట్టి మహాజలములేక సముద్రము దానియందు
వస్తువులు, జీవులు, ప్రాణులు, గ్రహగోళములు, దేవతలు మున్నగునవి
కరగియుండి సృష్టి ప్రారంభమగుచున్నపుడు నీటిపై మంచుగడ్డలవలె
వ్యక్తమగుచున్నవి ఇట్టిజలములే తన మొదటిరూపముగా దిగివచ్చువాడు

నారాయణుడు నారములనగా నీరు జలములు తన మార్గముగా లేక
యనముగా గలవాడు గనుక ఆయన నారాయణుడని చెప్పబడినాడు

అంబన్ శబ్దమునకు నీరనియు తల్లి యనియు అర్థములున్నవి అనగా
ఈ మహాజలములే సృష్టికి మొదటి కారణమై, సృష్టిని తమయందు తల్లి
స్వరూపమునందువలె దరించి యున్నవి అట్టి ఈ జలతత్వమునే సృష్టికి
కారణమైన మూల ప్రకృతియని కూడా పిలుతురు మహాజలములకు
అనుబంధమనియు, ఆనందమనియు కూడా అర్థములున్నవి ఇవి ఒక
స్థువునకు గల రంగు, రుచి, వాసన వంటి లక్షణములు ప్రవహించుట,
రగుట, తనలో కలుపుకొనుట మున్నగు లక్షణములు జలములకు
హజములు ఆనందమునకును లేక అట్టి అనుబంధమునకును ఈ
క్షణములే గలవు ఆనందముగా నున్నవానికి మనస్సు, బుద్ధి,
ఇంద్రియములు మున్నగునవి తాత్కాలికముగా పనిచేయవు వాని
వృత్తులన్నియు, ఆనందమునందే లీనమగును చక్కని సినిమాను
చూచుచున్నవానికి చూచుచున్నంతసేపు తన చుట్టును ఉన్న మిగిలిన
షయములు మనస్సు నాకర్షింపవుకదా! చూచుచున్నంతసేపును వాని
మనస్సు సినిమా యందే యుండును గాని, మిగిలినది గమనించడు
వరకు కాలముకూడ మనస్సు నుండి జారిపోవును ఇంతసేపు
గాచితిమా! యనిపించును కనుక అట్టి అనుభూతికి తమ చుట్టూ
న్నవానిని తమలో కలుపుకొను లక్షణము గలదు అట్టి జలములే పై
కములయందు ప్రేమ యను లక్షణమును తెలియజేయును అందుచేతనే
గన్మాతను గూర్చి స్తోత్రము చేయు లలితా సహస్రనామస్తోత్రము
శ్రీమాతా యని ప్రారంభమగును అనగా ఈసృష్టి మొత్తము
కారణము, అవ్యాజము, నిర్మలమూనైన మాతృప్రేమపై
దారపడియున్నది అట్టి తల్లి జీవునికి, పరమాత్మకు మధ్యగా నుండి
పెంచేయుచున్నది తన పుట్టుకకు తండ్రి కారణమైనను పుట్టగానే మొదట
ను చూచునది తల్లినే కదా! ఇట్టి ఈ తల్లి అను లక్షణమే సృష్టికి
కారణముగా పనిచేయును అట్టి ఈ మహాజలములే క్రింది
కములయందు ఆవేశాత్మకమైన మనః ప్రవృత్తులుగా పనిచేయు
న్నవి కనుకనే కామక్రోధాత్మకమైన ఆవేశములయందు చిక్కిన వారికి
సమున్నగునవి పనిచేయవు

ఈ జలములకు అతీతముగా నున్నట్టి పరమాత్మ ఈ జలముల లోనికి
కిరిగించెనని చెప్పబడినది అనగా తండ్రి తానే కుమారుడై తల్లి

గర్భకోశమునందు ప్రవేశించుచున్నాడని అర్థము తండ్రియుందున్న పితృత్వము అన్న జీవలక్షణము (Seed principle) మరియు బీజాంకురశక్తి (Germination) అనువానినే ప్రజాపతి యని అందురు ప్రజాపతి అనగా The lord of principles of generation, germination and reproduction అతడు పనిచేయు లోకమును జనోలోకము(The plane of generation) అని అందురు ఈ మొత్తము విశ్వమే మూల ప్రకృతి యను తల్లి యొక్క గర్భకోశము కాగా అట్టి గర్భకోశము యందు లేక ఒడి యందు ప్రజాపతి ప్రవేశించెనని చెప్పబడినది ఇదియే వేదమునందు మాతరిశ్వము అని కీర్తింపబడినది అట్లు తల్లి ఒడి యందు ప్రవేశించిన పరమాత్మ వటపత్రశాయిగా వర్ణింపబడినాడు వటపత్రమనగా మట్టియాకు అందలి శిశువనగా మట్టిగింజ యందు వృక్షముగా దిగివచ్చునట్టి శక్తి అట్లు వటపత్రశాయిగానున్న శిశువు తన కాలి బొటనవ్రేలిని నోటిలో నుంచుకొనెనట శిరస్సు ప్రారంభమునకును, పాదము అంత్యమునకును సంకేతములు ఈ రెండును కలిసి యండెననగా సృష్టికతీతమైన సృష్టిలోనికి దిగివచ్చిన వెలుగని మరియు రాశి చక్రమని యర్థము మనము పురాణములు, వేదములు చదువుకొనుచున్నపుడు, ముఖ్యముగా గుర్తుంచుకొనవలసిన విషయమేమనగా, జ్యోతిశ్శాస్త్ర విజ్ఞానము వాటిని అర్థము చేసికొనుటకు సహకరించునని రాశిచక్రము, 27 నక్షత్ర విభాగము, గ్రహాలక్షణములు మున్నగునవి చక్కగా తెలిసియుండవలెను సూర్యుడు భూమిచుట్టు తిరుగుచున్నట్లు కన్పించుమార్గమునే 'రాశి చక్రము' అందురు ఇది 12 విభాగములు చేసి ఒక్కొక్క దానిని ఒక్కొక్క రాశి అని పిలిచిరి అవి మేషము, వృషభము, మిథునము, కర్కాటకము, సింహము, కన్య, తుల, వృశ్చికము, దనుస్సు, మకరము, కుంభము, మీనము ఈ పన్నెండు రాశులలో సూర్యుడు ఒక్కొక్క నెల ఒక్కొక్క రాశిలో నుండును అట్టి రాశి చక్రమునందు కాలముగా, మరియు సృష్టిగా వ్యక్తమగువాడు పరమాత్మ ఈచక్రభ్రమణమే నారాయణుని మార్గము లేక అస్తిత్వము నీరు మరుగుచుండగా నీరు పైకి, క్రిందికి ప్రయాణము చేయుచున్నట్లు నారాయణుడు సృష్టి చక్రము నందు ప్రవేశించి, పరిభ్రమించుచు మరల సృష్టి కతీతముగా మరలుచున్నాడు ఇదియే నారాయణము లేక అంతర్యామియైన పరమాత్మ యొక్క అయనము ఇది పైన చెప్పినట్లు నీటివలె నుండును కనుక నారాయణముని చెప్పబడినది నారాయణుడు అనగా అట్టి మార్గము తానే అయినవాడు నారాయణునికిని

వాని మార్గమునకును బేదములేదు నారాయణునుపాసించుట యనగా వాని మార్గమునుపాసించుటయే అనగా (మరల) సృష్టినుపాసించుటయే అగును ఇది ఎట్లు పొనగననగా, విశ్వమును, అందలి సౌరకుటుంబములను, గ్రహగోళములను, నక్షత్రములను నారాయణునికి అస్తిత్వముగా లేక స్వరూపముగా చూడవలెను వాటి పరిభ్రమణములే నారాయణుని మార్గములు అంతేకాక, కాలచక్రముకూడ నాని పరిభ్రమణ మార్గమే ఈ కాలచక్రము మానవుని జీవితముగా, అందలి సంమటనలుగా అనుభవమగుచుండును జీవితమునందలి సంమటనలకు, వాని అనుభవములకు వెనుక గల పరమార్థము తెలియనిచో నారాయణుని సాన్నిధ్యము లభింపదు నిజమైన సాదకునకు జీవితమే నారాయణుని మార్గమై ఆనందమే అందలి అనుభవముగా సిద్ధించును

భూ అను శబ్దమునకు పుట్టుట లేక అట్లగుట అని అర్థము భువనమనగా వ్యక్తమైనది లేక లోకము అని అర్థము 'భువనస్యమద్యే అనగా పరమాత్మ నుండి వ్యక్తమైన ఈ సృష్టి గోళము అని యర్థము దీనియందు లోకములన్నియు పౌరల పౌరల వలెనున్నవి మనయందు మనస్సు, బుద్ధి (Intelligence) ఇంద్రియములు మున్నగునవెట్లున్నవో అట్లే ఈ విశ్వగోళమునందు లోకములన్నియు ఇమిడియున్నవి అట్టి ఈ సృష్టి గోళమునకు మధ్యగా అనగా కేంద్రముగా పరమాత్మ యున్నాడని చెప్పబడెను ఇదియే 'సుపర్లనూక్తము' నందు భువనస్యనాటి" అని చెప్పబడినది కనుక ఈ ప్రజాపతియే లోకమునకాదారముగానున్నాడు బ్రహ్మగా వచ్చిన అంతర్యామి మొట్టమొదటి ప్రజాపతియైనాడు అట్టి ప్రజాపతులు మొత్తము 21 మంది వారు బ్రహ్మ, రుద్రుడు, మనువు, దక్షుడు, భృగువు, దర్ముడు, తపస్సు, యముడు, మరీచి, ఆంగీరసుడు, అత్రి, పులస్త్యుడు, పులహుడు, క్రతువు, వశిష్ఠుడు, పరమేష్ఠి, సూర్యుడు, చంద్రుడు, కర్దముడు, క్రోదుడు, విక్రతుడు అనగా ఏడు లోకములయందును మూడు అంశలు చొప్పున (3x7) 21 మంది ప్రజాపతులు పనిచేయుచున్నారు వీరు ఏడులోకములకు కారణములైన సృష్టికర్తలుగానున్నారు

నాకస్య వృష్టి' అనగా నాకమునకు వెనుక అని అర్థము నాకము అనగా పాపము లేనిది అని అర్థము దీనినే దేవలోకము అని అందురు అనగా దేవతలందున్నట్టి స్థితి దేవతలు తమ కర్తవ్యమును పాపపుణ్యములకొరకు కాక, కేవలము కర్తవ్యముగా నిర్వహింతురు

సూర్యుడు లోకములకు వెలుగునిచ్చుట పుణ్యమును గూర్చి కాక, ప్రకాశించుట తన దర్మముగా వెలుగును ప్రసాదించుచున్నాడు ఇట్లు సకల దేవతలకు కారణమైన ఒకే వెలుగు పరమాత్మ ఆయన మొదట ప్రజాపతియై (దిగివచ్చి) దేవతలను సృష్టించెను

మహతోమహీయాన్ - మహత్తు అనగా ఈ విశ్వగోళమునందు నిండియున్న తెలివి దీనినే బుద్ధి అనియు, electricity అనియు వ్యవహరింతుము ఈ మహత్తై సృష్టికాదారమైన మొట్టమొదటి ప్రాణశక్తి ఇదియే జీవులలోనికి జీవశక్తిగా దిగి వచ్చుచున్నది ఇట్టి ప్రాణశక్తిచే ఈ సృష్టిగోళమంతయు నిండియున్నది దాని వలననే తారలు పుట్టుచున్నవి, వెలుగుచున్నవి ఇట్లన్నిటికి కారణమైన మహత్తు పరమాత్మ వలననే కలుగుచున్నది కనుక ఆయన మహతోమహీయాన్ అని చెప్పబడినాడు

అట్టి ప్రజాపతి శుక్రేణ జ్యోతిగ్ంషి సమనుప్రవిష్టః అని స్తోత్రము చేయబడినాడు శుక్రేణ అను పదమునకు శుక్రుడు అను వెలుగుగా అని అర్థము శుక్రము అనగా శుక్రదాతువని, తెలుపు అని కూడా అర్థము కలదు శుక్రేణ జ్యోతిగ్ంషి సమను ప్రవిష్టః అనుటలో ప్రజాపతి ఈ లోకమునందు శుక్రుడను మొదటి వెలుగుగా ప్రవేశించెననియు, ఈ శుక్రుడు భృగువంశము వాడు, గనుక భృగువను పదమునకు సృష్టియందు మొట్టమొదటగా వ్యక్తమైన తెల్లని వెలుగనియు, అదియే మానవుని యందు శుక్రదాతువుగా దిగి వచ్చెననియు, మరల అదియే సౌరమండలములో శుక్రగ్రహముగా వచ్చెననియు సూచించబడు చున్నది విశ్వేదేవతలలో నొకడైన భృగువను ప్రజాపతి నుండి దిగివచ్చిన శుక్రుడు, గ్రహదేవతలలో నొకడు అతడే మరల శుక్రదాతువై తండ్రి గర్భమునుండి తల్లి గర్భములోనికి ప్రవేశించి, జీవోత్పత్తికి కారణమగుచున్నాడు ఇదియే 'ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అన్తః అని చెప్పబడినది ఈ శుక్రుడు రాక్షసగురువుగా పురాణములయందు వర్ణింపబడినాడు రాక్షసః అను శబ్దము రక్ష' అను శబ్దమునుండి వచ్చినది రాక్షసులనగా దేహమును చెడిపోకుండ నిలిపియుంచునట్టి లేక రక్షించునట్టి శక్తులు ఇవియే దాతువులయందును ఖనిజములయందును పనిచేయుచున్నట్టి శక్తులు అట్లు, దాతువులతో కూడిన మానవ దేహము మయనభగా మహాబారతమునందు చెప్పబడినది దీనిని మయుడను రాక్షసుడు నిర్మించి పాండవులకు కానుకగా ఇచ్చెను పాండవులనగా పంచేంద్రియ ప్రజ్ఞలు వారికి నివసించుటకివ్వబడిన గృహమే మయనభ

ఇదియే మానవుని బౌతికదేహము అందు ఉన్నవి లేనట్లు, లేనివి ఉన్నట్లు కనిపించును మానవ దేహమునందు, దేహమునకు కారణమైనట్టి ఆత్మ కనిపించదు బౌతికద్రవ్యముల పేర్చుగా నిర్మింపబడిన శరీరము మాత్రము యున్నట్లు కనుపించును ఉన్నది ద్రవ్యముల (Chemicals or elements) పేర్చు తప్ప దేహముకాదు ఆ పేర్చు ప్రాణశక్తి పై మరియు జీవ ప్రజ్ఞ (Soul) పై ఆధారపడియుండును కాని అవి కన్పింపవు ఇట్టి భౌతిక దేహనిర్మాణమునకు శుక్రుడే కారణము దేవదానవ యుద్ధమునందు రాక్షసులు చనిపోవుచుండగా శుక్రుడు మృత సంజీవిని విద్యచే చనిపోయినవారిని మరల బ్రతికించుచుండెను అనగా జీవులకు శరీరములు నశించుచుండగా శుక్రదాతువు వలన స్త్రీ గర్భకోశమునందు శరీరములు కల్పింపబడి జీవులు మరల జీవించుచున్నారని అర్థము పైన చెప్పబడిన మంత్రమునందు వృత్తము, కేంద్రము అనునవి న్యాయము చేయబడుచున్నవి కనుక ఈ మంత్రార్థము తెలియవలెనన్నచో ఒక వృత్తమును గీచుకొని దాని కేంద్రమున బిందువు నుంచి అట్టిది ద్యానమందిరమున నుంచుకొనువారికి ద్యానము చేయుట సులభమగును

మంత్రము 2

యస్మిన్నిదగ్ం సంచవిచైతినర్వం యస్మిన్ దేవా అది విశ్వేనిషేదుః |
తదేవ భూతం తదు భవ్యమాశ్చదం తదక్షరే పరమే వ్యోమన్ ||

ప్రతిపదారము

ఇదం సర్వం = ఈ సమస్తము

యస్మిన్ = దేనియందు

సం (పతిచ) = నిలిచియున్నదో

వి, పతిచ = మరల లయమగుచున్నదో

యస్మిన్ = దేనియందు

విశ్వే దేవాః = విశ్వము నందలి దేవతలు

అదినిషేదుః = ఆశ్రయించి యున్నారో

తదేవః = అదియే

భూతం = జరిగిపోయినది

తత్ + ఉ = అది మాత్రమే

భవ్యమ్ = జరుగనున్నది

తత్ + ఉ = అదియే

ఇదం = ఈ వర్తమానము సైతము

తత్ = అది

అక్షరే = నశింపనిదైన

పరమే = అతీతమైన

వోమన్ = ఆకాశము నందు

తాత్పర్యము

ఈ ప్రపంచమంతయు, దేనియందు నిలచియున్నదో మరల దేనియందు లయమగుచున్నదో, ఈ విశ్వము నందలి దేవతలందరు దేనియందు ఆశ్రయము కలిగి నిలిచి యున్నారో అదియే భూతము, భవిష్యత్తు మరియు వర్తమానము అను మూడుగా తెలియుబడుచున్నది అది అన్నిటికిని అతీతమైన ఆకాశమునందు నశింపని స్థితియందు అనగా అక్షరమైయున్నది

వివరణ

ఈ ఋక్కునందు మొదటి ఋక్కునందు వలెనే కర్తకు పేరు చెప్పబడలేదు ముందరి మంత్రవివరణయందు నారాయణుడను పేరు చదువు వారి సౌలభ్యము కొరకు ఉపయోగింపబడినది కాని మంత్రము నందు అట్టి పేరు లేకయే ఋక్కు చెప్పబడినది ప్రజాపతియనునది కూడ పేరు కాదుకదా! ఆ పదమునకు సృష్టించువాడు అని అర్థము అది లక్షణమే కాని పేరు కాదు నిజమునకు నారాయణుడనగా జలములేతన మార్గముగా గలవాడని అర్థము కనుక అది కూడ లక్షణమేగాని పేరు కాదు కనుకనే పెద్దలు దానిని 'తత్' అను శబ్దము చేత మరియు పరి అను శబ్దము చేత అతడనియు పిలిచిరి కృష్ణుడు భగవద్గీత యందు దీనినే నేను అను శబ్దముతో చెప్పెను ఈ ఋక్కు నందు దానినే యస్మిన్ అని వర్ణించిరి సృష్టి యందు అదియే సమస్తముగ వ్యక్తమై, మరల ప్రళయములోనికి లీనమగుచున్నది దీనిని ఆశ్రయించియే విశ్వము నందలి దేవతలందరు వ్యక్తమై నిలిచియున్నారు అనగా వారి వారి ప్రజ్ఞలుగా నుండుటయే గాక వారి దర్శములుగా అదియేయున్నది అనగా వారి ధర్మములకు అది అని చెప్పబడు వెలుగే ఆదారమైయున్నది దానినే భూతము జరిగిపోయినట్టిదిగా, మరియు భవ్యము జరుగ బోవు నట్టిదిగా చెప్పిరి భూతముజరుగుటకు ముందు జరిగిపోయినట్టిది ఎక్కడ వున్నదో,

జరుగబోవునది అక్కడవున్నది రెండు చోటలోనే యున్నవి అది ఎట్లనగా మనము వినుచున్నబాగము వర్తమానము ఈ మూడును టేపులో నున్నట్లే విన్నది, వినుచున్నది, వినవలసినది భూత బివిష్యవర్తమానములుగా మూడునూ చోటునందు సంస్కారములుగా నున్నవి ఇట్లు భూతము, బివిష్యత్తు, మరియు, వర్తమానముగానున్న దంతయునొకే వెలుగు సత్యమేమనగా పనులు జరుగుచున్నపుడు వాటి ప్రభావము మనస్సుపై పనిచేయుట వలన అనుభవముగా తెలియుచున్నది నిన్న అనగా జరిగిపోయిన అనుభవము యొక్క స్మృతి అట్లే రేపు అనగా జరుగబోవు పనులను గూర్చిన ఊహ ఇట్లు నిన్న, రేపు, లందు మనస్సు మాత్రమే పనిచేయు చుండగా వర్తమానము నందు అనుభవముగా మేల్కొని యున్నాడు ఇష్టమైనను, కష్టమైనను కాలము దాని ప్రభావము చూపుచునే యుండును ఈ అనుభవములు రుచుల వంటివి అవివదార్థములకు సంబంధించినవని తెలిసినవానికి అన్ని రుచులు ఇష్టమే యగును కనుకనే ఈ చోటయందున్నట్టి భూతబివిష్యవర్తమానములనే మానవుల స్వభావములుగా చెప్పుదురు అనగా ఇది వ్యక్తులలో నున్నప్పుడు వాటిని వారి వారి స్వభావములుగా గుర్తించెదరు వ్యక్తుల కతీతముగాచోటలో నున్నపుడు వాటినే సత్యము, తమస్సు, రజస్సు, అను త్రిగుణములుగా చెప్పిరి ఈ మూడు గుణములతో కూడియున్నటువంటి దానినే ప్రకృతి అందురు

అనగా ఈ త్రిగుణములునూ ప్రకృతి నుండియే పుట్టును, ఈ మూడు గుణముల వలన బౌతికమైన సృష్టియే గాక మానసికమైన అంతఃసృష్టియును జరుగును వాస్తవమునకు ప్రకృతి యనగా ఈ త్రిగుణముల సంపుటికరణము అనగా ఇట్లు సత్యము, రజస్సు, తమస్సునూ మూడు గుణములుగా నేర్పడినటువంటి ప్రకృతియే సూర్యోదయము! మిట్టమద్యాహ్నము, సూర్యాస్తమయము అను మూడు గుణములు గలిగినటువంటిదిగా నున్నది ఈ మూడింటిని కలిపినచో రోజుగును అట్లు ప్రకృతియే సూర్యోదయ, సూర్యాస్తమయములుగా దిగివచ్చుచున్నది ఇదంతయు సూర్యోదయమునకు ముందెచ్చటనున్నది'

భూమితన చుట్టూ తాను తిరుగుట అను స్వభావముగా ఇది ఏర్పడి వున్నది ఈ విధముగా ప్రకృతి భూమియందు అనువర్తించుట వలన సూర్యోదయము, సూర్యాస్తమయము ఏర్పడి వాటి కలయికయే రోజుగా తెలియుచున్నది అట్లే ఈ రోజు, రేపు, నిన్న అనునవి కూడా

తెలియుచున్నవి 'నిన్న' కాలమందు చుట్టుకొని యున్నది రేపు విచ్చుకొనబోవుచున్నది ఈరోజు విచ్చుకొనుచున్నది ఇదియే పురాణములు, ఉపనిషత్తులయందు సంకేతింపబడినది నిన్నటిపూవు వాడిపోయినది నేటి పువ్వు విచ్చుకొనుచున్నది రేపటి పువ్వు మొగ్గగానే యున్నది దీనినే పెద్దలు పోలికగా చెప్పిరి అట్లేరాబోవు పువ్వులు వనరు మొగ్గలుగను మరికొన్ని చిగుళ్లయందుండగా అనేకములు ఇంకను చెట్టునందే యిమిడియున్నవి ఇట్లేన్ని యున్నవో చెప్పుటకు వీలుకాదు మరల వాటినుండి విత్తనములు వచ్చి మరికొన్ని మొక్కలు వచ్చును వానికి మరల పూలు పూయును కావున ఈ నాటి పూవు నిన్న మొగ్గగా నున్నది నిన్నటి పూవు నేడు చోటులో కలిసిపోయినది అది అణువులుగా మారి భూమి యందు కలసిపోయి మరల ఆ అణువులే చెట్టునందు భాగములై వచ్చుటకు వేచి యున్నవి దీనినే కాలమను చక్రముగా పెద్దలు చెప్పిరి కావున 'తదేవ భూతం తదుభవ్యమా' అనినచో భూతమనగా జరిగిపోయినట్టిది భవ్యము అనగా జరుగబోవునట్టిది అని అర్థము దీనినే పెద్దలు అక్షరము (నాశనము లేనిది) అనిరి అనగా జరిగిపోయినది (ఏమయినది) ఏమియుకాలేదు) మరల రేపుగా దిగివచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నది ఇట్లు మరల మరల సూర్యోదయము వచ్చుచునేయుండును ఇట్లు నశింపని దానినే అక్షరము అని అందురు ఇది షరమమైనటువంటి నాశనము కానటువంటి ఆకాశముగానున్నది అచ్చట ఇది అతీతముగా నున్నది అనగా మనకు అందని స్థితిలో నున్నది ఇచ్చట మనకు ఈరోజు నిన్న రేపు యనునది అచ్చట వాని స్వభావములను కోల్పోయి ఆకాశమను పదార్థముగా మారిపోవును అనగా ప్రకృతికి అతీతమయిన స్థితిలోనికి పోవును అప్పుడు అది శాశ్వతమైన వర్తమానము (The Eternal Presence) గా నిలిచియుండును ఈ వర్తమానము ఆకాశము అంతర్యామి యందు లీనమై పోవును అనగా అప్పుడు చోటు (Ether) అను ప్రజ్ఞ యుండదు చోటును తెలుసుకొను ప్రజ్ఞయు నుండదు ఇదియే తన యందు తానున్నటువంటి స్థితి ఇట్టి స్థితినే పరమాత్మ, నారాయణుడు, అతడు, అది, తత్ యను శబ్దములతో చెప్పిరి అయితే ఈ శబ్దములన్నియు అతడిని గురించి చెప్పినవే కాని, అనుభవముగా వచ్చినవి కావు ఆయనను తెలిసికొనవలసిదే కాని ఇట్టి వాడు, అట్టి వాడు అని ఇదమితముగా చెప్పుటకు వీలుకాదు అనగా లోపలకు వెళ్ళకుండా Compound Wall చుట్టూ తిరుగుట వంటిది కనుక అతనిని మనము తెలుసుకొనవలెనన్నచో అతడి యందు

మనముండుటయే మార్గము అట్టి స్థితిలో మనకు తెలిసియున్న బౌతిక స్థితులన్నియు నశించును కావున ఇవి యన్నియు ఎచ్చట నున్నవి యన్నచో తదేవ బూతం, తదుదవ్యమా ఇదం, తదక్షరే పరమేవ్యోమన్

అని చెప్పబడినది అనగా బూతము, భవిష్యత్తు, వర్తమానము, యను మూడు స్థితులలో ఈవలకు వచ్చుచున్న సమస్తము అంతర్యామిగా యున్నది అనగా చోటుయందు (తనయందు) తానుగా నున్నది కాని అట్టిస్థితియందు కాలము యొక్క ప్రభావము కాని, దాని అనుభవము గాని ఇచ్చటిలోకములయందు మనకున్నట్లుగా నుండవు

ఉదా బాగా అలిసి పోయిన పిమ్మట, నిద్రించిన వ్యక్తికి బడలిక తెలియని మంచి నిద్ర వట్టి, తిరిగి ఉదయమున లేచినచో తాను అప్పుడే పడుకొని లేచినట్లనిపించును ఇట్లనిపించుటకు వెనుక ఒక సత్యము కలదు అది కేవలము బ్రాంతి కాదు ఎందుకనగా అట్టి సమయమునందు తన శరీరము, మనస్సు కూడ తనయందే లయము చెంది యుండును అప్పుడు తనకున్నట్టి బౌతిక సంబంధములన్నియు తెగిపోవును అప్పుడు జీవుడు కాలాతీతస్థితిని (timelessness) పొందును అనగా తనయందలి లోకములన్నిటిని అదిగమించి తనయందు తానుండునట్టి, కాలమున కతీతమైనట్టి, స్థితిలో నుండును ఆ సమయమున తన చుట్టు ఏమిజరిగెనో తెలియని స్థితిని పొందును అందువలననే గాఢనిద్ర యందు సుమారు 67 గంటలు గడచి పోయినను కేవలము ఒకటి రెండు గంటల కాలము మాత్రమే గడచి నట్లుండును దీనిని బట్టి అట్టి స్థితులయందు కాలము యొక్క ప్రభావము, అనుభవము ఎట్లుండునో గ్రహింపవచ్చును ఊర్ధ్వ లోకములోనికి పోవునపుడు కాలము యొక్క ప్రభావము తొలగి పోవును మన రోజు మనకన్నను తక్కువయైన చీమ, దోమ మొదలైన వానికి ఒక సంవత్సరమువలె నుండు ~

వాస్తవముగా బూతము, భవిష్యత్తు, వర్తమానము యనునవి పరమాత్మయొక్క వ్యక్తస్వరూపములే అంతర్యామియైనట్టి పరమాత్మయే కాలస్వరూపుడై కాలముగా విచ్చుకొని ఈ మూడుదశలుగా తెలియబడుచున్నాడు కావున నీవు సత్యము, నీ యొక్క అనుభవము సత్యము ఆ అనుభవము నిన్న నొక విదముగను, ఈ రోజొక విదముగాను రేపు ఇంకొక విదముగను యున్నను ఈ మూడుగా కలసి యుండునది ఒకే అనుభవము ఇది తెలిసిన వారు బూతము, భవిష్యత్తు అను ఊహలలోనికి చెదరిపోక మనస్సును వర్తమానము నందు లయము

చేయుచున్నారు వర్తమానము నందలి అనుభవమే నారాయణుని అస్తిత్వము ఇట్టి అనుభవమును ఇచ్చా ద్వేషములతో ముడి పెట్టక అనుభవముగనే గమనించువానికి మిగిలిన వన్నియు నశించి నారాయణుడుండును అప్పుడు జీవునకు బందము నశించి మోక్షస్థితి కలుగును

ఇట్లు నిరంతరము తానుగానున్న, లేక అనుభవముగ, తనకు తాను తెలియు స్థితినే, అక్షరమని అందురు అక్షరమనగా నాశనము లేనిది అదియేతో “ఓంకారము” కనుక “ఓంకారము” నందున్న వానికి నశించుటలేదు అనగా హృదయమునందు ఓంకారము మేలుకొని యుండి, మిగిలినది లేని వానికి నారాయణుడుండును అట్టి స్థితియే నారాయణుడుండు లోకము అట్టి పరమాత్మ యందు జీవునికి కలుగు అనుభవమే అనేక రకములైన అనుభవములుగా విశ్లేషణము చెంది భయము, క్రోధము మొదలగునవిగా తెలియబడుచుండును అదియే కాలముగా తెలియబడును అట్లు కాలము ఈ రోజు, రేపు నిన్న అను మూడుగా చెదరిపోవుచున్నది అంతే గాక నిన్న, రేపు ఈ రోజు అను ఈ మూడు స్థితులును నారాయణుని లోకము నందు శాశ్వతము అను ఒకే స్థితిగా నున్నవి ఒక విత్తనము మొలకెత్తినపుడు అందునుండి వృక్షము ఎట్లు రావలెనో, ఆ వృక్షము యొక్క రూప స్వభావములు ఎట్లుండవలెనో అనునవి యన్నియు ఆ విత్తనము యందే ఇమిడి వున్నవి అట్లు ఇమిడి వున్న సత్యమే నిన్న బీజముగాను ఈ రోజు మొక్కగాను మారుచున్నది అదియే మరల రేపు బీజముగా వచ్చును అట్లే నిన్న అనునది ఈ రోజు యొక్క సంమటనలుగా రూపొందును ఈ రోజు మరల రేపుగా వచ్చును ఈ రేపు అనునది మరల నిన్న అగును నిన్నటి అబిప్రాయములు ఊహలు ఈ రోజు సంమటనలైరేపటి పలితములకు కారణములగును కావున దీనినే తీదేదబూతం తదు భవ్యమా ఇదంతదక్షరే పరమ్ వ్యోమన్ అని చెప్పిరి అనగా నశించనదిగా పరమమైన ఆకాశము నందు నిండియున్నదియని యర్థము

మంత్రము 3

యేనా వృతం ఖంచదివం మహీంచ యేనా దిత్యస్తపతి తేజసా బ్రాజసాచ|
యమస్త ససముద్రే కవయో వయన్తి యదక్షరే పరమే ప్రజాః ||

ప్రతి పదార్థము

యేన = దేని చేత

ఖంచ = ఆకాశమును

దివంచ = దేవలోకమును

మహీంచ = భూలోకమును

ఆవృతం = చుట్ట బడి యున్నవో

యేన = ఎవరిచేత

ఆదిత్యః = సూర్యుడు

తేజసా = తేజస్సు చేత

బ్రాజసా = బౌతికమైన వెలుగు చేత

తపతి = తపింప జేయుచున్నాడో

కవయః = కవులు (సృష్టిని అల్లికగా అల్లుచున్న ప్రజ్ఞులు)

యం = ఎవరిని

యత్ = ఏది

అక్షరే = నాశనము లేనిది

పరమే = పరమమైన

సముద్రే = జలముల మద్యనుండి

ప్రజాః = జీవులను

వయంతి = వడకుచున్నారో

తాత్పర్యము

ఎవరిచే భూలోకము, భువరోకము మరియు సువరోకము అను మూడు లోకము లావరింపబడియున్నవో ఎవరి వలన సూర్యుడు తన ప్రకాశము చేత, కిరణములచేత భూమియందలి జలములను, జీవులను తపింప జేయు చున్నాడో, బౌతిక జగత్తును దూది నుండి దారమువడకునట్లు వడకుచున్నారో, ఎవరిని నశింపని స్థితినుండి జీవులుగ వ్యక్తము చేయుచున్నారో (ఆయనను ద్యానము చేయుము)

వివరణ

అంతరిక్షలోకము, దేవలోకము, భూలోకము దేని చేత ఆవృతమై (చుట్టబడి) యున్నవో దానిని తెలిసికొనవలెను అనగా ఎవరు ఈ మూడు లోకములుగా దిగి వచ్చిరో ఎవరు ఈ మూడు లోకములను ఆవరించి యుండిరో, ఎవరి ప్రభావము వలన ఈ మూడు లోకములును వేరు వేరుగా పని చేయుచున్నవో వానిని తెలిసికొనుటయే (ఈ మూడు లోకములనే ప్రజ్ఞామయ, ద్రవ్యమయ, శక్తిమయ లోకములని చెప్పిరి) ఉదా మంచుగడ్డ, నీరు, నీటియావిరి అను ఈ మూడు స్థితులయందును ఉన్నటువంటి నీటిని తెలిసికొనుచున్నట్లు, పై మూడు స్థితులకు కారణము 'అది' (తత్) అని చెప్పిరి ఆయనయే(తత్) ఈ మూడుగా ఆవరించియున్నాడు మరియు ఈ మూడు లోకములను, భూమియందలి జలములను, జీవులను, ప్రకాశముచేత, కిరణములచేత తపింపజేయుచున్నాడు 'ఐం' అనగా చోటు భూమికి, ఆకాశమునకు మధ్యనున్నది చోటు భూమి కేంద్రముగా నుండి ఆకాశము దాని చుట్టునూ పరిదిగా నున్నవి మనము పైకి చూచినపుడు నీలముగా భూమిచుట్టును ఆవరించి యున్నట్లు కనుపించునది ఆకాశము దీనినే దివము అనికూడ అందురు ఈ ఆకాశము నందే సౌరమండలము తేలియాడుచున్నది

సూర్యుని యొక్క తేజస్సు అనగా ఆయన ప్రకృతి లేదా స్వభావము సూర్యుని శక్తి అనగా సౌరశక్తి సౌరమండల మంతయు వ్యాపించి యుండును అందు గ్రహగోళములు పుట్టుట, వాటియందు జీవులు పుట్టుట, ఆ జీవులకు ప్రాణశక్తి మున్నగునవి సూర్యుని వలన జరుగుచున్నవి జీవులకు జీవించియుండుటకు కావలసిన ప్రాణశక్తి భూమినుండి రావలయును ఎందుకనగా సూర్యుని నుండి ప్రసరించు ప్రాణశక్తి (Solar energy) చాల తీక్షణముగను, అత్యంత తేజోవంతముగను ఉండి జీవులకు బరింపశక్యముగాకుండును సూర్యుని నుండి ప్రసరించు ప్రాణశక్తి భూమిచే గ్రహింపబడి భూమిపై జీవులకు వినిమయమగును ఈ సౌరమండల మంతయు వ్యాపించియున్న ప్రాణశక్తి వలననే సూర్యుని చుట్టు ప్రకాశము (aura) ఎంతవరకు వ్యాపించి యున్నదో తెలియును బ్రాహ్మణులు అనగా సూర్యుని కిరణములయొక్క వెచ్చదనము, వెలుగు

“అదిత్యః తపతి” అనగా అదిత్యుడు తపింపజేయుచున్నాడని అర్థము అనగా వంట చేయునపుడు వంటపాత్ర క్రిందనిప్పును ఉంచుట వంటిది దానివలన మంట తయారగును అట్లే సూర్యుడును ఈ

లోకత్రయమును తపింపజేయుచున్నాడు అనగా సృష్టి ప్రారంభము నందు జీవులు, గ్రహములు ఏర్పడినప్పుడు సూర్య కిరణములు ఈ భూమిని తపింపజేయును తపింపజేయుట యనగా మండించుటకాదు వాస్తవమునకు చోటుయందు మహర్షులు తపస్సు చేయుచుందురు వారు ప్రజ్ఞామయమూర్తులు అనగా మనస్సును కక్ష్యకతీతమగు స్థితియందుంచుదురు కావలసి వచ్చినపుడు మాత్రము మానస కక్ష్యలోనికి దిగివచ్చెదరు కాని వారచ్చట ప్రజ్ఞామయ మూర్తులుగా, తేజస్సులుగా, వెలుగుగా నుందురు

ఇచ్చట తేజస్సు ద్వారా తపింపజేయుట యనగా, తల్లి గర్భము నందున్న బిడ్డకు తల్లి నుండి గలుగు వెచ్చదనము వంటిది సౌరమండలమునందేర్పడుట అది జౌతికమైన వెచ్చదనమే గాక ప్రేమయను వెచ్చదనము కూడ ఈ ప్రేమయే జౌతికమయిన సంబంధముగా రూపొందుచున్నది పరమాత్మ 'తనయందు తానుగా' నున్న స్థితి నుండి ప్రేమగా దిగివచ్చినాడు దీని వలన ప్రేమ, ప్రేమించువాడు అను రెండు వచ్చినవి ప్రేమింపబడుటకు మూడవది ఒకటి కావలసియుండును అట్టి మూడవదిగా సృష్టి దిగివచ్చినది ఇది అనేక స్థితులలో దిగి వచ్చును (Layers of Manifestation) కావున ఎవరైనను పవిత్రమైన ప్రేమను అభ్యసించినచో క్రమేణా వారు సహజముగా అట్టి స్థితియందు ఉండెదరు కనుకనే దానిని "పరమ ప్రేమ రూపా" అని చెప్పిరి ప్రేమ అంతర్యామియందు ఐక్యమైనపుడు జీవులకు నిజమైన ఆనందము తెలియును అట్టి ఆనందము నందు తన అస్తిత్వము పూర్తిగా నశించినచో అట్టి స్థితినే పరమ ప్రేమ అని, ఆనందమని, సముద్రమని పిలచిరి ఇట్టి ప్రేమయను కిరణముల చేతనే సూర్యుడు గోళములను గ్రహములను పొదుగుచున్నాడు ఇట్లు పొదుగుట చేతనే భూమియందేర్పడు వెచ్చదనమునకు భూమి నుండి విత్తనములు మొక్కలుగా వచ్చుచున్నవిగాని కేవలము నీటి వల్ల కాదు అంగ్ల సంప్రదాయమునందు దీనిని "Warmth of Love" అందురు

ఇట్లు తపింపజేయు సూర్యుడు తన కిరణముల యందలి మరియొక శక్తి ద్వారా వేడిని కలుగ జేయును దాని వలన సూర్యుని చుట్టు ప్రజ్ఞామయమూర్తులు ఏర్పడిన పిమ్మట వానినుండి గోళములు, గ్రహములు కట్టుకొనుట జరుగుచున్నది ఇట్లు గ్రహగోళము లేర్పడుటకు సూర్యుడు కారణమగుట చేత ఆయనను 'సవితుడు' అనిరి సవితుడనగా

సృష్టికర్త సూర్యుడు తన అపారమయిన ప్రేమయను వెలుగు చేతనే గ్రహములు మున్నగునవి ఏర్పడునట్లు చేయుచున్నాడు తల్లినుండి బిడ్డలవలె సూర్యుని నుండి గ్రహములు పుట్టుచున్నవి సూర్యుడు ప్రేమ స్వరూపుడు అతడు తేజస్సు, బ్రాజస్సు యను రెండు రకముల కిరణముల ద్వారా సమస్తమును తపింప జేయుచున్నాడు అట్లు సూర్యుని వేడి చేత సౌర మండలమునందు అనేక మార్పులు జరిగినవి సూర్యుని వెలుగు మొదట మిక్కిలి తీవ్రముగా నుండును దానివలన సౌరమండలమంతయు పొదగబడినట్లయ్యెను దానివలన అప్పటివరకు బౌతిక గోళములో లేని గ్రహముల కన్నింటికి గోళములేర్పడినవి తరువాత సూర్యుడు తన వేడిని మరికొంత తగ్గించుకొని సప్తవర్ణాకృతమైన తెల్లని వెలుగును ప్రసరింపజేసెను అప్పుడు క్రమేణా భూమియందు అనుకూల వాతావరణమేర్పడి వృక్షసంతతి, జంతుసంతతి, మానవ సంతతి ఉత్పత్తి అయ్యెను అనగా సూర్యుని రూపమున బ్రహ్మ తన కిరణములయిన తేజస్సు, బ్రాజస్సులతో తపస్సు చేయుచున్నాడు తన తేజస్సు చేత గ్రహములు మున్నగు వాటిని పుట్టించుటయే కాక తన బ్రాజస్సు అనగా వేడి కిరణములు ద్వారా భూమియందున్న నీటిని ఆవిరిగా మార్చి ఆ తరువాత అది మేఘములై ఒకదానితో నొకటి తాకుట వలన మెరుపు లేర్పడి (electrical Charge) తిరిగి వర్షము రూపమున భూమికి నీరు వచ్చునట్లు చేయుచున్నాడు అంతే గాక నీరు భూమి మీదకు వచ్చుటకు ముందు చోటు నందలి ప్రాణశక్తి (Vital energy) చే Charge చేయబడుచున్నది నీటిబిందువులు life energy చే Charge చేయబడినప్పుడు మాత్రమే వర్షము వచ్చును లేనిచో మేఘములున్ననూ వర్షము పడుట జరుగదు ఏలయనగా నీరు వర్షించుటకు ముందు చోటు యందున్నట్టి ప్రాణశక్తి (Vital energy or Electrical energy) జీవశక్తి (Life Energy) గా మార్పు చెందుచున్నది Here due to the atmospheric changes under Sun's leadership the water molecules absorb the electrical energy which is converted into biological energy (life energy) and then the water becomes fertile మేఘముల యందలి నీటి అణువులయందు ఆ జీవశక్తి నిక్షిప్తము (Charge) చేయబడుచున్నది అనగా ఉరుములు మెరుపుల ద్వారా చోటునందలి ప్రాణశక్తి (electricty) నీటి యొక్క అణువులలోనికి నిక్షిప్తము (Charge) చేయబడుచున్నది అప్పుడా నీటిబిందువులు సత్త్వవంతములు (Fertile or potential) మరియు జీవవంతము లగును అప్పుడే వర్షము వచ్చును ఇట్లు సూర్యుడు తన

తేజస్సు మరియు బ్రాజస్సులను కిరణముల ద్వారా తపస్సు చేయుచు మూడు లోకములను ఆవరించియున్నాడు ఇదియే నారాయణము అనగా నీటియొక్క పరిభ్రమణాత్మకమైన మార్గము నారముల యొక్క అయనము ఇట్టి అయనము లేక పరిభ్రమణమెవ్వరి వలన జరుగుచుండునో అతడు నారాయణుడు మనకు తెలిసిన ఈ నీరు బౌతికము దానికి కారణమైన జలత్వము అను శక్తి ప్రాణశక్తి రూపమున చోటులో నున్నది అట్టి ప్రాణశక్తి కాదారమైన జలములు, రసములు అను పేర చోటులో నున్నవి అవి అనుభవములు (Experiences) అను పేర మనచే తెలియబడుచున్నవి ఇదియే వేదమునందు “ఆపోవా ఇదగ్ం సర్వం విశ్వాభూతాన్యాపః ప్రాణావా ఆపః పశవ ఆపో అన్నమాపో అమృతమాప” అని కీర్తింపబడినది ఇట్టి జలముల రూపమున సృష్టి లోనికి వ్యాపించి మరల అవ్యక్తముగా లయమగువాడు నారాయణుడే

దివము, అంతరిక్షము, భూమి ఈ మూడును Three levels of energy or forces గా చెప్పబడినవి “Ether” అను పదమునకు చోటు అని అనువదించుట సరికాదు సూర్యుని చుట్టు ప్రాణశక్తి ఉన్న పరిధి సౌరమండల మనబడును ఈ Ether వేరు చోటు వేరు చోటు (Cosmos) నందు సౌరమండలము ఒక గ్రుడ్డువలె తిరుగుచుండును ఈ ఆకాశమునే సముద్రమని కూడ అందురు ఇవి చోటు యందలి వృత్తము, కేంద్రమువలె నున్నవి ఈ రెండింటికి మునకు, వృత్తకేంద్రమునకు గల సంబంధము లేక బావమునే (pie 22/7) అని పిలిచిరి అట్లు ఈ మూడింటినీ (మూడు లోకములను) చుట్టియున్న వానిని ద్యానింపవలెను అనగా భూమియందు బౌతికముగను, అంతరిక్షమునందు శక్తిగను, దివమునందు వెలుగుగను వనిచేయుచున్న వానిని ద్యానింప వలెను అంతేగాక ఎవరియొక్క అనుగ్రహము వలన సూర్యుడు తన తేజస్సుల చేతను, బ్రాజస్సుల చేతను తపించు చున్నాడో అట్టి వానిని (మూలమును) గూర్చి ద్యానించవలెను

ప్రత్తి నుండి దారములు, దారములనుండి వస్త్రములను వడకునట్లు సముద్రము అను మహాజలముల నుండి ఈ సమస్తము అనగా జీవులు జగత్తు వడకబడుచున్నవి అనగా అల్లిక చేయుబడుచున్నవి దీనినే భగవద్గీత యందు కృష్ణుడు “కవీనామశనాకవి.” అని చెప్పెను అనగా కవులలో నేను ఉశనసుడను అని అర్థము ఉశనసుడు అనగా శుక్రుడు శుక్రుడు అనగా శుక్రము నందున్నట్టి ప్రజ్ఞ అతడే ప్రజాపతి శుక్రమునందుండి వాయువు నీరు మున్నగు పంచభూతములతో చక్కటి

కవి మును నిర్మాణము చేయుచున్నాడు అందువలననే ఈయనను “కవి నునిరి కవి యను పదమునకు అల్లిక చేయువాడని అర్థము ఇట్లు వేద రాక్యముల నుండి ముఖ్యార్థమును గ్రహించి గౌణార్థమును వదలి పెట్టవలెను ఇట్టి వేదార్థము తెలియుటకే వేదమంత్రములను గురుముఖముగా ఉపదేశము పొంది, దారణ చేసి ద్యానము చేసెడివారు మంత్రముల యందలి ప్రతి పదమునకు గల అర్థమును ద్యానము చేయుట వలన అనేక మార్పులు కలుగును ఈ మంత్రములు గురువులచే ఉపదేశింపబడుచుండెడివి ఋషులు వేదమును అద్యయనమును చేసిరి అనగా మంత్రముల యందున్న పదములకు కేవలము అంతరార్థమును తెలిసికొనుటయే కాదు ఆచరణ జ్ఞానముండవలెను ఉదాహరణమునకు నైద్యశాస్త్రమునందు పట్టాను పొందిన ఒక వ్యక్తి తనకన్నను అనుబంధజ్ఞుడైన (Senior) మరియొక వైద్యుని వద్ద కొంత కాలము పనిచేయును ఇచ్చట ఆయన నుండి ఈయనకు వచ్చుచున్నది ఒకటున్నది వానినే విద్య అందురు విద్య అనగా పుస్తకములను చదువగా వచ్చునది కాదు విద్య యనగా గురువు యొద్దనుండి శిష్యునికి పరంపరగా వచ్చునది అనగా “ఆచరణతో కూడిన విజ్ఞానము”

“విత్ అను శబ్దము నుండియే విద్య, వేదము అను శబ్దములు వచ్చినవి కావున వేదమునకు విద్యకు సంబంధము గలదు ఈ విషయము గ్రహించిన పిమ్మట వేదమును తెలిసికొనువారు “విద్యాభ్యాసము” చేసిన వారగుచున్నారు ఇట్లు విద్యాభ్యాసమును చేయుటను “అద్యయనము” అందురు అద్యయనము చేయుట యనగా గురువుచే ఉపదేశింపబడినట్టి మంత్రమును ఏకాగ్రతతో దారణ లేక ద్యానము చేయుట వలన అన్యములైన బావము లన్నియు నిర్మూలనము చెంది గురువుచే వివరించబడినట్టి పరమార్థము (Import) మాత్రము మిగిలి యుండును ఇట్లు గురువు నుండి శిష్యునికి ప్రవహించునదియే విద్య, దీనినే ‘సరస్వతి’ యందురు సరస్వతి యనగా ప్రవహించునది యని అర్థము

ఈ ప్రపంచము దేనియందుండునో అట్టి దానిని సముద్రము యనిరి (అనగా Physical consciousness precipitate కాని స్థితి యిది) అనగా బౌతికమయినటువంటి సత్త్వము, తమస్సు, రజస్సునూ వేర్వేరుగా ప్రవృత్తి చెందక మూడునూ కలసి ఒకే గుణముగా నుండు స్థితి (All the three gunas are in it, but they are in dissolved condition) అట్టి మూల ప్రకృతి యందు ఈ మూడు గుణములునూ మూడు సంస్కారములు (Tendencies) గా వున్నవి

ఇట్లు సత్వము, తమస్సు, రజస్సులు తమ దర్శములతో కలసియుండు స్థితి నే మూల ప్రకృతియని, సముద్రమని, వరాశక్తియని (one continued experience) పిలచిరి అనగా బౌతికముగా తానున్నానను బావన నశించి ఏరూపము ఏర్పడని స్థితి అట్టి స్థితి యందు జీవుల యొక్క అస్తిత్వము కరిగిపోయి, వారి అస్తిత్వము వారికి తెలియని ఒకే స్థితిగా ఉండును ఇదియే వేదాంతమని తురీయస్థితి అని పిలువబడినది దీనినే వేద ఋషులు సముద్రమనిరి దానినుండి కవులు లేక ప్రజావతులు ఈ సృష్టిని వడకుచున్నారు వారునూ ఈ సముద్రమునుండి ఏర్పడిన వారే అయినచో వారు దేనిని వడకుచున్నారు? కుండలను తయారుచేయు కుమ్మరి మనస్సునందు కుండకు సంబంధించినట్టి బావము, రూపము ఉన్నట్లుగా ఈ ప్రజావతుల యందును సృష్టియొక్క ప్రణాళిక యొకటియుండగా దాని ననుసరించియే వారు సృష్టిని వడకుచుండిరి ఈ సృష్టియొక్క ప్రణాళిక అంతర్యామి యైనట్టి పరమాత్మనుండి వ్యక్తమగును మనస్సునందు కలుగుచున్న ఊహలు ఆలోచనలు మనయందు కలుగుటకు పూర్వమెచ్చట నున్నవి' మనయందే 'మనము' గా నున్నవి కావున తననుండి పుట్టి బౌతికమయిన ప్రపంచముగా ఏది దిగివచ్చుచున్నదో దానినే అవ్యక్తమనిరి ఆ అవ్యక్తము నుండియే సమస్త సృష్టియూ అవతరించుచున్నది ఇట్లు అవ్యక్తము నుండి అపస్సులు లేక మొట్టమొదటి చైతన్యము ఆవు పొదుగు నుండి పాలు పిండినట్లు కాలము, దేశము, చోటు అను వానిగా పిండబడినది అట్లు పిండువాడు నారాయణుడే ఆయన ప్రజాపతియై తననుండి అంతరిక్షము మరియు సువర్లోకము అనగా శక్తులు మరియు వెలుగులు అను రెండు లోకములను పిండెను రెండింటిని పిండెననగా మొట్టమొదట "నేను, నీవు" అను రెండు ప్రజ్ఞ లేర్పడినవి అనగా ప్రకృతి పురుషులనియూ ప్రజ్ఞలు మరియు శక్తులనియూ అర్థము దేవతలనగా వెలుగులు లేక ప్రజ్ఞలు శక్తులనగా దేవతల బార్యులు నారాయణుడే సృష్టిని తననుండి తానే పిదికెను ఆవు పొదుగును చీల్చి చూచిన వానికి అందు రక్తము మున్నగు దేహదాతువు లుండును గాని పాలు నిండియుండవు గోవు శరీర దాతువుల నుండి పొదుగు నందున్న పాలగ్రంధుల ద్వారా పాలు తయారగుచున్నవి కనుకనే సువర్ణసూక్తము నందు సూర్యుడు ఆవు పొదుగుగనూ కిరణములు పాలుగనూ వర్ణింపబడినవి

౨౦త్ర ము 4

౨తః ప్రసూతాజగతః ప్రసూతీ తోయే న జీవాన్మ్యచసర్వ భూమ్యామ్ |
౨దోషదీబి. పురుషాస్పశూగ్శ్చ వివేశభూతానిచరా చరాణి||

౨తిపదార్థము

యతః = దేనివలన, ఎవరివలన

జగతః = జగత్తులయొక్క

ప్రసూతీ = ప్రసవించబడినట్టి

ప్రసూతా = వ్యక్తమగు చున్నదో, సృష్టింపబడుచున్నదో

తోయన = జలములచే

జీవాన్ = జీవులను

భూమ్యామ్ = భూమియందు

వ్యచసర్వ = విశేషముగా సృష్టించెనో

యత్ = ఎట్టి

ఓషదీబిః = ఓషదులను కలిగి

పురుషాన్ = మానవులను

పశూగ్ శ్చ = (పశూః+చ) = మరియు, పశువులను

భూతాని = భూతములను

చరాచరాణి = కదలునవి, మరియు కదలనివి అన్నింటిని

వివేశ = ప్రవేశించెను

౨త్పర్యము

ఏచైతన్యము వలన సృష్టి వ్యక్తమగుచున్నదో, ఏది జలముల నుండి
పులను భూమియందు సృష్టించెనో దేనివలన ఓషదులు మున్నగునవి
నావులు, పశువులు, కదలునవి మరియు కదలనివి అన్నింటి యందును
వేశించునో (అట్టి చైతన్యమును) మొదట సృష్టించెను

వరణ

“జగత్తులయొక్క సృష్టి” జగత్తులు వేరు సృష్టి వేరు సృష్టికి
౨ర్వము జగత్తులన్నియూ ‘ముద్రలు’ Moulds గా నున్నవి
‘ఠిననుసరించి సృష్టి జరుగుచుండుట అనగా అవి ఈ బౌతికమయినట్టి

(ద్రవ్యమయమైనట్టి) ప్రపంచమునకు సంబంధించిన ముద్రలు (అచ్చుల వంటివి) సృష్టికి పూర్వము ఇవి సూక్ష్మమయిన స్థితి యందు అనగా ప్రాణమయ లోకమునందుండును దీనినే అంతరిక్షలోకమని అందురు అట్లు అంతరిక్ష లోకమందలి ముద్రలననుసరించి ఈద్రవ్యమయమైన ప్రపంచము ఏర్పడుచున్నది అయితే, అంతరిక్షలోకమునందు ఈ ముద్రలు దేనివల్ల నేర్పడుచున్నవి? కేవలము ప్రజ్ఞ (Consciousness) వలన నేర్పడుచున్నవి కనుక, జగత్తునకు ప్రజ్ఞ యొకటియున్నది మానవునకు తనశరీరమెట్లు జ్ఞాపకముండునో అట్లే భూమికినీ తానొక గోళముగా జ్ఞాపకముండును ఇట్లు తనను గూర్చిన జ్ఞాపకములు లేక మానసిక రూపములే “ముద్రలు” అని చెప్పబడినవి నిజమునకు ఇవి సూక్ష్మదేహమునందలి ప్రాణమయ కోశమునందున్న ఆకారములే మొత్తము చోటు నందున్న ప్రాణ శక్తియందు ఈ ముద్రలు తేలుచుండును ఈ ముద్రలు క్రిమికీటకాలు నుండి, మానవ దేహములు మాత్రమే కాక గ్రహ గోళముల వరకు అన్నింటికి కలవు మన శరీరమునందు మనమున్నట్లు భూగోళము నందు భూగ్రహ ప్రజ్ఞ యున్నది అట్లే సూర్యునికి తన తేజస్సు శరీరముగా నుండును అట్లే బ్రహ్మ ఈ సృష్టి యొక్క మొత్తముగా నున్న ఒక మహావెలుగు వంటి రూపముగా నుండును దానిననుసరించియే ప్రాణకోశమునందు రూపములు కట్టుకొనును వాని ననుసరించి బౌతికమైన రూపమేర్పడును ఇట్లు సృష్టి మూడు దశలలో జరిగినది ఒకటి జీవ ప్రజ్ఞ రెండు పంచేంద్రియములతో కూడిన మనస్సు మరియు ప్రాణ మయకోశము మూడు బౌతిక ద్రవ్యములతో లేక పంచ భూతములచే నేర్పడిన భౌతిక దేహము

మొదటగా బీజరూపమైన సృష్టి అనగా పైన చెప్పబడిన ముద్రలతో కూడిన సృష్టి జరిగినది బీజరూప సృష్టి (ఎచట నుండి వచ్చిన దనగా) అంతర్యామి నుండియే వచ్చును ప్రతి వ్యక్తికినీ “తాను” అనగానే తన శరీరము, ఆకారము, జ్ఞప్తికి వచ్చును ఆ ఆకారమే “తాను” అను దృష్టి లేదా బావముగా వుండును అదియే సృష్టి యొక్క ముద్రగా పనిచేయును ఆముద్రననుసరించి అంతరిక్షలోకమునందు ఒక రూపము ఏర్పడును అనగా అల్లిక చేయబడును అట్లు చేయబడిన అల్లిక ననుసరించి బౌతిక సుయిన అణువులు దాని చుట్టూ చేరుటవలన బౌతికమయిన రూపమేర్పడుచున్నది ఉదాహరణకు మట్టితో వినాయకుని బొమ్మలు చేయువానిని గమనించినచో, అతని వద్ద చెక్కతో చేయబడినటువంటి

ముద్ర (లేక అచ్చు) ఒకటి యుండును అట్టి ముద్రపై మట్టిని నొక్కి తీర్చినచో బొమ్మ వచ్చును ఆ వ్యక్తి ముద్ర నెట్లు చేసిననగా, అంతకుముందు ఆ బొమ్మను తన మనస్సు నందు బావన చేసెను అదియే మొదటి బీజము (Seed principle) దానిననుసరించి చెక్కముద్రను, మరల దాని నుండి మట్టి బొమ్మలను తయారుచేయుచున్నాడు అదే విధముగా మన మనస్సునందున్న సంకల్పములను అనుసరించియే మనకు శరీరము లేర్పడుచున్నది ఇట్టి సంకల్పములు మన మనస్సులలోనికి రాకపూర్వము అవి తనయందే ఉన్నవి తననుండియే వచ్చినవి ఎట్లనగా సముద్రమున అలలు ఎచ్చటనో కాక సముద్రమునందే, అందలి బాగముగనే ఉన్నవి అవి సముద్రమునుండి వేరుగా పైకి వచ్చిననూ తిరిగి సముద్రమునందే కలియుచున్నవి అట్లే తన నుండియే తన ఆలోచన వేరుగా వచ్చుచున్నది అప్పుడు తాను, తన ఆలోచన అనునవి రెండుగా ఉండును ఆలోచన వేరుగా రాకపూర్వము అది తనయందే తానుగానే యున్నది కావున మన యందు “నేను” అనునది ఎచ్చట నున్నదో అచ్చట నుండియే ఈ సమస్త సృష్టి వచ్చినది అది తిరిగి “నేను” యందే లయ మగును అట్లు ఈ సృష్టి వ్యక్తమగుట ఉత్తరాయణమనియు, తిరిగి అవ్యక్తములోనికి లయము చెందుట దక్షిణాయనమనియు అందురు పరమాత్మ యొక్క శ్వాసగా ఈ ప్రపంచమంతయు వ్యక్తమై తిరిగి ఆయన శ్వాసగా ఆయనలోపలికి వెళ్ళిపోవును ఇట్లు నారాయణుడొకపర్యాయము శ్వాసను వదలి, పీల్చినచో ఇంతటి సృష్టియూ వ్యక్తమై తిరిగి ఆయనయందే కలిసి పోవును ఇది పరమాత్మ యొక్క ఒక శ్వాస ఇది మన శ్వాస క్రమమునకు విలోమముగా (opposite) నుండును అనగా అంతర్యామి మొదట శ్వాసను వదలి తర్వాత లోపలికి పీల్చుకొనును ఆయన శ్వాస వదలగా సృష్టి వ్యక్తమై మరల ఆయన శ్వాస లోపలికి తీసుకొనగా సృష్టి లయమయ్యెను ఇవి రెండును రెండు రెక్కలవంటివి అందువలననే ఆయనను “సువర్ణుడు” అని అనిరి రెండు రెక్కలను కలిగి యున్న ఆ సువర్ణుడు తన యొక్క రెక్కలపై ఈ ప్రపంచమును వ్యక్తస్థితిలోనికి తీసుకొని వచ్చి తిరిగి, అంతర్యామి లోనికి తీసుకొని పోవుచున్నాడు నారము అనగా నీరు అనియూ, నరుడు (మానవుడు) అనియు అర్థములు కలవు నారాయణుడనగా జీవులయందు అవ్యక్తముగా నుండువాడు అనియే కాక వ్యక్తమైన సృష్టి గా సహితముతానే ఉన్నాడు నీటిపై మంచు గడ్డలున్నపుడు మంచు గడ్డలయందునూ, నీటి యందును, అట్లే నీటి ఆవిరి

యందును నీరు (H_2O) అనే ఒకే పదార్థము వివిధ స్థితులయందు, వివిధ రూపములతోనున్నట్లు, ఆ నారాయణుడే ఈ బౌతికమయిన సృష్టిగను జీవులుగను, వారి సంకల్పముగను, జరుగుచున్న పనులుగను యున్నాడు సూర్యుని యొక్క బింబమును చెదరిన నీటికెరటముల యందు చూచినచో సూర్యబింబము తునకలు తునకలుగా కన్పించును అట్టి తునకల సూర్యునికి సంబంధించినవి కాక, నీటికి సంబంధించినవియగును అట్లే నారాయణుడు మన యందు బింబ ప్రతిబింబ స్వాయముగా వ్యక్తమగుచున్నను మనము ఆయనను తోటి జీవులగను, పరిస్థితులుగను ఇష్టమయినవారిగను, అయిష్టమైన వారిగను, కోపముగను, ద్వేషముగను భయముగను, ప్రేమగను అనేక విధములుగా దారణచేయుచున్నాము ఇట్లు మొత్తముగానున్నది తానే(నారాయణుడే)

ఈ సృష్టి చేయుటకు నారాయణుడు ప్రజాపతిగా చరించుచున్నాడు కుమ్మరి వాడు వాని మనస్సు నందున్నట్టి కుండ యొక్క రూపమును బౌతికమైన కుండగా చేయుటకు వాని చేతులు పనిచేయునట్లే, నారాయణుడే మరల ప్రజాపతిగా పనిచేయుచున్నాడు కనుక ఓషధులతో కూడి మానవులను, పశువులను, ప్రజాపతి సృష్టించెను ఓషధులనగా పంటరాగానే నశించు మొక్కలు (వరి, జొన్న, గోధుమ మొదలైన దాన్యపు పంటలు) సృష్టి ప్రారంభమైన మొదటి దశలో జీవులు పుట్టిరి కాని వారి కింకను బౌతిక దేహము లేర్పడలేదు కనుక వారికి ఆహారము అవసరము లేకపోయెను *Souls do not require food* అటు పిమ్మట కొన్ని మన్వంతరముల కాలము బౌతిక దేహములు లేకయే సృష్టి కొనసాగెను అప్పటిస్థితిలో జీవులకు బౌతికదేహములక్కరలేకపోయెను అటు పిమ్మట అనగా ప్రస్తుత వైవస్వతమన్వంతర ప్రారంభమున జీవులకు, బౌతిక దేహము లేర్పడినవి అట్టి దేహము లేర్పడుటకు ముందుగా వారి దేహముల కొరకు కావలసిన వాతావరణము, ఆహారము మున్నగునవి కల్పింపబడెను అట్టి పరిణామ దశలో భూమిపై మొదట వృక్షసంతతి గడిగా ప్రారంభమై క్రమేణా విస్తృతి చెందిన తరువాత, కొంతకాలమునకు పశువులు, మానవులు ఒకేసారి సృష్టించబడిరి వాస్తవమునకు సృష్టి ప్రారంభమున సనత్కుమారుడు మొదలైన మహర్షులు శుక్రగ్రహము నుండి భూమి మీదకు దిగి వచ్చిరి అనగా మొదట అపరిపూర్ణ జీవులతో పాటు పరిపూర్ణ జీవులుకూడ దిగి వచ్చిరి ప్రారంభస్థితిలోనున్న జీవులకు ఈ సనత్కుమారాదులే మొదటి గురువులుగ నేర్పడిరి వారే ఆ ప్రారంభ

స్థితిలో నున్న జీవులకు (The first group of souls) ఈ భూమిపై నెట్లు జీవించవలెనో, పంటలెట్లు పండించుకొనవలెనో నేర్పిరి ఆ మొదటి జీవులు గురువులుగా పరిపూర్ణత చెంది, తరువాతి జాతులవారికి నేర్పిరి ఇట్లు పూర్వకల్పమందుండి దిగి వచ్చిన పరమ గురువులచే వీరు మొదటి గురువులుగా తరువాతి మానవజాతికి అందింపబడిరి

పురుషుడు అనగా శరీరమునందున్నట్టి పరమాత్మఅంశ (Monad) వశువులనగా ఇంద్రియములు ఇంద్రియములతో కూడిన పురుషుని సృష్టి జరిగిన పిమ్మట ఆహారము యొక్క అవసరమేర్పడుట వలన పరమాత్మ ఓషధులను సృష్టి చేసెను అంతే కాక పురుషుడనగా పురము (దేహము) నందుండు వాడు అని అర్థము అట్లే ప్రపంచము అనగా పంచేంద్రియ సృష్టి అని అర్థము ఇట్లు సృష్టిలోనికి దిగువచ్చు పరమాత్మను “పరమ పురుషుడని” అందురు అతడే అంతర్యామి భగవంతుడు అని పిలవబడుచున్నాడు చరాచరాత్మకమగు (కదలునది, కదలనిది అగు) సృష్టియంతటను పరమాత్మ సమానముగా ప్రవేశించి (అనగా వ్యాపించి) యుండును ఇచ్చట చరాచరాత్మకములనగా చేతనములు, అచేతనములు అనియే అర్థము కాని ప్రాణమున్నవి, ప్రాణములేనివి అని అనుట సరికాదు సృష్టించబడిన వాటన్నిటి యందు ప్రాణముండును వాస్తవమునకు అన్నిటి యందును ప్రాణము యొక్క వర్తనమున్నది (రాళ్ళ యందు కూడ అణువులు వర్తించుచున్నవి కదా!) అట్లే ఆ మహాజలములపై ఈ బౌతిక మయినట్టి (Physical and tangible creation) జగత్తంతయు తేలుచున్నది ఇందలి ఒక్కొక్క సౌరమండలము ఒక్కొక్క చిన్న గ్రుడ్డువలె తేలుచున్నది ఈ మహా సముద్రము పైకి కొన్ని కోడిగ్రుడ్లను పడవైనట్లు ఈ సౌరమండలములన్నియూ చోటునందు తేలుచున్నవి

మంత్రము 5

అతః పరం నాన్య దణీయ సగ్ంహి పరాత్పరం యన్మహతో మహాస్తమ్
యదేక మవ్యక్త మనన్త రూపం విశ్వం పురాణం తమసః పరస్మాత్

ప్రతిపదార్థము

యత్ = ఏవస్తువయితే

పరాత్ = కనుపించనటువంటి భువర్గోక, సువర్గోకములకన్ననూ,
మనస్సు, బుద్ధి కన్ననూ

పరమ్ = అతీతమైయున్నదో (Beyond Physical Manifestation)

మహాతః = మహాత్ములకంటెను (మహాత్తనగాచోటు యందంతటనూ)

నిండి యుండి వనిచేయుచున్నట్టి మహా ప్రజ్ఞ (Cosmos Intelligence)

మహాస్తమ్ = గొప్పదో

యత్ = ఏదయితే

ఏకం = ఒక్కటియై (ప్రతి ఒక్కరి యందును ఒకే నేనుగా)

అవ్యక్తమ్ = కనుపించనిదై

అనంతరూపమ్ = అంతులేని రూపమై లేక రూపము, అంతము

అను పరిదులు లేనిస్థితియే తన రూపమై (Beyond form State)

విశ్వం = విశ్వమునకు రూపమై, విశ్వమే తన రూపముగాగల

పురాణం = అన్నిటికన్ననూ మొదటిదై

తమసః = తమస్సు కన్నను, లేక చీకటి కన్నను

పరస్తాత్ = అతీతమై, అందనిదై

అతః = దీనికన్నను

అన్యత్ = మరియొకటి

అణీయనం = మిక్కిలి సూక్ష్మమైనట్టిది

న = లేదు

తాత్పర్యము

కంటికి కనిపించని అంతర్లోకములైన శక్తిమయ ప్రజ్ఞామయ లోకములకన్న ఏది అతీతమై యున్నదో, మహాత్ముని చెప్పబడు విశ్వము నందు నిండి యుండు ప్రజ్ఞ దేని వలన వ్యక్తమగుచున్నదో, ఏది ఇంద్రియములకు అతీతమై అందని స్థితిలో నున్నదో ఏది అనంతమైన శాశ్వతమైన స్థితియే తన రూపముగా గలిగియున్నదో ఏది అన్నిటికిని మొట్టమొదటిదై యున్నదో ఏది చీకటికతీతమైన స్థితిగా యున్నదో, (దాని కన్న మరియొకటి సూక్ష్మమైనది మరియు శ్రేష్టమైనది లేదు)

వివరణ

మహాత్తనగా చోటునందు వనిచేయుచున్న మహా ప్రజ్ఞ (Intelligence) మన శరీరము పరిమిత స్థితిలో నుండుటచే ఈ మహాత్ము శరీరము ద్వారా పరిమితముగా వనిచేయును అట్టి స్థితిలో దీనిని “ఒద్ధి” అందురు తెలివిజను మన యింటియందే కాక ఎచ్చట పెట్టినను బొమ్మ వచ్చునట్లు

ఈ బుద్ధి లేదా మహత్ అనునది చోటు అంతటా పనిచేయుచున్నది ఇది మన యందు వ్యక్తిగతముగా పనిచేయదు ఆత్మగతముగా పనిచేయును మన సమస్తశరీరములకు పరిష్కారమిచ్చునది ఈ ఆత్మగతబుద్ధియే

ఉదాహరణకు ఆహారము ఆవశ్యకమైనపుడు మాత్రమే తీసుకొనవలెనని బుద్ధి చెప్పును రుచియైనది ఆకలియున్నను లేకున్నను తినుటకు మనసు ప్రేరేపించుచుండును కాని బుద్ధి మాత్రమే తిన్న ఆహారము జీరమైన తరువాతనే ఆకలిని ప్రేరేపించును కనుక బుద్ధి శరీరమునకు ఏది ఆవశ్యకమో దానిని ప్రేరేపించును కాని యిష్టాయిష్టములనుసరించి కాదు

మహత్తు సూర్యరశ్మి వంటిది అది అంతటా ఒకే విధముగా వెలుగునిచ్చుచుండును ఎండ మన ఇంటిలోనే పడుచున్నదనుకొనుట ఎట్లో మహత్తు మన యందు మాత్రమే బుద్ధిగా పనిచేయుచున్నదని అనుకొనుటయు నట్లే బ్రాంతి యగును మహాంతమ్ అనగా మహత్తున కంటె వెనుకగా అతీతముగా నున్నట్టిది దీనినే సముద్రమనిరి అన్ని వ్యవహారములను ఈ మహత్తే నిర్వర్తించుచున్నది అనగా ఎందరు జీవులున్నను, అందరియందును, వేర్వేరుగా కాక ఒక్కటిగా “నేను” గా నున్నది ప్రతి ఒక్కరు తనను తాను “నేను” అని అనవలెనే కాని “నీవు” అనుటకు వీలు లేదు కదా కావున అన్ని “నేను” లు లేవు ఇట్లు అందరి శరీరములందు వుండు “నేను” (ఏకం, ఒక్కటిగా ఒకే నేను గా పనిచేయుచున్నది) ఇదియే ఏకము, అనంతము అయినట్టి రూపము ఈ నేను ప్రతి ఒక్కరికి తనకు తానుగా తెలియబడుచున్నది మంచు గడ్డలనేకముండినను నీరు ఒక్కటిగనే యుండును కాని “నీరులు” వుండవు కదా! ఇట్లు ముందుగా (Projected world) బాహ్యజగత్తును గుర్తించుచు తిరిగి దీని కన్నను, వెనుకగా అతీతముగా నుండు బుద్ధిలోనికి ప్రవేశించవలెను (Tracing Back) అట్టి దానినే ‘పరాత్పరము’ అని చెప్పిరి అనగా యిది వ్యక్తమైనట్టి బుద్ధికిని దానికి వెనుకగా అతీతముగా నున్న అవ్యక్తమునకు పరమైనది అది ఎవరి వలన పనిచేయుచున్నదో, అనగా ఎవరు దాని కాదారముగా నున్నాడో అట్టి వానిని తెలిసి కొనవలెనన్నచో ఇట్లు ద్యాయము చేయవలెను అది “నేను”, నా ఊహలకు, నాబుద్ధికి “నేను” ఆదారముగా వున్నాను అట్లే ఈ సమస్తమునకు ఆదారమయినది “నేను ఈ నేను అనునది ఉన్నట్లుగా తోచును కాని కనిపించదు అనగా మనస్సులో నున్నపుడు మనస్సుగనే యుండును కాని “నేను” గా

వుండదు అట్లే అది నేనుగా నుండునపుడు మనస్సుండుటకు వీలు లేదు అది కరిగి పోవును జ్ఞానులలో అది బుద్ధియందున్నను, మనస్సు నందున్నను వాటిచే కట్టుబడక నేను గానే వుండును ఇట్లు “నేను”గా వుండు స్థితి యందు దృష్టి నిలుపుట కొరకే భగవాన్ శ్రీరమణ మహర్షి మీకు వచ్చు ఆలోచనలు మున్నగునవి ఎచ్చట నుండి వచ్చుచున్నవో, ఎవరికి కలుగుచున్నవో గమనించమనెడివారు అట్టి “నేను” అనునది సత్యము దాని ఆదారముగనే మనస్సు, బుద్ధి మొదలగునవి పనిచేయుచున్నవి ఇట్లు మనస్సుకు, బుద్ధికి, వెనుకగా అవ్యక్తముగా నున్నట్టి దానిని ద్యానించవలెను అట్టి “నేను” అను దానికి పరిధిని (Boundary) నిర్ణయించుట వీలుకాదు ‘నేను’ యొక్క రూపము ఎట్టి పరిధి లేనట్టి అనంత రూపము ఈ నేను అనునది అన్నిటికిని మూలకారణమయిన ఒక మహా వెలుగు దాని నుండియే మనము చూచు రూపములన్నియు దిగి వచ్చు చున్నవి గనుక దాని రూపము అంతులేనిది అనగా కొలతలకంతులేనిది మన కొలతలన్నియు దాని నుండియే వుట్టినవి మనమేది కొలచిననూ కాలము (Time) దేశము (Space) అనువాని ననుసరించి కొలువవలయును ఇవి రెండును దేనినుండి వుట్టినవో దానిని అనగా ఆనందము నెట్లు కొలవ గలము? కనుక దాని రూపమనంతము

విశ్వమనగా “నేను” ను మహా వెలుగు నుండి మనము చూచుచున్న వ్యక్తరూపముగా దిగివచ్చినది అనగా విశ్వమంతయు తానుగా నున్నట్టి స్థితి అట్టి ఆ “నేను” అనునదే “నా శరీరము” నందు ఇమిడి వ్యక్తమగుచున్నది కావున నేననగా నా శరీరము గాక, ఈ శరీరమే నాయందొక బాగము అని గుర్తించవలెను అందున్నట్టి అంతర్యామి శరీరము ద్వారా వ్యక్తమగుచున్నాడని గ్రహించవలెను

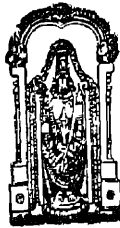
అట్లే చీకటి అనగా మన అజ్ఞానము మనకు తెలియనట్టిది కావున చీకటి యనగా మన మనస్సు, కన్ను మున్నగు వానికి అందనిస్థితియే గాని ఏమియు లేని శూన్యమని అర్థము కాదు గదిలో గాడముగా నిద్రించువానికి ఆ గదిలోని వస్తువులు లేవు కాని మేలుకొని వున్న వానికి వున్నవి కదా! కనుక తమస్సు అనగా ఏమియు లేదని అర్థము గాక మనబుద్ధికందని స్థితియని అర్థము అంతే గాక తమస్సనగా బౌతిక తత్త్వమునకు దిగివచ్చినది జడమైనట్టిది అని కూడా అర్థమున్నది అనగా నీరు మొదలయిన Physical Tangible creation గా దిగి వచ్చినది అని అర్థము ఈ బౌతిక మైన వస్తువుల యొక్క స్థితికి వెనుకగా అతీతముగా లేక

ఆదారముగా నున్న దానియందు ఇవి అన్నియు నీటి యందు మంచు గడ్డలవలె పున్నవి అనగా ఈ బౌతికమైన పదార్థములన్నియు చోటునందు వ్యాపించి యున్న అంతర్యామి యందే నీలిచియున్నవి ఇట్టి ఈ అవ్యక్తమయిన మొత్తమునే సముద్రమని పిలిచిరి సముద్రము అనగా సృష్టి యొక్క ముద్రలతో కూడుకొని యున్నదని అర్థము బౌతిక రూపములకన్నింటికిని మూలమగు ముద్రలన్నియు దీని యందు కరిగియున్నవి అందువల్లనే ఇచ్చట అనంతరూపమనగా అర్థము రూపమునకు అతీతమగుస్థితి (Beyond form State, Formlessness) ఇట్లు మనము 'ఇది' 'అది' యని దేనిని పిలుచుచున్నామో అది అణువులు, పరమాణువులు మున్నగు నవి యున్నస్థితి కన్న అతీతమయిన స్థితి దీనిని "విరజము" అని కూడా అందురు రజస్సు అనగా అణువులతో కూడిన దూళి విరజము అనగా ఇవి దేని నుండి పుట్టునో అట్టిస్థితి అట్లు వెనుకగా చీకటి యను రూపమున నున్న పరమాత్మ మొదటి వెలుగుగా అనగా "నేను" అను ప్రజ్ఞగా మేల్కొనును ఇది ఈయన మొట్టమొదటిస్థితి కనుక పురాణమని చెప్పబడినది కావుననే శ్రీ విష్ణుసహస్రనామము యొక్క ప్రారంభమున ఈ విశ్వమునందున్న ప్రతి పరమాణువును అంతర్యామి యొక్క రూపముగా ద్యానముచేయుట వున్నది (విశ్వం విష్ణుః వషట్కారః) తానున్నానను స్థితికి కారణముగా నున్న వానిని వషట్కారుడందురు ఇతడు ఈ సృష్టి అంతటను తానుగ వ్యాపించియుండువాడు

ఈ విదముగ కంటికి కనిపించని అంతర్లోకములైన శక్తిమయ ప్రజ్ఞామయలోకములకన్న ఏది అతీతమైయున్నదో మహత్తు అని చెప్పబడు విశ్వమునందు నిండి యుండు ప్రజ్ఞ దేని వలన వక్తమగుచున్నదో, ఏది యింద్రియములకు అతీతమై అందని స్థితిలో నున్నదో, ఏది అనంతమైన, శాశ్వతమైన స్థితియే తన రూపముగా నున్నదో, ఏది ఈ విశ్వమే తన రూపముగా కలిగియున్నదో, ఏది అన్నిటికన్నను మొట్టమొదటిదై యున్నదో, ఏది చీకటి కతీతమైన స్థితిగా యున్నదో, దాని కన్నను, సూక్ష్మమైనది మరియు శ్రేష్ఠమయినది మరియు కటిలేదు

ఇక్కడ చీకటి యనునది ఏర్పడుటకు ముందు సహజముగా వెలుగేయుండును వెలుగున్నచోట చీకటి ఉండునని అందురే గాని చీకటి ఎచటి నుండి వచ్చును? ఏదైనను బౌతికమయిన వస్తువు అడ్డుగా నున్నపుడే చీకటి ఏర్పడును మొత్తము వెలుగుగానే యుండగా ఆ వెలుగు

యందు బౌతిక సృష్టి ప్రారంభమైనపుడు చీకటి అనునది పుట్టును అనగా ఉన్నదంతయు వెలుగే కాగా బౌతిక సృష్టిగా తమస్సుదిగి వచ్చినది కాని ఈ వెలుగు మన కంటికి అందునది కాదు అనగా ఆత్మ చేత దర్శింపవలసినదే కాని, మనస్సు చేత, యింద్రియముల చేత దర్శింపకలిగినది కాదు కనుక దీనిని మనము చీకటిగా బ్రాంతి పడుదుము అనగా మనస్సు యింద్రియములు సృష్టింపబడిన వెనుక ఈ వెలుగు చీకటిగ చూడబడినది అట్టి తమస్సునకు అతీతముగ నుండు స్థితిని గూర్చి ఈ మంత్రమునందు చెప్పబడినది

అనువాకము - 2

మంత్రము 1

తదేవర్తం తదునత్త్యమాహుస్తదేవ బ్రహ్మపరమం కవీనామ్ |
ఇష్టాపూర్తం బహుదాజాతం జాయమానం విశ్వంబిభర్తిభువనస్యనాభిః |

ప్రతిపదార్థము

తదేవ = అదియే

ఋతం = ఉచ్చరించబడిన వాక్కు లేక వెలుగు

సత్యమ్ = వాక్కు ఉచ్చరించబడుటకు పూర్వమున్న స్థితి

(ఇది ఇట్లుండవలెనను జ్ఞానము)

తత్ + ఉ = అదియే

కవీనాం = కవులకు (సృష్టికర్తలకు)

పరమంబ్రహ్మ = పరమాత్మ

ఇష్టాపూర్తం = కోరి చేయబడిన పనులు (అనగా కోరికల ననుసరించి చేయుపనులు (కర్మలు))

బహుదా = అనేక విధములుగా

జాతం = పుట్టినట్టి

జాయమానం = పుట్టగల

విశ్వం = విశ్వమును

భువనస్య = సమస్తలోకములకును

నాభిః = కేంద్రమైన పరమాత్మ

బిభర్తి = భరించుచున్నాడు

తాత్పర్యము

అదియే ఋతము అదియే సత్యమని చెప్పిరి సృష్టిని కల్పించు దేవతలకు పరమమైన బ్రహ్మ అతడే సమస్తము నిండియున్నదనియు, అనేకవిధములుగా పుట్టి మరియు పుట్టబోవు లోకములతోనిండినది మున్నగు విశ్వమునకు ఈ పరమాత్మయే కేంద్రము

వివరణ

ఋతము అనగా వాక్కు ఋక్కునుండియే వాక్కు అను పదము వచ్చినది ఋతమనగా వెలుగనికూడ అర్థము కలదు ఇట్లు రెండర్థములున్నవి యన్నచో ఇవి కేవలము మనము గ్రహించుటకొరకు సౌకర్యార్థము చేసికొన్నవే కాని వాస్తవమునకు వెలుగే వాక్కు వాక్యే వెలుగు బొత్తికమయిన వాక్కునకు ముందుగానున్నది వెలుగే ఈ వెలుగే వాక్కుగా వచ్చును అభివ్యక్తమయిన స్థితిని అనుసరించి దానిని Light అనియు లేక Sound అనియు మనము పిలుచుచున్నాము టేపురికార్డరు తీసుకొన్నచో దానియందు విద్యుత్తు (Electricity) అను వెలుగు వనిచేయుట వలననేకదా దానినుండి శబ్దము పుట్టుచున్నది అనగా The Electrical energy is being converted into the terms of sound వెలుగు వలననే వాక్కు అనునది సృష్టిలోనికి (సృష్టివలె/గా) వ్యక్తమగుచున్నది

ఉదా చోటుయందు ఉరుములు ఉరిమినప్పుడు దానికి కారణమగు మెరుపులను మనము చూచుచుంటిమి కదా! Light is every where and capable of producing sound i.e the generation of sound from light Sound comes from light అట్లే ఈ వాక్కు అనునది ఒక బొత్తికమయిన వస్తువు నాదారముగా చేసికొని వ్యక్తమగును ఉదా మనలోనున్న 'నేను' అను వెలుగు ఏమి చేయవలెనన్న మన బొత్తిక శరీరమును ఆదారముగా (Medium గా) చేసికొనుచున్నది కదా! (Even electricity has to pass through the medium of filaments of the wires in a bulb to give light)

అట్లు ఈ ఋతము ఉచ్చరింపబడుచున్నది అనగా సూర్యుని, సూర్యునిచే, సూర్యునియొక్క వాక్కులవలె ఈ సృష్టిఅంతయు ఉచ్చరింపబడుచున్నది సూర్యునియొక్క వెలుగే సూర్యునియొక్క వాక్కుగా, భూమి మొదలయిన గ్రహములుగా సౌరమండలమునందు ఉచ్చరింపబడుచున్నది అట్లుచ్చరింపబడిన ఋతమునే సత్యమని చెప్పిరి “తదు సత్యమ్” అనగా అదియే సత్యము అని ఋషులచే చెప్పబడినది అనగా ఋతమునే మరియొక స్థితియందు సత్యమని చెప్పిరి ఇట్టి సత్యమను స్థితినే సత్యలోకమందురు సత్యలోకమనగా ఇది ఇట్లుండవలెనను జ్ఞానము అట్టి జ్ఞానమంతయునొక ప్రజ్ఞగా సూహించినచో అప్రజ్ఞనే బ్రహ్మ అందురు మఱివృక్షము విత్తనమునందు జ్ఞానముగా నున్నది దీనినే బ్రహ్మ అనికూడ అందురు ఇట్టి

మణ్ణిగింజయందున్న జ్ఞానము మన మనస్సునకును, బుద్ధికిని, అందనిది అతీతమైనది కనుక అదియే పరమము అని చెప్పబడినది

కావున ఈ సృష్టిఅంతయు బ్రహ్మయందు సత్యముగానున్నది దానినే ఆయన వ్యక్తపరచినాడు సత్యముగానుండుట అనగా The one eternal and higher principle గా నుండుట అనగా సృష్టికి బీజరూపుడై యుండుట దీనినే సత్యమందురు

ఉదా మణ్ణి విత్తనమునందు మణ్ణివృక్షమునకు సంబంధించిన దర్శములన్నియు నున్నవి అవి దానియందు సత్యముగా నున్నవి అందు వలననే ఆ బీజము నాటినచో మణ్ణివృక్షమే వచ్చును కాని వేరొక వృక్షమేదియును రాదు ఎందువల్లననగా మణ్ణివృక్షమెట్లుండవలెనో, ఆకులెట్లుండవలెనో ఊడలెట్లుండవలెనో వీటన్నిటియొక్క విజ్ఞానము విత్తనమునకుండును అనగా ఆ మణ్ణివృక్షముయొక్క Biological and Structural formula అన్నియు ఆ విత్తనమునందున్నట్లే కదా! Hence we should agree that there is a Biological Professor or a Botany Professor in that seed దీనినే సత్యమందురు దీనిని దర్శనము చేసినవారు వ్రాసినపుడు అది శాస్త్రమగుచున్నది వీరే సత్యద్రష్టలు అనగా వీరు సృష్టియందలి అంతర్యామి వ్యక్తమగు విదానమును చక్కగా గమనించి, దర్శించి ద్రష్టలై మనకు విజ్ఞానమునిచ్చుచున్నారు

కనుక ఋతమనగా ఉచ్చరింపబడినట్టివెలుగు మనము మన ప్రేలితో దేనినైనను చూపుచు అది, ఇది, అనునపుడు అట్టి ఊహ మనలో ఎచ్చటనుండి బయలుదేరి వచ్చుచున్నదో గమనించినచో అదియే ఋతమని తెలియును దానిని ద్యానముచే తెలుసుకొనుట సత్యమగును అట్టి ద్యానమునకు కారణమైన వెలుగునందు మనము లయమైనచో అది ఋతము ఇదియే అంతర్యామిగా చెప్పబడెను అనగా జీవులు ఎవరికివారు సృష్టిని ఉచ్చరించుచున్నారు అట్లుచ్చరించుటచే వారు అంతర్యామియగు పరమాత్మనే ఉచ్చరించినవారగుచున్నారు అనగా సృష్టిని ఉచ్చరించుచున్నామనుకొనుచు అంతర్యామినే ఉచ్చరించుచున్నారు కావున అంతర్యామి దర్శనమనగా మనము దేనిని ఉచ్చరించుచుంటిమో అదియే అంతర్యామిగా తెలియవలెను మనము మన మనస్సునందు దేనిని సంకల్పించుచున్నామో అదియే అంతర్యామి ఇట్లుచ్చరింపబడుటకు ముందున్నది సత్యమనియు అదియే ఉచ్చరింపబడిన పిమ్మట ఋక్కు అగుననియు చెప్పబడినది “ఆహూః” అనగా ఇట్లు ప్రతి ఒక్కరును తమ

సంకల్పముగా మరియు వాక్కుగా పరమాత్మనే ఉచ్చరించుచున్నారు అనగా పరమాత్మనే సత్యముగా, ఋతముగా, వాక్కుగా, పదములుగా నుచ్చరించుచున్నారు

“కవీనాం” అనగా కల్పనము చేయుమనము అంతర్యామిని మన ఊహలుగా కల్పనము చేయుచున్నాము మన మాటలు, ఊహలు, మున్నగునవన్నియు పరమాత్మనుండియే వచ్చుచున్నవి అట్టి పరమాత్మనే ఊహలుగా మనముచ్చరించుచున్నాము ఉచ్చరించుటకు ముందున్న వెలుగు ఋతమనియు, ఉచ్చరించు సంకల్పము సత్యమనియు చెప్పబడినవి

ఉదా కుమ్మరివానిచే కుండ ఉచ్చరింపబడెను యనగా కుండను తయారు చేసినాడని అర్థము అట్లే బ్రహ్మ సృష్టిని ఉచ్చరించెను యనగా సృష్టించెనని అర్థము కుమ్మరివాడు వేరొక బౌతికమైన పదార్థమునుపయోగించి చేయును కాని బ్రహ్మ తనయందున్న ‘తాను’ అను పదార్థముచేతనే ఈ సమస్తమును సృష్టించెను అనగా తనను తానే సృష్టిగా ఉచ్చరించెను అనగా సృష్టిగా తానే ఈవలకు వచ్చెను ఎట్లనగా మనమొక యూరికి పోవలెనని సంకల్పించినపుడు ఆ ఒక్క విషయమే మనస్సునందు మెదలుచుండును అనగా మనమచ్చటివారితో సంబాషణ చేయుచున్నట్లు, ఆ పరిసరములు మొదలగువాటితో కూడిన దృశ్యమంతయు మనకు తోచును మరి అది సత్యమా, అసత్యమాయన్నచో మనకది సత్యమేకాని దానికది ఒక ఉహయే అగును సత్యము కానేరదు (అనగా అసత్యమగును) మనకును అది తాత్కాలికముగనే సత్యమగును ఎందువల్లననగా మనము దానిని మనకంటె వేరుగా గుర్తించుచున్నాము అట్టి వ్యవహారములో మనమున్నపుడే మనకది సత్యమగును ఇట్లు వ్యవహరించుట మానసిక స్థితి (Mental Level) యందు జరుగును అనగా తనను తాను వేరుగా గుర్తించు (Identity) స్థితి మరియు తాను వేరుగానుండి, తానువేరు, ఎదుటివారువేరు, అన్న బావనతో వారితో వ్యవహారములు, లావాదేవీలు, ఇచ్చిపుచ్చుకొనుట మొదలగునవి నిర్వర్తించు స్థితినే మనస్సందురు

అట్టి మనస్సునకు, కాలమునకు సంబంధమున్నది ఈ రెండును ఒకేసారి పుట్టును Actually time is mind Time and mind both are interdependent అంతర్యామినుండి ఈరెండును పుట్టుచున్నవి అనగా ఒకే స్థితినుండి రెండుగా చీలును అట్లు చీలినవానిలో ఒకదానిని కాలము

అనియు, ఒకదానిని మనస్సనియు అనిరి కనుక అంతర్యామిని మనము చేరవలెనన్నచో ఈ రెండింటిని వెనుకకు Trace back చేయవలెను అనగా మనయందు ఈ రెండును ఎచటనుండి పుట్టుచున్నవో గమనించవలెను అట్లుచేసినచో ఈ రెండును Timelessness అను స్థితిలోనికి పోవును అనగా ఇచ్చట The Birth of 'mind' or the 'birth of time' ఈ రెండింటిలో ఏదియో ఒకదానిని Traceback చేయవలెను మనయందు time అనునది ఎచ్చట పుట్టుచున్నదనగా శ్వాసనుండి (Respiration) పుట్టుచున్నది కావున దానిని గమనించవలెను అచ్చటినుండియే అనగా ఆ శ్వాసనుండియే మనస్సనునది పుట్టుచున్నది కావున మనము కొద్ది సమయము శ్వాసను గమనించినచో మన మనస్సు తాత్కాలికముగా శ్వాసయందు లయమగును (Disappear) కనుకనే శ్వాసయందు మనస్సు నిలిపినపుడు మనస్సు, శ్వాసయను రెండును పనిచేయవు కనుక ఆకొద్ది సెకనుల "కాలము" మనకు తెలియదు కాని మనస్సు లయముచెందెనను ఊహకలిగినంతనే అచ్చట మనస్సుండును ఎందువల్లననగా మనస్సుగాని, కాలముగాని లయము చెందినపుడు అట్లు లయము చెందెనని మనకు తెలియదు తెలియుట అనునది మనస్సుయొక్క ప్రవృత్తి కనుక తెలుసుకొనుట యున్నంతకాలము మనస్సుండుట, మనస్సులేనిచో తెలియుట యుండదు కావున అది తెలుసుకొనవలెను ఇది తెలుసుకొనవలెను అనిపించునది మనస్సునకే

ఉదా సంగీతమును నేర్చుకొనవలెనన్నచో ఒక మంచి సంగీతవిద్వాంసుని సమీపించి ఆయన వద్దనే కూర్చుని ఆయన సంగీతము నాలపించునపుడు ఆయనతోపాటు సంగీతమునందు మనముకూడ లీనము కావలెను అట్లు చేసినచో సంగీతమును గానము చేయునపుడు ఆయన ఏస్థితియందు, ఎచ్చటనుండునో, అచ్చటనే మనమును ఉండగలుగుదుము ఆయన ఆస్థితియందుండి గానము చేయునుగాన సంగీతమే ఆయననుసరించును కాని ఆయన సంగీతముననుసరించుట యుండదు అట్లు కాకపోయినచోనది సంగీతమునుపాసించుట కానేరదు అట్టి స్థితియందాయన తాను సంగీతమునాలపించుచున్నాడని కాక తానే సంగీతమునందుండును అపుడు తాను, సంగీతము అను రెండు నుండవు దానియందు తాను లీనమై పోవును అచ్చట తన కస్థిత్వముండక సంగీతమునందుండు రసము, ఆనందము మొదలగువానియందిమిడి యుండును కనుకనే అచ్చట

ఆయనను సరించియే సంగీతముండును ఇతరులకు సంగీతముండునుకాని ఆయనకు మాత్రము సంగీతముయొక్క అనుభవమైన రసానందమే ఉండును కాని సంగీతముండదు సంగీతమును సాదన చేయునపుడు అట్టి స్థితియందుండవలెను

శిష్యరికము చేయుట అనగానిదియే గురువును శిష్యుడనుసరించుట యనగా నిదియేకాని గురువుయొక్క తెలివితేటలను బేరీజు వేయుటవలన ప్రయోజనముండదు ఈ తెలివితేటలు మున్నగునవి సూర్యకిరణముల వంటివి సూర్యునికన్నా సూర్యకిరణములెక్కువ కాదుకదా! కనుకనిచ్చట సూర్యుడే ముఖ్యుడు, గ్రాహ్యుడును సంగీతము మొదలగునవేకాక ఏవిద్యయైనను మనము వానియందుండుట వలననే అవి సాధ్యమగును ఇదెట్లు సాధ్యపడుననగా గురువు శిష్యుని తానుండునట్టి స్థితిలోనికి తీసుకొని పోవును అదియే గురువు శిష్యునికి ఇచ్చు అభయ హస్తము అందువలననే పరమగురువులైన మాస్టరు C V గారు 'ప్రణతనిజజాన్ స్వాత్మతుల్యాన్ కరోతి' అనిరి అనగా తనకెవరు ప్రణామము చేయుదురో అట్టివారిని తనంతవారిగా చేయుదునని అర్థము అయినను ఇది ఎదుటివారియొక్క అర్హతననుసరించి దానంతటదియే జరుగును వాస్తవమునకు పరమాత్మ దేనినీ తాను సంకల్పించి ఉచ్చరింపడు ఎదుటివారి ఆవశ్యకతననుసరించియు, వారియొక్క పరిపూర్ణత ననుసరించియు, "వరములు"గా దిగివచ్చును అంతేకాని ఆయనకు యిష్టానిష్టములు, సంకల్పములుండవు ఆయనకు వారిపట్ల 'ప్రేమ' తప్ప మరియొక బావమేమియు నుండదు ఇదెట్లనగా తల్లి తన బిడ్డకేది ఆవశ్యకమో దానినే ఇచ్చునుగాని అన్యమును గాదు

కావున పరమాత్మ మన శ్వాసయందుండి కాలముగా, శ్వాసగా ఈవలకు వచ్చుచున్నాడు దీనిని మనము Trace Back చేయుచు ధ్యానము చేయవలెను మనస్సనగా సంమటనలను గమనించుచుండు స్థితి (It records Various incidents in life) కనుక మనస్సు పని చేయునప్పుడు గమనిక యనునది యుండక మనస్సు కాలము యనునవి తనయందే కరగి యుండును అట్టి స్థితియందు మనమున్నచో పనులన్నియు మన ప్రయత్నములేక వాటంతట అవియే జరిగిపోవుచుండును

ఇట్లు ఋతమనగా తననుండి ఉచ్చరింపబడునదని (That which is expressed out from within) అర్థము ఈ స్రష్టి అంశయు బ్రహ్మయందు సత్యముగా నుండి బ్రహ్మచే ఉచ్చరింపబడినది దానినే ఋతమనిరి

అంతర్యామి తానుగా నున్నప్పుడు సృష్టి లేదు ఋతమనగా తనను తానుచ్చరించుకొనునప్పుడు తననుండి తానేవేరుగా దిగి వచ్చును ఒకే బంగారమునుండి వేరువేరు బొమ్మలు, వస్తువులు తయారుచేసినట్లు అంతర్యామినుండి ఈ సృష్టి వేరుగా వచ్చును ఇట్లు వేరుగా వచ్చుటయే 'ఋచ్' లేక 'ఋక్' అను శబ్దముచే సంకేతింపబడినది ఇదియే రేవము దీనినుండియే ఋషభము అను పదము వచ్చినది కనుకనే అంతర్యామి అయిన పరమేశ్వరునకు ఋషభము వాహనముగా చెప్పబడినది

తదేవ బ్రహ్మ పరమం కవీనామ్'' దీనినే బ్రహ్మమని పిలిచిరి కవి తన మనస్సులోనున్న విషయమును తన రచనలద్వారా గ్రంథరూపమిచ్చి అందరి దృష్టిలోకి తెచ్చునట్లు, బ్రహ్మ ఈసృష్టినంతటిని అల్లికచేసి, బౌతికమైనట్టి స్థితిలోనికి తీసుకొని వచ్చుచున్నాడు కనుక ఆయనను కవులలోకెల్ల పరమమైనవానినిగా కీర్తించిరి ఆయన తననుండి తనను తానే ఈ సృష్టిగా ఉచ్చరించుచున్నాడు సృష్టించేయుటలో బ్రహ్మకు ప్రజాపతులు సహాయపడుదురు అట్టి ప్రజాపతులకు చంద్రుడదివతిగా నున్నాడు అందువలననే (1) జ్యోతిశాస్త్రము Astrology (2) సాముద్రిక శాస్త్రము Palmistry లందు చంద్రుడున్న స్థితినిబట్టి జాతకుడు కవి యగునా లేదా తెలియును అట్లే బౌతికమైన సృష్టికి చంద్రుడదివతి యగుటచే స్త్రీలయందు ఋతుక్రమము మొదలగునవి ఏర్పడుచున్నవి పితృదేవతలు చంద్రులలోకమునందుందురు వారు చంద్రునిద్వారా భూమిపైకి వచ్చెదరు పితృదేవతలకును చంద్రుడే అదివతి అనగా Mental levelలో కవులలోని సృజనాత్మక శక్తి (Creativity)గను, అంతకన్నను పైస్థితిలందు బ్రహ్మయొక్క బౌతికమైన సృష్టి, అల్లికగను యున్నాడు అట్లే మనస్సునందు ఈహననుసరించి వస్తువులను బొమ్మలను తయారుచేయుటకూడ సృష్టికర్తయొక్క ఒక సూక్ష్మమైన స్థితియే అట్లే తండ్రి కుమారునిగా ఉచ్చరించును అనగా తనలోని ప్రజ్ఞయే కుమారునిగా ఉచ్చరింపబడి వచ్చుచున్నది దీనినే 'ఆత్మావైపుత్ర నామాసి' అని చెప్పిరి

'ఇష్టాపూర్త అనగా ఇష్టమై చేయబడినట్టి పనులు ఇవి 'బహుదాజాతమ్' అనేకములు అనగా జీవులు వారియొక్క కోరికల ననుసరించి చేయుచున్న పనులుగా వ్యక్తమగుచున్నవి ఏవ్యక్తియైనను తాను ఇష్టపడిన పనులనే చేయును కాని ఇష్టములేని పనులను చేయడుకదా! కావుననే జీవులందరును తాము చేయవలెనని సరికల్పించిన

వసులనే చేయుచున్నారు కావున ఎవరు ఏవని చేయుచున్నను వాఁ డిష్టము ననుసరించియే పూర్తి చేయుచున్నారు ఎవరి ఇష్టము వారికి వేరుగా వని చేయుచున్నను, వారివారి ఇష్టములనుసరించి చేయుచున్న వసులన్నియు సృష్టి ప్రణాళికలోని బాగములే దాంపత్యము, సుతులన పోషించుట, వృత్తులు మున్నగునవన్నియును ఎవరికి వారు వేరువేరుగా నిర్వర్తించుకొనుచున్నను అవియన్నియు కలిపి సృష్టికార్యక్రమములో బాగములే యగుచున్నవి అనగా ప్రతియొక్కఁడును తన యిష్టముగా సృష్టిప్రణాళికలోని తనవంతు బాగమును నిర్వర్తించుచున్నాడన్నమాట

అంతకుముందు ఏకముగా నున్నట్టి అవ్యక్తమే ఇపుడనేకముగా వ్యక్తమగుచున్నది మణ్ణిచెట్టునకు అనేక మణ్ణిపండ్లు వ్రేలాడుచుండినను అవియన్నియును ఒక మణ్ణిగింజనుండియే వచ్చినవను విషయమును విస్మరించరాదు జీవులందరును తాము వేరు, ఎదుటివారు వేరు, నీవు వేరు, నేను వేరు అని అనుకొనుటయును, అట్లే ఒక అగ్నిజ్వాలనుండి ఎగిరి వచ్చుచున్న నిపుర్రవ్వలు వేరువేరుగానున్నను వాటియందున్న జీవ శక్తి యొక్కటియే గదా! In essence and quality they are one though they are separate in form ఇట్లు వేరువేరుగా నుండునట్టి రవ్వలనే “ఆత్మలు” (Souls) అందురు అట్లుగాక అన్నిటియందును ఉన్న సామ్యము (Common Factor)ను దర్శించునపుడు దానినే అంతర్యామి లేదా పరమాత్మ అందురు ఇట్టి ఈ సామ్యలక్షణములనే జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను గాని బిన్నత్వమునుకాదు ఇట్లు అనేకములుగా చూచుట వలననే “పుట్టుట” అనునది వచ్చును అందువలన నశించుట యనునది ఉండును వాస్తవమునకు ఈ రవ్వలన్నియు తాత్కాలికముగా వేర్వేరుగా నున్నను ఒకే అగ్నిజ్వాలనుండి పుట్టుచున్నట్లు ఒకే పరమాత్మనుండి అనేక ఆత్మలు పుట్టుచున్నవి ఇట్లు పుట్టుటనే “బహుదాజాతం జాయమానం చయత్” అని చెప్పిరి జాయమానం అనగా పుట్టవలసినటువంటిది “జాతం” అనగా పుట్టునటువంటిది ‘ఇష్టాపూర్తమ్’ అనగా ఇష్టముచే పూజింపబడునది అని అన్యాపదేశముగా నూచింపబడుచున్నది అనగా అంతర్యామిగానున్న పరమాత్మ జీవులలో ఇష్టము అనురూపముగా నున్నాడు మరియు పుట్టుదానిలో కూడ ఇష్టముగా తానే యున్నాడు ఈ జగత్తునంతటికిని నాభియై కేంద్రముగా పరమాత్మయే యుండి బరించుచున్నాడు అనగా దీనిని నడుపుచున్నటువంటివానిగా ఆదారముగా నున్నాడు i.e., He is the sustainer of this whole world అనగా ఆయన వలననే పుట్టుట పుట్టబడుట

మున్నగునవన్నియు జరుగుచున్నవి ఈ ప్రపంచము వ్యక్తమగుట
యనగా ఒక పూవు వికసించుట వంటిది పూవునుండి కాయ, కాయనుండి
పండు, దానినుండి గింజలు, ఆ గింజలనుండి తిరిగి వృక్షము, పూలు,
కాయలు, పండ్లు మొదలగునవి వచ్చుచుండును జాతం అనగా పండ్లు
పుట్టుట వంటిది జాయమానమనగా అందు మరల పుట్టబోవు
గింజలవంటిది ఇక్కడ ఒక విచిత్రము మనము గమనింపవలెను భూమిపై
జీవులు, వృక్షములు, ఎప్పటికప్పుడు గుంపులు గుంపులుగా
పుట్టుచుందురు అందరును ఒకేసారి పుట్టినచో ఈభూమి సరిపోదు
ఎప్పుడును కొందరు పుట్టుచుండగా మరికొందరు చనిపోవుచుందురు
అట్లు చనిపోయినవారు మరల పుట్టుటకై వేచియుందురు ఇట్లు భూమిమీద
ఎప్పుడును పుట్టువారును, పుట్టబోవువారును వుందురు అట్లే
వృక్షములు సహితము ఒకేసారి పుష్పించి, కాయలు కాచి ఒకేసారి పండే
చెట్లు ఎండిపోవుట జరుగదు చెట్టునందు ప్రతిదినము కొన్నిపండ్లు పండి
తినుటకు సిద్ధమగుచుండగా మరికొన్ని తరువాతి దినములలో పండ్లు
అగుచుండును ఇట్లు చెట్టునందెప్పుడును నేటి పండ్లతో బాటు రేపటి పండ్లు
కాయలుగను, తరువాతి పండ్లు పిందెలుగను, ఇంకను పూవులుగను,
మొగ్గలుగను ఉండును ఇట్లు పరమాత్మ సృష్టియందు కొన్ని
పుట్టినవియుండగా మరికొన్ని పుట్టుటకు సిద్ధముగా నుండును అనగా
పరమాత్మయే విత్తనమునందు మొలకెత్తు స్వభావముగా పనిచేయుచు
సృష్టి యొక్క దర్మము నిర్వహించుచున్నాడు కావున మనమట్టి
పరమాత్మను ద్యానించవలెనన్నచో సృష్టియందలి దర్మములుగా
నున్నట్టివానిగా నుపాసించవలెను

ఉపాసన యనునది ఎల్లప్పుడును సగుణమే అనగా
ఈ సృష్టియందు పుట్టినట్టి గుణము, పుట్టబోవునట్టి గుణము ఈ రెండును
కలిసియుండును Every atom is a future universe, every soul is a future Solar
system Such is the process of evolution in this universe There is Cosmos and
there is also a future Cosmos in atom జాయమానమనగా అదియే Every seed
is a tree in its future manifestation It is all a Geometrical Progression ఇట్లు
జాతము జాయమానమునైన ఈ సమస్త విశ్వమునకు పరమాత్మయే
కేంద్రమై బరించుచున్నాడు He is the sustainer for the entire creation by
standing as its background consciousness అనగా ఆయనయందు ఈ సమస్త
ప్రపంచము తేలుచున్నది ఈ విశ్వమునందుండి మరల ఒక

జవిష్యద్విశ్వము దిగి వచ్చుటయను స్వభావముగా కూడ ఆయనయే ఉన్నాడు ఇట్లు తాను సృష్టిగా దిగివచ్చుటయే కాక మరల సృష్టియందున్న ప్రతి అణువునందును అనేకములైన విశ్వములుగా రూపొందు ఏర్పాటుగా తిరిగి తానే పనిచేయుచున్నాడు

భువనస్యనాభి - ఇట్లు ఈ విశ్వమంతటికిని కేంద్రముగానుండి బరించుచున్నాడనగా ఇందున్నట్టి అనేకలోకములుగా ఆయా లోకాదివస్తువులుగా కూడ తానైయున్నాడని అర్థము అట్లే భువనములనగా మనయందున్న మనస్సు, బుద్ధి యను లోకములకును 'నేను' అను అదివతిగా తానే వున్నాడు సౌరమండలమున సూర్యుడు కేంద్రమై మిగిలిన గ్రహములను అందలి జీవులను నడుపుచున్నాడు, మరియు బరించుచున్నాడు ఇంకను ఈ మొత్తము విశ్వమునకు కేంద్రముగా తానుయను ప్రజ్ఞగానుండి ఇన్ని సౌరమండలములను, నక్షత్రమండలములను, తారాపుంజములను (Nebulae) నడుపుచు వాటి పరిణామములకు కారకుడై యున్నాడు

మంత్రము - 2

తదేవాగ్నిస్తద్వాయుస్తత్సూర్యస్తద్దు చంద్రమాః |

తదేవశుక్రమమృతం తద్బ్రహ్మ తదాపస్స ప్రజాపతిః ||

ప్రతిపదార్థము

తత్ + ఏవ = అదియే

అగ్నిః = అగ్ని లేక ప్రజ్ఞ అను బిందువు

తత్ + ఏవ = అదియే

వాయుః = వాయువు

తత్ = అదియే

సూర్యః = సూర్యుడు

తత్ + ఉ = అదియే

శుక్రమ్ = శుక్రుడను తేజస్సు

అమృతమ్ = మృత్యువు లేనట్టి స్థితి

తత్ బ్రహ్మ = అదియే బ్రహ్మ

తత్ ఆహ = అదియే నీరు

సః=అతడే

ప్రజాపతిః=సృష్టికర్తయైన వెలుగు

తాత్పర్యము

అదియే అగ్ని, అదియే వాయువు, అదియే సూర్యుడును, చంద్రుడును, అదియే మృత్యువులేని శుక్రమును, బ్రహ్మయును, ఆవస్థులును, మరియు అతడే ప్రజాపతి

వివరణ

ఇంతకుముందు మంత్రమున పరమాత్మ సృష్టియందున్నట్టి అనేక దర్శములుగా, స్వబావములుగా తానేయుండి పనిచేయుచున్నాడనియు, అట్లే కేంద్రస్థానమునందుండి ఈ విశ్వమంతటినీ బరించుచున్నాడనియు తెలుసుకొంటేమి ఈమంత్రము నందు ఆ పరమాత్మయే అగ్నిగను, వాయువుగను, సూర్యచంద్రులగను, మృత్యువులేని శుక్రముగను బ్రహ్మగను, జలములులేక ఆవస్థులుగను మరియు ప్రజాపతిగను తానే ఉన్నాడని చెప్పబడుచున్నది

“అదియే” అగ్నిగా పనిచేయుచున్నది అగ్ని అనగా సృష్టి మొత్తమునందున్న అవ్యక్తమైన వెలుగు (The Fire that is unmanifested or the consciousness which is awakened) యని అర్థము నేనను ప్రజ్ఞగా విశ్వమునందు మేల్కొన్నట్టి దీనినే మరియుక చోట ‘విష్ణు వను వదముతో’ చెప్పిరి ఇచ్చట అగ్ని అనగా వెలుగని అర్థము కాని నిప్పు అని అర్థము గాదు It is the Cosmic Fire నిప్పు అనగా వెలుగుయొక్క బౌతికస్థితి (The Physical Fire) చోటుయందున్నట్టి ఒక మహావెలుగును అగ్ని అని పిలిచిరి అనగా విశ్వమంతను కేంద్రమై బరించుచున్న పరమాత్మనే ఇచ్చట అగ్ని అని పిలుచుచున్నారు He is the higher Consciousness, అనగా మనలో నున్నట్టి “నేను” అను ప్రజ్ఞ మనకు శరీరమునందున్న చిన్ననేను “నేను” అనునది చిన్ననేను శరీరముతో సంబంధము లేకుండ వెలుగుచున్న “నేను” అను వెలుగు “పెద్దనేను” దీనిని యిచ్చట ‘అగ్ని’ అని పిలుచుచున్నారు ఈయనయే మొత్తము చోటునందు కూడ ‘నేను’ అను ప్రజ్ఞగా వెలుగుచున్నాడు (ఈ రెండు ‘నేను’లు ఎటువంటివనిన ఒకటి చెరువులోని నీరువంటిది (పెద్దది) రెండవది ఆ చెరువునుండి మన ఇంటిలోని గొట్టముద్వారా సరపరా చేయబడిన నీరువంటిది (చిన్నది) ఈ గొట్టమునందున్న నీటికి తుప్పుపట్టుట మొదలగు గొట్టముయొక్క

గుణములు కూడ కలియును) ఈ ప్రజ్ఞను మనయందు గుర్తించవలె నన్నచో, నేను వినుచున్నాను, నేను చూచుచున్నాను, నేను బోజనము చేయుచున్నాను, అనునప్పుడు ఎవరు బోజనము చేయుచున్నారో, ఎవరు చూచుచున్నారో, ఎవరు వినుచున్నారో, ఎవరు మాట్లాడుచున్నారో గమనించవలెను దీనినే ‘సాక్షి’ అనిరి విష్ణుసహస్రనామములలో భగవంతునికి ‘సాక్షి’ అనునొక నామము కలదు సాక్షి అనగా చూచునట్టివాడు స + అక్షి అనగా కన్నులలోనుండి కన్నుగా (కన్నుద్వారా) చూచుచున్నవాడు అనగా సమస్తమును గమనించుచున్నవాడే నీలో ఉండి వినుచున్నాడు, చూచుచున్నాడు అనగా సాక్షిగనే యున్నాడు He is neither interfering, nor commenting It is mind that comments and judges upon situations మనయందు ‘నేను’ అను ప్రజ్ఞ సూర్యునిగా పనిచేయుచున్నను మనస్సును మేమముల కారణముగా సూర్యుని ప్రకాశము తెలియవచ్చుట లేదు కాని ఈ మనకయనునది మేమములకు సంబంధించినది కాదు మనలోనున్న అట్టి వెలుగునే అగ్ని అనిరి అనగా ఈయన మనయొక్క బౌతిక ప్రజ్ఞగా, బహిర్ముఖ ప్రజ్ఞగా పనిచేయుచున్నాడు

అట్లే ఈయనయే వాయువుగా నున్నాడనిరి ఇచట వాయువనగా ‘‘మహాచైతన్యము’’ అను అర్థము గ్రహింపవలెను ఆ మహాచైతన్యమే సప్తమరుత్తులుగా పనిచేయుచున్నది (The seven nodes of Vibrations) చోటులోని మహాశక్తి 7 తరంగములుగా విశ్లేషణము చెంది ఏడురకములైన శక్తులుగా పనిచేయుచున్నది The air is the First stimulation of thought పరా, పశ్యంతి, మద్యమా, వైఖరీయను వాక్కుయొక్క నాలుగు స్థితులలో మొట్టమొదటిదైన పరావాక్కు అను స్థితినే ఇచ్చట వాయువని చెప్పుచున్నారు It is the first impulse to create అనగా cosmos యందు ఏర్పడునట్టి మొట్టమొదటి stimulationను అనుసరించియే మిగిలిన తరంగాత్మకములైన Vibrations ఏర్పడి సృష్టియంతయు ప్రారంభమయినది

అనగా మొత్తము సృష్టికంతటికిని కేంద్రముగా (Cosmic centre)నొక సూర్యుడున్నాడు ఆయన వద్దనుండి తరంగాత్మకములైన సంకల్పము Vibrations ప్రారంభమయినపుడు దానిననుసరించి, దానికి ప్రతిస్పందనముగా సూర్యగోళములు, గ్రహములు అను ప్రజ్ఞలు చోటునందేర్పడినవి వీటన్నిటికీ కేంద్రముగా నున్నట్టి ఒక మహాసూర్యుడ అవ్యక్తముగా నున్నాడు ఆయనయే సృష్టికి కేంద్రముగను,

అంతర్యామిగను వున్నాడు సృష్టియంతయు ఆయన వద్దనుండి ప్రారంభమయినట్టి తరంగాత్మకమయిన చలనముననుసరించియే బౌతికమైన వెలుగుగా మిగిలిన సూర్యులు వచ్చిరి అట్టి చైతన్యము వలన సూర్యుడను వ్రజ్ఞ పుట్టినది అట్టి సూర్యవ్రజ్ఞ ఏర్పడిన తరువాత ఆయన చుట్టును ఒక తేజోవంతమైన తరంగములతో కూడుకొనినట్టి తేజఃపుంజము ఏర్పడును ఈ తేజఃపుంజమే తరువాత బౌతికమైన వెలుగుగా రూపొంది సూర్యగోళముగా వ్యక్తమగుచున్నది 'సౌరశక్తి' సూర్యునిచుట్టును ఎంతవరకు వ్యాపించియుండునో అంతవరకు 'సౌరమండలము' అని అందురు ఇది ఒక Solar orbit గా గుడ్డువలె ఏర్పడియున్నది

సూర్యుడు మన సౌరమండలమునకు సృష్టికర్త గనుక ఆయనను నవిత్రుడు అందురు అనగా (సృష్టిని) ప్రసవించువాడు అని అర్థము అట్టి సూర్యునిచుట్టును వెలుగుచున్న ప్రాణశక్తి నే వాయువనిరి

ఈ ప్రాణశక్తులు అనేకముగానున్నను స్థూలముగా ఏడుశక్తులున్నవి వాటినే సప్తమరుత్తులు అందురు ఈ మరుత్తులు కశ్యపుని కుమారులని పురాణగాద కశ్యపునికి దితి, అదితి అని ఇద్దరు భార్యలు వారిలో దితికి మొదట హిరణ్యాక్ష, హిరణ్యకశిపులు జన్మించగా వారిని ఇంద్రునికోరికపై మహావిష్ణువు వదించెను అప్పుడా దితి ఇంద్రునిజయింపగల కుమారుడు తనకు కావలెనని కశ్యపుని కోరెను కశ్యపుడు నీవు పదివేల సంవత్సరములు తపస్సు చేసినచో అది సాధ్యమగునని చెప్పి, ఉదయవర్జితమున తపమునకై వెళ్ళెను దితి అట్లు తపము చేయుచుండగా ఇంద్రుడొక బాలకుని రూపమున వచ్చి, ఆమె గర్భములోని పిండమును సంహరించుటకై వేచియుండెను ఒకనాడాయె అనురసంద్యవేళ నిద్రించుచుండగా ఆమె శ్వాసద్వారా లోనికి ప్రవేశించి గర్భముననున్న పిండమును తన వజ్రాయుధముచే ఏడు ముక్కలుగా నరకెను అప్పుడా పిల్లవాడు ఏడ్చుట ప్రారంభించగా ఇంద్రుడు "మారుద" ఏడ్వకుము అని పలికెను కనుకనే వారు మరుత్తులైరి ఇంద్రుడు వారిని ఏడుముక్కలు చేసి మరల ఒక్కొక్కదానిని ఏడుముక్కల చొప్పున $7 \times 7 = 49$ ముక్కలు చేసెను వారు తరువాత ఇంద్రునకు అనుచరులైరి దీని అంతరార్థమేమనగా ఇచ్చట సృష్టిప్రారంభమున విశ్వగోళమేర్పడి అందు మహాచైతన్యము ఏడు తరంగములుగా విభాగముచెంది, ఏడులోకములకు కారణములైన చైతన్యతరంగములుగా రూపొందెను అందొక్కొక్కటి

మరల ఏడు తరంగములయ్యెను ఏడు సూక్ష్మలోకములయ్యెను ఇట్లోక్కక్క లోకమునందు ఏడులోకములంతర్లీనముగా నుండగా ఏడు సూల లోకములుగా మొత్తము 49 సూక్ష్మలోకములుగా రూపొందెను -

అట్లే తల్లి గర్భమున పిండమేర్పడగా జీవప్రజ్ఞ తల్లి శ్వాసద్వారా లోనికి ప్రవేశించి, అందు వెన్నెముక వెంబడి కుండలిని శక్తిగా, అందలి ఏడుకేంద్రములుగా రూపొంది పిల్లవాని శరీరమునందు 49 అంతరోకముల నిర్మాణము పూర్తి చేయును దీనికి కారణమైన మహాచైతన్యము జీవుని శ్వాసరూపమున ఓంకారముగా నుచ్చరింపబడుచుండును దీనికి ప్రతీకగనే పిల్లవాడు పుట్టగానే ఏడ్పుటతో శ్వాసప్రక్రియ ప్రారంభమై ఏడు ప్రాణ ప్రవృత్తులు, వాటి సూక్ష్మప్రవృత్తులతో కూడి శిశువునందు సాపితములగును

ఈ చోటుయందున్నట్టి ప్రాణశక్తికిని, సూర్యుని చుట్టును ఉన్నట్టి ప్రాణశక్తికిని బేదమున్నది సూర్యునిచుట్టును ఉన్న ప్రాణశక్తికిని, భూమిచుట్టును ఉన్న ప్రాణశక్తికిని బేదమున్నది అట్లే భూమిచుట్టును ఉన్నట్టి ప్రాణశక్తికిని, మానవునిచుట్టును ఉన్నట్టి ప్రాణశక్తికిని బేదమున్నది ఇట్లనేక రకములైనట్టి ప్రాణశక్తులున్నవి (This is a purely technical subject It is a super science ఈ వేర్వేరు ప్రాణశక్తులయొక్క differentiation detailedగా కావలెనన్నచో Alice-A-Bailley రచించిన "A treatise on cosmic fire" అను గ్రంథమును చదువుకొనవలెను) ఇట్లు అనేక ప్రాణశక్తులు చోటుయందు పనిచేయుచున్నవి వేటి తరంగవేగము (Frequency) వాటికుండును అనగా ఒకదాని కంటెను ఒకటి Higher Frequencyని కలిగియుండును వేటి తరంగములు వాటియందుండును కాని ఒకదానియందుంటున్నది, వేరొకదానిలో నుండదు దేని స్థితి (Plane)లో నది పనిచేయుచుండును ఈ మొత్తమునకు కావలసినటువంటి ప్రాణశక్తి అంతయు విశ్వమునకు నేత్రముగానున్న సూర్యుని(Sun) నుండి పుట్టుచున్నది (generate అగుచున్నది) దీనినంతయు నిర్వహించువానినే విష్ణువనిరి ఈయననే బౌద్ధులు Fohat (పోహత్) అని పిలిచెదరు

తదుచంద్ర మాః - ఆయనయే చంద్రుడు అనగా ఆయననే వేర్వేరు Plane లలో వేర్వేరుగా చెప్పుచున్నాము విశ్వమునందు ఆయనను సోముడనియు, సౌరమండలమునందు ఆయననే చంద్రుడనియు అందురు చంద్రుడనగా Lord of Reflective Consciousness It is the Reflective energy అనగా నేను అను సూర్యునివలన మనస్సును చంద్రుడు ప్రతిబింబముగా

నేర్పడినాడు ఇట్టి చంద్రుని వెన్నెలవలన ప్రతిబింబమేర్పడుట అను న్యాయ మేర్పడినది అనగా అనలునుండి నకలు తీయుట సూర్యుడు జీవుల మొదటి పుట్టుకకు కారణమైనచో చంద్రుడు ఆజీవులనుండి మరల జీవులు పుట్టుటకు కారణమయ్యెను చంద్రుడు ప్రజాపతుల అంశగా పనిచేయును అనగా చంద్రునిద్వారా ప్రజాపతుల అంశలు మనభూమియందు రూపములనుండి మరల ప్రతిరూపములను పుట్టించుచున్నారు

“తదేవశుక్రమమృతమ్” శుక్రము అనగా తెల్లనిది అనగా సూర్యునియొక్క అనేక కిరణములలో తెల్లని కిరణముగా భూమికి దిగివచ్చినది దీనినే భృగువు అందురు లేదా భృగువంశమునకు చెందినవాడే శుక్రుడు తెల్లని సూర్యకిరణములలో వెలుగులయినటువంటి భృగువులను మహర్షులు పనిచేయుచున్నారు వారు సూర్యునిలో నున్నటువంటి తెల్లని కాంతికదిపతులుగా నున్నారు వారు మనలో నున్నటువంటి బుద్ధిని ప్రచోదనము చేయుదురు “దియోయోనః ప్రచోదయాత్” ‘భర్గులగు’ వారు మన మనస్సుని, బుద్ధిని ప్రచోదనము చేయు దేవతలు తెల్లని రంగు అనునది ఎల్లప్పుడును ఊర్ధ్వమార్గమునకు చెందినట్టిది నలుపు రంగు అదో మార్గమునకు చెందినట్టిది శుక్లవక్షము, కృష్ణవక్షమనగా నివియే The ascending path and the descending path అందువలననే శుక్లయజుర్వేదమున సృష్టిని గురించిన వివరణ యుండును కృష్ణయజుర్వేదమున సృష్టియొక్క అంతర్లీనత ప్రళయస్థితి మున్నగునవి చెప్పబడును అట్లు సృష్టి జరిగిన విధానమంతయు శుక్లము లేక తెల్లని కిరణమునకు సంబంధించినది సూర్యుని వద్దనుండి బయలుదేరి వచ్చు తెల్లని కిరణము సృష్టికి కారణమగుచున్నది కావున నిది సృష్టికి అదివతి అయినట్టిది అనగా సూర్యునిలోనుండి సూర్యునియొక్క సృష్టి ప్రణాళికను భూమిమీదకు తీసుకొని వచ్చి, భూమిని జీవవంతము చేసి, భూమిద్వారా ఈ సృష్టిని కొనసాగునట్లు చేయుచున్నది కావున దానిని అమృతమనిరి అనగా ఈభూమి నశించినను తిరిగి మరల మరియొక భూమిని సృష్టించును (మనముండు భూమియే మొట్టమొదటి భూమి కాదు ఇప్పుడు చంద్రుడు ఒకప్పటి భూమి) ఈ సృష్టికి కారకులైనట్టివారు భర్గులను దేవతలు శుక్రుడు భృగువంశీయుడనగా అర్థమేమనగా ఆ వెలుగు నుండి దిగివచ్చినట్టి తేజస్సు ఒక గ్రహముగానేర్పడి అదియే శుక్రగ్రహమయినది అందువలననే శుక్రగ్రహము తెల్లగా నుండును ఈయన సృష్టియొక్క అమృతత్వమను స్థితికి కారకుడగుటచే

అమృతుడనిరి సూర్యునినుండి సృష్టిని, ప్రాణశక్తిని, జీవశక్తి భూమిమీద తీసుకొని వచ్చి భూమిద్వారా ప్రతివలంపచేయుచున్నవా బర్హులనబడిరి వీరే శుక్ర సంతతి అనగా మానవుల దేహవ నశించుచున్నను తిరిగి క్రొత్త దేహములను సృష్టించుచున్నారు మ సౌరమండలమునకు సంబంధించినంతవరకు మానవ జాతికదిపతి శుక్రుడు పనిచేయుచున్నాడు జీవశక్తిలో కూడుకుని ప్రాణమయ శరీరమ సూర్యునినుండి వచ్చును దానికి బొతికమైన అణువులతో కూడిన శరీరమ చంద్రుడు సమకూర్చును ఇచ్చట ప్రజాపతులు పనిచేయుదురు వీరి గర్భధారణము, బీజమునుండి అంకురములుగా మొక్కల పుట్టించుటయను కర్తవ్యములను నిర్వర్తించుచున్నారు ఇది చంద్రునియందలి ప్రజాపతుల అంశలనే పితృదేవతలందురు మానవదేహ నిర్మాణమునకు సంబంధించినట్టి ఒక Miniature Program sheetను కలిగియున్న Human sperm (రేతస్సు, శుక్రమను దాతువు)న పురుషుని దేహమునుండి స్త్రీ దేహములోనికి ప్రవేశింపచేసినపు డచ్చట దానిననుసరించి ప్రజాపతులు అణుమయమైనట్టి బొతికదేహముయొక్క నిర్మాణము చేయుదురు అందువల్లనే పిల్లవానిలో తండ్రిపోలికల Hereditary Features మొదలైనవి వచ్చును They are the reproductive forces that are functioning/working in the reproductive system of a woman అనే దేహనిర్మాణముననుసరించి ఏర్పడును గనుక తండ్రిగా చనిపోయి కుమారునిగా పుట్టుచున్నాడని వేదములయందు కీర్తింపబడుచున్నది మొట్టమొదట సృష్టిని బ్రహ్మచేసినచో ఈ బ్రహ్మ సృష్టిననుసరించి మరల అవే రూపములను పుట్టించు శక్తులను ప్రజాపతులందురు దీనినే పురాణములయందు సప్తఋషులు వడవలో ప్రయాణము చేయుచు పోవుచున్నారని చెప్పబడినది మానవునియొక్క రేతస్సునందు సప్తఋషుల యొక్క అంశలుండును ఇవి ఏడు లోకములకును సంబంధించినట్టివి

ఇట్లు శుక్రమను దాతువువలన సృష్టియందలి రూపములు అనగా మానవజాతి, పశుజాతి, వృక్షజాతులు నశింపక శాశ్వతముగా నిలిచియున్నవి అందుచే శుక్రమమృతమని చెప్పబడినది అట్లే శుక్రుడను మహర్షి అసురులకు గురువు ఆయన తన మృతసంజీవిని విద్యచే చనిపోయినవారిని మరల బ్రతికించును జీవునియందలి కామము అసురగుణము అనగా అదోకములకు సంబంధించిన ప్రవృత్తి గనుక

గాక్షసుల రాజుని చెప్పబడినది రాక్షసులనగా భౌతిక జగత్తుయందు పనిచేయుచున్న శక్తులు ఇట్లు దేహములుగా లేక భౌతికరూపములయందు పనిచేయుచున్న రాక్షసులకు మరల దేహనిర్మాణము కలిగించి శుక్రుడు శానిని బ్రతికించుచున్నాడు ఇట్లు పరమాత్మయే శుక్రునిగా పనిచేయుచున్నాడు (తానేయున్నాడు)

తద్బ్రహ్మ అనగా మొత్తముచోటునందు ఈయనే సృష్టికర్తయైన బహ్మగా పనిచేయుచున్నాడు అంతర్యామియైనట్టి పరమాత్మయే ఖక్రునిగా, అమృతత్వమును కలిగించువానిగా పనిచేయుచున్నాడని కెలసికొంటిమి కదా! బహ్మ ఏమి చేయుచున్నాడనగా శుక్రమునందున్నట్టి human programme లేదా formulaను decode చేసి, దానిననుసరించి సేవాములయొక్క నిర్మాణమును చేయు శక్తిగా పనిచేయుచున్నాడు ఇందువలననే ఈయనను (పరమం కవీనాం) అనిరి బీజముగా నున్నట్టి ఖక్రమును, కల్పనము చేయుచున్నాడు అనగా జగత్తులను, లోకములను, అట్టి దేహములను కల్పనము (సృష్టి) చేయునట్టి శక్తిగా అంతర్యామియైన పరమాత్మయే బ్రహ్మగానున్నాడు

తదావః అనగా ఆవస్థలు, మహాజలములు అనగా దేనియందు సమస్తము కరిగియుండునో దానినే ఆవస్థులందురు సూర్యుడు మున్నగు వారందరును దీనియందే తేలుచున్నారు అట్టి తరంగాత్మకమైన చోటును సముద్రమనికూడ పిలచెదరు అదియే చోటునందు మహత్తు అను స్థితిగానున్నది అట్లు అన్ని అనుభవములు కరగి ఒకే అనుభవముగానున్నట్టిది అనుభవైక వేద్యమేకాని వివరించుటకు, వెప్పుటకు అందునది కాదు ఎందువల్లననగా అది 'తాను' అను ప్రత్యేకత రశించిన స్థితి కావున ఆస్థితియందుండవలసినదే కాని దానినిగూర్చి తెలుసుకొనయత్నించుట సరి 'కాదు' పంచదారను గూర్చి తెలుసుకొనుట వేరు, తిని దాని తియ్యదనమును అనుభవించుట వేరు తినని వానికి ఎంత తెలుసుకొన్నను తిన్నవాని తియ్యదనము లభింపదు కదా! It is the experience plane which is very high and above the intellectual plane తెలుసుకొనుట, తెలియబడుట అనునవి మానసిక స్థితికి చెందిన లక్షణములు (Mental features)

సప్రజాపతి అనగా ఆయనయే (అపరమాత్మ అయిన అంతర్యామియే) మానవ దేహనిర్మాణమునకు కావలసినట్టి శక్తులుగా

అదివతులుగా పనిచేయుచున్నాడు అనగా బీజములయందు, వృక్షములలో మొలకెత్తుట, పెరుగుటయను లక్షణముగా పనిచేయుచున్నాడు అట్లు వీరందరిగను, వీరందరిలోను పనిచేయుచున్నది ఆ అంతర్యామియైన నారాయణుడే ఆ నారాయణుడే ఇన్నిరూపములుగా ప్రవర్తనలుగా వ్యవహరింపబడుచున్నాడు కావున ఆయన సత్యము వీరందరు అసత్యము అనగా వీరందరును ఇంతమందిగాక వీరందరిలోను ఒకే నారాయణుడు పనిచేయుచున్నాడనునది ఒక మహా సత్యము ఇట్లు ఈ మంత్రార్థమును ధ్యానించవలెను

మంత్రము - 3

సర్వే నిమేషా జ్ఞిరే విద్యుతః పురుషో దధి |
కలాలా మూర్తాః కాష్టాశ్చాహోరాత్రాశ్చ సర్వశః ||

ప్రతిపదార్థము

విద్యుతః = మెరుపు లేక వెలుగుగా ఉన్నవాడైన
పురుషోత్ = పురుషునినుండి
సర్వే = అన్నియూ
నిమేషా = నిమేషములు (లేక రెప్పపాటు కాలము)
కలాలా = కళలు
మూర్తాః = మూర్తములు
కాష్టాః + చ = కాష్టలు
అహః + రాత్రాః + చ = అహోరాత్రములు
సర్వశః = అన్నివిధములుగా
అదిజ్ఞిరే = పుట్టినవి

తాత్పర్యము

నిమిషములు, కళలు, మూర్తములు, కాష్టలు, అహోరాత్రములు మున్నగునవన్నియూ వెలుగుగానున్న పురుషుని నుండి పుట్టినవి

వివరణ

పరమాత్మనుండియే కాలమనునది పుట్టినది అట్లు పుట్టుటకు పూర్వము కాలమనునది అంతర్గతముగా నుండును పుట్టిన పిదప

కాలమునకు ప్రవర్తనమనునది వచ్చును అంతర్లీనముగా నున్నపుడు వానినే నారాయణుడనుచున్నాము పుట్టిన పిదప దానినే కాలమనుచున్నాము ఇట్లు కాలమున కదివతియైన పరమాత్మనే మహాకాలుడనుచున్నాము అనగా చోటులోనున్నటువంటి నారాయణుడే కాలముగా పుట్టినపుడు నిమిషములు మున్నగునవిగావచ్చును వీటి గణనము ఇట్లున్నది 18నిమిషములు 1కాష్ఠ, 13కాష్ఠలు 1 కళ, 30 కళలు, 1క్షణము, 12 క్షణములు 1 ముహూర్తము, 30ముహూర్తములు, 1 వగలు, 1రాత్రి, (దినము), 15 దినములు 1వక్షము, 2 వక్షములు 1 మాసము, 2 మాసములు 1బుతువు, 6బుతువులు 1సంవత్సరము కాలములోని ఈ బండములన్నియు నారాయణ రూపములే ఇట్లు చీకటినుండి మెరుపు పుట్టుచున్నట్లు పరమాత్మనుండి కాలము నిమేషములు, కాష్ఠములు మున్నగునవి పుట్టుచున్నవి ఇచ్చట నిమేషమనగా రెప్పపాటు కాలము ఇట్టి రెప్పపాటు వలన చూచువానికి ఆ స్వల్పకాలము చీకటి యగును సగలు, రాత్రి, శుక్లవక్షము, కృష్ణవక్షము, ఉత్తరాయణము, దక్షిణాయనము మున్నగునవిగా కాలమేర్పడుచున్నది ఈకాలమంతయు చూచువానికి గాని దానికి లేదు ఆచూచువానినే పశ్యకుడందురు తూర్పునుండి సడమటివరకు బోర్లించిన మూకుడు వలె కన్పించుచున్న ఆకాశము (Horizon)ను కశ్యపుడు అని పిలుతురు ఈ కశ్యపునకీడ్దరు బార్యలు వారు అదితి, దితి అనగా సూర్యోదయము సూర్యాస్తమయము ఈ సూర్యోదయమునకు కారకులగు శక్తులనే ఆదిత్యులందురు అట్లే సూర్యాస్తమయమును కలిగించు శక్తులను దైత్యులందురు ఇట్లు నిమేషములుగా ప్రారంభమైన కాలము సంవత్సరములుగా, యుగములుగా, మన్వంతరములుగా మరియు కల్పములుగా శ్రింపబడుచున్నది

ఈ కాలము పరమాత్మ స్వరూపము అందువలననే భగవద్గీత నుండు “కాలోస్మిలోకక్షయకృత్” అని భగవానుడు స్వయముగా కెప్పియున్నాడు పరమాత్మ కాలముగా చోటులోనికి దిగివచ్చినపుడే గానికి ప్రవర్తనమనునది ఏర్పడుచున్నది గాని, అంతకు పూర్వము లేదు ఎట్లనగా చోటులో Electricityకి ప్రవర్తనముండదు అది ప్రవర్తన కతీతమైన స్థితిలో నుండును కాని ఒక వస్తువుద్వారా మనము ఉపయోగించినపుడు గానికి ప్రవర్తనమేర్పడుచున్నది Current వలన lights వెలుగును కాని Electricity చోటులో నున్నపుడు దానికిట్టి ప్రవర్తనము (Function) లేదు

కాలమునకతీతముగా వెనుకనున్నట్టి పరమాత్మనే మహాకాలుడందురు అనగా కాలమను తన్మాత్రగా చోటులో అంతర్లీనముగా నుండువాడు (The consciousness which exists as time) ఇట్లు మనకు తెలిసియున్నట్టి స్థితి కాలముకాగా, మనకు తెలియనట్టి స్థితి లేక అంతకు పూర్వమున్నట్టి స్థితియే నారాయణుడు

విద్యుతః అనగా తనంతట తాను వెలుగునట్టి వెలుగు చోటులో వెలుగుగా, మెరుపుతీగెగా, విద్యుత్తుగా లేక ప్రాణశక్తిగా నున్నట్టి పరమాత్మ ఆయననుండియే కాలము పుట్టినది ఈకాలము ఎచ్చట పుట్టుచున్నది? భూమియందు 24 గంటలలో తనచుట్టూ తాను ఒక పర్యాయము తిరగవలెనను ప్రజ్ఞ లేక Consciousness ఎచ్చట పనిచేయుచున్నదో అదియే నారాయణుడు అనగా భూమి అట్లు తిరగవలెనని దానియందు నియమింపబడి యుండుటచే లేక Programme చేయబడి యుండుటచే అట్లు తిరుగుచున్నది అట్లే ఒక Tape recorder లో నుండు Cassette ఎంత వేగముతో తిరగవలెనన్నది దానియందు Programme చేయబడి యుండుట వలన అది అట్లు తిరుగును కాని దానంతట అది తిరగదు అట్లే సృష్టియందేదియు తనంతట తాను వచ్చుట జరుగదు ఎవరో ఒకరు సృష్టించేయుట వలననే జరుగును అట్లు ఈ సమస్తమును తయారుచేయువానినే నారాయణుడని పిలచుచున్నారు ఆయనయే సూర్యునకు, భూమికి, చంద్రునకు, ఇతర గ్రహములకు ఒక్కొక్క ప్రణాళికను ఇచ్చుచు, తిరిగి వాటియందు వాటి దర్మముగా తానే మేల్కొనుచున్నాడు అట్లే భూమి తిరుగుటకు కావలసిన కక్ష్యను ఏర్పరచినాడు-all this is decided by him ఇట్లు చోటులో కాలమను స్వరూపముతో పనిచేయుచు జీవులయందు, మానవులయందు అనేకవిధములైన స్థితులలో పనిచేయుచున్నాడు అనగా జీవులందరిలోనుండి శ్వాసించుచున్నవాడు, మాటలాడుచున్నవాడు, ప్రవర్తించుచున్నవాడు, ఆలోచించుచున్నవాడు తానే అయియున్నాడు మనలో ఆలోచన (Thought) అనునది ఆయననుండియే పుట్టుచున్నది ఇది అందరియందునూ సత్యము కావున ఇట్లు మనయందు శ్వాసను, నారాయణుడు పుట్టునటువంటి చోటుగా ఉపాసనచేసి ద్యానము చేయవలెను మనలో శ్వాస-నిముషమునకు ఇన్నిమారులు జరుగవలెనని నిర్ణయించునది కూడ ఆ పరమాత్మయే గదా! ఇట్లు అన్నిటియందును పనిచేయుచున్నట్టి ప్రజ్ఞలన్నిటిని కలిపి నారాయణుడని పిలిచెదరు

మంత్రము - 4

అర్థమాసామాసాఋతవస్సంవత్సరశ్చ కల్పంతామ్ |
సహస్రః ప్రదుమే ఉబే ఇమే అంతరిక్షమదోసువః ||

ప్రతిపదార్థము

అర్థమాసాః= వక్షములు

మాసాః= మాసములు

ఋతవః= ఋతువులు

సంవత్సరః= సంవత్సరములు కూడా

కల్పంతామ్= కల్పించబడినవి

సః= ఆవరమాత్మ

ఆహః= జలములను

అంతరిక్షమ్= అంతరిక్షమును

అదః= మరియు

సువః= సువర్లోకమును

ఇమే= ఈ

ఉబే= రెండింటిని

ప్రదుమే= పిండెను

తాత్పర్యము

వక్షములు, మాసములు, ఋతువులు, సంవత్సరములు
ఆవరమాత్మచేతనే కల్పించబడినవి అతడే జలములనుండి
అంతరిక్షమును, సువర్లోకమును పిండెను

వివరణ

అర్థమాసమనగా నొక వక్షము రెండు వక్షములొక మాసమగును ఈ వక్షము, మాసము మున్నగువాటి జ్ఞానము (Consciousness) మనకెట్లు కలుగుచున్నది? ఎచ్చటనుండి వచ్చుచున్నది? ఇది మనము చేసుకొంటిమా? కాదు ఇది మనకు చంద్రునినుంచి వచ్చుచున్నది అనగా చంద్రుని గమనమువలన కలుగుచున్నది మాసమనగా 30 దినములు కాదు మాసమనగా 30 తిరులు అనగా ఇది చంద్రుడు భూమిచుట్టును ఒక పర్యాయము తిరుగుటకు వట్టుకాలము అటులనే ఋతువనగా 2 మాసముల కాలము 6 ఋతువులు కలసి ఒక సంవత్సరమేర్పడును ఇది

జూమి, సూర్యుని చుట్టు ఒక పర్యాయము తిరుగుటకు పట్టుకాలము చంద్రమాన సంవత్సరమునకు, సౌరమాన సంవత్సరమునకు మధ్యనున్న బేదమును పూరించుటకు నాలుగు సంవత్సరములకొకసారి అదికమానమనుషేర సర్దుబాటు చేయుదురు

సృష్టికి పూర్వము పరమాత్మ అంతర్యామిగా తనయందు తానుగా నుండెను ఏమియు లేనట్టి ఆ స్థితినుండియే ఆపస్సులను అనగా జలములను కల్పించినాడు అనగా అవ్యక్తముగా నున్నట్టి తాననుప్రజ్ఞనుండి జలములు అను స్థితిని కలిగించినాడు i.e., the first fluid formation వీనినే మహాజలములందురు అదియే ప్రాణశక్తి, అదియే మూలప్రకృతి అనగా చోటులో నున్నట్టి సమస్తమును జలములుగా పిండినాడు ప్రదుఘ్న-భాగుగా పీఠికనవాడయ్యెను అనగా పాలగ్రంధులలో పాలు ఎల్లేర్పడుచున్నవో అట్లే చోటులో ఈ వస్తువులన్నియు నేర్పడుచున్నవి (ఆవు తీసుకొను ఆహారము వలన పాలగ్రంధులలో పాలు ఏర్పడుచున్నవిగాని ఆ గ్రంధులను కోసిచూచినచో పాలుండవు గ్రంధులద్వారా పాలు ఏర్పడుచున్నవి అట్లే సమస్తమైన వస్తువులును చోటులో ఏర్పడుచున్నవి) అంతరిక్షమనగా The plane of forces సువర్లోకమనగా-ప్రజ్ఞామయమైన లోకము అనగా అంతకు పూర్వమున్నట్టి అవ్యక్తమును స్థితినుండి వ్యక్తమును స్థితిలోనికి పాలగ్రంధులలోనుండి పాలను పితుకుతున్నట్లు, చోటును జలములుగా పిండినాడు ఈ రెండులోకములను పిండుటచేతనే, అంతవరకు ఉన్నట్టి ఏకము (ఒకటి) యను స్థితినుండి రెండవది అను స్థితి లేక బావము ఏర్పడినది అనగా The First (sense of) separation అనునది ఏర్పడినది అనగా తాను, ఇతరము అనునవి రెండు ఏర్పడినవి అవి కర్త, కర్మలుగా నేర్పడగా వాటిమధ్య సంబంధముగా క్రియయను మూడవది వచ్చినది ఇవియే త్రిమూర్తులుగా చెప్పబడినవి First triangle, The triad or trio అచ్చటనుండియే మిగిలిన సృష్టియంతయు వచ్చినది ఆతరువాత కాలము, దేశము (Time and space) అనునవి ఏర్పడినవి ఈకాలము అనునది మూడవ axis-అనగా మనకు తెలిసినట్టి x-axis, y-axis కాక, z - axis or time-axis ఇట్లు అంతరిక్షము మరియు సువర్లోకము అను రెండు లోకములు నేర్పడెను అనగా మొదట జీవులకు ప్రజ్ఞలు (Consciousness) ఏర్పడి, ఆతరువాత చుట్టునున్నట్టి శక్తిమయమైన లోకములు, శక్తులు ఏర్పడినవి

మంత్రము - 5

నైసమూర్వం నతిర్యశ్చం నమద్యే పరిజగ్రత్
నతస్యే శేకశ్చ నతస్యనామ మహద్యశః॥

ప్రతిపదార్థము

ఏనం= వీనికి

ఊర్వం= పైన

కః + చ= ఎవ్వరునుకూడా

న= లేరు

మద్యే= మధ్యలో

తిర్యంచ= వెడల్పుకూడ (అడ్డముగాకూడ)

పరిజగ్రత్= గ్రహించుటకు

న= సాద్యముకాదు

తస్య= ఆయనను

కశ్చన= ఎవరును

ఈశే= శాసించలేరు

తస్య= అతనియొక్క

నామ= నామము

మహద్యశః= మహత్తుతన యశస్సుగా కలవాడు, లేక వ్యాపనముగా
కలవాడు

తాత్పర్యము

పరమాత్మకు పొడవు, వెడల్పు మధ్య అనునవి లేవు
ఆయననుగూర్చి ఇట్టికొలతలతో తెలుసుకొనుట సాద్యముకాదు
ఆయనను గొప్ప యశోవంతునిగా తెలుసుకొనగలమే గాని మరియొక
విదముగా ఎవరును తెలుసుకొనలేరు

వివరణ

పరమాత్మ యొక్క వ్యాపనము అనగా ఎత్తు, వెడల్పు మధ్య లేక
ప్రక్కల అనునవి మనము తెలుసుకొనలేము నిజమునకు మనలో
వీనినిగూర్చి అవగాహన పరమాత్మవలననే ఏర్పడుచున్నది మనకు

తెలిసినంతలో ఎత్తు అనునది ఒక ప్రమాణముననుసరించి నిర్ణయింతుము అతడందరికన్నా పొడవయినవాడు అని చెప్పుటలో సాదారణ మానవులు ఎత్తు ఇంతయుండవలయునని మనము నిర్ణయించుకొని దానిననుసరించి ఇతరుల ఎక్కువ తక్కువలు నిర్ణయింతుము అట్లు నిర్ణయింపగల శక్తి మనకు పరమాత్మననుసరించితే పుట్టుచున్నది మనమెంత ఎత్తైనవి యూహించుకొనిననూ అవి యన్నియు పరమాత్మలోని భాగములే కనుక ఆయన అందరికన్నను ఎత్తైనవాడు, అట్లే వెడల్పు మున్నగునవి మధ్య అని చెప్పుటలో కేంద్రమనికూడ సూచితము ఈ సృష్టియందలి వస్తువులన్నిటికిని పరమాత్మయే కేంద్రముగా నున్నాడు సూర్యునినుండి భూమివరకు అట్లే మానవుని యందును, జీవులయందును, అణువులయందును నేననుకేంద్రముగా వానికాదారమయి యున్నాడు అట్టి యాదారమునుగూర్చి తెలుసుకొనుట యనగా అదియే తానగుట తాను మనస్సుగా నుండుట మాని తానుగా నుండుట వలన మాత్రమే ఇది సాద్యమగును తెలుసుకొనుట యనునది మనసుయొక్క ప్రక్రియ మనసు లేనిచో తెలుసుకొనుట ఎట్లు? కనుకనే పరమాత్మయందు ఐక్యమగుటయే గాని వానినిగూర్చి తెలిసికొనుట ఎవరికిని సాద్యముగాదు వానినిగూర్చి మనము తెలుసుకొనునవి అన్నియు వాని గుణములేకాని వాడుకాదు

నియమించుట లేక వశమగుట యనగా ఒకరికింకొకరు లోబడియుండుట ఈసృష్టియందు అందరును పరమాత్మకు వశమై యుందురేకాని ఆయన ఎవరికిని వశముకాదు ఈలోకమునందు ఒకరు ఇంకొకరికి వశమగుచున్నారనగా అది దనమునుగూర్చిగాని, అధికారమునుగూర్చిగాని, పనులనుగూర్చిగాని కావచ్చును ఇట్లు ఈకోరికలరూపమున పరమాత్మయే యున్నాడు గనుక అందరును పరమాత్మకు వశమై యున్నారేగాని పరమాత్మ ఎవరికి వశముగాదు అనగా ప్రతివారు తమ కోరికలకు వశమయి యుండిరేగాని, కోరికలు తమ వశమునందుండవు చివరకు మోక్షము పొందవలెననుకొనుట, ఇతరులను సేవించవలెననుకొనుట, అందరిలో పరమాత్మను చూడవలెననుకొనుట మున్నగునవన్నియు కోరికలే జీవులందరు ఎవరి కోరికననుసరించి వారు ప్రవర్తింతురే గాని తమ కోరికకు వ్యతిరేకముగా ఎవరును చెయలేరు కాకరకాయ కూరను ఇష్టపడువాడు అది తనకు యిష్టముకాకుండ చేసికొనగలడా! కనుక పరమాత్మ ఎవరికిని వశముగాదు

మహద్యశః యనగా గొప్ప కీర్తి కలవాడు అని అర్థము ఇది ఆయన నామముగా చెప్పబడినది నామము యనునది జీవులొకరినొకరు గుర్తించుకొనుటకేర్పడినది ఇట్లు జీవులు ఒకరినొకరు గుర్తించుకొనుటలో తమలో గల గుర్తు అనుపేర పరమాత్మనే చూచుచున్నారు అనగా మనలో గుర్తించుకొనుట, జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనుట అను లక్షణముగా పరమాత్మయే యున్నాడు ఇట్లు సమస్త జీవులలోను గుర్తించుకొనుట అను లక్షణముగా పరమాత్మయే యున్నాడు ఇట్లు అందరియందు తానే యశస్సుగా వ్యాపించియున్నాడు యశస్సు అను పదమునకు వ్యాపించుట అని అర్థము ఇట్లు అందరికన్నా ఎక్కువ యశస్సు తానేయైనవాడు కనుక నారాయణుడు మహద్యశుడు

అనువాకము - 3

మంత్రము - 1

నసందృశే తిష్ఠతి రూపమసృజనచక్షుషా పశ్యతి కశ్చనైనమ్ |
హృదామనీషో మనసాబిక్కుప్తోయ ఏనంవిదురమృతాస్తేభవంతి ||

ప్రతిపదార్థము

అన్యః = ఈయనయొక్క
రూపమ్ = రూపము
సందృశే = చక్కగా గమనించుటకు (వీలుగా)
నీతిష్ఠతి = నిలువదు
కఃచన = ఎవ్వరును
ఏనమ్ = వానిని
చక్షుషా = కన్నులచేత (చర్మ చక్షువులచేత)
నపశ్యతి = చూడలేరు
యః = ఎవడైతే
ఏనం = వానిని
హృదా = హృదయముచేత
మనీషా = ఉత్తమ మానసిక కక్ష్యయందు
మనసా = మనసుచేత
అబిక్కుప్తః = స్థిరముగా నిలుపుట (సాదించి)
విదుః = తెలియుచున్నారో
తే = వారు
అమృతాః = మరణము లేనివారుగా
భవంతి = అగుచున్నారు

తాత్పర్యము

ఈయన రూపము చూపుటకు అందునది కాదు మరియు గమనికకు నిలుచునది కాదు హృదయముచేత, మనస్సుచేత, ఉత్తమ మానసిక కక్ష్యయందు ద్యానముచేసి దారణ చేయవలసి యుండును అట్టివారు అమృతత్వమును పొందుదురు

వివరణ

ఈయనయొక్క రూపము చూపులకు అందనిది బౌతికముగా కనిపించుచున్న రూపములన్నియు తాత్కాలికమేగాని సత్యముగాదు మంచు, మేషములవలెనే, అణువులు ఒకదానిప్రక్కననొకటి పరిభ్రమించుచు, ఒకచోట కట్టుబడి వాటిలోనున్న ఆకరణశక్తిచేత తాత్కాలికముగ నొకచోట నిలబడియున్నవి గాలియొక్క విసురువల్ల దుమ్ములేచినపుడు ఒక ఆకారముగ కనిపించినను అది ఎట్లు సత్యము కాదో అట్లే మనము చూచునదంతయు సత్యము గాదు మహావేగముతో అణువులు పరిభ్రమించునపుడు అవేగమునకు అణువులు ఒకచోట స్థిరముగా నున్నట్లు కనిపించును అట్లే ఒక చక్రము వేగముగా తిరుగుచున్నపుడు దూరమునుండి చూచువారికి తిరుగనట్లే కనిపించును అట్లే వస్తువులు బౌతికరూపములేర్పడుచున్నవి అణువుల సముదాయములు ద్రవ్యము (Matter) గా నేర్పడుచున్నవి కనుక మనదృష్టిలోనున్న భ్రమ తప్ప నిజమునకు మనము చూచుచున్న రూపము సత్యము గాదు అందువలననే 'న సందృశ్యే తిష్ఠతిరూపమస్య' అనగా ఆయన రూపము గమనికకు అందదని చెప్పబడినది "న చక్షుషా వశ్యతి" అనగా ఒకరూపముగా కట్టుకొనిన బౌతికమయిన స్థితిని గమనించగలముగాని, అవెనుకనున్న శక్తిమయమైన ఉనికి లేక స్థితి మన దారణకు సాద్యముగాదు ఎవరైనను బౌతికమయిన కనులతో దానిని చూచుట సాద్యముగాదు వానిని దర్శించు విదానము 'హృదామనీషా మనసా అభిక్లుప్తః' అనగా మనస్సును బుద్ధియందు లగ్నము చేయవలెను దానికి హృదయమును 'ఉపకరణము'గా నుపయోగింపవలెను హృదయమునందు మనస్సును దారణచేయవలెను అనగా మొదట కన్నులు మూసుకొని ద్యానము చేయవలెను హృదయముయొక్క చలనమును మనసుచేత గమనింపవలెను అట్లు గమనించుటకు ముందు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములను మనసుచేత గమనించుటకు ప్రయత్నము చేయవలెను క్రమముగా అబ్యాసము చేయుటచే మనస్సు శ్వాసయందు లయమగును అప్పుడు మనసునకు ప్రవృత్తి యుండదు కనుక మనస్సును శ్వాసయందు లగ్నము చేయుటచేత అప్రయత్నముగ హృదయమునందు లయమగును అనగా బుద్ధిమయలోకములందు మనస్సు ప్రవేశించును "మనోహృదినిరుద్యంచ" అని భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణునిచే చెప్పబడినది ఇదియే మనము సాదారణముగా ఇతరులకు ఏవైనను చేయునపుడు

దానివలన కలుగు లాభనష్టములను దృష్టిలో నుంచుకొని చేయుదుము కాని ఇష్టము కలవారికి, మన పిల్లలకు అప్రయత్నముగా హృదయముతో పనులు చేయుచుందుము ఇతరులకు పనిచేయునపుడు అట్లుకాక మనసుతో చేయుదుము అనగా మనము పనులు చేయుచున్నపుడు హృదయము ప్రదానముగా నుండవలెను, కాని మనసు ప్రదానముగా నుండరాదు ప్రత్యేకముగ మనసును, హృదయముతో కలుపు ప్రయత్నము చేయరాదు యోగజీవనము అనగా హృదయము అప్రయత్నముగా మేలుకొని యుండుట యోగసాధన ఒక సర్కసు వంటిది ఏమాత్రము తేడావచ్చినను పడిపోవుటకు అవకాశము కలదు కనుక మనసుచేత ప్రయత్నించి హృదయమునందు నిలబడుటకాక హృదయము తనంతట తాను మేలుకొనవలెను సకలజీవులలోనున్న అంతర్యామిని ద్యానముచేసి వానికి సమర్పణముగా పనులు చేయుచున్నచో మనసు లయమయి, హృదయము మేలుకొని యుండును దీనికి కొద్దిపాటి సన్యాసము, సమర్పణబుద్ధి యుండవలయును మనకేమియు ఉపయోగము కలుగదని తెలిసినను కష్టములలో నున్నవారికి మనము చేయగలిగిన ఉపకారము చేయుచున్నచో క్రమముగా వానియందు ప్రేమ, అభిమానము అప్రయత్నముగ కలుగును కొంతకాలమునకు మనకు ఉపయోగములేనివారికి కూడ ప్రేమతో, హృదయముతో పనులు చేయుట అబ్యాసమగును “ఏనం విదురమృతాస్తే బవంతి” అంతర్యామియైన నారాయణుడు లేని ప్రదేశము లేదు హృదయములోను, మనసులోను కూడ కలడు అట్టి నారాయణుని ఎవరు తమ హృదయమునందు ఈసాధనద్వారా తెలుసుకొనుటకు ప్రయత్నము చేయుదురో వారు అమృతత్వము పొందుదురు “అమృతాస్తే బవంతి” అనగా అప్రయత్నముగా అమృతత్వము అనుస్థితిలోనికి చేరుదురని అర్థము మోక్షముకొరకు కాక, అప్రయత్నముగా దానియందుండుట సాధన చేయవలెను సంతోషముగ ఉండుటకు ప్రయత్నము చేయుట, లేదా కోపమురాకుండుటకు ప్రయత్నము చేయుట అనునవి ఆర్థరహితములు అప్రయత్నముగ దానంతట అది పొందబడు స్థితి అమృతత్వస్థితి ప్రేమచేత జీవింపగలిగినవారు అప్రయత్నముగ ఆస్థితిలో ఉండగలరు “హృద్రామనీషా మనసాబిక్లుప్తో” అనగా ఎవరైతే ప్రేమతో పనులు చేయుచున్నారో వాడు అమృతత్వస్థితిలో నుందురు ఇచ్చట

తెలుసుకొనుట అనగా అనుభవించుట అని అర్థము పంచదార తీయగా ఉండునని చదివినను లేదా చేదుగా ఉండునని ఎవరైనా చెప్పినను, తినినగాని రుచి తెలియదుగదా! తినినవారికి ఎవరూ చెప్పకనే తెలియును ఎన్నో విషయములు తెలుసుకొనుట వేరు ఒక్క విషయమైనను అనుభవపూర్వకముగా తెలుసుకొనుట వేరు తేనె తియ్యదనమును, పువ్వుల పరిమళములను వ్రాతలతోను, మాటలలోను అనుభవమునకు తీసుకురాలేము కనుక ప్రతివిషయమును అనుభవపూర్వకముగనే తెలుసుకొనవలెను తేనె నోట్లో వేసుకొనినవానికి అప్రయత్నముగా దాని తియ్యదనము లభించినట్లు నారాయణుని ద్యానము చేయుచున్నవారు నారాయణునియొక్క లోకమునందు లేక అమృతత్వమునందు అప్రయత్నముగా నుందురు

మంత్రము - 2

అధ్యైస్సంజూతోహిరణ్యగర్భశత్యహ్మే|

హిరణ్యగర్భసూక్తము 1

హిరణ్యగర్భఃసమవర్తతాగ్రేభూతస్యజాతః పతిరేక ఆసీత్|

సదాదార పృథివీం ద్యౌముతేమాంకన్త దేవాయ హవిషో విదేమ||

ప్రతిపదార్థము

అగ్రే= మొట్టమొదట

హిరణ్యగర్భః హిరణ్యగర్భుడు

సమవర్తతః= వర్తించెను (లేక ప్రవర్తించెను)

జాతః= పుట్టినవాడు

భూతస్య= పంచభూతములకు లేక సకలప్రాణులకు

ఏకః= ఒక్కడే

పతిః= ప్రభువు

ఆసీత్= అయ్యెను

సః= అతడు

పృథివీం= భూమిని

ఉత= మరియు

ఇమాం= ఈ

దౌగ్ధ= అంతరిక్షమును

దాదార= దరించెను

కస్త్బ= ఎవరికొరకు

హవిషా= హవిస్సులను

విదేమ= దరించెదమో|

తాత్పర్యము

మొట్టమొదట హిరణ్యగర్భుడు కలడు ఆయన సకలభూతములకు ఒకేప్రభువై జన్మించెను ఆయన వృదివి మరియు అంతరిక్షమును దరించెను హవిస్సులను అట్టి దేవునికొరకు వహించుచున్నాము

వివరణ

హిరణ్యగర్భః సమవర్తతా'' అనగా మొట్టమొదట సృష్టి ప్రారంభమున సృష్టియొక్క సంకల్పముగా వచ్చినవాడు హిరణ్యగర్భుడు ఆయన బంగారపు వర్ణముతో కూడిన ఒక అండముగా వచ్చినాడు 'హిరణ్యవర్ణాం' అనగా సూర్యకిరణములకు మూలకారణమైనటువంటి రంగు అందువలననే సూర్యోదయ సమయమున సూర్యునియొక్క మొదటి కిరణములను 'హిరణ్యవర్ణామ్' అందురు సూర్యునియొక్క కిరణములవలన భూమిలో బంగార మేర్పడుచున్నది ఆదిత్యహృదయములో ఇట్టి మంత్రములు ఈయబడినవి సూర్య కిరణములను ఒక పదార్థములోనికి ప్రసరింపజేసి బంగారము తయారుచేయు విధానము అందు చెప్పబడినది

పరమాత్మయొక్క మొట్టమొదటి శ్వాసగా సృష్టి సంకల్పము ప్రారంభమగుచున్నది శ్వాసలో ఉచ్ఛ్వాసమునకు సంబంధించిన శబ్దము 'సో'నిశ్వాసమునకు సంబంధించిన శబ్దము 'హ' దీనినే మనము 'సోహం' గా ధ్యానము చేయుచున్నాము శ్వాసక్రియలో మనము మొదట శ్వాసను లోనికి తీసుకొని తరువాత బయటకు వదులుదుము కాని పరమాత్మ తొలుత శ్వాస బయటకు వదలి తరువాత లోనికి తీసుకొనును కనుకనే నారాయణుడు తన శ్వాసగా సృష్టిని బయటకు వదలెను ఈ సృష్టి మొత్తము ప్రకృతి, పురుషుడు అను రెండింటియొక్క మహాచైతన్యముగా వచ్చినది బ్రహ్మ తనయొక్క సంకల్పముగా ఈ సృష్టిని వ్యక్తము చేసెను అదియే 'ర'కారముతో కూడిన మొదటి రేఖము శ్వాస బయటకు వదలుటకు

వలసిన శక్తి తరంగములు హృదయకోశమునుండి బయల్దేరును అది
 'అను శబ్దము ఆత్మగతముగా నుచ్చరింపబడుటవలన మేల్కొని
 యేయును అట్టి ప్రాణమయ తరంగములచే శ్వాసకోశము ప్రభావితమై
 యేయును 'హ' అను శబ్దముచే కదలింపబడిన శ్వాసకోశ ప్రవృత్తులు
 స్వాసగా రాగా కంఠమునందలి స్వరపేటికద్వారా వాయువు
 యాణించుచు అందలి పొరలతో రాపిడిచెంది, "హృ" అను
 ప్రవృత్తిగా వ్యక్తమగుచున్నది ఇది గర్భకోశమందలి
 బిస్థానమునుండి బయల్దేరు ప్రాణశక్తులచే ముడిపడియుండుటచే ఈ
 శబ్దము స్వరూపము "హిరణ్యగర్భుడు" అను తేజోమయరూపముగా
 క్తమగుచున్నది కంఠమునందలి స్వరపేటికయందున్న ఉచ్చరించుట
 కుశక్తి బ్రహ్మయొక్క ప్రభావమువలన వనిచేయును కనుకనే ఇందలి
 ఓర్ధ్వి చక్రము బ్రహ్మయొక్క స్థానముగా చెప్పబడినది ఈచక్రము
 త్వము, కల్పన, పదకములు, ప్రణాళికలు, ఊహలు, ఆలోచించుట
 యన్నగు శక్తులకు ఆదిపత్యము వహించును కనుక ఈ బ్రహ్మయే
 'రణ్యగర్భుడుగా చెప్పబడినాడు

అనాహత, విశుద్ధి చక్రములతో కలసి ఉచ్చరింపబడిన పదము
 వర్ణము సువర్ణమనగా చక్కగా ఉచ్చరింపబడినదని కూడ అర్థము
 'రణ్యవర్ణం' అనగా వెలుగు ముద్ద అని అర్థము దీనినే పురుషపదముగా
 పునపుడు 'హిరణ్యగర్భః' అనిరి అట్లు సృష్టి మొట్టమొదటి
 ావముగా వచ్చిన హిరణ్యగర్భుని నుండి సమస్తమయిన రూపములు
 చ్చినవి సూర్యకిరణములనుండి సమస్తమయిన సృష్టి దిగివచ్చినది
 విదౌతిక కిరణములుగా వ్యాపించునపుడు చోటులో పొదగబడి
 క్కొక్కచోట ఒక్కొక్క అండముగా ఏర్పడి మనచుట్టు వున్న
 హములన్నియు వచ్చినవి సూర్యునిచుట్టు ఉన్న వెలుగు లేక తేజస్సు
 కృతిగా ఏర్పడినది ఒక్కొక్క గ్రహముపై ఆయా గ్రహములకు
 బంధించిన జీవులు జన్మించిరి భూమికి సూర్యునికి కలసి పుట్టినవారు
 మిపై జీవులుగా వచ్చిరి భూమి తల్లిగా, సూర్యుడు తండ్రీగా వీరు దిగి
 చ్చిరి అటులనే బుధునికి, సూర్యునికి జన్మించినవారు బుధిమయమయిన
 వులు వీరు బుధలోకమున ఉందురు జీవులు ఆయాలోకములనుబట్టి
 ావములను పొందుదురు

'సమవర్తత' అనగా వర్తించుట మొదట హిరణ్యగర్భునిగా వచ్చిన
 రువాత ఆయనయొక్క ప్రకృతి విశ్వమునందు విస్తరించినది

ఈ హిరణ్యగర్భు ననుసరించి పంచభూతములు మొదట పంచతన్మాత్రలుగా (Principles) పుట్టినవి అనగా మొదట దర్మములుగా లేక సత్యములుగా వచ్చిన పిదప వానికి రూపములేర్పడును అట్లే తినుట అను ప్రవృత్తి ఏర్పడిన పిదప దాని ననుసరించి బౌతికలోకమున జీవులకు ఆహారము పుట్టెను ఇట్లు మొదట సత్యములు (Principles) పుట్టి, వానివలన ధర్మములేర్పడును అట్టి దర్మములననుసరించి, బౌతిక దర్మము లేర్పడుచున్నవి ఇవన్నియు ఒకదానికొకటి ఆదారము బౌతికమైన పదార్థములకు వాని ధర్మములు ఆధారము దర్మములకు సత్యములు ఆధారము ఈ సత్యములకు సత్యలోకమునకదివతియైన బ్రహ్మ అనగా సృష్టికర్త లేక హిరణ్యగర్భుడు (The Womb of Cosmos) ఆదారము కనుకనే హిరణ్యగర్భుడు మొట్టమొదట పుట్టెనని చెప్పబడెను ఇట్టి హిరణ్యగర్భుని నుండి దిగివచ్చిన సృష్టివలన జీవులకు ఆత్మ, మనసు, బౌతిక దేహము మూడు స్థాయిలుగా ఏర్పడుచున్నవి ఇట్టి జీవులందరకు హిరణ్యగర్భుడే ఆదారము జీవులలోనున్న 'నేను' అను వెలుగు హిరణ్యగర్భునిలోని బాగమే ఇది బంగారము ఉన్నవాని దగ్గరనుండి కొంతబంగారము అప్పు తెచ్చుకొని వచ్చి దానితో యొక ఆభరణము చేసి దరించుట వంటిది జీవ వ్రజ్జయందలి 'నేను' ఈ ఆభరణము ఇది హిరణ్యగర్భుని యందలి బాగము కనుక మనము ఏదిచేసినను హిరణ్యగర్భునియందే ఆయన ఇచ్చిన దేహాది ఉపకరణములతో బౌతికద్రవ్యములతో చేయవలయును ఇది మొత్తము ఒక మహా యజ్ఞముకాగా ఆ యజ్ఞమునందలి హవిస్సులే మన దేహాదులు, బౌతిక ద్రవ్యములు మున్నగునవి మనము ఏదని దేనికి చేసినను ఆపని తాలూకు సంకల్పములు ఆయనలోని బాగములే కనుక మనము చేయు పనులన్నియు మనకు తెలియకుండగనే ఆయనను గూర్చియే చేయుచున్నాము అనగా ఈ దేహాది ఉపకరణములు, సమస్త ద్రవ్యములు హవిస్సులగుచుండగా అట్టివానిని మనము ఆయననుగూర్చియే దరించి పనిచేయుచున్నాము కనుకనే పైన "కస్తే దేవాయ హవిషావిదేమ" అని చెప్పబడినది

హి సూ 2

యః ప్రాణతో నిమిషతో మహిత్యైక ఇద్రాజా జగతో బభూవ |
యఈశే అస్యద్విపదశ్చతుష్పదః కస్తే దేవాయ హవిషావిదేమ ||

ప్రతిపదార్థము:

యః = ఎవడు

ప్రాణతః = చరించుచున్నట్టి

నిమిషతః = రెప్పపాటుకలిగినట్టి

జగతః = ప్రపంచముయొక్క

మహిత్య = మహిమగలవాడు

ఏకః = ఒక్కడే

ఇతి = అని

రాజా = ప్రభువు

బభూవ = అయ్యెను

యః = ఎవడు

అన్యః = ఈజీవియొక్క

ద్విపదః = రెండుపాదములు కలిగినట్టివాడు (మానవుడు)

చతుష్పదః = నాలుగు పాదములు గలవి

ఈశే = ప్రభువుగా వర్తించువాడు

కన్ష్టదేవాయ = అటువంటి దేవునికొరకు

హవిషా = హవిస్సులను

విదేమ = వహించుచున్నాము

తాత్పర్యము :

ఈ ప్రపంచమునందు ప్రాణము కలవి, రెప్పపాటుకలవి అయిన జీవులకు తానొకడే రాజైనవాడును మరియు ద్విపదములు, చతుష్పదములకు అదివతియైనవాడును అయిన దేవుని కొరకు మేము హవిస్సులను వహించుచున్నాము

వివరణ:

రెప్పపాటు కాలమును సూచించును రెప్పపాటులేని ఎడల కాలము లేదు జగతః అనగా ప్రపంచము కాలము వలన పుట్టినది ప్రపంచము మహిత్యా అనగా, ఇచ్చట “వ్యాపించుట” అని అర్థము ఈ జగత్తుయందు ఒకచోట రాజు, ఒకచోట ఈశుడు, ఒకచోట ప్రభువుగ

పరమాత్మ తానే ఉన్నాడు రాజు అను శబ్దమునకు రజస్సుల పుట్టుకకు కారణమైనవాడు అని అర్థము అనగా సృష్టించుట అనునది రక్షోగుణమునకు సంబంధించినది బ్రహ్మ రక్షోగుణమునకు అదివతి శివుడు తమోగుణమునకు, విష్ణువు సత్త్వగుణమునకు అదివతులు జీవులను సృష్టించుట, తరువాత వానికి ఆకారాదులను ఏర్పరచుట మొదలైనవి రక్షోగుణమునకు సంబంధించినట్టివి మహిత్యా అనగా వ్యాపనము లేక విస్తారమునందుట, అనగా ఎవరియొక్క రజస్సు లేక కర్తవ్యమునందు సృష్టియొక్క విస్తారత ఏర్పడినదో, ఎవరి సంకల్పముచే సృష్టి అంతయు నేర్పడినదో అట్టి సృష్టికి కర్తగా ఆనారాయణుడే పనిచేయుచున్నాడు అతడే రజస్సునకు అదివతిగా వున్నాడు సృష్టిలో రజస్సు లేకుండా కర్తవ్యము (Activity) ఉండదు వస్తువులలోని చలనము, మార్పులు అన్నియును రజస్సునకు సంబంధించినవి తమస్సు జడము (Static), No movement, రజస్సు చైతన్యము (Dynamic) సత్త్వము అనగా సామ్యము (Equilibrium) చోటులోనున్న ప్రాణశక్తివలన సృష్టికి చైతన్యమేర్పడినది చైతన్యము ప్రాణశక్తియొక్క మొట్టమొదటి ప్రవృత్తి ప్రాణశక్తిని ఒకేపదముగా ఉపయోగింతుము కాని అది పంచప్రాణములుగా అనగా five layersలో ప్రాణశక్తి పనిచేయును ప్రతిలోకమునందును ప్రాణశక్తి కలదు ఒక్కొక్క లోకమున ప్రాణశక్తి ఒక్కొక్క విదముగ పనిచేయును అన్నింటిలోనున్న ప్రాణశక్తి ఒక్కటికాదు ఒక్కొక్కచోట ఒక్కొక్క planeలో ఉండి, వేరువేరు ప్రవృత్తులు కలిగి ఉండును మానవ దేహమున, హృదయమున, మనస్సున వేరువేరు ప్రవృత్తులతో పనిచేయుచుండును ఈ ప్రాణశక్తి దేహమున ఏడు కేంద్రములలో (Seven centres) ఏడు types of vibrationsలో పనిచేయును ఈ ఏడింటికి మూలమయిన ప్రాణశక్తినే మొట్టమొదటి రజస్సు అనిరి బ్రహ్మనుండి మొట్టమొదటి చైతన్యముగ ప్రకృతి విస్తరించినది ఈ చైతన్యము వలననే కాలము వచ్చినది మొట్టమొదటి చైతన్యమునే ప్రాణశక్తి అందురు

నిమిషతః అనగా నిమేషము లేక రెప్పపాటు అను కాలమానము ఈ మొత్తము సృష్టి పరమాత్మయొక్క ఒక్క రెప్పపాటుగా చెప్పుచున్నారు ఆయన కన్ను తెరుచునంతలో ఈ సృష్టి మొత్తము బయటకు వచ్చినది. మరల కన్ను మూసినప్పటికి సృష్టి ఆయనలోనికి పోయినది ఒక రెప్పపాటుగా ఈ మొత్తము సృష్టిని చెప్పిరి అట్టి రెప్పపాటునుండి కాలము

పుట్టినది అట్లు నిమేషములు అనుకొలమానము కలిగినట్టి జగత్తుయొక్క, సృష్టిగా విస్తరించుకొనుటయను ప్రవృత్తియందు ఆయన రాజుగా పని చేయుచున్నాడు

ప్రాణతః అను పదమునకు అర్థము ప్రాణులు అనగా వృక్షజాతితో కూడిన మొత్తము (Organic) జీవసృష్టి అంతయు అని అర్థము కాలముననుసరించి చెట్లు పుట్టుట, చిగిర్చి పుష్పించుట, పలించుట, పంటనిచ్చుట మున్నగు ప్రవృత్తులు ప్రాణశక్తియొక్క ప్రవృత్తులే వీటివలన మిగిలిన జీవులకు ఆహారమేర్పడి సృష్టి నిలుచును

నిమిషతః అను పదమునకర్థము రెప్పపాటు కలవి అని చెప్పబడినది జలచరములయిన చేపలకు రెప్పపాటు లేదు మిగిలిన వానికన్నిటికి రెప్పపాటు కలదు అనగా కనులు మున్నగు అవయవములు కలిగిన ప్రాణిసృష్టి అని అర్థము ప్రాణులలో వృక్షములు కదలనివి జలచరములు, భూచరములు, మానవులు మున్నగువారు కదలికగలవారు కనుక ఇచ్చట నిమిషతః అనగా కన్నులు మున్నగు అవయవములు కలిగిన చలనము కలిగినట్టి జీవసృష్టి అని అర్థము అనగా నిమిషతః అను పదమునకు జలచరములతో ప్రారంభమైన జీవసృష్టియని అర్థము పరమాత్మ భూమిపై మొదట వృక్షజాతిని సృష్టించి పీదప జలచరములను, భూచరములను, మానవులను సృష్టించెను

చతుష్పదః అనగా నాలుగు పాదములు కలిగినట్టివి లేక జంతువులు ద్విపదః అను పదమునకు రెండు పాదములు కలిగినట్టి జీవులు, ప్రదానముగా మానవులు ఇచ్చట ద్విపదః చతుష్పదః అని చెప్పుటలో మరియొక విశేషమున్నది చతుష్పాత్తులైన జీవులు తిర్యక్కులు అనగా భూమికి అడ్డముగా అనగా సమాంతరముగా నున్న (Horizontal to earth) దేహము కలవి అనగా పూర్తిగా బౌతిక జీవితమేగాని మనోవికాసము లేనట్టివి అని అర్థము ద్విపదః అని చెప్పుటలో భూమిపై నిట్టనిలువుగా నున్నట్టి జీవులని అర్థము భూమికి సమాంతరముగా నుండుట ప్రకృతి లక్షణము భూమికి నిలువుగా నుండుట, మనసు మేలుకొని ప్రకృతినదిగమించి ఊర్ధ్వముఖమగుటను సూచించును ఇట్లు భూమిపై వృక్షజాతిగా జీవచైతన్యము మేలుకొని మానవునిగా మనోవికాసము నొందుట నారాయణుని యొక్క ప్రవృత్తియే ఇట్టి ప్రవృత్తికి కారణముగా సృష్టియందలి రజస్సు అను గుణము పనిచేయుచున్నది

హి సూ 3

య ఆత్మదా బలదాయస్య విశ్వ ఉపాసతే ప్రశిషం యస్య దేవాః |
యస్య చాయామృతం యస్య మృత్యుః కన్తే దేవాయ హవిషో విదేమ ||

ప్రతిపదార్థము :

యః = ఎవడు

ఆత్మదా = ఆత్మను ఇచ్చువాడు

బలందా = బలమును ఇచ్చువాడు

యస్య విశ్వ = ఎవరియొక్క విశ్వమును

ప్రశిషం = అజ్ఞును

దేవాః = దేవతలు

ఉపాసతే = ఉపాసించుచున్నారో?

యస్య చాయామృతం = ఎవరియొక్క నీడ అమృతము

యస్య = ఎవరియొక్క

మృత్యుః = మరణము

తాత్పర్యము :

ఎవడు ఆత్మను, బలమును ఇచ్చుచున్నాడో ఎవని వెలుగు విశ్వమునందు దేవతలచే ఉపాసించబడుచున్నదో, ఎవని నీడ అమృతమనియు, మృత్యువనియు తెలియబడుచున్నదో, అట్టి దేవత కొరకు మేము హవిస్సులను దరించుచున్నాము (అట్టి నారాయణుని మేము ద్యానించుచున్నాము)

వివరణ :

ఎవడు ఆత్మను ఇచ్చుచున్నాడో అనగా మనలో “నేను” అను ప్రజ్ఞను ఇచ్చుచున్నాడో, లేదా నేను, తాను అను ప్రజ్ఞలకు ఎవడు కారణమగు చున్నారో, బౌతికమైన, శారీరకమైన బలము ఎవరివలన లభించుచున్నదో అని అర్థము పరమాత్మ బౌతికమైన వస్తువులు, వృక్షములు, దాన్యములు, ఋణిజములు, పండ్లు ఇట్లు మనము తీసుకొనవలసిన ఆహారముగ తానే వచ్చి, మన శరీరమున తానే బలముగా వ్యక్తమగుచున్నాడు జీవులయందు ప్రాణశక్తిగా ప్రవేశించి, ప్రాణశక్తిద్వారా జీవులలోని ఆత్మను ఉద్ధీపనముచేసి, తద్వారా

జీవులయందు ఆత్మవికాసము కలుగుటకు కారణమై మరల జీవునిగా తనయందు తానే తిరిగి ప్రయాణము చేయుచున్నాడు ఇట్లు ఒక చక్రముగా పైనుండి క్రిందకు, క్రిందనుండి పైకి ప్రయాణించుచున్నాడు

దీనినే ఉత్తరాయణము, దక్షిణాయనము అని చెప్పిరి ఇవియే దూమమార్గము అనగా పొగతో కూడిన మార్గము లేదా తమస్సుకు సంబంధించిన మార్గము అర్చిర్ మార్గము లేక సత్యమైన మార్గము అని రెండు మార్గములుగా చెప్పబడినవి ప్రజ్ఞ బౌతికమైన లోకములలోనికి దిగివచ్చిన మార్గము ఒకటి అట్టి బౌతిక లోకములలోనికి వచ్చిన ప్రజ్ఞ మరల బౌతికము అను పరిమితత్వము తొలగించుకొని అంతర్యామి యందు మరల లీనమగుట రెండవది, అనగా అర్చిర్ మార్గము, ఈరెండును కలిసి వృత్తాకార గమనముగా వీర్పడుచున్నవి ఈ వృత్తాకార మార్గమును పరమాత్మయొక్క పరిభ్రమణము లేక చక్రాకారమైన గమనము అని అనుచున్నారు దీనియందు వర్తించువాడు కాబట్టి ఆయనను చక్రవర్తి అనిరి అనగా ఈచక్రాకార గమనమునందు వర్తించువాడని అర్థము అందువలననే సూర్యుని చక్రవర్తి అనిరి వృత్తాకారమైన గమనములో తిరగకపోయినను సూర్యుడు చక్రవర్తియే కాని భూమి తిరుగుచున్నను భూమిని చక్రవర్తి అనరు కారణమేమనగా, సూర్యుని కిరణములనుండి దిగివచ్చిన భూమి, మొదలైన గ్రహములన్నియు సూర్యుని చుట్టును చక్రాకార గమనములో సూర్యుని శక్తిచే తిరుగుచున్నవి కాని తమయొక్క స్వంత శక్తి వలనకాదు కనుక జీవులలో వ్యక్తిగతమైన ఆత్మ వీర్పడుటకు సూర్యుని శక్తి కారణమమగుచున్నది అదే అంతకుముందు అంతర్యామిగా నున్నపుడు చోటులో శక్తిగా పనిచేయుచున్నది లలితా సహస్రనామములో అమ్మవారిని “సుప్తా ప్రాజ్ఞాత్మికా తుర్యా” అన్నారు సుప్తా అనగా నిద్రిస్తున్నది ప్రాజ్ఞాత్మికా అనగా తాను పలనా అని పనిచేయు ప్రజ్ఞగా ఉన్నది, తుర్యా అనగా సమాదిస్థితో నున్నట్టిది

నేను అను అంతర్యామిలో నిద్రించి, వ్యక్తిగతమైన జీవప్రజ్ఞగా మేలుకొనుట సంపత్తి జీవప్రజ్ఞ మొత్తము చోటులో మహాప్రజ్ఞగా నున్నపుడు సూర్యుడు మొదలైనవారుండరు మీరు కూడ పరమాత్మలో కలిసియుందురు కనుకనే పరమాత్మ ఆత్మకు కారణమగుచున్నాడు “బలదా” అనగా బలమును ఇచ్చువాడు అనగా జీవులలో వున్న బౌతికమైన శక్తికి కారణమయినవాడు జీవప్రజ్ఞ (Consciousness) భూమిమీద వృక్షములు, ఖనిజములుగా దిగివచ్చి మానవులకు బౌతికమైన శక్తిగా ఉపయోగపడుచున్నది

ఆ ప్రాణశక్తి ఒక్కొక్క స్థితిలో ఒక్కొక్క శక్తిగా అనగా మనస్సు, బుద్ధి మున్నగునవిగా వనిచేయుచున్నది

“ప్రశిషం యన్యదేవాఃవిశ్వ” - అంతర్యామియొక్క ఆదేశమును వారివారి సంకల్పములుగా దేవతలు ఉపాసించుచున్నారు జీవులయందున్న ఆలోచనలు, ఊహలు మొదలయినవి అంతర్యామి నుండి దిగి వచ్చినవి అట్లే చోటులో వున్న సూర్యుడు, చంద్రుడు, వాయువు మొదలైన దేవతలు అంతర్యామియొక్క ఆదేశము ప్రకారము తమతమ దర్మములను నిర్వర్తించుచున్నారు “యన్య ఉపాసతే చాయా అమృతం యన్యమృత్యుః” అనగా ఎవరియొక్క చాయ లేక నీడ అమృతమని, మృత్యువని రెండువిధములుగా చెప్పబడుచున్నవో?

పుట్టుక, జీవించియుండుట, నశించుట అనునవి మూడును త్రిగుణాత్మకమైన స్థితులు అవియే సత్త్వము, రజస్సు తమస్సు అను మూడు లోకములుగా చెప్పబడినవి అవియే త్రిమూర్తుల లోకములు సత్త్వము అనగా విష్ణువు లేదా విష్ణులోకము, రజస్సు అనగా బ్రహ్మ లేక బ్రహ్మ లోకము అందురు అటులే తమస్సు అనగా శివుడు లేక శివునియొక్క లోకముగా చెప్పబడినది ఈ మూడు గుణములు ఒకే వెలుగునుండి దిగి వచ్చినవి ఆవెలుగే నారాయణుడు కనుక ఈపుట్టుట, చనిపోవుట అనునవి దేహాదులలో నిర్వర్తించబడుచున్నప్పటికీ ఇవి అంతర్యామిని ఉపాసించుటకు ఏర్పడిన మార్గమేకాని ఇతరము కాదు

యన్యచాయామృతం-యన్యమృత్యుః-పరమాత్మయొక్క వెలుగు అది శాశ్వతమయిన స్థితికి సంబంధించినది అది పుట్టుట, మృత్యువు, మృత్యువు లేకుండుట మున్నగువానికి సంబంధించినది కాదు అవి జీవునకు సంబంధించినవి అనగా ఆత్మకు సంబంధించినవని అర్థము ఇచ్చట ఆత్మవేరు, పరమాత్మ వేరు జీవులు, దేవతలు ఆత్మస్వరూపులేకాని పరమాత్మ వీటికన్న పైవాడు ఆయననుండి దేవతలు మానవులు దిగిరాగా వారిలో దేవతలకు జన్మమృత్యువులు లేని తేజశ్శరీరములు ఉపాదులుగా ఏర్పడినవి మానవులకు అట్టి తేజశ్శరీరములతో బాటు జన్మమృత్యువులు కలిగిన బౌతిక శరీరముకూడ ఏర్పడి యోగాబ్యాసమునకు ఉపకరణమైనది ఎవరయినను యోగాబ్యాసము చేయవలెనన్నచో బౌతిక శరీరము దరించి తీరవలెను అట్లు యోగాబ్యాసము వలన సంస్కరింపబడిన జీవులు బౌతిక శరీరముతో సంబంధములేని సూక్ష్మశరీరము (జీవాత్మ) కలిగియుందురు వారికి బౌతిక శరీరము అట్టి

స్థితిలో తప్పనిసరి కాకున్నను ఆవశ్యకత ననుసరించి దరింపవలసి యుండును కాని దేవతలకు మాత్రము బౌతిక శరీరము అక్కరలేదు అగ్ని, వాయువు మొదలగు శక్తుల రూపమున పనిచేయుచున్న దేవతలు, బౌతిక శరీరమక్కరలేకయే చోటులోను, జీవులలోను పనిచేయుచుందురు వీరు అంతర్యామి నుండి దిగివచ్చి సృష్టి అంతమున మరల అంతర్యామిలోనికి ప్రవేశింతురు అట్టి వీరు అమృతత్వము అనబడు స్థితిలో నిరంతరము నుందురు ఇట్లు జీవులు, దేవతలు పరమాత్మయను వెలుగునుండి వానిచాయగా లేక నీడగా దిగిరాగా అట్టి నీడయందు మార్పులేర్పడుచున్నవి ఈమార్పులే మృత్యువు అమృతత్వము మొదలగునవి ఇవి విగ్రహములకు బంగారమునకు ఉన్న సంబంధము వంటివి బంగారముతో చేసిన విగ్రహములకు రూపముండును అనగా విగ్రహములను పోతపోయుట మరల కరగించుట మున్నగునవి యుండును కాని బంగారమునకు అవిలేవు ఇందు బంగారము శాశ్వతమైన స్వచ్ఛమైన స్థితికాగా విగ్రహములు పోతపోయుట, కరగించుటయను పరిమిత స్థితులకు చెందియున్నవి ఇవియే చావు పుట్టుకలవంటివి ఇందు పరమాత్మ బంగారమువలె శాశ్వతునిగా నున్నాడు

హి సూ 4

యస్యేమే హిమవన్తో మహిత్యా యస్య సముద్రగ్ం రసయా సహాహుః|
యస్యేమాః ప్రదిశో యస్య బాహూ కన్తే దేవాయ హవిషా విదేమ||

ప్రతిపదార్థము

యస్య + ఇమే = ఎవరి

హిమవన్తః = మంచు పర్వతము

మహిత్యా = వైభవము

రసయాసః = జలములతో కూడిన

సముద్రగ్ం = సముద్రము

యస్య = ఎవనియొక్క

సః ఆహుః = వారు పలికిరి

యస్య = ఎవరికి

ఇమాః = ఈ దిక్కులు

ప్రదిశః = విదిక్కులు

బాహూ = హస్తములలో

తాత్పర్యము

మంచుతో కూడిన ఉన్నతములైన పర్వతములు, చాల లోతైన సముద్రములు, దిక్కులు అన్నియు ఎవరిని కీర్తించుచున్నవో, ఎవరి అస్తిత్వమును తెలియజేయుచున్నవో ఆయననుగూర్చి కర్తవ్యమను హవిస్సులను సమర్పించుచున్నాము

వివరణ

హిమవంతః అనగా మంచుతో కూడియున్నట్టి హిమాలయములు అని అర్థము ఈ హిమాలయముల యందు అపారమైన జలము మంచుగా గడ్డకట్టియున్నది ఈమంచు కరగి జలములుగా, నదులుగా ప్రవహించుచు జీవులకు కావలసిన నీటిని అందజేయు చుండును త్రాగుట, వంటలు వండించుట, విద్యుద్దానము మున్నగు అత్యవసరమయిన పనులకు కావలసినపుడెల్ల నీరు లభించు ఏర్పాటు ఇచ్చుట కలదు నీరంతయు ఒకేసారి కరగి ప్రవహించుట కాక ఎప్పటికప్పుడు కొంతకొంతగా కరగి ప్రవహించుచుండుట వలన సంవత్సరమునందు అన్ని దినములు జీవులకు నీరు లభించు ఏర్పాటు ప్రకృతిచే చేయబడినది అట్లు ప్రవహించు నీరు వ్యర్థముగా సముద్రమున కలసిపోవుచున్నదనగా మానవుడెంత నిష్ప్రయోజకుడో తెలియును పాశ్చాత్య దేశములలో నదులన్నియు ఫ్యాక్టరీలనుండి వచ్చు రసాయనిక మలినములతో కలుషితమై పోయినవి అందుచేత అచ్చట నదులలోని నీరు వంటలకుగాని త్రాగుటకుగాని పనికిరాదు మన భారతదేశమునందు సైతము నదులలోని నీటికి క్రమేణా అదేగతి పట్టుచున్నది పులినిజూచి నక్కవాత పెట్టుకొనుట అనగా నిదియే ప్రకృతి సంపదలైన గాలిని, నీటిని, వనములను పవిత్రముగా చూచుచు వాటిని కలుషితము కాకుండ చూచుకొనుచు నద్వినియోగము చేసికొనుట ప్రాచీన భారతీయ సంప్రదాయము, ప్రజలకు వాటియందు అట్టిభావము చెదరనియకుండుటకై పెద్దలు వాటికి దేవతలని పేరుపెట్టిరి జలదేవతలు, నదీదేవతలు, వనదేవతలు, సముద్ర దేవతలు మున్నగు పేర్లతో వాటిని పూజించుచు కాలుష్యము చెందకుండ కాపాడుకొనిరి నాగరికత పెరిగిన నేటి మానవుడు తన వైజ్ఞానికాభివృద్ధిని ఇట్టి కాలుష్యములతోనే ప్రారంభించెను ఇట్లు నదులు, వనములు మున్నగునవి దేవతలుగా నర్చింపబడుట పాశ్చాత్యదేశములయిన గ్రీకు, ఈజిప్టు మున్నగు దేశములయందు కూడ కలదు కాని నీరు కేవలము

పానీయము మాత్రమేకాక యోగజీవితమునకు ప్రదాన ఆలంబనమను విషయము వారు విస్మరించి నేటికి శతాబ్దములైనది అంతకు పూర్వము నేటి బారతదేశమునందు వలెనే వారును నీరు స్నాన సంద్యాదులందు అభిషేకములందు ఎక్కువ ఉపయోగించెడివారు

‘యస్య ఇమే మహిత్యా హిమవంతః’ అని చెప్పుటలో ఈ నారాయణుని యొక్క మహత్తు లేక ఔన్నత్యము హిమాలయ పర్వతమువలె ఎత్తైనది మరియు స్వచ్ఛమై తెల్లని నిర్మలస్థితిలో నున్నదని అర్థము ఔన్నత్యమనగా పరిస్థితులవలన బాదపడక, గర్వపడక, ఈర్ష్యపడక మనసును స్వచ్ఛముగా నిర్మలముగా ప్రశాంతముగా నుంచుకొని ఉత్తమగుణములైన ధైర్యము, స్థిరత్వము, జాలి కలుగుట, సానుభూతి కలిగియుండుట మున్నగు లక్షణములను వదలుకొనరాదని బావము “ధైర్యేణ హిమవానివా” అని శ్రీరాముడు వాల్మీకి మహర్షిచే స్తోత్రము చేయబడినాడు ఇట్టి లక్షణములు గల వారినే మహత్తునందున్న వారు లేక మహాత్ములు అని అందురు

యస్య రసయా సముద్రమ్ అనగా జలములతో కూడియున్న దానినే సముద్రమందురు సముద్రము లోతు గంభీరమునకు గుర్తు కనుక పరమాత్మ అట్టి లక్షణములు గలవారి యందుండునని అర్థము లోతైన మనస్సు గలవారికి ఇతరుల నర్థము చేసికొనగల లక్షణముండును జీవులలో అట్టి లక్షణములు నారాయణుడే

ఇట్లు హిమవత్పర్వతమువలె ఎత్తైన, ఉన్నతమైన మహత్తు గలవాడును సముద్రమువలె లోతైన మనస్సుగలవాడును నారాయణుడని పెద్దలు చెప్పిరి ఆయన దిక్కులే తన బాహువులుగా కలవాడు అన్ని దిక్కులయందు వ్యాపించియున్నవాడు తూర్పున సూర్యుడుదయించుట, పడమర అస్తమించుట మున్నగునవన్నియు నారాయణుని ప్రవృత్తులే

హి సూ 5

యం క్రందసీ అవసా తస్త బానే అభ్యేక్షేతాం మనసా రేజమానే
యత్రాది సూర ఉదితౌవ్యేతి క్షాన్తి దేవాయ హవిషా విదేమ

ప్రతిపదార్థము

క్రందసీ = రోదనమునకు హేతుబూతములయినట్టియు

అవసా = బందింపబడనట్టి

తస్తబానే= స్థితిని కలుగజేయునవియును

రేజమానే= ప్రకాశించుచున్నవై

మనసా= మనస్సుచేత

యం= ఎవని

అభ్యైక్షేతాం= అంతట చూచుచున్నావో

యత్ర= ఎచ్చట

సూరః=సూర్యుడు

ఉదితః=ఉదయించినవాడై

అదివ్యేతి= కప్పియుంచు చున్నాడు లేక పొరలుగా చుట్టుచున్నాడు
కస్త్వై=ఏ

దేవాయ= దేవునికొరకు

హవిషా= హవిస్సులను

విదేమ= సేవించెదము

తాత్పర్యము

రోదనముచే బందింపబడనట్టి స్థితిలో మనస్సుచేత ప్రకాశించునట్లై
మరియు స్థితిని కల్పించునవియై సమస్తమును ఏవి చూచుచున్నవో ఎచ్చట
సూర్యుడు ఉదయించినవాడై (శరీరములను లేక లోకములను) పొరలుగా
చుట్టుచున్నాడో అట్టి దేవునికొరకు సమీపమున సమర్పించుచున్నాము

వివరణ

క్రందసీయనగా రోదనమునకు లేక శబ్దము పుట్టుటకు కారణమైన శక్తి
చోటులో శబ్దము నిది పుట్టించును శబ్దము పుట్టుటకు మనస్సు కారణము
అనగా చోటునందు మొట్టమొదట మనస్సు ఏర్పడి దానియందు శబ్దములే
వాక్కు పుట్టినది అట్టి శబ్దము వలన చోటు పుట్టుచున్నది మన
సౌరమండలమునందు సూర్యుడు ఈ కార్యక్రమమును నిర్వహించు
చున్నాడు అంతర్యామియైన వరమాత్మచే “నేను” అను శబ్దము
ఉచ్చరింపబడగా అది సూర్యప్రజ్ఞయైనది అనగా సూర్యుని
అస్తిత్వమునకు కారణమైనది సూర్యుని చుట్టు చోటు ఏర్పడి ప్రాణమయ
తరంగములచే (The Vital energy or space energy which is understood as
electricity) నింపబడి మానవ అస్తిత్వమునకు కారణమైనది ఇట్టి

యీ ప్రక్రియ సూర్యకిరణములచే నిర్వహింపబడుచున్నది చోటునందు సూర్యకిరణములు వ్యాపించునంతమేర సౌరమండలముగా నేర్పడి జీవోత్పత్తికి కారణమైనది అందుచేతనే రేజమానే(Radiatory forces) అని చెప్పబడినది అనగా వెలుగుచున్నట్టివి అని అర్థము అనగా సూర్యకిరణములందలి శక్తులవలన కదలుట పరిభ్రమించుట మున్నగు మార్పులు ఏర్పడినవని అర్థము మరియు గుండె కొట్టుకొనుట, శ్వాసించుట మున్నగు ప్రక్రియలు జీవుల దేహములను నడుపుచున్నవని అర్థము ఇంకను తస్తబానే అనగా నిలచియుండుటకు, అస్తిత్వమునకు కారణమైన శక్తులు అని అర్థము అనగా జీవప్రజ్వలకు అస్తిత్వములేర్పరచి వేరువేరు ప్రజ్వలుగా నిలుపుటయేగాక శరీర నిర్మాణముచేసి వానియందు గుండె కొట్టుకొనుట, శ్వాసించుట మున్నగు అత్యంత ప్రధానమైన కర్తవ్యములు నిర్వహించుచు, జీవుని శరీరము నిలబెట్టియుంచుచున్నవని అర్థము మరియు 'అవసా' అనుటచే జీవులకు స్వతంత్రతను, స్వేచ్ఛను ఇచ్చుచున్నవని అర్థము అభ్యైక్షేతాం అనుటలో జీవులకు (చూపులకు కారణమైన) కన్నులను కల్పించుచున్నవని అర్థము జీవలక్షణములైన కన్నులు గుండె, శ్వాస అను మూడు కీలకమైన ప్రవృత్తులు సూర్యకిరణములద్వారా సూర్యునిచే పర్యవేక్షింపబడుచున్నవి మరియు ఇట్టి సూర్యుడు ఉదితః అనగా ఉదయుంచుచున్నవాడు అగుచున్నాడు అనగా భూమికి పరిభ్రమణము కల్పించి భూమి తనచుట్టు తాను తిరుగుట వలన ఉదయ అస్తమయములను కల్పించుచున్నాడు ఇట్లు భూమిని సూర్యుడు చుట్టుచున్నట్లు ప్రవృత్తి నేర్పరచుట వలన జీవులకు దేహము లేర్పడుచున్నవి అంతేకాక అందు ప్రాణమయ కోశము మనోమయకోశము, అను పొరలుకూడ ఏర్పడి వానిని బౌతిక శరీరము చిట్టచివరి పొరగా చుట్టియున్నది అట్టి హిరణ్యగర్భుడను దేవతకు మేము మా శరీరములనే సమిదలుగా సమర్పణము చేయుచున్నాము (జీవునియందలి అంతర్యామియైన పరమాత్మను జూచి వాని నిర్దేశము ప్రకారము జీవించుట వలన శరీరములు పరమాత్మయొక్క సృష్టి యజ్ఞమునందు సమిదలుగా నగుచున్నవి)

హి సూ 6

ఏనద్యో రుగ్రా పృథివీచ దృడీ ఏన సువః స్తబితం ఏననాకః
యో అస్తరిక్షే రజసో విమాన క్షస్తి దేవాయ హవిషా విదేమ

ప్రతిపదార్థము

ఏన= ఏ పరమాత్మ చేత
 ఉగ్రా= శక్తిమంతమైన
 ద్యౌః= ద్యులోకము లేక ఆకాశము
 వృదివీచ= భూమియు
 దృడీ= దృఢములుగా చేయబడిన వానియందు
 ఏన= ఏ పరమాత్మ చేత
 సువః= సువర్లోకము
 స్తబితం= స్థిరమైనట్టిది
 నాకః= పావములకు పైనున్నట్టి స్థితి
 యః= ఏ పరమాత్మ
 అంతర్క్షే= భువర్లోకమునందు
 రజసః= రజస్సులు లేక అణువులు
 విమానః= మానములు లేక కొలతలకందనిది
 కస్తై= ఏ
 దేవాయ= దేవునికొరకు
 హవిషా= హవిస్సులను
 విదేమ= దరించుచున్నామో

తాత్పర్యము

ఏ పరమాత్మ చేత భూమ్యాకాశములు శక్తిమంతములై దృఢములుగా నిలువబడినవో, ఎవనిచే సువర్లోకము, ఆదిత్య మండలవ అంతరిక్షమునందు నిరాదారముగా నిలువబడినవో ఎవనివల కొలతలకందని అణువులతో కూడిన ఈ అంతరిక్షలోకము నిలచియున్నదో అట్టి దేవుని కొరకు మేము హవిస్సులన దరించుచున్నాము

వివరణ

ద్యౌః వృదివీచ అని చెప్పేటలో ద్యులోకము మరియు భూలోకము అను రెండును ఒకదానికొకటి కార్యకారణ సంబంధము కలిగియున్నవః

చించబడుచున్నది కనుకనే ద్వైః ఉగ్రయనియు వృద్ధివీచ దృఢీ
నియు చెప్పబడినది ఉగ్రఅనుపదమునకు తీవ్రశక్తి కలది యని అర్థము
ందు అనగా భూమి దృఢముగా నిలచియుండుటకు ద్యులోకమందలి
యగు కారణమగుచున్నది ఇచ్చట ఉగ్ర అను పదము తీక్షణమైనది
బావితము చేయునది అను నర్థమున నుపయోగింపబడినది అదికాక
్యులోకము మరియు భూలోకము అను రెండింటిని కలిపి ఉగ్ర అని
ప్పబడినది గట్టిదనము, ఆకారము, స్పర్శ మొదలగునవి కలిగిన భూమి
ప్పడినది ఈ రెండింటి కలయిక వలన ఈ బౌతిక తత్వమునందు తీవ్రత,
ంపలేకుండుట, బాదలు, కష్టమును మొదలగునవి ఏర్పడుచున్నవి
వర్లోకము జీవునియందలి మనస్సు, ఇంద్రియములు, బుద్ధి అనువానిని
్యాణము చేయును బౌతిక శరీరము భూతత్వమునకు సంబంధించినది
పులకు ఈ రెండింటి కలయిక వలననే కష్టసుఖములననునవి ఏర్పడి ఆత్మ
స్కారమునకు దారి తీయుచున్నవి

నువః అనగా వెలుగుల లోకము, మంచి పనులు చేయువారుండు
కములు అనికూడ అర్థము కలదు ఆకాశమునందలి తారలన్నియు ఇట్టి
యగులేలేక దేవతలే అట్టి గ్రహదేవతలు కూడ వీరందరును చోటునందు
సాదారముగా పరస్పర ఆకర్షణ వికర్షణాదులచే (Equilibrium of forces)
స్తల సామ్యముచే నిలబడి యున్నారు మరియు అవి పరస్పరము
బ్రహ్మించుచు తమ నియమిత కక్ష్యలయందు విహరించుచున్నవి కనుక
భితం అని చెప్పబడినది

నాకః పుణ్యము చేసినవారు వానియొక్క ఫలితములననుభవించు
టు అనగా సువర్లోకము, భూలోకము అను రెండు లోకములందు
పుల విభజనము ఈలోకమున జరుగును సువర్లోకమునందు పరిపూర్ణ
పులును, భూలోకమునందు శిక్షణ పొందుచున్న జీవులును ఉండురు

౦ సూ 7

పోహయన్మహాతీర్విశ్వమాయం దక్షోదదానాజనయన్తీరగ్నిమ్
తోదేవానాం నిరవర్తతా సురేకః కస్తేదేవాయ హవిషా విధేమ్||

౧) తిపదార్థము

ఏకః= అద్వితీయుడైనట్టి, ఒక్కటిగానున్నట్టి

దేవానాం= బ్రహ్మాది దేవతలకు

ఆసుః= ప్రాణభూతుడైనట్టి పరమాత్మ

యత్ = ఏ ప్రజాపతియొక్క

తతః = ఆయన వలన

మహాతీః = పూజ్యమైనట్టి, గొప్ప పరిమాణము గలట్టియు

ఆయం = శుభావహమైనట్టియు

దక్షం = సమర్థమైనట్టియు

విశ్వం = ప్రపంచమును

దదానాః = దరించుచున్నట్టియు

అగ్నిం = అగ్నిని

జనయన్తీః = పుట్టించుచున్న

ఆపః = ఉదకము

నిరవర్తతాః = వర్తించుచున్నాడు కదా

కస్తేదేవాయ = ఏ దేవుని కొరకు

హవిశా = హవిస్సులు గల యజ్ఞముచేత

విదేమ = మేము విదుల ననుష్ఠింతుమో

తాత్పర్యము

సమస్తము నందును తానొక్కడే యున్నట్టి ప్రజ్ఞగా దేవతలకు ప్రాణముగా నున్నట్టి నారాయణుడు మొదట నీరుగా పుట్టెను అట్టి ఆపస్సు అను దేవత సృష్టియందు సమర్థవంతునిగా దరించి యున్నట్టివానిగా వర్తించునట్టి అగ్నిని పుట్టించెను అట్టి పరమాత్మకొరకు మేము హవిస్సులను దరించున్నాము

వివరణ

ఇచ్చట దేవతలకు తానొక్కడే ప్రాణబూతుడైనట్టివాడు, ఆపస్సులు అను స్థితిలోనున్న పరమాత్మగా చెప్పబడినది ఈయననే మనము నారాయణుడని చెప్పెదము అనగా నీరే తన మార్గముగా గలవాడు నీరు ఆవిరిగా మారుట మరియు మంచుగా గడ్డకట్టుట అను రెండు బిన్నమైన స్థితులను పొందుచున్నది అట్లే నారాయణుడు సృష్టిగా వచ్చి మరల అవ్యక్తముగా లీనమగుచున్నాడు సృష్టిని పుట్టించుట దానిని నిర్వహించుట మున్నగు వాటికి కారణమైన అగ్నియను దేవతను మొట్టమొదటగా పుట్టించుచున్నాడు ఈ అగ్ని సృష్టియందలి

మొట్టమొదటి దేవత ఆయన ననుసరించి సోముడు, సూర్యుడు అను ఇద్దరు దేవతలు వుట్టిరి అందు అగ్ని సమస్త సృష్టికి కారణమైన 'నేను' లేక 'తాను' అను ప్రజ్ఞగా జీవులందును (Souls) కణముల యందును (Cells) మరియు అణువుల యందును (Atoms) మేల్కొనుచున్నాడు సృష్టి పుట్టుటకు ఇదియే మొట్టమొదటి కారణము మరియు ఆయన సమస్త దేవతలయందు వారి ప్రాణశక్తులుగా తానే యున్నాడు సూర్యుడు, చంద్రుడు, భూమి, తారలు మున్నగువానియందు పనిచేయుచున్న ప్రాణశక్తి నారాయణుడే అట్టి ప్రాణశక్తి జీవులయందు పనిచేయుటకు మరల బీజము (Nucleus)గా కేర్పడుచున్నది ప్రజ్ఞ (Consciousness) శక్తుల (Energy) సమ్మేళనముచే పదార్థము (Matter) పుట్టుచున్నది ఇట్టి ప్రజ్ఞయే అగ్ని యని పిలువబడినాడు అట్టి అగ్ని దక్షము అనగా సమర్థవంతునిగా చెప్పబడినాడు ఈ దక్ష శబ్దమునుండియే దక్షః, దక్షుడు అను దేవత వుట్టినాడు ఇతడే జీవప్రజ్ఞలో చున్న అహంకారము అనగా తనకు తాను సమర్థవంతునిగా తెలియుటలేక కర్తవ్యమునకు సంబంధించిన ఊహలు మేల్కొనుట అనునది అగ్నిస్వరూపమే ఈ అగ్నియే విశ్వమును దరించుచున్నాడు అనగా అగ్నివలన ప్రపంచము నిలబడి తన దర్శమును ప్రవర్తింపజేయుచున్నది కీవునివలన శరీరము నిలబడినట్లు ఇది యున్నది ఇట్టి అగ్ని సమస్తమునకు తానే ఆధారముగా నున్నాడు

హ సూ 8

సుశ్చిదాపోమహినా పర్యపశ్యద్దక్షందదానాజనయన్తీరగ్నిమ్ |
మోదేవేష్వదిదేవ ఏక ఆసీత్ కన్తే దేవాయ హవిషో విదేమ ||

పతిపదార్థము

యః= ఎవరయితే

చిత్= జ్ఞానమును

దక్షం= సామర్థ్యము కలిగినటువంటి

అగ్నిమ్= అగ్నిని

జనయంతి= పుట్టించినటువంటి

దదానా= దరించియుండి

ఆపః= జలములు

మహిమా= మహిమచేత

పరి అపశ్యత్= చూచుచుండెనో

యః= ఎవడు

దేవేషు= దేవతలను

అది= అధిష్టించినటువంటి

దేవః= దేవుడు

ఏకః= ఒక్కడే

ఆసీత్= ఉండెనో

తాత్పర్యము

ఎవరు మహాత్ముచేత చైతన్యము, అగ్ని పుట్టింపగలిగిన సామర్థ్య కలిగినట్టి జలములను చూచెనో, ఎవరు దేవతలకు అధిపతియైన దేవుడైయుండెనో అట్టి దేవుని (హిరణ్యగర్భుని) కొరకు మే హవిస్సులను దరించుచున్నాము

వివరణ

ఈ హిరణ్యగర్భుడు అనగా సృష్టియందు వ్యక్తమైన బ్రహ్మయొ స్వరూపుడు ఈయన సృష్టికి మొదటివాడు గనుక దేవతల కంద అదిపతి ఈయన నుండియే సమస్త దేవతలు పుట్టిరి అట్లు పుట్టినవారె అగ్ని మొదటివాడు కనుకనే సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మచేత సృష్టింపబ దేవతలలో అగ్ని మొదటివాడని వేదములు కీర్తించినవి అంతక ముందు జలములు సృష్టించబడెను ఈ జలములే సమస్త సృ ఆధారమైన జీవరసములు ఇట్టి జలములనే అమృతత్వమనిం ఆనందమయ స్థితియనియు తన్మయత్వమనియు మనము పేర్కొందు, అనగా అట్టి స్థితిలోనున్న జీవుడు మహాజలములయ, తాత్కాలికముగా లీనమగును అందువలననే ఆనందము వరవశత్వము కలిగిన సమయములందు తనకు తానుండును మనస్సు, ఇంద్రియములు, దేహప్రజ్ఞలు తాత్కాలికముగా ఆనందవ అట్టి జలముల యందు కరగిపోవును అట్టి జలములను హిరణ్యగర్భ సృష్టించెను హిరణ్యగర్భుడనగా బంగారమును తనయ, దరించినవాడని యర్థము అనగా బంగారు వర్ణముగల సూర్యతేజస్సు గర్భమున ధరించినవాడని యర్థము అనేక వేలమంది సూర్య తమయందు పుట్టుచుండగా అట్టి విశ్వమను, అండాకారమైన వెలుగే హిరణ్యగర్భుడు ఈయన గ్రీకు పురాణమునందు జూస్(Zeus) అ

దేవతగా పేర్కొనబడినాడు ఈయన నుండియే మిగిలిన దేవతలందరు సృష్టింపబడిరి దాదాపు దేవతలందరు ఈయన పుత్రులుగను, మనుమలుగను, మునిమనుమలుగను పేర్కొనబడిరి సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మకు పితామహుడను పేరు కలదు కదా! అట్లే ఈజిప్షియన్ ఖెఫ్రి (Khaphri) అను దేవత బంగారు వర్ణములో నున్న సృష్టిగోళమును మోసుకొని వచ్చుచున్నట్లు చెప్పబడినది ఈ ఖెఫ్రి అను దేవతయే సువర్ణరుద్రుగా సువర్ణసూక్తములందు వర్ణింపబడినది మరియుక చోట “తోత్” అను దేవత సృష్టిగోళమును బాతురూపమున మోసుకొని వచ్చినట్లు వర్ణింపబడినది

“చిత్” అను పదమునకు జ్ఞానమనియు, చైతన్యమనియు అగ్నియనియు అర్థములున్నవి ఇట్టి చైతన్యస్వరూపుడైన అగ్ని బ్రహ్మచే మొట్టమొదటి సృష్టిగా సృష్టిలోనికి దిగి వచ్చెను ఈయనయే జీవులలోనున్న ‘నేన’ను ప్రజ్ఞ ఈయనగూర్చియే లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమునందు “చిదగ్నికుండ సంభూతా” యని లలితాదేవి స్తోత్రము చేయబడినది ఇచ్చట కుండయనగా శరీరము మరియు సృష్టిగోళము నేనను ప్రజ్ఞ మొదటి చైతన్యమై సృష్టియందు మేల్కొనగా దాని ప్రాణప్రవృత్తియే దానిచుట్టు గోళాకారమై నిలబడెను అప్పుడు అట్టి గోళాకారముగా నున్న చైతన్యమునందు ప్రకృతి పుట్టును అట్టి ప్రకృతివలన విశ్వమునందు జౌతిక గోళము లేర్పడి సృష్టికౌనసాగుచున్నది మరియు దీనికి మరియుక అర్థము కూడ కలదు ‘చిత్’ అనగా జీవికి జౌతికలోకమున కలిగిన అనుభవముల ననుసరించి ఏర్పడిన జ్ఞానముయొక్క స్వరూపము లేక బీజము అట్టి అగ్నికుండము వంటి జ్ఞానము మనస్సును ఇంద్రియ ప్రవృత్తులతో కూడిన జీవుని దహింపగా అట్టి దహనము వెనుక జీవునికి కలిగిన నిజమైన ప్రేమానుభూతియే లలితానుపేర వర్ణింపబడినది కామదహనము జరిగిన వెనుక పార్వతి శవస్సునకు శివుడనుగ్రహించి పార్వతిని వివాహమాడుట దీనినే సూచించును జౌతిక దేహముల యందును, వస్తువుల యందును కలిగిన శక్త్యర్థ ఇట్టి “చిత్” అను జ్ఞానముచే, దహింపబడవలెను అట్లు ఇంద్రియ ప్రవృత్తులు దహింపబడిన వెనుక జీవుని ఆత్మ పరిశుద్ధమై నిజమైన స్వచ్ఛమైన, స్వార్థరహితమైన ప్రేమకై ఆర్తి చెందును అట్టి శివులననుగ్రహించి ప్రసన్నుడై అట్టివారియందు పరమాత్మ యుండుటయే

ఈ పార్వతి పరమేశ్వర కళ్యాణ కథగా పురాణములయందు ముఖ్యము,
భాగవతమునందు రసవత్తరముగా వర్ణింపబడినది

మంత్రము - 3

ఏషహి దేవః ప్రదిశో ను సర్వాః పూర్వోహి జాతస్స ఉగర్భే అస్తః |
సవిజాయమానస్స జనిష్యమాణః ప్రత్యజ్ఞబాస్తిష్ఠతి విశ్వతోముఖః ||

ప్రతిపదార్థము

ఏషః దేవః హి = ఈ స్వప్రకాశకుడగు పరమాత్మయే

అనుప్రదిశః సర్వాః = దిక్కులుగానున్న ఈ సమస్తమునకు
ఆశ్రయమైనట్టివాడు

గర్భే అస్తః = బ్రహ్మాండ రూపమగు గర్భమునందు

సః ఉ = అతడే యున్నాడు

పూర్వః హి = ముందుగానే (తూర్పుదిక్కుయందే)

జాతః = పుట్టియుండెను

సః = అతడే

విజాయమానః = ఇప్పుడు పుట్టుచున్నవాడును

జనిష్యమాణః = పుట్టగలవాడును

సః ఉ = అతడే

ప్రత్యజ్ఞబాః = పడమటి దిక్కునోరుగా గలవాడు

విశ్వతోముఖః = విశ్వమే ముఖముగా గలవాడు

తిష్ఠతి = నిలచియున్నాడు

తాత్పర్యము

ఈ పరమాత్మయే సమస్తమునకు ఆశ్రయము ఈయనయే దిక్కులు
ఈ విశ్వమునందు తానే పుట్టియున్నాడు అంతేకాక ఇప్పుడ
పుట్టుచున్నవి, తిరిగి పుట్టబోవునవి తానే ఈయన పడమటి దిక్కునే తః
నోరుగా కలిగి విశ్వమే తనముఖముగా కలిగియున్నాడు

వివరణ

పరమాత్మ ఈ సమస్తమునకు ఆశ్రయమై అన్ని దిక్కులయంద
వ్యాపించియున్నాడు అట్టి ఆయనయే ఈ విశ్వమునందు జీవులుగా

జన్మించుచున్నాడు అనగా ఈ సృష్టికి కారణమైన అనలు వెలుగు నారాయణుడే నీటినుండి మంచుగడ్డ పుట్టి మరల అందే లీనమగునట్లు ఈసృష్టి నారాయణునియందే పుట్టి మరల ఆయనయందే లీనమగుచున్నది “గర్భే అంతః” అనుటలో నారాయణుని ఉదరమునందు ఈ సృష్టిగోళమున్నదని మరియొక అర్థము “పూర్వోహిజాతః” అనగా ఇచ్చట ఇంతకుముందే పుట్టియున్నాడు అని అర్థము “విజాయమానః” అనగా ప్రస్తుత సృష్టిగా ఆయనే ఉన్నాడని అర్థము మొత్తము ఈచోటునందు గోళములుగా, నక్షత్రములుగా అనేకమంది సూర్యులుగా ఆయనయే పుట్టుచున్నాడు “జనిష్యమాణః” అనగా ముందు ముందు లోకములుగాను, జీవులుగాను తానే పుట్టబోవుచున్నాడు నారాయణుడే ఈ సృష్టిలో ఇన్నిరూపములుగాను నున్నాడనియు జరిగిన కల్పములు, జరగబోవు కల్పములు బీజములై ఆయనయందే ఇమిడియున్నవనియు అర్థము

పుట్టుట అను ప్రక్రియకు బ్రహ్మ ప్రతినిధిగా నున్నాడు ఈ పుట్టిన లోకమంతయు ఆయనచే నిర్వర్తింపబడుచున్నది “విశ్వతోముఖః” అనగా విశ్వమే తన ముఖముగా కలిగినవాడు అనగా సృష్టిలోని జీవులు స్వీకరించు ఆహారముగా తానే అయియున్నాడు పుట్టిన ప్రతిజీవికి ఆహారము ఆవశ్యకము పుట్టిన బిడ్డ తల్లి వద్దనుండి పాలు ఆహారముగా స్వీకరించును మానవులు జంతువులను, జంతువులు వృక్షములను ఆహారముగా తీసుకొనుచున్నవి ఈవిధముగా సృష్టిలోనున్న జీవులు పరస్పరము ఒకదానినొకటి తినుట అనునది ఏర్పాటు చేయబడినది అనగా ప్రాణశక్తి ఒకదానినుండి మరియొకదానికి ప్రసరించుచున్నది నారాయణుడే ప్రాణశక్తిగా జీవులలో నున్నాడు నారాయణునికి పడమటి దిక్కు నోరుగా చెప్పబడినది (ప్రత్యజ్ఞుటాః) బౌగవద్గీత విశ్వరూప సందర్భన యోగమున శ్రీకృష్ణుని విశ్వరూపము దర్శించిన అర్జునుడు సంబ్రమాశ్చర్యములతో స్తోత్రము చేయుచు, శ్రీకృష్ణుని కాలస్వరూపునిగా దర్శించినవాడై ఆయన నోటియందు బీష్మద్రోణాది నకల జనులు ప్రవేశించు(మృతీచెందు)చున్నారని వర్ణించెను

“వక్త్రాణితే త్వరమాణా విశంతి

దంష్ట్రా కరాలాని భయానకాని| (శ్లో|| 27)

సూర్యుడు తూర్పున పుట్టి పడమట అస్తమించును కనుక పడమటి దిక్కు మృత్యువును సూచించును అట్టి పడమటి దిశను నోరుగా

కలిగినవాడనగా జీవులను మృత్యువనుషేర మరల తనలోనికి స్వీకరించుచున్నాడని యర్థము

“పూర్వోహితః” అనగా తూర్పుదిక్కునందు పుట్టుచున్నాడని అర్థము తూర్పున పుట్టి వడమట అస్తమించుచున్నాడనగా సూర్యునికి చావు పుట్టుకలు లేవు ఈ పుట్టుట మొదలగునవి భూమియందలి జీవులకు మాత్రమే సూర్యోదయ సమయమున ప్రాణమయ తరంగములు భూమిపైకి ప్రసరించును అట్టి తరంగముల చేతనే జీవుడు నిద్ర యను మృత్యుస్థితినుండి మేల్కొనుచున్నాడు లేక పుట్టుచున్నాడు ఇదియే పురాణములయందు “సావిత్రి నత్యవంతు”ల కథగా చెప్పబడినది నవిత్రుడనగా సూర్యుడు సూర్యునినుండి సృష్టిని పుట్టించు జీవతరంగములు భూమిని మొట్టమొదటగా తాకుటలో భూమిపై జీవనము ప్రారంభమగుచున్నది జీవుడు నత్యవంతుడయి మరల జీవించును సూర్యుని మొదటి జీవన తరంగకిరణమే సావిత్రి సూర్యుడస్తమించుటయే జీవులు నిద్రించుట, చనిపోవుట బ్రహ్మదారణ్యకోపనిషత్తునందు చెప్పబడినట్లు ఉపసేని ఈ సృష్టియను యజ్ఞపురుషునికి శిరస్సు

“గర్భే అంతః” అనగా స్త్రీ గర్భకోశమని అర్థము గర్భమునందు పిండము ఏర్పడి అవయవములేర్పడుట ఈయనవలననే జరుగుచున్నది ఇట్టి కర్తవ్యమును నిర్వహించునపుడు ఈయన ‘ప్రజాపతి’ అని చెప్పబడుచున్నాడు

మంత్రము - 4

• విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతోముఖో విశ్వతోహస్త ఉతవిశ్వతస్సాత్ |
సంబాహుబ్యాంనమతి సంప్రతత్రైర్ద్యావా పృథివీజనయన్దేవ ఏకః ||

ప్రతిపదార్థము

ద్యావాపృథివీ= భూమి, ఆకాశము,

సంజనయన్= సృష్టించువాడు

ఏకః= ఒకడే

దేవః= దేవుడు

విశ్వతః + చక్షుః= విశ్వమే కన్నులుగా కలిగినవాడు

ఉత= మరియు

విశ్వతః + ముఖః= విశ్వమే ముఖముగా కలవాడు

విశ్వతః+ హస్తః = విశ్వమే హస్తములుగా గలవాడు

ఉత= మరియు

విశ్వతః + పాత్ = విశ్వమే పాదములుగా కలవాడు

బాహుబ్యాం= హస్తములచేత

సంపతత్రైః= పాదములచేత

సంనమతి= చక్కగా శాసించుచున్నాడు

కాత్పర్యము

భూమి, ఆకాశములను సృష్టించు దేవుడొకడే ఆయన విశ్వమే
న్నులుగా, ముఖముగా, హస్తములు మరియు పాదములుగా కలవాడు
;గనకు ఆయనయే చేతులచేత నమస్కరించుచున్నాడు

నివరణ

ఏకః దేవః అని చెప్పుటలో ఒకడే వెలుగుగా నున్నాడని
సూచింపబడుచున్నది దేవః అను శబ్దమునకు వెలుగు అని అర్థము
ఈసృష్టియందు ఎన్ని వెలుగులున్నను, వెలుగున్నది ఎచ్చట నున్నను
ఒకటియే గనుక, ఒక్కటే వెలుగుని చెప్పబడినది చూపునకు వెలుగే
ఆధారము కనుక సూర్యుడు చూపునకు మరియు కంటికి అదిపతిగా
వెప్పబడినాడు. విశ్వమే కన్నుగా కలిగినవాడు అనుటలో విశ్వమునందు
చూచుట అను లక్షణము పుట్టినదని అర్థము చూచుట అను ప్రక్రియ
బౌతికమైన స్థితికి సంబంధించినది కన్ను ఇంకొక దానిని చూచును కాని
తన్ను తాను చూచుకొనగలదా? ఎదుటివాని కన్నును చూచును అట్లే
చూపు అనునది తనకంటే వేరు అయిన దానిని చూచుటకొరకు,
గమనించుట కొరకు ఏర్పడినట్టిది అనగా నేనుకాక ఇంకొకటి యున్నది
అను ఒక మాయపొరవలె మనలో నేర్పడును ఈ మాయవలన తననుండి
ఇతరముగా చూచుట అను ప్రవృత్తి జీవులలో ఏర్పడుచున్నది దానికి
కన్ను అధిపతిగా నుండును బౌతిక లోకములకు అధిపతి చూపు ఆచూపు
అనునది ప్రధానముగా జీవులకు కలిగించువాడు సూర్యుడు
అందువలననే జాతక చక్రమున సూర్యుడు afflict అయినవారికి
దృష్టిలోపము ఉండును Ist houseలోగాని IInd houseలోగాని తీవ్రముగా
afflict అయినచో అందుడగు అవకాశము కలదు కుడికన్నునకు
సూర్యుడు, ఎడమ కన్నునకు చంద్రుడు అదిపతులు “విశ్వతః చక్షుః”

అనగా విశ్వము కన్నుగా కలవాడు సూర్యుడు చోటునకు కన్నువంటివాడు “చక్షోః సూర్యో అజాయత” అనగా విరాట్పురుషుని కన్నునుండి సూర్యుడు పుట్టినని పురుషసూక్తమున చెప్పబడినది అనగా విరాట్పురుషునకు కన్నుగానున్నవాడు సూర్యుడు మొత్తము చోటునందు చూచుట అను ప్రక్రియ (మొదటగా) ఏర్పరిచిన సూర్యుడు సౌరమండలమునకు అదివతి

విశ్వతోముఖః - విశ్వము ముఖముగా కలవాడు ముఖము అనగా ఇక్కడ నోరు అనికూడ అర్థము ఒక మనిషికి representation ముఖము మనము ఎవరితోనైనను మాట్లాడునపుడు ముఖము చూసి మాట్లాడుదుము కాని ఇతరములు చూసికాదు ముఖమును చూసి మనిషిని గుర్తు పట్టుదుము దీనివలననే జీవులను ఎవరికి వారుగా ప్రత్యేకించడము అనునది సాద్యమగుచున్నది ముఖముద్వారా ఒకరితో నొకరు సంబంధబొందవ్యములు ఏర్పరుచుకొనుచున్నారు ఈ identityను establish చేయుచున్నవాడు నారాయణుడు

విశ్వతః హస్త ఉతవిశ్వతః పాత్-విశ్వమే హస్తములుగా, పాదములు గా దరించియున్నాడు అనగా సృష్టియందలి కదలికలు, పనులు చేయుట అనువానికి అదివతిగా నున్నాడు కురు అనగా చేయుట హస్తములద్వారా చేయుట అను ప్రక్రియను ఏర్పరచినాడు ఈ చేయుశక్తి, సంకల్పముకూడ నారాయణుని వలన నేర్పడినది మన తెలివితేటలతో కాదు చోటులో ఇట్టి arrangement ఉన్నది గనుక మన ద్వారా పనులు జరుగుచున్నవి శ్వాస తీసుకొనుటద్వారా జీవులు జీవించగలుగు చున్నారు Earth Gravity లేనిచోటుకు తీసుకొని వెళ్ళి అక్కడ నడవమన్నచో చోటులో తేలటమే కాని నడచుట యుండదు That means you are conditioned by environment మనని conditionచేయునవి పరిస్థితులు, కాని మనము పరిస్థితులను condition చేయలేము

అటులనే విశ్వతఃపాత్ అనగా విశ్వమే తనపాదముగా కలిగినవాడు పాదోన్యవిశ్వాభూతాని అనగా బౌతికమయిన విశ్వమంతయును ఆయనయొక్క పాదముగా నున్నది

బౌతికముగా జరుగు పనులన్నియు, జీవులు, పశుపక్ష్యాదులు, వృక్షములు మున్నగునవన్నియును పరమాత్మయొక్క అవతారములుగా ద్యోనము చేయవలెను ఈమొత్తము పరమాత్మయొక్క పాదముగా

అనువాకము - 1

మంత్రము 1

అంబస్యపారేభువనస్యమద్యే నాకస్యప్రప్తే మహతోమహీయాన్|
శుక్రేణ జ్యోతిర్గంషిసమను ప్రవిష్టః ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అన్తః||

ప్రతిపదార్థము

అంబస్య + అపారే = అపారమైన జలముల యందు
భువనస్యమద్యే = లోకములమద్య (కేంద్రమున),
నాకస్యప్రప్తే = నాకము లేక దేవలోకము వెనుక,
మహతోమహీయాన్ = మహత్తుకన్న అతీతమైన వాడైన,
ప్రజాపతిః = సృష్టికర్త,
శుక్రేణ = శుక్రునిచేత,
జ్యోతిర్గంషి = వెలుగులయందు
సమనుప్రవిష్టః = ప్రవేశించెను
గర్భే అన్తః = ఈ సృష్టి గర్భములోపల,
చరతిః = చరించుచున్నాడు

తాత్పర్యము

అపారమైన ఈ సృష్టి జలములయందు లోకములన్నింటికి మద్య లేక కేంద్రమున దేవలోకమునకు వెనుక (ఆదారమైన) మహత్తునకు కూడా కారణమైనట్టి ప్రజాపతి శుక్రుడు అను బీజముగ (తారలుగా నున్న) వెలుగుల యందు ప్రవేశించి ఈ (ప్రకృతి యొక్క) గర్భకోశమునందు చరించుచున్నాడు

వివరణము

ఈ సృష్టికి ప్రారంభమున అంతయు జలములుగా నుండెను జలములనగా బౌతిక జలములుకాక, సమస్త సృష్టి దేనియందు కరగియుండునో అట్టి మహాజలములేక సముద్రము దానియందు వస్తువులు, జీవులు, ప్రాణులు, గ్రహగోళములు, దేవతలు మున్నగునవి కరగియుండి సృష్టి ప్రారంభమగుచున్నప్పుడు నీటిపై మంచుగడ్డలవలె వ్యక్తమగుచున్నవి ఇట్టి జలములేతన మొదటి రూపముగా దిగివచ్చువాడు

నారాయణుడు నారములనగా నీరు జలములు తన మార్గముగా లే అయనముగా గలవాడు గనుక ఆయన నారాయణుడని చెప్పబడినాడు

అంబస్ శబ్దమునకు నీరనియు తల్లి యనియు అర్థములున్నవి అనగా ఈ మహాజలములే సృష్టికి మొదటి కారణమై, సృష్టిని తమయందు తత్ గర్భకోశమునందువలె దరించి యున్నవి అట్టి ఈ జలతత్వమునే సృష్టి కారణమైన మూల ప్రకృతియని కూడా పిలుతురు మహాజలములక అనుబంధమనియు, ఆనందమనియు కూడా అర్థములున్నవి ఇవి ఒక వస్తువునకు గల రంగు, రుచి, వాసన వంటి లక్షణములు ప్రవహించుట కరగుట, తనలో కలుపుకొనుట మున్నగు లక్షణములు జలములక సహజములు ఆనందమునకును లేక అట్టి అనుబంధమునకును ఈ లక్షణములే గలవు ఆనందముగా నున్నవానికి మనస్సు, బుద్ధి ఇంద్రియములు మున్నగునవి తాత్కాలికముగా పనిచేయవు వాని ప్రవృత్తులన్నియు, ఆనందమునందే లీనమగును చక్కని సినిమాను చూచుచున్నవానికి చూచుచున్నంతసేపు తన చుట్టును ఉన్న మిగిలిన విషయములు మనస్సు నాకరింపవుకదా చూచుచున్నంతసేపును వాని మనస్సు సినిమా యందే యుండును గాని, మిగిలినది గమనించడు చివరకు కాలముకూడ మనస్సు నుండి జారిపోవును ఇంతసేపు చూచితిమా' యనిపించును కనుక అట్టి అనుభూతికి తమ చుట్టూ నున్నవానిని తమలో కలుపుకొను లక్షణము గలదు అట్టి జలములే సైలోకముల యందు ప్రేమ యను లక్షణమును తెలియజేయును అందుచేతనే జగన్మాతను గూర్చి స్తోత్రము చేయు లలితా సహస్రనామస్తోత్రము 'శ్రీమాతా యని ప్రారంభమగును అనగా ఈసృష్టి మొత్తము అకారణము, అవ్యాజము, నిర్మలమూనైన మాతృప్రేమపై నాదారపడియున్నది అట్టి తల్లి జీవునికి, పరమాత్మకు మధ్యగా నుండి పనిచేయుచున్నది తన పుట్టుకకు తండ్రి కారణమైనను పుట్టగానే మొదట తాను చూచునది తల్లినే కదా ఇట్టి ఈ తల్లి అను లక్షణమే సృష్టికి కారణముగా పనిచేయును అట్టి ఈ మహాజలములే క్రింది లోకములయందు ఆవేశాత్మకమైన మన, ప్రవృత్తులుగా పనిచేయు చున్నవి కనుకనే కామక్రోధాత్మకమైన ఆవేశములయందు చిక్కిన వారికి బుద్ధిమున్నగునవి పనిచేయవు

ఈ జలములకు అతీతముగా నున్నట్టి పరమాత్మ ఈ జలముల లోనికి ప్రవేశించెనని చెప్పబడినది అనగా తండ్రి తానే కుమారుడై తల్లి

విన్నపము

‘ఓం కారము ఈ సృష్టికి బీజముకాగా దానినుండి వేదము నారాయణుని -
 శంశగా వ్యక్తమైనది అట్టివేదమే బ్రహ్మయనికూడ సంకేతింపబడినది అట్టి
 వేదము మరల నారాయణుని ప్రవృత్తులైన సృష్టిదర్శములుగా అనేకములుగా
 ఏర్పరించినది సృష్టి సంకల్పమే ‘ఓం’ కారముగానున్న మొట్టమొదటి బీజము
 అదియే ఈ సృష్టికారమైనట్టి విశ్వశ్రేయస్సు అనుపేర పరమదర్శముగా
 తెలియబడుచున్నది అన్ని దర్శములునూ దీనిపైననే ఆధారపడియున్నవి
 వేదము ఈసృష్టికి కారణమైన మొట్టమొదటి వెలుగు కాగా దానినుండి
 వెలుగులనేకములు దిగివచ్చినవి అవియే, యిప్పుడు మనకు తెలిసిన వేదములు
 ఈ మొట్టమొదటి వేదము సృష్టియందంతర్గీతమై యుండి ప్రకృతిద్వారా
 వ్యక్తమగుచుండగా దానిని దర్శించిన ద్రష్టలు (Seers) తమకు అందినవేదమున
 అందినంతవరకు బీజాక్షరముల రూపమున సంపుటీకరించి తమకు తెలిసిన
 బాషలో మానవ సమాజమునకు వేరువేరు కాలములలో అందించుచుండిరి
 ఇట్లు సృష్టి ప్రారంభమైన నాటినుండి నేటివరకు అట్లు దర్శించుట, అందించుట,
 అందుకొనుచుండుట జరుగుచునే యున్నది ఇంత జరిగిననూ వేదము
 మానవులకు పరిపూర్ణముగా అందినదని చెప్పలేము ఎంత అందిననూ
 అందుకొనవలసినది మరింతగా మిగిలిపోవుచునే యున్నది కనుకనే వేదము
 అనంతమని చెప్పబడినది

మహర్షులనేకులు తాము దర్శించిన వేదమంత్రములను, సూక్తములను పేర
 తమ శిష్యులకు అనుగ్రహించి యిచ్చియున్నారు నేటికి ఐదువేల
 సంవత్సరములకు పూర్వము వేదవ్యాసుడను మహర్షి అప్పటికే
 తామరతంపరగా పెరిగిపోయి జనబాహుళ్యమునందు విస్తరించియున్న
 వేదసూక్తములను, మంత్రములను సంహితలుగా కూర్చి స్థూలముగా నాలుగు
 విభాగములు చేసి సంపుటీకరించెను అవియే సామవేదము, యజుర్వేదము,
 ఋగ్వేదము, అదర్వణవేదము కానీ యిట్లు వేదము మంత్రముల స్వరూపమున
 దర్శనమిచ్చుట ఒక్క భారతదేశములోనే కాక ప్రపంచమునందు అన్ని
 దేశములయందును జరిగినది పాతాళదేశమని పూర్వము పిలువబడిన నేటి
 అమెరికా దేశమునందును, యవనదేశమునందు, ఈజిప్టు దేశమునందు ఇంకను
 పెక్కుచోట్ల యిట్లు మంత్రములు దర్శించుట మానవజాతి కందించుట జరిగినది
 కాని పెక్కు దేశములయందు అవి సమగ్రముగా తరువాత తరములవారికి
 అందించుట జరుగలేదు అదృష్టవశమున భారతదేశమందు కొంతభాగము
 బిలమైననూ ఎక్కువభాగము ప్రస్తుత తరములవరకు అందింపబడినది కానీ

వేదములు నవీన సమాజమునందు ఎక్కువ ఆదరింపబడకపోవుటచే నేటి బారతీయులలో చాలామంది దానియందు అనాదరము వహించుచున్నారు దీనిని ప్రకృతిమరియొక విచిత్రమైన మార్గమున పరిష్కారము చేసినది జర్మనీ, బెలియం, స్విట్జర్లాండ్ మొదలగు అనేక దేశములలో ప్రజలకు వేదమునందు అభిమానము పెరిగి వేదసంహితలను వారివారి బాషలలో కూర్చు చేసుకొని అచ్చువేసుకొనుచున్నారు ప్రస్తుతము మనకు బారతదేశమున లభ్యముకాని వేదసంహితల పాఠములు కొన్ని జర్మనీదేశమున లభ్యమగుచున్నవన్నచో బారతీయుల దురదృష్టమేమని చెప్పవచ్చును!

ఈ ప్రస్తుతము గ్రందము మహానారాయణోపనిషత్తు అని పిలువబడు ఉపనిషద్భాగము ఇది కృష్ణ, యజుర్వేదమునందలి తైత్తిరీయారణ్యకము నందలిది వేదములయందలి కొన్ని ప్రధాన భాగములు ఉపనిషత్తులను పేర కూర్చు చేయబడినవి వీనియందు మంత్రములు పెక్కుభాగము నిత్యజీవితమునందు సామాన్యులకెక్కువ ఉపయోగించునట్లు కూర్చు చేయబడినవి అనగా యోగసాధనకు సంబంధించిన రహస్యములు, మంత్రములు, ద్యాన పద్ధతులే కాక స్నానము, బోజనము, జలపానము, ఇతరులతో వ్యవహారము మున్నగు సమయములందు తానుండవలసిన విధానములనుగూర్చి, అందు దోషములున్నచో తోలగించుకొను విధానములు మున్నగువానితోబాటు ఆహారదోషములు, జలదోషములు నిర్మూలనమగుటకు కావలసిన మంత్రములుకూడ వివరింపబడినవి దీనినిబట్టి వేద ఋషులు ప్రతిపాదించిన మార్గము పూర్తి శుష్కవైరాగ్యము కాదనియు, బౌతిక సుఖములు సాదించుకొనుచునే యోగసాధన చేసుకొనవచ్చుననియు, అదియే యోగజీవనమనియు తెలియుచున్నది ముఖ్యముగా ఈ నారాయణోపనిషత్తునందు అట్టి మంత్రములన్నియూ విశేషముగనూ, సమగ్రముగనూ వ్యక్తీకరింపబడినవి

నారాయణునిగూర్చి తెలువబడు ఈ సూక్తమునందు నారాయణుని పేరు మిక్కిలి తక్కువగా కనుపించును నారాయణునితోబాటు నృష్టికికారణములైన దేవతలనుగూర్చి వారి ప్రవృత్తులనుగూర్చి విశేషముగా వివరింపబడినది ముఖ్యముగా అగ్ని, ఇంద్రుడు, వరుణుడు, రుద్రుడు, ఆదిత్యుడు, బ్రహ్మ, ప్రజాపతి, వసువులు, దుర్గ, షణ్ముఖుడు మొదలగు దేవతలనుగూర్చి, వారి ప్రవృత్తులనుగూర్చి చెప్పబడినది అనగా నారాయణుడే ఈ సమస్త నృష్టిగా దిగివచ్చెననియు, ఈ చెప్పబడిన దేవతలందరూ ఆయనలోని భాగములేయనియూ వీరందరినిగూర్చి చెప్పబడు యనగా నారాయణునిగూర్చి

చెప్పుటయేయగుననియు ఇందలి బావము దీనిని గుర్తించుకొనకున్నచో ఇది వేరు వేరు దేవతల మంత్రముల సంపుటియగును కాని ఇందలి నారాయణు అంతర్యామిత్వము స్ఫురింపదు

ఈ మహానారాయణోపనిషత్తు వ్యాఖ్యానమునకు నన్ను పురికొల్పినవారు సుహృన్నిత్రులైన శ్రీ J కృష్ణ సోమయాజులుగారు నేను ప్రతిదినము వ్యాఖ్యానము చేయుచుండగా ఆయన రికార్డు చేయగా అది మొత్తము 88 క్యాసెట్లయందు వచ్చినది దానిని పునఃపరిశీలనము చేసి గ్రందరూపమున కూర్పు చేయవలసినదిగా ఆయన కోరిరి ఆయన ద్వారా మాష్టరుగారి ఆదేశమును గ్రహించి నేను అట్టి ప్రయత్నమునకు పూనుకొంటిని ఈ ప్రస్తుత గ్రందముతోబాటు మరియొకబాగముగా గాని మరి రెండు బాగములుగా గాని ఈ వ్యాఖ్యానము పూర్తికాగలదని నాబావన గురుదేవులైన కులపతి ఎక్కిరాల కృష్ణమాచార్యగారి (Master E K) శుభూషణే నాకు లభించిన విజ్ఞానము ఈ గ్రందరూపమున వ్యక్తీకరించితిని ఆ గురుదేవుని వెలుగే నాకు నిరంతరము మార్గదర్శకముగానున్నది ఈ ప్రదమబాగములోనే పాఠకుల సౌకర్యార్థం మూలమంత్రములు నన్వరంగా అందించబడుచున్నది

ఈ గ్రంద రచనయందు నాకు సహకరించిన సోదరీ సోదరులు అనేకులు వారి సహకారమే లేనిచో నేను దీనిని ప్రకటించుట మిగుల కష్టసాధ్యమై యుండెడిది నాయీ వ్యాఖ్యానమును, అర్థతాత్పర్యాదులను పరిశీలించి తగు సవరణలు చేసియిచ్చిన పెద్దలు శ్రీ TKV రామవన్ గార్కి, శ్రీ M సత్యనారాయణమూర్తిగార్కి, నా కృతజ్ఞతలు ఈ గ్రందప్రచురణకు ఆర్థిక సహాయముచేసిన దాతలకు నాకృతజ్ఞతలు ఇట్లు అనేకవిదముల నాకు సహకరించి, ప్రోత్సహించిన పెద్దలు, పిన్నలు ఎందరో కలరు అట్టివారందరికిని నారాయణ స్వరూపులైన మాష్టరుగారు ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యములనిచ్చి సదా సుఖాంతలతో వర్ధిల్లచేయుదురు గాక!

ఇట్లు

విదేయుడు

పిడూరు జగన్మోహనరావు

ధ్యానము చేసినపుడు పైచెప్పిన పరమాత్మయొక్క రూపము అవగాహనలోనికి వచ్చును 'విశ్వతః పాత్ సంబాహుభ్యాంనమః' ఆయన చేతులతో నమస్కారము చేయుచున్నాడు తాను, ఇతరము అని రెండుగా ఏర్పడిన తరువాత తాకికవ్యవహారములు, ఒకరు ఇంకొకరికి పరస్పరము పనులుచేసి పెట్టుకొనుట, గౌరవించుట అనునవి ఏర్పడినవి ఇదికూడ ఈయనలీలయే లోక వ్యవహారములను గౌరవించవలసినదే. ఏలననగా వీనిద్వారా కూడా పరమాత్మ తెలియబడును మనకు పనిచేసి పెట్టినవాడు నారాయణుడే వానికి నమస్కరించుట ద్వారా నారాయణునికి నమస్కారము చేసినవాడగుచున్నాము ఎవరయినను మనకు నమస్కారము చేసినపుడు వానిలోని నారాయణుడు చేతులెత్తి నమస్కారము చేయుచున్నాడని గుర్తుంచుకొనవలెను పిల్లలు పెద్దలను గౌరవించుట, తల్లిదండ్రులను గౌరవించుట వలన సంప్రదాయము స్థాపన చేయబడుచున్నది

పతనము చెందినవారు పడిపోయినవారు అనగా పైలోకములలో అంతర్యామియందు నారాయణునిగానున్న స్థితినుండి బౌతికమయిన లోకము లోనికి జీవులుగా పతనము చెందిరి అని అర్థము వారికోసమై లోకములు కల్పనము చేయుచున్నాడు పతనము చెందినవారియందు కుడా నారాయణుడు కలడని మరచిపోరాదు "నేను చాలా పాపము చేసినాను", అని ఎవరైనను అన్నపుడు వానియందున్న నారాయణుడు అట్లు మాట్లాడుచున్నాడని జ్ఞాపకముండవలెను

మనము కొంతమందిని మంచివారుగా, కొంతమందిని చెడ్డవారుగా చూచుచున్నామము సామాన్యులయిన సాంసారిక జీవులు మంచి, చెడు అనునవి చేయు పనులనుబట్టి నిర్ణయింతురు మన దర్శము ప్రకారము జీవులు నడచుకొనవలెను కనుక దుర్మార్గులయిన వారిలోని దుష్టత్వము శిక్షింపబడవలెను వాడు నారాయణుడు, కనుక శిక్షింప రాదనుకొని వదలి వేయరాదు కదా! వానిలో క్షాళన కావలసినట్టి స్థితి ఉన్నది కనుక వారిని శిక్షించుట జరుగుచున్నది అటుల కొన్ని జన్మలు జరుగునప్పటికి వానిలోని దుష్టత్వము నశించును వానిని నరిదిద్దకపోయినచో మరికొంతమంది మంచి వారిని బాధించును కనుక శాయశక్తులా వానిని దిద్దవలెను అప్పుడుకూడ వానిలోని నారాయణుని ద్యానము చేయుచు వానియందు దయ, ప్రేమ చూపుచు వానిలో పరివర్తన తీసుకొనిరావలెను

మంత్రము -5

వేనస్తతః పశ్యన్ విశ్వాభువనాని విద్వాన్ యత్ర విశ్వం భవత్యేకనీశమ్ |
యస్మిన్ని దగ్ం సంచ వి చైకగ్ం స ఓతః ప్రోతశ్చ విదుప్రజాసు ||

ప్రతిపదార్థము

యత్ర = ఎచ్చట

విశ్వం = విశ్వము

ఏకనీశమ్ = ఒక్కటిగా

భవతి = అగుచున్నదో

తత్ = దానిని

వేనః = వేనుడు

విశ్వాభువనాని = విశ్వమునందలి లోకములను

విద్వాన్ = తెలిసినవాడై

యస్మిన్ = ఎవరియందు

ఇదం = ఈ ప్రపంచము

సంచ విచ, ఏతి = పుట్టి మరల లీనమగుచున్నారో

ఏకః = ఒక్కడు

సః = అతడు (ఆవరమాత్మయే)

తాత్పర్యము :

ఈ జగత్తు ఎచ్చట ఏకత్వము పొందుచున్నదో దానిని చూచినవ (ఎరిగినవాడై) ఎవరియందు ఈ ప్రపంచము పుట్టి లీనమగుచున్న ఆవరమాత్మ తానొక్కడే సృష్టి వైభవముగా లేక అదివట్ట వ్యాపించినవాడై ఈ జీవసృష్టియందు వడుగు పేకగా అల్లుక యున్నవాడిని ఎరిగినవాడయ్యెను

వివరణ :

ప్రపంచము అనగా పంచేంద్రియములద్వారా తెలియబడున ఏకనీశము అనగా ఏకత్వమునందున్నది లేక ఒక్కటిగా నున్నది నీ అనగా ఆకాశమునందు కనిపించు నీలవర్ణముని ఆర్ద్రము ఈ నీలవర్ణమున్న ఆకాశములోనికి ప్రపంచమంతయు లీనమై మరల దానిన

వచ్చుచుండును కనుక నీలవర్ణమే అంతటను నిండిన ఒకే వర్ణముగా నున్నది The blue is the all absorbing colour కనుక మొట్టమొదటి వర్ణము నీలము దానినుండియే తెలుపు లేక సూర్యకిరణము పుట్టినది

దానినుండియే మిగిలిన వర్ణములు వచ్చినవి కనుక ఈనీలములోనికి మొత్తమన్నియు లీనమగుచున్నవి కనుక ప్రపంచమంతయు దేనియందు లీనమగుచున్నదో దానిని ద్యానము చేయుమని చెప్పుచున్నారు ఎత్తయిన ప్రదేశమున ప్రశాంతముగ కూర్చొని ఆకాశమువైపు చూచుచు ద్యానము చేయవలెను మనకు కన్పించుచున్నట్టి సృష్టి అంతయు దానినుండియే దిగి వచ్చినది అంతర్యామియొక్క వ్యక్తమైన రూపముగా నీలవర్ణమును ద్యానము చేయవలసినదని చెప్పుచున్నారు నీలమైన దేహము కలవాడనగా ఆకాశమే తనయొక్క వర్ణముగా కలవాడని అర్థము ఇవి అన్నియును ద్యానమునకై ఇచ్చిన తాళపు చెవులు అట్లు ఆకాశమును చూచుచు, ద్యానించుచు కూర్చొనవలెను సూర్యోదయము, సూర్యాస్తమయము ఆకాశమునందు పుట్టుచున్నవి నమకమునందు “నమస్త్రామాయచ అరుణాయచ” అని చెప్పిరి సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయ సమయాలయందు సూర్యుడు రాగి రంగు కలిగి ఉండును సూర్యోదయమగుచున్నపుడు మరల సూర్యాస్తమయమగుచున్నపుడు రుద్రుని తామ్రవర్ణముగా ద్యానము చేయమని చెప్పిరి వాస్తవమునకు సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయ సమయములకు చెరువు దగ్గరకో నది దగ్గరకో పోయి స్నానము చేసి సూర్యుని చూచుచు అర్ఘ్యమునిచ్చి ద్యానము చేయమని సంద్యావందనమున నియమము మధ్యాహ్న సమయమున సరిగా 12గంటలనుండి 12గంటల నాలుగు నిమిషములక 90⁰ లో ఉన్న సూర్యకిరణములు సూటిగా మన శిరస్సుపై పడును అపుడు కనులు మూసుకొని ద్యానము చేయవలెను దానిని అభిజిత్ లగ్నమని అందురు అది షరమ పవిత్రమైన సమయము ఆసమయమున ఏవనియైనను నిర్విఘ్నముగా నెరవేరును దానికి ముహూర్తము, వర్ణము ఏమియూ చూడనక్కరలేదు

సూర్యోదయము, సూర్యాస్తమయము, అభిజిత్ లగ్నము ఈ మూడును ద్యానమునకు ఇచ్చిన సమయములు ఈమూడింటితోపాటు అర్ధరాత్రి, తెల్లవారుదూమున నాలుగు గంటలుకూడా ద్యానమునకు ఇవ్వబడినవి ఈ ఐదు సమయములను Meditation నకు focal points గా ఇచ్చిరి ఈ ఐదు రోజులో నున్న జ్ఞాన 5 Nodes ఈ అయిదు సమయములందు

మనకు ఆచరించుట వీలు కాకపోవచ్చును వీనిలో మనకు అనుకూలమై కొన్ని నమయములందు ద్యానము చేసుకొనవలెను

సూర్యోదయ, సూర్యాస్తమయ అభిజిత్ లగ్న నమయములయంద అర్ధరాత్రి 12 గంటలకు, తెల్లవారుఝామున 4 గంటలకు వంచముద్రలో నిలిచి పంచాక్షరీ మంత్రమైన “ఓం నమశ్శివాయ” అని ద్యానవ చేయవలెను

వేనుడనగా ఈసృష్టి సంకల్పము లేక కోరిక ఇతడే గందర్వునిగా చెప్పబడినాడు గందర్వులనగా సంగీత, లయ, తాళములకు అదివతుల అనగా రాగము, తాళము, లయగా పనిచేయువారు ఈ వేనుడు తన వీణతో సంగీతము నాలపించుచున్నాడు ఈయన వీణకున్న ఏడుతీగల ఏడురాగములు ఈయన తన వీణతో సంగీతము నాలపించుచు జీవులకు తన్మయత్వము కలిగించుచున్నాడు అట్లు తన్మయత్వము కలిగించుట ద్వారా జీవులకు కర్మవిమోచనము కలిగించుచున్నాడు ఈయన జీవులయందు నాదాత్మకుడుగా ఉన్నాడు ఈనాదము పరమాత్మనుండి పుట్టినది ఇదియే మొట్టమొదటి శబ్దము ఇదియే ఓంకారము ఈ ఓంకారమును చైతన్యమే నాదరూపమైన సంగీతముగా పుట్టి, జీవునియంద మరియు సృష్టియందు ఏడురాగములుగా ఏడు కిరణములుగా ఏడుపాయలై ప్రవహించుచున్నది ఈ ఏడురాగములతో శృతిచేయబడిన సంగీతమే నాదస్వరూపము ఈనాదమునకు కారణమైన చైతన్యము జీవునియందు మేల్కొని నిరంతరము ఆలపింపబడిచున్నది దానిని మహానాదమని అందురు జీవునకట్టి స్థితి కలిగించువాడు ఈ వేనుడన గందర్వుడు

“గందారయతీతి గందర్వః” అను అర్థముననుసరించి నాదమున తనయందు దరించువాడు గనుక వేనుడు మొట్టమొదటి గందర్వుడైనాడు అట్టి నాదమును లేక ఓంకారమును ఉచ్చరించుచు ద్యానము చేయుచున్నపుడు ఆనాదమే మనము అగుదుము అనగా ఆక్షణమునందు మనము వేనుని యందుండుము అట్టి నాదములనుండి ఈ ప్రపంచము ఏడురాగములుగా ఏడు స్వరములుగా దిగి వచ్చినది అట్లే సూర్యునినుండి తెల్లని కిరణములు ఏడు రంగులుగా వచ్చినవి వేనుడనగా సూర్యుడనియు, ఇంద్రుడనియు అర్థములు గలవు అనగా సూర్యప్రజ్ఞకు కారణమైన మహానాదము లేక గానము ఇదియే సామగానమని కూడ చెప్పబడినది అన్ని నాదములను తనయందు ఒకేనాదముగా లేక గానముగా లయము

చేసికొను ప్రజను 'సోముడు' అందురు ఈసోముడు గందర్వరాజు ఈయననుండియే సామగానము లేక సామవేదము పుట్టినది అట్టి సప్త కతీతమైన ఒకే గానమునుండి సప్తస్థియందలి వేర్వేరు ప్రజలకు కారణమైన నాదములను రాగములుగా విశ్లేషించి పలికించువాడు వేనుడు ఈయనయొక్క గానముగా సూర్యప్రజ అవతరించగా అట్టి సూర్యునికి బౌతికదేహమైన గోళమేర్పడినది మొట్టమొదట ఏడువర్ణములుగా, వాటి ప్రజలుగా, రాగములుగా దిగి వచ్చినవారే సప్తర్షులు అట్టి సప్తర్షులనుండి ప్రసరించు కిరణములు సూర్యునిద్వారా సౌరమండలమందు వ్యాపించి మరల సూర్యుని చుట్టును ఏడుగోళములుగా కట్టుకొన్నవి అవియే సప్తగ్రహములు ఈ ఏడు గ్రహములు ఏడు విదములైన శక్తులను కలిగించును అనగా ఏడువిదములైన ప్రాణప్రవృత్తులుగా మానవునియందు పనిచేయును వానివలన ఏడు రకముల ప్రజాకేంద్రములేర్పడి మానవునియందు పనిచేయును ఇదికాక చోటునందు ఏడువిదములైన కిరణములు మానవజాతికి కేంద్రములై పనిచేయుచున్నవి అట్టి ఏడు కిరణములవలన ఏడు జాతుల మానవులు పుట్టుచున్నారు ఈ ఏడు జాతులకు అదివత్తులుగా ఏడుగురు మహర్షులు భూమిపై మానవజాతికి గురువులై పనిచేయుచున్నారు వీరు సప్తస్థి మండలమునుండి ప్రసరించు శక్తి ప్రసారములకు వాహికలై మానవజాతికి ఆ వెలుగులను లేక శక్తులను పంచిపెట్టుచున్నారు

ఇట్లు తనయందు పుట్టు నాదమును తాను గమనించుట లేక చూచుట అను ప్రవృత్తియే వెలుగుగా పుట్టి బౌతిక ప్రపంచమునకు మొట్టమొదటి అస్తిత్వము లేక ఉనికిగా నిలచినది ఈమొదటి వెలుగే సూర్యుడు కనుక వేనుడను పదమునకు సూర్యుడు అను అర్థము కూడా కలదు మరియు ఇట్లు శబ్దము లేక వెలుగు తననుండి పుట్టుటయే “ఋక్కు” అని చెప్పబడినది ఇదియే “ఋగ్వేదము” ఇచ్చట ఋక్కు అను పదము వాక్కు అను పదము సమానార్థకములు కనుకనే ఈసప్తస్థి పరమాత్మనుండి పుట్టిన మొదటి వెలుగనియు, ఆవెలుగే “హిరణ్యగర్భుడు” (బంగారు గుడ్డు) అనియు చెప్పుదురు మరికొన్నిచోట్ల ఈసప్తస్థి బ్రహ్మచే వాక్కుగా నుచ్చరింపబడినదని చెప్పుదురు కనుక వేనుడు దానిని చూచినవాడై సమస్త భువనములను తెలియుచున్నాడని చెప్పిరి అనగా మొదట సూర్యుడను వెలుగు పుట్టగా, వానిచుట్టును ఇతర లోకములుగా గ్రహగోళములు, వాటి పరిధులు

ఏర్పడినవని అర్థము మరియు ఈవేనుడు విశ్వమంతయు ఒక్కటియే అయిన స్థితిగా అనగా నీలవర్ణముగా నుండగా, దానియందు కరగియున్న లోకములను చూచెను (వ్యక్తపరచెను) నీలము అనగా సూర్యుడు, గ్రహములు కరిగి (అంతర్లీనముగా)యున్న ఆకాశము, దానియందు తారలు, గ్రహములు పుట్టుచుండగా ఇన్నింటితో కూడిన విశ్వము మాత్రము ఒక్కటియే అనగా ఈగ్రహగోళములన్నియు విశ్వములోని భాగములేగాని విశ్వమునుండి వేరుకావు అట్టి విశ్వమునందు వగలు, రాత్రులను తెలుపు, నలుపు దారములతో పడుగుపేకగా అల్లబడిన ఈసృష్టియే కాలమనుపేర పరమాత్మనుండి వ్యక్తమగుచున్నది అట్టి పరమాత్మ పుట్టుట మరియు లీనమగుట అను ప్రవృత్తులను దరించియున్నాడు అట్టి ప్రవృత్తులద్వారా అతడు జీవులకు సంరక్షకుడగుచున్నాడు అనగా మృత్యువు మన జీవుల శరీరములు నశించుచుండగా మరల పుట్టుకయనుపేర జీవులకు శరీరములు కల్పించుచున్నాడు కనుక ఆయన సంరక్షకుడై ఉన్నాడు

ఈ వేనుడే గ్రీకు పురాణములయందు “అపోలో” (Apollo) అను దేవతగా చెప్పబడియున్నాడు ఈ అపోలో అను గందర్వుడు సంగీతమునకు, కవిత్వమునకు, బాషకు అదివతి ఈగందర్వులనే గ్రీకు బాషయందు (Muses) ‘మ్యూసెస్’ అని పిలుతురు ఈ అపోలో వీణ దరించి సంగీతము నాలపించుచు తిరుగుచుండును మర్సియస్ (Marsyas) అనునొక యక్షుడు (Satyr) గొర్రెకొమ్ములు, కాళ్ళు కలిగి వనమునందు చరించువాడు ఔలోస్ (Oulos) అను నొక విచిత్రమైన పిల్లనగ్రోవిని దరించివచ్చి అపోలో దేవతను గానమునందు పోటీకి పిలుచును పోటీయందు ఇద్దరును సమఉజ్జీలుగా ఏర్పడగా చివరకు అపోలో వీణను తలక్రిందులుచేసి వాయిచెను మర్సియస్ తన పిల్లనగ్రోవిని అట్లు చేయలేక పోయెను చివరకు అపోలో గెలిచినట్లు ప్రకటించబడెను అప్పుడు అపోలో ‘మర్సియస్’ను శిక్షగా ఒక చెట్టుకు కట్టివేసి, వానితోలు ఒలిపించెను ఇచట ఒక చిత్రమయిన సంకేతమున్నది మర్సియస్ దరించిన వేణువు ‘గార్గన్ మెడ్యూసా (Gorgon Medusa)’ అను రాక్షసియొక్క ముగ్గురు చెల్లెళ్ళ స్వరములననుసరించి నిర్మాణము చేయబడినట్టిది అనగా ఈమూడు స్వరములే కంఠమునందలి మూడు స్థాయిలు మరియు దేహమునందలి ఆత్మ, బుద్ధి, మనస్సు అను మూడు ప్రవృత్తులు పిల్లనగ్రోవియే బొతికదేహము మర్సియస్ అను యక్షుడే దేహబద్ధుడైన జీవి అనగా రాశి

చక్రమనబడు కాలచక్రముచే పరిపాలింపబడువాడు ఈరాశి చక్రము గొర్రెతో ప్రారంభమగును కనుక ఇతనికి గొర్రెకొమ్ములు, గొర్రెకాళ్ళున్నట్లు చెప్పబడినది అట్టివానికి గానమనగా జీవితమునందు పరిస్థితులవల్ల కలుగు తాత్కాలికమైన సుఖానుదూతియే అపోలో (వేనుడు) శాశ్వతమైన ఆనందమునకు, నాదాత్మకమైన గానమునకు అదిపతి వారిద్దరు గానమునందు సమ ఉజ్జీలయిరి అనగా అపోలో గానము జీవునకు తాత్కాలికమైన సుఖముగానే తెలియుచున్నదికాని అందు అంతర్దీనముగానున్న దైవస్పర్శ అందుటలేదని బావము అప్పుడు అపోలో తన వీణను తల్లక్రిందులు చేసివాయించెను జీవుని వెన్నెముకయే ఈవీణ తల్లక్రిందులు చేసి వాయించుట అనగా మూలాధారమునందు దేహగతమై పనిచేయుచున్న అంతర్యామిప్రజ్ఞను క్రిందినుండి పైకి ఊర్ధ్వగమనము చేయించుట ద్వారా శిరస్సునందలి సహస్రారమునకు చేర్చుట అట్టి దివ్యగానమునకు మర్సియస్ ఓడిపోయెననగా దైవప్రజ్ఞ యందు జీవప్రజ్ఞ లీనమయ్యెనని బావము ఇట్టి దివ్యగానము సామగానమును పేర జీవుల శ్వాసయందు అనుబంధింపబడుచుండును మర్సియస్ జీవసృష్టికావశ్యకమగు కామమును ప్రధానముగా కలిగి ఉండును వీణను తల్లక్రిందులు చేయుట అనగా అట్టి కామమును హృదయమునందలి సామగానముగా మార్చుకొనుట మర్సియస్ చెట్టుకు కట్టబడి చర్మము ఒలువబడెననగా జీవప్రజ్ఞ కామవాసనలను తొలగించుకొని సృష్టియను వృక్షమునకు మూలమైన అంతర్యామి యందు లీనమగుట ఇట్టి సాధన (వృక్షమును ద్వానము చేయుట) భగవద్గీత పురుషోత్తమ ప్రాప్తి యోగమునందు వర్ణింపబడినది

మంత్రము 6

ప్రతద్యోచే అమృతం ను విద్వాన్గన్ధర్వోన్వామ నిహితం గుహాసు|

అనువాకము 4

మంత్రము 1

త్రీణిపదా నిహితా గుహాసు యస్తద్వేద సవితుః పితాసత్||

ప్రతిపదార్థము :

గన్ధర్వోన్వామ= గందర్వుడు అను పేరుగలవాడు వేనుడు

తత్= ఆ

అమృతం= అమృతమును

ప్రవోచే= చెప్పెను

ను= కదా

గుహాసు= గుహాయందు

త్రీణిపదా= మూడుపదములు

నిహితా= ఉంచబడినవి

యః= ఎవరైతే

తత్= దానిని

వేద= తెలుసుకొనుచున్నాడో

సః= అతడు

సవితుః= సూర్యునకు

పితా= తండ్రి

సత్= అగుచున్నాడు

తాత్పర్యము :

గందర్వుడను పేరుగల అతడు మూడు పదములుగానున్న అమృతము తనయందు దాచి యుంచబడుటను గూర్చి తెలిసినవాడై దానిని ఉచ్చరించుచున్నాడు అట్లుచ్చరించుట వలన అతడు సవితునకు లేక సూర్యునకు తండ్రి అగుచున్నాడు

వివరణ

గందర్వోనామ అనగా గందర్వుడను పేరుగలవాడని అర్థము అనగా జీవుడు గందర్వుడైనాడని అర్థములేక తనయందు నాదము కలవాడని అర్థము ఇట్టి నాదము జీవీయందలి పరమ పురుషుని అంశనుండి వ్యక్తమగుచున్నది ఇట్టి పరమపురుషుని అంశనే పురుషుడు అని వ్యవహరింతురు పురుషునినుండి నాదము నాలుగు స్థితులలో వ్యక్తమగును నాలుగవ స్థితియందు బౌతికమగు శబ్దముగా ఉచ్చరింపబడును అంతకు ముందు మూడు స్థితులు జీవులందు మూడు వాక్కులుగా ఇమిడి ఉన్నవి కనుక మొత్తము నాలుగు వాక్కులు ఇవియే పరా, పశ్యంతీ, మద్యమా, వైఖరీ వాక్కులను నాలుగు వాక్కులు ఇట్టి వాక్కులు తననుండి ఉచ్చరింపబడుచుండగా వాటిని గమనించి, తనయందట్టి వాక్కు పుట్టు స్థానమును తెలియవలెను అట్లు తెలియవలెనన్నచో మొదట తనయందు తానుండుచోటు తెలియవలెను అనగా తనను తాను తెలియవలెను తనయందు తానుండుటయే తెలియుట ఇదియే అమృతత్వము అనగా మృతిలేని చోటు మృత్యువు అనగా తాను మనస్సుగా, ఇంద్రియములుగా, బౌతిక శరీరముగా చెదరిపోవుట అట్టి మృత్యువు నుండి తాను రక్షింపబడవలెనన్నచో ఇవి అన్నియూ తనయందలి బాగములే అనియూ, తననుండి ఇవన్నియు పుట్టుచున్నవనియు తెలియవలెను నీటినుండి మంచుగడ్డ పుట్టినను నీరు మంచుగడ్డ కాదు కదా! దీనిని తెలియుటయే అమృతత్వమును తెలియుట జీవప్రజ్ఞ మనస్సు ప్రాణమయకోశము-అను మూడును మూడు పదములు ఇట్టి మూడు పదములు లేక స్థితులు గుహయందున్నవి అనగా తనయందు రహస్యముగా ఇమిడియున్నవి రహస్యముగా నుండుట యనగా మనకు కనుపించుచున్నను గమనింపలేకపోవుట, బౌతికశరీరము ఒక్కటియే పైకి కన్పించును మిగిలిన మూడు శరీరములు పైకి కనుపించునవి కావు అనగా ఉన్నట్లు గమనించి తెలుసుకొనవలసివచ్చినదే గాని కంటికి కనుపించునవి కావు నాలవ వాక్కుగా జీవుడు తన శరీరమును తానుచ్చరించును ఇదియే 'ప్రవోచే' అని చెప్పబడినది

అమృతత్వము నుండి బౌతికస్థితి వరకు సప్తస్థి వ్యక్తమగుటయే నాలుగు వాక్కులుగా చెప్పబడినది అందు “పరా” వాక్కు నమస్తము.

తానుగా నుండు స్థితిని తెలియజేయును దేహము, ఇంద్రియములు మనస్సు బుద్ధి మున్నగునవి తననుండి వ్యక్తమగుటకు పూర్వము తనయందే కరగియుండును ఇది నీటియందు మంచుగడ్డ కరగియుండునట్లే స్థితి వంటిది అనగా మనస్సు, ఊహలు, సంకల్పములు, బావములు అభిప్రాయములు, ఆవేశములు, అనుభవములు లేక కేవలము నేనుగా నున్నట్టి స్థితి అనగా వాటన్నిటికి ఆదారమైన మొట్టమొదటి స్థితి రెండవది “పశ్యంతీ” వాక్కు అని చెప్పబడినది ఇందు సంకల్పము మాత్రమే ఉండును అనగా తాను చేయదలచుకొన్న లేక చెప్పదలచుకున్న విషయమును గూర్చిన ఊహ దీనినే ఉద్దేశ్యము అనికూడ అందురు ఇది పరమాత్మయందు సృష్టి సంకల్పము అనుపేర వ్యక్తమగును సముద్రమునుండి కెరటము తాత్కాలికముగా వేరయినట్లు తననుండి తన సంకల్పము వేరుగా వచ్చును మరల అట్టి సంకల్పమునకు ఆదారము తానే అగును ఇక మూడవ స్థితి “మద్యమావాక్కు” సంకల్పములే ఊహ ననుసరించి మిగిలిన విషయములు అనగా భాష, మనసు, ఇంద్రియములు మున్నగువానిగా కట్టుకొనుచున్నవి తాను చెప్పదలచుకున్న ఊహననుసరించి దానికి సంబంధించిన వివరములు వాక్యములు తనక తెలిసిన బాషలో తన మనస్సులో రూపు కట్టుకున్నట్లు పరమాత్మయంద సృష్టి సంకల్పముననుసరించి దాని దర్శములు, వాటికి సంబంధించి, వేరువేరు ప్రజ్ఞలు, వాటి ప్రవృత్తులు రూపు కట్టుకొనును మన దేహము, మనస్సు, ఐదు కర్మేంద్రియములు, ఐదు జ్ఞానేంద్రియములు మున్నగువా లక్షణములుగా ఈ మూడవస్థితి వ్యక్తమగును అయస్కాంత క్షేత్రమ ఏర్పడిన తరువాత దానియందు అయస్కాంతము బౌతికముగా వ్యక్తమగునట్లు నాలుగవస్థితియైన ‘వైఖరి వాక్కు పుట్టుటకు ముందు ఇ ఏర్పడినది ఈ మద్యమావాక్కు ననుసరించు వైఖరీవాక్కు లేక మనమ పైకి ఉచ్చరించు శబ్దము వెలువడుచున్నది అట్లే బౌతిక దేహానిర్మాణము బౌతిక సృష్టి (Tangible creation) జరుగును ఇట్లు వైఖరీవాక్కునకు కారణమై మూడు వాక్కులను తనయందే లీనమై యుండును కనుక ‘త్రీణీపదానిహితా గుహాసు’ అని చెప్పబడినది ఇట్టి నాలుగ స్థితులతోకూడిన సృష్టినిర్మాణమే బ్రహ్మయొక్క శరీరముగా పైనాల్గు

స్థితులు నాలుగు వాక్కులుగా బ్రహ్మయొక్క నాలుగు ముఖములుగా చెప్పబడినది

అట్లు జీవుడు తనను తానుచూరించుకొనుటయేగాక తననుండి తన కుమారునిగా తనను తాను ఉచ్చరించుకొనుచున్నాడు కనుక జీవుడు తండ్రియగుచున్నాడు అతడుచూరించునది తనయందలి పురుషునే కనుక కుమారుడుగా దిగివచ్చిన పురుష ప్రజ్ఞకు తాను తండ్రియగుచున్నాడు కనుకనే “నవితుః పితాసత్” అని చెప్పబడినది నవితుః అనగా సూర్యుడు అతడే జీవులయందు పురుషుడుగా నున్నాడు నవితుః అను శబ్దమునకు ప్రసవించుట అని యర్థము ఇక్కడ ప్రజాపత్యియని అర్థము ప్రజాపత్యి అనగా జీవసృష్టికి కారణమైనవాడు కనుక పరమాత్మ జీవసృష్టిని సంకల్పించి జీవుడుగా దిగిరాగా, అట్టి జీవుడు తనయందలి పరమాత్మయను పురుషప్రజ్ఞనే తనకుమారునిగా నుచ్చరించి మరల వానికి తండ్రియగుచున్నాడు

మంత్రము 2

సనోబన్ధుర్జ్ఞానితాస విదాతా దామానివేద భువనానివిశ్వా|
యత్రదేవా అమృతమానశా నాస్తృతీయే దామాన్యభ్యైరయన్త||

ప్రతిపదార్థము

యత్ర = ఎవరివల్లనైతే

తృతీయే = మూడవ స్థానమందు

దేవాః = దేవతలు

అమృతమ్ = మృతిలేని స్థితిని

ఆనశానాః = పొందినవాడు

దామాని = తమస్థానములను

అభ్యైరయన్త = పొందిరో (అటువంటి)

సః = అతడు

నః = మాకు

బందుః = బందించువాడు లేక చుట్టమువంటివాడు

జనితా = పుట్టించువాడు

సః= అతడు

విదాత= నియమించువాడు

విశ్వాభువనాని= లోకములన్నింటికి

దామాని= స్థానములను

వేద= తెలిసియున్నాడు

తాత్పర్యము :

ఎవరివలన (ఎచట) దేవతలు మూడవస్థితియందు అమృతము అను మూడవలోకమును తమ స్థానమును పొందిరో అట్టి వేనుడు అను గందర్వడు మాకొరకు బంధువై మరియు బందించుచున్నవాడై పుట్టుకకు కారకుడై, సమస్తమును నియమించువాడై విశ్వమునందలి లోకముల స్థానములు తెలిసినవాడై యున్నాడు

వివరణ:

బంధుః అను పదమునకు బందించువాడు అని అర్థము 'బద్నాతి ప్రీతిమితి బంధుః' అని చెప్పబడినది ప్రీతిచేత బందించువాడు బంధువు పరమాత్మ ఈ సృష్టిసంతనూ తన ప్రేమచేత బందించి నిలిపి యుంచినాడు కనుకనే ఈ సృష్టి సమస్తమునకును ఆయనయే బంధువు మరియు జీవుల యుత్పత్తికి ఆయనయే కారణము గనుక ప్రతి జీవికినీ మొట్టమొదటి బంధువు ఆయనయే కదా! ఇట్టి సంప్రదాయము ననుసరించియే పరమాత్మను తన వానిగా చూచి ఆరాదించు సంప్రదాయమేర్పడినది తండ్రిగా, అన్నగా, కుమారునిగా, భర్తగా వివిధ బాంధవ్యములతో ఆయన నారాధించి ఆయనయందు ఐక్యమై, అంతేకాక మనము మన బంధువులను మన బంధువులుగా చూచువారి యందును సహితము ఆయనయే యున్నాడు ఆయన వలననే జీవులకొకరియందొకరికి ప్రేమ ఏర్పడుచున్నది దీనిని గమనించినవారికి సృష్టియందలి సమస్తజీవులును బంధువులే యగుచున్నారు

'జనితా' యనగా పుట్టించువాడని అర్థము ప్రతి జీవికిని పుట్టుటకు కారణము కావలెను కారణము లేనిదే ఎవరికిని జన్మరాదు ఈ జన్మలో పేదరికముచే బాదపడువాడు దనమును గూర్చిన కోరికచే మరుసటి

జన్మమునందు దనవంతుడై పుట్టును అట్లే పదవిని గూర్చియు, అదికారము గూర్చియు రకరకములైన తీర్పుకొనలేని వ్యామోహములచే బాదపడువారు మరుసటి జన్మమునందు వారి కోరికలు నెరవేరు జన్మల నెత్తుదురు దనము లేనివారికి అదియొక్కటియే సమన్యయైనచో ధనమున్నవారికి అదితప్ప మిగిలినవన్నియు అంతకు మించిన సమన్యలే అట్టి సమన్యలతో విసిగి వేసారిన వారు ఇట్టి సమన్యలు లేని జీవితమును కోరుదురు అందుచే పేదవారై జన్మింతురు ఇటుల కొన్ని జన్మల తరువాత సమన్యలు దనముండుట, లేకుండుట వలన గాక ఆయా పరిస్థితులయందు సమన్వయము చెందగలుగు సామర్థ్యము తనకుండవలెనని గ్రహించి అట్టి సాధన చేయుదురు దానినే యోగసాధన అందురు ఇట్లు జీవుల పుట్టుకకు కారణములు కల్పించి దానికి తగిన జన్మమునిచ్చువాడు నారాయణుడు

అతడు విదాత యనగా నియమించువాడు ఈసృష్టి యందు ఎవరెచ్చట పుట్టవలెనో మరియు యుండవలెనో నియమించువాడు పరమాత్మయే మరియు వారి కార్యక్రమములను యనగా జీవిత ప్రణాళికలను తానే నిర్ణయించును ఇట్లు ఒకరి జీవిత ప్రణాళికల వలన మరియొకరికి కర్తవ్యములేర్పడు చుండగా ఇందరి ప్రణాళికలను నియమించువాడు నారాయణుడు ఆయన వలన ఈ విశ్వములకు లేక లోకములకు దామములు లేక స్థానములేర్పడుచున్నవి మూడు లోకములు, ఏడులోకములు మున్నగు లోకముల వరుసను నియమించి ఈ విశ్వమునందు వాటి వాటి స్థానములనేర్పరిచినవాడు నారాయణుడే అన్నిలోకములకు కారణమైన అమృతత్వము అనబడు స్థితిని దేవతలకు లోకముగా కల్పించి వారచ్చటనుండి పనిచేయునట్లు నియమించెను అట్టి అమృతత్వమే మూడవస్థితిగా చెప్పబడినది మొదటిది భూలోకము అనగా బౌతికసృష్టి రెండవది శక్తిమయలోకము మూడవది దేవలోకము ఇట్టి ఈ దేవలోకమునందుండి పనిచేయుచున్న దేవతలు సృష్టి ప్రారంభమునుండి చివరవరకు మృత్యువులేని స్థితిలోనుండి లోకములను పాలించుచున్నారు ఈ దేవతలను నియమించువాడు నారాయణుడే

మంత్రము 3

పరిద్యావా ప్రదివీయన్తి సద్యః పరిలోకాన్పరిదశః పరిసువః
ఋతస్య తన్తుంచితతం విచ్రత్య తదపశ్య తద భవత్తజాసు ||

ప్రతిపదార్థము

సద్యః = తక్షణమే

ద్యావా = ద్యులోకము లేక వెలుగుల లోకము

ప్రదివీ = భౌతికలోకము

పరియన్తి = పొందుచున్నారు

లోకాన్ = లోకములను

సువః = సువర్లోకము

పరి (యన్తి) = పొందుచున్నారు

ఋతస్య = ఋతము యొక్క

తంతుం = తంతువును

వితతం = విస్తీర్ణముగా

విచ్రత్య = సంపూర్ణముగా భావించి

తత్ = ఆ పరమాత్మనే

అపశ్యత్ = చూచును (చూడగలుగును)

సః = అతడు

సద్యః = వెంటనే, తక్షణమే

తాత్పర్యము

(ఆదేవతలు) భూమ్యాకాశములను తక్షణమే పొందుచున్నారు అన్ని లోకములకు వ్యాపించు చున్నారు దిక్కులుగా నేర్పడుచున్నారు సువర్ణము అనులోకమును పొందుచున్నారు ఋతము లేక సత్యము అను స్థితిలో వర్ణక్రమై పరమాత్మ అట్టి తన యొక్క తంతువుచే లేక దారముచే విశాలముగా (ఈనృష్టిని) బహిర్గతము చేసి దానినే జీవులుగా చూచెను మరియుతానే ఆది అయ్యెను 'ద్యావాప్రదివీ' అనగా దేవతలలోకము మరియు భూలోకము ఈ దేవతల లోకమునే వెలుగులలోకము అందురు

It is called the plane of awakening of first self awareness అనగా తనకు తానున్నానని తెలియు మొట్టమొదటి స్థితి అట్టి స్థితినే వెలుగులలోకము

అందురు అటువంటి స్థితిని మనలో మేలుకొలుపు ప్రజ్ఞనే ఉషస్సు అందురు ఈమెనే దేవతల తల్లియైన అదితిగా సంకేతించిరి అట్టి దేవలోకమునుండి, మిగిలినలోకములు పుట్టగా చిట్టచివరిదైన బౌతిక పదార్థము (matter) పృథివి అని సంకేతించబడినది ఇట్లు దేవతల లోకమునుండి బౌతికలోకము వరకు గల లోకములన్నియు తక్షణమే అనగా పరమాత్మ సంకల్పించిన క్షణముననే సంబంధించుచున్నవి (దీనికి ముందు శ్లోకమునందు) దేవతలు అమృతము అనబడు మూడవలోకమునుండి సృష్టిలో తమ తమ స్థానములు పొందియున్నారని చెప్పబడినది అనగా వారు సృష్టియందున్నను, సృష్టిని అంటక నిలచియున్నారని అర్థము అట్టివారు దేవలోకమునుండి బౌతిక లోకమువరకు తమ తమ స్థానములలోనుండి పని చేయుచున్నారు

(The law of creation assumed their respective positions which extend from the plane of Light, Magnetism, Electricity etc to Dense matter) మరియు యిచ్చట ద్రవ్యలోకమనగా (ద్యావా) అణువునందలి కేంద్రగత స్థానము (nucleus) ఈ అణుకేంద్రము ప్రజ్ఞామయలోకములందుండగా దానిచుట్టును గల electrons మున్నగునవి శక్తిమయ జగత్తునకు సంబంధించియున్నవి They belong to the plane of energies వీటి సముదాయముచే నేర్పడు అణువు (atom) మరికొన్ని అణువులతో చేరి molecule అను మొట్టమొదటి కణముగా నేర్పడుచున్నది ఇట్టి కణమే బౌతికద్రవ్యము

ఇట్లే మానవ దేహము కూడా నేర్పడుచున్నది జీవాత్మ కేంద్రముగా మనస్సు బుద్ధి దానిచుట్టు పొరలుగా నుండగా చిట్టచివరి పొరగ బౌతిక దేహముకలదు మానవ దేహమునందు జీవాత్మ ఆదృశ్యముగా పనిచేయుచున్నట్లు అణువునందు అణుగతమైన nucleus పని చేయుచున్నది దీనినే Theosophical గ్రంథముల యందు Monad అను పదముతో సంకేతించిరి Monad అనుపదమునకు Unit అని అర్థము దీనినే మనము జీవప్రజ్ఞ అని వ్యవహరింపవచ్చును అట్టి జీవప్రజ్ఞయే మనువు అని పురాణములయందు చెప్పబడినది ఇట్టి మనువుండు లోకము, మనస్సు అనులోకము మనస్సనగా సృష్టి యందలి ప్రణాళికను, దర్శములను తన యందు కలిగి యున్నట్టిస్థితి మట్టి విత్తనములో మట్టిచెట్టు యొక్క ప్రణాళిక అంతర్లీనముగా నున్నదికదా! లేనిచో మట్టి గింజనుండి అదే వృక్షము ఎట్లు వచ్చును? ఇట్లు సృష్టి ప్రణాళికను తనయందిముడ్చుకొని యున్న ఈలోకమునే మనస్సని చెప్పేవారు ఇట్టి

మనస్సునకు అది పనిచేయుచున్న స్థితిని బట్టి దానిచుట్టూ ఒక ఆవరణము లేక కవచము ఏర్పడును (Ring pass not) ఈ ఆవరణ అణువునకును ద్రవ్య కణమునకును, జీవకణమునకును (Biological cell), వృక్షములకును, జంతువులకును, అట్లే మానవులకును మాత్రమే గాక భూమికిని, సూర్యునకును తుదకు విశ్వమునకును కలదు కనుకనే అట్టి ఆవరణము ఇచ్చట పరి అను శబ్దముచే సూచింపబడినది ఇట్టి లోకములన్నియు తక్షణమే ఏర్పడుచున్నవి

అట్టి సృష్టి ప్రణాళిక యంతయు ఋతువు అనుతంతువులచే అల్లబడి యున్నది ఋతమనగా పరమాత్మ వ్యక్తమగుచున్న మొట్టమొదటి వెలుగు లేక కిరణము ఇదియే తరువాత ఋక్కుగాను, వాక్కుగాను అయినది ఋతము అనగా అంతర్యామి సృష్టికి కారణమైన మొదటి వెలుగు అట్టి వెలుగునే ఋక్కు అందురు అట్టి ఋతమనబడు తంతువు లేక దారముచే ఈ సృష్టి మొత్తము అల్లబడియున్నది అట్లు అల్లబడిన అల్లిక మిక్కిలి విస్తారముగ అన్నిలోకములకు వ్యాపించినది ఇట్లు విశేషముగా అల్లబడుటయే వితతం అను శబ్దముచే సూచింపబడినది

మరియు ఋతస్య తంతుం అనుటలో ఇంకొక అర్థముకూడ వున్నది తంతువునకు అల్లికలేక ప్రణాళిక అను అర్థము కలదు 'సూత్రేమణిగణాయవ అని గీతలో చెప్పినారు హారములో సూత్రంగావున్నది continued consciousness "పరిది యందు పనిచేసే మనసుగా కాకుండా లోపల పనిచేసే నేను అనే ప్రజ్ఞగ వుంటున్నాను ఇది ఒక జన్మనుండి ఇంకొక జన్మకు కొనసాగవలెను దానినే సూత్రము అన్నారు దానినే తంతువు అన్నారు ఇట్లు దారముగా ఏర్పడిన ఇది అన్ని జన్మలకు continue అవుతున్నది దీన్నే ఆత్మ అన్నారు ఈ జన్మలో సాధించినది మరుజన్మలో సాధించవలసినది record అయివుంటుంది చెట్టు నుండి గింజ మళ్ళీనాటినప్పుడు, ఏంచెయ్యాలో దానికి తెలుసు ఇట్లు చెట్టునుండి గింజలోనికి వచ్చు ప్రజ్ఞయే మరల చెట్టుగా మొలచును అట్లే ఒక జన్మనుండి మరియొక జన్మలోనికి జీవప్రజ్ఞ కొనసాగుచుండును ప్రతివానికిని ఆత్మగతముగా తానెవరో, ఎందుకు వుట్టెనో, తానెట్టి జన్మసంస్కారములు పొందవలసియున్నదో, క్రిందటి జన్మలో ఎటువంటి సంస్కారములు పొందియుండెనో అనునవి చెట్టునుండి గింజవలె జన్మనుండి జన్మకు ఆత్మగతముగా దిగి వచ్చుచుండును ఇవియే స్వభావములు, గుణములు అనుపేర తెలియబడును ఒక వ్యక్తి యొక్క

స్వభావమును బట్టి క్రిందటి జన్మ ఎట్లుండెనో ఈ జన్మలో ఎటువంటి సంస్కారములు పొందగలడో చెప్పవచ్చును Alice A Bailey రచించిన Rays and imitations అను గ్రంథము చదివిన వారికి వీనిని గూర్చిన కొన్ని వివరములు తెలియును జాతక చక్రము శ్రద్ధగా పరిశీలించినచో ఇట్టి విషయములు నవినైనముగా తెలియవచ్చును

జీవప్రజ్ఞ ఒక జన్మనుండి మరియొక జన్మవలె, ఒక స్థితినుండి మరియొక స్థితికి కొనసాగుచుండును అణువులనుండి గింజలోనికి, గింజనుండి జంతువులోనికి, జంతువునుండి మానవ ప్రజ్ఞలోనికి ఈ జీవప్రజ్ఞ కొనసాగుచుండును అట్లు కొనసాగుచున్నపుడు ఒక్కొక్క జన్మనుండి మరియొక జన్మలోనికి పోవుచున్నపుడు ప్రజ్ఞ విస్తారము చెందుచుండును అంతేకాక అణువు అను స్థితినుండి కణము (Biological cell) అనుస్థితిలోనికి వచ్చునరికి ప్రజ్ఞ మరికొంత విస్తారత చెందును ఇట్లు ఒక్కొక్క స్థితినుండి మరియొక స్థితిలోనికి పోవునరికి విస్తారత పెరుగుటయేకాక ఆత్మ బహిర్గతమగుచుండును విచిత్రము అను పదమునకు బహిర్గతమగుట అని అర్థము అంతర్గతముగా నున్న ప్రజ్ఞ క్రమేణా బహిర్గతమగుచున్న కొలది ఇంద్రియములు, మనస్సు మున్నగు ఉపకరణములను సంపాదించుకొనును ఈ ఉపకరణముల ద్వారా బాహ్యప్రపంచముతో సంబంధ మేర్పరుచుకొనును అట్లు ఏర్పరుచుకొనుట వలన క్రమేణా ఆత్మవికాసము ప్రారంభమగును ఇట్టి ఆత్మవికాసము అంతర్యామి యందు లయమగువరకు కొనసాగును

అట్టి ఋతమే తరువాత సృష్టి ప్రణాళికగా జీవసృష్టిలోనికి దిగివచ్చినది వృక్షములయందు, జంతువులయందు, మానవులయందు, బౌతిక రూపమును కల్పించుటకు కారణమిదియే అయినది అనగా దీనినలననే జీవుల మధ్య ఆకర్షణ, కామము అను పేర నేర్పడి తద్వారా బౌతిక దేహములు కల్పింపబడినవి ఇట్టి బౌతిక దేహములకు కారణమైన శుక్రమును, రేతస్సు అని కూడా అందురు అనగా ఋతము అను శబ్దమునకు బౌతిక వికృతిగా రేతః అనుస్థితి పుట్టినది కనుకనే అట్టి ఋతము ప్రజాపతులను మొట్ట మొదటగా కల్పించినది ఈ ప్రజాపతులు గర్భధారణకు, సంతానమున కదివత్తులైన దేవతలు అనగా పరమాత్మ జీవులకు దేహమును కల్పించుట, దానివలన జీవులొకరి నొకరు చూచుకొనుట, మాట్లాడుట మున్నగునవి ప్రారంభమయ్యెను

మంత్రము 4

పరీత్యలోకాన్పరీత్య భూతాని పరీత్య సర్వాః ప్రదిశోదిశశ్చ ,
ప్రజావతిః ప్రదమజా ఋతస్యా త్మనాత్మా నమభి సంబభూవ ||

ప్రతిపదార్థము

ఋతస్య = ఋతము యొక్క, వెలుగు యొక్క

ప్రదమజా = మొట్టమొదట పుట్టినవాడు

ప్రజావతి = సృష్టికర్త

లోకాన్ = లోకములను

పరీత్య = వ్యాపించి

భూతానీ = పంచభూతములను

పరీత్య = వ్యాపించి

ప్రదిశః = దిక్కులకు కారణమయి నట్టివానిని

దిశశ్చ = దిక్కులను

సర్వాః = అన్నింటిని

ఆత్మనా = తనచేత

ఆత్మానాం = ఆత్మ స్వరూపులగు జీవులను

అభిసంబభూవ = అయ్యెను

తాత్పర్యము

పరమాత్మ యొక్క వెలుగుచే మొట్టమొదట పుట్టిన ప్రజావతి లోకములన్నింటి యందు వ్యాపించి (సృష్టించి) పంచభూతములను సృష్టించి, దిక్కులకు కారణమయిన వెలుగులను (దిక్పాలకులను) మరియు దిక్కులన్నింటిని సృష్టించి జీవులందరి యందు తానను వెలుగుగా వ్యాపించెను

వివరణ

పరమాత్మ నుండి పుట్టిన మొదటి వెలుగు బ్రహ్మ అతడే ప్రజావతి ఆయన అంతర్యామియైన నారాయణుని నుండి వెలువడిన మొట్టమొదటి కిరణము అప్పటివరకు ఆనందమను ఒక్కటే వెలుగుగా నున్న స్థితినుండి తానను తెలివి వేరుగా పుట్టినది ఇతడే బ్రహ్మ ఈ పుట్టుట ఎట్టిదనగ

నీటినుండి మంచుగడ్డ పుట్టినట్లు సముద్రము నందు కెరటము పుట్టినట్లు ఈయన సమస్తసృష్టిని సంకల్పించెను అనగా నేను ఎవరు ' ఎచ్చటనున్నాను ' నాచుట్టు ఏమి ఉన్నది ' మొదలగు బావములు పుట్టినవి అనగా ఆనందమును స్థితినుండి వతనమయిన స్థితి బావములులేక మనస్సు అట్టి మనస్సునందలి బావములుగా సమస్తలోకములు బ్రహ్మయొక్క సంకల్పములుగా దిగి వచ్చినవి అయితే ఇది నారాయణుని సంకల్పము కనుక బ్రహ్మకు వతనము లేదు బ్రహ్మనుండి ఇట్టి బావములు పుట్టుచుండగా అవి వేరు వేరు లోకములుగా సిద్ధించెను అట్లే పంచదూతములు కూడా పుట్టెను ఇంకను దిక్కులకు అదివతుల (కారణము)యిన ఇంద్రుడు, యముడు, వరుణుడు, కుబేరుడు మున్నగు దిక్పాలకులందరు పుట్టిరి ఇందు ఇంద్రియముల కదివతియైన ఇంద్రుడు తూర్పు దిక్కును పరిపాలించెను బౌతికమయిన వెలుగుకు కారణమైన అగ్ని అగ్నేయమును పరిపాలించెను జననము, మృత్యువు అను రెండు సంఘటనలచే జీవులను శిక్షించి అదుపులో పెట్టి నియమించుచున్న యముడు దక్షిణ దిక్కున కదివతి నిర్వృతి అను పేరుతో అణువుల యందు పనిచేయుచున్న శక్తి నైరుతి దిక్కున కదివతి ఆవరించుట లేక వ్యాపించుట అను లక్షణముల కదివతి యైన వరుణుడు పడమటి దిక్కున కదివతి సంకోచ వ్యాకోచములు, తరంగములుగా చలించుట మున్నగు ప్రవృత్తులు గలిగిన వాయువు వాయువ్యదిశకు అదివతి జీవులయందు ఉత్తమ సంస్కారములు కల్పించుటకు కారణమయిన కుబేరుడు ఉత్తర దిక్కున కదివతి మానవునియందు దైవత్వమును మేలుకొల్పగలిగిన, దృఢమద్యమునకు అదివతియైన ఈశానుడు ఈశాన్యదిశ కదివతి ఇట్లు దిక్కులకు కారణములైన వెలుగులు మొట్ట మొదట బ్రహ్మయందు వాని యూహలుగా మేలుకొనగా బౌతికమయిన చోటు పుట్టిన వెనుక అవియే దిక్కులయొక్క మరీయు ఈబ్రహ్మయే జీవులుగా దిగి వచ్చెను అనగా జీవులయందు తానున్నానని తనకు జ్ఞాపకమన్నంత కాలము సృష్టి లక్షణము వానియందు పని చేయుచుండును ఇది తొలగి పోవలెనన్నచో పైన చెప్పబడిన సమస్తమును నారాయణుని స్వరూపముగా తెలుసుకొని వాని యందే జీవించి యుండవలెను అట్టివాడు బ్రహ్మలోకమును దాటి నారాయణలోకమునందు ప్రవేశింప కలుగును

ఇచ్చట లోకము అనగా తానున్నట్టి స్థితియే తానెట్టి స్థితియందుండునో అలోకమునందు తానుండును కాని ఇది బ్రహ్మ

యందు వనిచేయదు ఎందులకనగా బ్రహ్మ నారాయణుని యనుజ్ఞచే
సృష్టిలోకములలోనికి దిగి వచ్చెను గనుక ఆయన లోకములందున్నను
దాని కతీతుడైన నారాయణుని యందుండును

మంత్రము 5

సదసస్పతి మద్భుతం ప్రియమింద్రస్య కామ్యమ్ |
సనిమేదామయా సిషమ్ ||

ప్రతిపదార్థము

అద్భుతం = ఆశ్చర్యము కలిగించునట్టి వానిని

ఇంద్రస్య = ఇంద్రునకు

ప్రియం = ప్రీయమైన వానిని (నారాయణుడు)

కామ్యమ్ = కోరదగినట్టి (మనలో కోరికగానున్నట్టి) వాడు

సనిం = సత్తునకు అదివతియైన వాడును

మేదాం = మేదస్సుగా నున్నట్టి వానిని

సదసస్పతిం = అవ్యక్తమైన స్థితికి అదివతి అయినవానిని

అయాసిషమ్ = పొందితిని

తాత్పర్యము

ఇంద్రునకు ప్రీయమైనట్టివాడును, ఆద్భుతమైనట్టివాడును, (జీవులచే)
కోరదగినట్టివాడును మరియు సమస్తమును ఇచ్చువాడును, (మనయందు)
మేదస్సుగా నున్నట్టివాడును, సత్తు అనుస్థితికి అదివతియైనట్టి వాడును,
అట్టివానిని నేను పొందదగియున్నాను (లేక పొందుచున్నాను)

వివరణ

అద్భుతము అనగా ఆశ్చర్యము కలిగించునటువంటిది మనస్సు
వనిచేయుట ఆగిపోయినపుడు అద్భుతం అనే పదము
ఉపయోగబడుతుంది అంటే మనస్సునకు అందనటువంటి స్థితి
ఆశ్చర్యవత్ వశ్యతశ్చిత్' అని భగవద్గీతలో వచ్చును అంటే
ఒక్కొక్కడు ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నాడట ఇంకొకడు ఆశ్చర్యంగా
వినుచున్నాడట ఇక్కడ చూడటం అంటే మనము దేని ద్వారా
చూచుచున్నాము 'కంటే ద్వారా చూచుచున్నాము కాని, కన్ను మాత్రమే
చూడటానికి ఉపయోగపడేది అనేది సత్యము అయితే కన్నులోని

బాగములు (Retina, Optic nerve, Eye ball) బాగుగనే యున్ననూ కొంచూపు కనిపించదు వైద్యుడు కారణము తెలియదనును బహుశ Optical paralyse అయివుండవచ్చుననును అనగా వైద్యునకు కారణం తెలియలేదు అని అర్థము వైరులో current రావటం ఆగిపోతే fan తిరగమానేస్తుంది మేకానిజములో తేడా ఉండకపోవచ్చు దానిలో ప్రాణశక్తి తాత్కాలికంగా లోపిస్తుంది మనకు మనము దేనిని మాట్లాడగలుగుచున్నామో తెలియదు మనసులోని బావపవాక్కులుగా వచ్చుట అందరికీ తెలియుచున్నది బావాలకు వాక్కుమధ్య ఏమి జరుగుతోందో ఎవరికి తెలియదు వినికిడి కూడా అంతే శబ్దములను బాషలోనికి మార్చే (interpret) ప్రజ్ఞ ఒకటి మన పనిచేయుచున్నది జంతువులకు బోదపడనిది మనకు బోదపడుచునచూచుట కూడా అంతే ఒక మానవుడు ఒక దున్నపోతు ఉన్నచోట నొకట్టలుపెట్టినచో మానవుడు చూచును దున్నపోతు కూడా చూచుదున్నపోతు వట్టించుకొనదు మనకి మాత్రము దానిని గురించి చెప్పి ఆసక్తియుండును చూచుట అనునది ఇద్దరిలోను సమానమే ఈచూచు వినుట, శ్వాసించుట మనలో ఎట్లు జరుగుచున్నవో ఎవరికి తెలియ అందుకే అద్భుతము అనుపదమును ఉపయోగించినారు ఎక్కడం మనస్సు పనిచేయుట ఆగిపోవునో ఆస్థితిలో (అంతర్యామి) యుండు ఆయననే 'ఇంద్రః అన్నారు మనలోని పంచేంద్రియములకు అది ఇంద్రుడు ఇతడు జీవాత్మకు, బౌతిక ప్రపంచమునకు మధ్య అనుసంధాకర్తగా పనిచేయుచున్నాడు అటువంటి ఇంద్రుడు చేయు పనులన్నింటి అశ్చర్యకరముగా నుండును కన్నులు ఎటు చూచుచున్నవో, చెవుల వినుచున్నవో, శ్వాసెట్లు శ్వాసించుచున్నదో, తీసుకున్న ఆహారము ఎంత అరగింపబడుచున్నదో ఎవరికి తెలియదు మనలో జరుగుచున్న ప్రక్రియలకు మనకు సంబంధముండుట లేదు కనుకనే 'ఆశ్చర్య, వశ్యత' అన్నారు మన ఊహకు, calculation కు perceptionకు పరమా అందేవాడు కాదు ఇంద్రునకు నారాయణుడనిన యిష్టము అనగా మన ఇష్టము అనే లక్షణముగా పనిచేయువాడు

ఇచ్చట నారాయణుని ద్యానము చేయుపద్ధతి చెప్పబడు చున్న ఆయన ఇంద్రునికి ప్రియమైనవాడు శరీరమందలి ఇంద్రియము మనకిష్టమైన వాటికొరకు పనిచేయును మనకు ఇష్టమైన వస్తువు తిందుము ఇష్టముకాని వస్తువును తినలేము మన పంచేంద్రి

ప్రవృత్తుల వెనుక ఇష్టం అనునది పనిచేయుచున్నది దానినే ప్రియం అని అందురు ఈ ప్రియమైనటువంటిది అంతర్యామి యొక్క అస్తిత్వం ఈ అంతర్యామి ప్రియమైన వస్తువులందు ఇష్టంగా, మనయందు పనిచేసి, మనచేత బౌతిక ప్రవృత్తులందు ప్రవర్తించేటట్లు ఏర్పాటు చేయును మనకు ఇష్టం ఏర్పడుట చేత మాత్రమే పనులు చేయగలము లేనిచో పనులు చేయలేము నావాళ్ళు అనుకోబట్టి బారాబిడ్డల కోసము పనిచేస్తాం ఆ ఇష్టం ఎట్లు వచ్చిందో తెలియదు అది ఊహకు అందనిది కనుకనే అది అద్భుతము ఇంద్రుడు మనయందు ప్రియం అనేటటువంటిదిగా పనిచేయుచున్నాడు అదేనారాయణుడుగా చెప్పబడుచున్నది మనలో ప్రియమైన స్థితిగా చెప్పబడేటటువంటి వాడు అతడే కామ్యమ్ అంటే మనకు సంబంధించని కోరిక కోరుట అనుస్థితి సృష్టి అంతటికి సంబంధించిన కర్మ ఒకటివున్నది దానిని సృష్టికర్మ అంటారు సృష్టికర్మ individualised అయినపుడు వ్యక్తి కర్మగా పనిచేయును వ్యక్తిగత కర్మ, సృష్టికర్మ రెండూ ఒకటే గోదావరిలోకి వెళ్ళి ఒకచెంబుడు నీళ్ళు ఇవతలకు తీసుకున్నచో, గోదావరి లోనినీరు, చెంబులోని నీరు ఒకటి అయినట్లు, మనింట్లోకి తెచ్చుకున్నతర్వాత నీరు ఒకటి అయినా మన చెంబులో వుండటము చేత మన నీరు అవుతున్నది అంతర్యామి అయిన పరమాత్మ వ్యక్తులలో పని చేయుట మొదలుపెట్టి వ్యక్తిగతమైన కోరికలుగా, ఇష్టంగా వ్యక్తమైనపుడు అక్కడ వ్యక్తుల వాసన వుంటుంది దాని వలన సత్త్వము, రజస్సు తమస్సు అను త్రిగుణములు పనిచేయటం చేత ఒక దూమము ఏర్పడుతుంది అది త్రిగుణములు వంచేంద్రియములలో పనిచేయటము చేత ఏర్పడిన మలినంవంటిది ఒక మిషను పనిచేస్తున్నపుడు మడ్డివడుతుంది ఈ మడ్డి పని వలన వుట్టింది అదే మిషన్ ను వాడకుండా అలానే వుంచితే మడ్డి పట్టి ప్రసక్తి లేదు అది వాడితేనే మడ్డివడుతుంది అంటే అది function నకు సంబంధించినది అట్లే సృష్టి జరుగుచున్నపుడు సృష్టి లోనికి పరమాత్మ దిగివచ్చినపుడు, జీవుడుగా వ్యక్తమైనపుడు, త్రిగుణములందు జీవిగా వర్తిస్తున్నపుడు ఆ త్రిగుణముల తాలూకు పలితము ఆయనయందు, ఈ జీవులందు పనిచేయును దానినే మలినము అన్నారు అవే త్రిగుణములుగా తెలియుచున్నవి (తమస్సు రజస్సు మొదలగునవి) మడ్డి పట్టకుండా మిషను పనిచేయటము కుదరదు అది శుభ్రము చేయకుంటే function కుదరదు అదే మనంచేయ సాధన పనిమాత్రం చేయకుండా మానలేము చేయుదుము

ఎంతవేదాంతం చెప్పినా ఆకలేస్తే తినకుండా మానలేంకదా! అలాగే ఇది మనకు సంబంధించినది గాదు పైనుండి ఇవన్నీ పని చేయుచున్నవి ఆకలి శరీరము నిలబడటానికి అవసరమైనది అదిలేనిచో శరీరము వడిపోవును కనుక భగవంతుడు ఆకలి అనునది పెట్టెను ఆకలి వలన శరీరమునిలబడి ఉండును అందుకే ఆకలిని గౌరవించాలి నిరసించగూడదు అంటే ఎక్కువ తినమని అర్థముకాదు ట్రాపిక్ పోలీసును గౌరవించాలి అంటే కనబడి నప్పుడల్లా ఆగిపోయి మాట్లాడుతూ కూర్చోమనికాదు, ట్రాపిక్ రూల్సు జాగ్రత్తగా follow అవమని అర్థము అలాగని ఎదురు తిరిగితే అతడు వట్టుకుంటాడు అట్లే ఆకలిని గౌరవించడమంటే వేళకు ఆహారము తీసుకొనడము, వేళకు నిద్రపోవడము మొదలగునవి చేయటం మిషన్ పనిచేస్తున్నప్పుడు కొంతమలినం వచ్చినట్టు శరీరంలో వస్తే దానిని disease లేదా జబ్బు అన్నారు Master D K గారు Esoteric Healing అనే పుస్తకములో origin of tissues and their cure మీద అద్భుతమైన వివరణ ఇచ్చారు దానిలో causes of disease ఇచ్చారు అందరు cause of of disease అంటే infection అనుకుంటారు అది చాలా పొరపాటు దోమలవల్ల మురికి వస్తోంది అనుకొనుట ఎంత సత్యమో bacteria వలన జబ్బు వచ్చు చున్నది అనుకొనుట కూడా అంతే సత్యము శరీరములోని functioning affect అయితే by product గా ఈ జబ్బు result అవుతుంది ఇది ఎవరి కర్తవ్యచరణ వారు చేసేటప్పుడు ఆకర్తవ్యంతో identity అయి చేసే దానిపై ఆధారపడి ఉంటుంది

Bank లోని క్యాపియరు ఎవరి బ్యాంకు అకౌంటులోని డబ్బునివారు అడిగినంత ఇవ్వగలడు డబ్బు ఎక్కువ Draw చేసినవానికి ఒక గౌరవం, తక్కువ Draw చేసినవానికి ఒక గౌరవం ఇవ్వబడదు 10 వేలు draw చేసినా ఒక్కరూపాయి draw చేసినా అతనికి ఒక్కటే మన Daily life లో కూడా అదే జరుగుతుంది పనులు మనద్వారా జరుగుతున్నప్పుడు వాటిలో మనం కష్టమయిన పనులు చేయవచ్చు ఇష్టం, కష్టం అనేవి మనము ఏర్పరుచుకున్నవే ఒకడిని 10 రూపాయలు అడిగితే ఇవ్వలేదంటే మనకు కోపము వస్తుంది వాడికి కుదరలేదేమో ఇవ్వలేదు ఏం ఉంది అందులో అంటాడు అది సత్యం అడగటము, ఇవ్వకపోవటము సత్యము మద్యలో కోపం రావటము మనము తెచ్చిపెట్టుకున్నది That is called disease అంటే జబ్బు అనునది మనలో By product గా వస్తుంది

ననిం అంటే కావలసిన వరములను ఇచ్చేటటువంటివాడు మేఘములకు అదివతి యైన ఇంద్రుడు జీవులలో కోరికలు తీరుస్తాడు చోటులో వుండే మేఘములకు అదివతి ఇంద్రుడు మేఘముల వల్ల వర్షము, వర్షము ద్వారా పంటలు, పంటలద్వారా జీవులకు అవసరమైన ఆహారము మొదలగునవి లభ్యమగుచున్నవి ఆహారమును తీసుకొనిన జీవుడు తృప్తిని, సంతోషమును పొందుతున్నాడు ఈతృప్తి లేక సంతోషమువలన మనలో వికసించే పుష్పం - 'ఆనందము ఈ ఆనందమునకే ఇంద్రుడు అదివతి కనుకనే 'ప్రియమింద్రస్య శామ్యమ్' ఆ విదముగా ఆయన వరములను, కోరికలను తీర్చే వాడుగా వున్నాడు

ననిం మేదామయాసిషమ్ ఇంకా కోరికలు తీర్చేవాడుగా ఆయననే మనం ఉపాసన చేయుచున్నాము అంటే మనకు కోరికలు ఏవిదముగా తీరినా మనకు అది తీరవలసిన అవసరమున్నపుడు మాత్రమే తీరుతాయి

మనలో ఉన్న మేదా శక్తిచేత మిగిలిన అన్ని Plans పరిపాలింపబడు చున్నవి మేదాశక్తి అనగా The plane of comprehension⁴ అంటే రుచి, శబ్దము మొదలగునవి తెలియబడే శక్తి ఆPlane ను మేదస్సు అంటారు తల్లికి బిడ్డ యందు ప్రేమ కలుగుతున్నది ఆ ప్రేమ హృదయం వలన కలుగును ఆ ప్రేమ గురించి తెలియడమే మేదస్సు అది intellectual planeలోనికి convert అయినపుడు మేదస్సు అంటాం Affections లోనికి convert అయినపుడు Heart అంటాం ఒకస్థితి దాటినాక రెండూ కలుస్తాయి ఆ కలసిన centre నే ఆజ్ఞా చక్రము అంటారు విడిపోయిన centre ను Heart centre, Throat Centre అంటారు ఈ కంఠబాగములోని కేంద్రములో pure knowledge వుంటుంది హృదయ క్షేత్రములో ప్రేమ వుంటుంది ఈ రెండూ కలసిన క్షేత్రము ఆజ్ఞా చక్రము అని అంటారు ఆ రెండిటికీ point of origin గా ఇది ఉంటుంది

మేదాశక్తి అంటే తెలివి తేటలు, విజ్ఞానము అనే అర్థంకాదు మేదాశక్తి అనగా Plane of Practical experience వంట ఎలాచేయాలో వాడికి తెలుసు అంటాం దాన్ని మేదస్సు అంటే విజ్ఞానమయ కోశము అంటారు అక్కడ మనిషికి జ్ఞానము, అనుభవము రెండూ (Knowledge and experience unite) కలిసి వుంటాయి అట్టిస్థితిని నేను పొందుదును గాక

మంత్రము 6

ఉద్ధీప్యశ్వ జాతవేదో పఘ్నున్నిర్ఘుతంమమ॥

అనువాకము 5

మంత్రము 1

పశూగీశ్వమహ్యమావహ జీవనంచ దిశోదిశ॥

ప్రతిపదార్థము

జాతవేద = ఓ జాతవేదుడా

మమ = నాయొక్క

నిర్ఘృతిం = పాపమును

ఆవఘ్నన్ = నశింపజేయుటకు

మహ్యం = నాకొరకు

ఉద్ధీప్యశ్వ = చక్కగా ప్రకాశింపుము

పశూన్చ = పశువులను కూడ

ఆవహ = తీసికొని రమ్ము

జీవనం = జీవనమున

దిశః చ = దిశలను కూడ

దిశ = చూపుదువు గాక

తాత్పర్యము

ఓ జాతవేదుడా ! మాయందలి నిర్ఘృతి అను చీకటిని పోగొట్టుటకై ప్రకాశించుము మాకు జీవనమును మరియు పశువులను ఇమ్ము ఇంకా (మాచుట్టును) దిక్కులను చూపించుము

వివరణ

జాత వేదుడు అనగా సూర్యుడు ఈ సూర్యుని వలన సృష్టియందలి జీవులకు జీవత్వము(Life impulse) ఏర్పడుచున్నది అనగా సూర్యుడు జీవించుటకు కావలసిన ప్రాణ శక్తి ఇచ్చువాడు ఈ ప్రాణశక్తి సూర్యునినుండి భూమికి, భూమినుండి మానవులకు చేరుచున్నది సూర్యునినుండి ప్రసరించు ప్రాణమయ తరంగములు (electro magnetic

waves) భూకేంద్రమును తాకుచున్నవి కొన్ని భూమి ఉత్తర ద్రవమునుండి దక్షిణ ద్రవమునకు ప్రయాణము చేయుచూ భూమికి పరిభ్రమణమును ఏర్పరచుచున్నవి అంతేగాక ఈ ప్రాణమయ తరంగములు భూమి చుట్టూ అయస్కాంత క్షేత్రమును ఏర్పరచుచున్నవి దాని వలన భూమిచుట్టూ ఏర్పడిన అట్టి అయస్కాంత క్షేత్రము చోటు నందలి మహాశక్తిని కదలించి వాయువుగా మార్చుచున్నది దాని వలన భూమిచుట్టూ వాతావరణ మేర్పడి జీవశక్తి (vegetation or Biological life) వృక్షజాతి జంతు జాతులుగా మేల్కొనుచున్నది ఇట్టి ప్రాణ ప్రవృత్తులు మరియు జీవత్వము మేల్కొనుటకు సూర్యుడు కారణమగుచున్నాడు కనుక అట్టి సూర్యుడు తనలో ఊర్ధ్వ ముఖుడై (ఉత్ + దీప్యస్య) వెలుగుటచేత మనలో నిర్పతి అను స్థితిని తొలగించుచున్నాడు నిర్పతి అనగా సత్యమునకు దూరమగుట

ఆకాశమున వెలుగునట్టి సూర్యుడు మనలో జాతవేదుడుగా మేల్కొనుచున్నాడు అట్టి జాతవేదుని గుర్తింపులేని స్థితియే నిర్పతి ఈ జాతవేదుని వలననే మనలో ప్రాణ ప్రవృత్తులు మేల్కొని ఆకలి దప్పులు కలిగి దానివలన శరీరము నిలచియుండుటకు కారణమగుచున్నవి కనుకనే ఈ జాతవేదుడు మనకు పశువులను ఇచ్చుచున్నాడు పశువులనగా ఇంద్రియములు మనలో ఇంద్రియ ప్రవృత్తులు (Sensation) ప్రాణశక్తిపై (vitality) ఆధారపడి యున్నవి కనుక ఈ ప్రాణ శక్తి మనయందు మేల్కొనుట వలన ఇంద్రియములు ఏర్పడుచున్నవి పశువులనగా కిరణములని అర్థము సూర్యకిరణములకు గోవులని పేరు ఇట్టి ప్రాణశక్తి కనకిరణముల ద్వారా జీవులకు ప్రసరింపజేయు సూర్యుడినే రుద్రుడు అని వేదములలో కీర్తించినారు ఈ రుద్రునికి పశుపతి అని పేరు కూడా కలదు

ఈ సూర్యుని వలన మనకు దిశలేర్పడుచున్నవి సూర్యుడు జీవుల ంటి చూపుకు అదివతిగా కూడ వున్నాడు కనుకనే జాతకములో సూర్యునికి కేంద్రవేధలు కలిగిన ఎడల దృష్టి దోషము ఏర్పడును

జాతవేదుడనగా వేదములు తనయందు పుట్టినవాడు అనగా అగ్ని ియనయే మనయందు మేల్కొన్న జీవప్రజ్ఞ (awakened consciousness) గా ని జేయుచున్నాడు వేదములు ఈ సృష్టికి కారణములయిన ంహానత్వములు అవియ్యే ప్రకృతిలోనికి దర్శముగా దిగివచ్చినవి ఈ ృష్టి దర్శము (Creative principle) ననుసరించి సమస్త సృష్టియు గివచ్చినది ఇట్లు సృష్టియందు దాని దర్శముగా పనిచేయుచున్నవాడు

జాతవేదుడు వెలుగుట అను మొట్టమొదటి ధర్మముగా ఈయన చోటులో పుట్టి సూర్యునిగా బౌతిక సృష్టిగా మేల్కొనినాడు అట్టి సూర్యుని ననుసరించి ప్రకృతియు అందలి ధర్మములు ఏర్పడగా జీవులుగా పనిచేయుచున్నవాడు జాతవేదుడే

నిర్మతి యనగా ఋతమునకు విరుద్ధము అయినవాడు ఋతమునగా సృష్టి పుట్టుట, వికసించుట, జీవించుట మున్నగు అర్థములున్నవి నిర్మతి యనగా సృష్టిలయమగుట, మరణించుట, నశించుట అని అర్థములు అపఘ్నన్ అనగా సంహరించుట, పోగొట్టుట అని అర్థము జాతవేదుడు సృష్టి ధర్మములను వికసించజేయుట వలన అంతకుముందు లయము పున్న ప్రకృతిని మరల చీకటినుండి ఉద్ధరించి వెలుగులోనికి తెచ్చుచున్నాడు అనగా అవ్యక్తమునుండి వ్యక్త స్థితిలోనికి తెచ్చుచున్నాడు అగ్ని జాతవేదుడై సృష్టిని చీకటి కోణములనుండి ఉద్ధరించుచుండగా నిర్మతి వ్యక్తమైన స్థితిని మరల అవ్యక్తములోనికి లయము చేయుచుండును అట్లు నిర్మతిచే లయముచేయబడిన స్థితిని జాతవేదుడు మరల మరల వ్యక్త స్థితిలోనికి తెచ్చుచుండును బౌతిక సృష్టిలో సహితము నిర్మతి పాపమును, వ్యాధిని, మృత్యువును కలిగించుచుండగా జాతవేదుడు అట్టివారికి పుణ్యము, ఆరోగ్యము, జీవనము మున్నగునవి కలిగించుచుండును

మంత్రములు 2, 3

మానో హిగ్ం సిజాత వేదో గా మశ్వం పురుషం జగత్ |

అభిబ్రదగ్న ఆగహి శ్రియామా పరిపాతయ ||

ప్రతిపదార్థము

జాతవేదః = ఓ జాతవేదుడా

నః = మాయొక్క

గాం = గోవులను

అశ్వం = అశ్వములను

పురుషం = పురుషులను

జగత్ = జగత్తును

మాహింసిత్ = హింసించకుము

అగ్నే = ఓ అగ్ని

అబిబ్రత్ = దరింపని వాడవై (ఆపియుంచుకొననట్టి వాడవై)

ఆగహి = రమ్ము

మా = నన్ను

శ్రియా = దన దాన్యాది సంపద చేత

పరిపాతయ = అంతట పొందింపుము

తాత్పర్యము

ఓ జాతవేదుడా ! మాయొక్క గోవులను, అశ్వములను, పురుషులను పుట్టించినట్టి జగత్తును హింసించకుము సంపదచే మమ్ములను పాలింపుము ఈ సంపదలను నీయందు దాచి పెట్టని వాడవై రమ్ము

వివరణ

జాతవేదుడనగా శరీరములో ఉన్న అగ్ని అని అర్థము 'I am' (నేను) అని మనలో పనిచేయుచున్న వెలుగును కూడ జాతవేదుడని అందురు ఈయన పుట్టిన వారియందు మెలకువ (awareness) అను ప్రజ్ఞగా పనిచేయుచున్నాడు

ఇంతకు ముందు శ్లోకమున చక్కని జీవితమును, పశువులను, ఇంద్రియములను ఇవ్వవలయునని ప్రార్థించినారు ఈ శ్లోకమున అట్టి జీవితమును అనుభవించుటకు కావలసిన సంపదలను గురించి చెప్పబడుచున్నవి గాం అనగా ఆవులు అని మాత్రమే గాక కిరణములు, వెలుగు లేక విజ్ఞానము అను అర్థములు గూడ గలవు సూర్యుని వద్దనుండి వచ్చు వెలుగునకు విజ్ఞానమని అర్థము కలదు ఓ జాతవేదుడా అట్టి చక్కని విజ్ఞానమయమైన స్థితిని మాకు యివ్వవలసినది నీవద్దనుండి మాకు చక్కటి కిరణమయమైన వారది లేక వంతెనను నిర్మించుము, అని ప్రార్థన దీనినే మాష్టరు C V V గారు (Higher Bridge) అంతః కరణ శరీర నిర్మాణము అని చెప్పిరి

అంతఃకరణ శరీర నిర్మాణము వలన luminous body నిర్మాణమై మనకు పరమాత్మతో సూటియైన సంబంధమేర్పడును ఆ క్షణం నుండి ఒక వెలుగు మన జీవితానికి దారిచూపును అట్టివాడు ఎట్టి పరిస్థితులలోను మోహమాటము లేకుండా పని చేయగలుగును సాధారణముగా చుట్టూవున్న వాతావరణము ద్వారా జీవి సంస్కారములపై గ్రహములు ప్రభావము చూపును నిజమనకు ఈ ప్రభావము వాతావరణమునకు,

అతనిలోనున్న సంస్కారములకు మద్య కలిగిన సంమర్షణయే తప్ప వేరుకాదు ఈ సంఘర్షణనే మనము గ్రహముల ప్రభావముగా గుర్తించుచున్నాను నిజమునకు గ్రహములకు వాతావరణముపై ప్రత్యేకమైన ప్రభావము వీడి వుండదు ఈ ప్రభావము మనస్సు ద్వారా ప్రసరించుట వలన కలిగినది మాత్రమే సూర్య కిరణములు సూటిగా భూమి మీద పడుటకు, ఒక గాజు పట్టకము ద్వారా పడుటకు గల తేడా వంటిదే యిది మనస్సు అనే గాజు పట్టకం ద్వారా గ్రహముల ప్రభావము ప్రసరించునపుడు అవి మనస్సులో దాగి ఉన్న సంస్కారములను కదలించును ఆ సంస్కారములను సరించి మానవుడు చూపే ప్రవర్తనము వలన జాతిక జీవితములో వలితములేర్పడును అట్లు సంస్కార రూపమైన సంమర్షణ మనస్సులో లేకుండ ఉండవలయునన్న ముందు చెప్పబడిన వెలుగే ఆదారము అట్టి వెలుగునే జాతవేదుడు అని అందురు జాత వేదుడు అనగా జీవులలో పనిచేయు విజ్ఞానము (వేదము) అను వెలుగు ఈ వెలుగు తమలో నున్న అంతర్యామి యొక్క స్పర్శగా వ్యక్తమై విజ్ఞానమును కాంతిగా బయటకు ప్రసరించును ఇదిగాడాందకారములో పాదచారియై నడచిపోవు ప్రయాణీకుని చేతిలోని కరదీపిక (Torch light) వంటిది ఇట్టి వెలుగు త్రోవ యెంత కావలయునో అంతయే చూపించును తాను ముందుకు అడుగు వేయుటకు సరిపడు వెలుగును మాత్రమే చూపించును అడుగు ముందుకు వేసిన గాని తరువాతి దారి కనిపించదు ఎట్టి యోగసాధకునికైనను ఇంతియే కర్తవ్యమును ఆచరించుచున్నకొలది తరువాత చేయవలసినది ఎప్పటికప్పుడు మనస్సులో స్ఫురించుచుండునే గాని మొత్తము ఒకేసారి కనిపించదు ఇట్లు మానవునికి ఎప్పటికప్పుడు తక్షణ కర్తవ్యముగా స్ఫురించునట్టి వెలుగు నిరంతరమై జీవితమంతయు ఆనందమును సూర్యకాంతిలోనికి నడిపించుకొనిపోవును

ఈ జాతవేదుడను వెలుగు జీవుని లోపల నుండి పని చేయుచున్నాడు సూర్యుని నుండి ప్రసరించు విజ్ఞానమును స్వీకరించి మిగిలిన వారికి పంచిపెట్టు విదానమొకటి కలదు అదియే గమామయమైన యజ్ఞము లేక గోవుతోచేయు యజ్ఞము

అశ్వములను ఈయవలసినది అనగా ప్రాణశక్తిని ఈయవలయునని అర్థము వేద సంప్రదాయములో అశ్వము అను పదమును ప్రాణశక్తి అను అర్థములో ఉపయోగింపబడినది అశ్వమేదయాగము అనగా

గుఱ్ఱమును చంపి చేయు యాగము అను దురర్థము వున్నది దీనికే అశ్వములను పెంచి పోషించి చక్కగా నద్వినియోగము చేయుట అని మరియొక అర్థముగలదు అనగా తనయొక్క శరీరములోని ప్రాణశక్తి నరిగా పనిచేయునట్లుగాను, ప్రాణ ప్రవృత్తులకు తాను అడ్డు రాకుండవుండుట అని అర్థము చక్కగ ప్రాణమును దానిలోనున్న శక్తికి నద్వినియోగముచేసి ఆ ప్రాణశక్తి వలన మన శరీరమును, ఇంద్రియములను ప్రపంచమునకు ఉపయోగ పడునట్లు చేయవలయును ఇట్లు భగవంతుడు మనకు యిచ్చిన సంపదను నద్వినియోగము చేయ వలయును గాని సొంతము చేసికొనరాదు ఇచ్చట ప్రాణ ప్రవృత్తులనగా శరీరములో ఇంద్రియముల ద్వారా పనిచేయుశక్తులు మరియు శరీరము నిలబడి యుండుటకు పనిచేయు శక్తులు (Vital Pulsations) ఈ ప్రాణ ప్రవృత్తుల వలననే మన శరీరము లోని అన్ని భాగములు పనిచేయగలుగుచున్నవి అనగా గుండె కొట్టుకొనుట శ్వాసపీల్చుట మొదలగు అవయవ ప్రవృత్తులు అశ్వములనబడుచున్నవి వీనిని సక్రమముగా నడిపించుటకు తాను చేయు జీవన విధానమే ఒక యజ్ఞము ఇదియే బౌతికముగ గోవులను, అశ్వములను పెంచి పోషించి వానిని సేవించుచు, వాని సేవల వలన నద్వినియోగమొనర్చుట మొదలగునవి గవామయము, అశ్వమేదము అను షేర్ల వేదముల యందు చెప్పబడినది ఇట్టి అశ్వములను గోవులను హింసించకుము అని ప్రార్థన చేయబడుచున్నది అనగా కోపము కలుగుటచే జ్ఞానము నశియించి ఎదుటి వారిపై రాగద్వేషములు చూపించుట, ఎదుటివారిని కష్టపెట్టుట, తాను కష్టపడుటయే గోవులను హింసించుట

దురభ్యాసములకు లోనై ఆరోగ్యము పొందుచేసికొనుట వలన శరీర భాగములు వ్యాధి గ్రస్తమగుటయే అశ్వములను హింసించుట యగును వీనివలన జీవుడు లేక పురుషుడు హింసించబడుచున్నాడు అట్టి హింస జరుగకుండవలయునన్నచో వానియందలి జాతవేదుడు చక్కగా తన వెలుగును ప్రసరింప జేయవలయును కనుక ఓ అగ్ని! అట్టి నీ వెలుగును దాచి యుంచకుము అని ప్రార్థించుచున్నారు జాతవేదుని వెలుగుచే బౌతిక సంపదతో పాటు జీవికి సంతృప్తి అను నిజమైన సంపదచేకూరును దాని వలన జీవుడు తరగిపోని సంపద కలవాడగుచున్నాడు

సృష్టి యందలి ఈ తరగిపోని సంపదయే శ్రియము అనుపేర
పిలువబడుచున్నది ఈ అంశములే రుద్రసూక్త శ్రీసూక్తములలో ఈ
విదముగా ప్రస్తావించబడినది

“శివాంగిరిత్రతాంకురుమాహిగ్ంసిః
పురుషం జగత్” రుద్రసూక్తము

“తాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీం
యస్యాం హిరణ్యం విందేయం గామశ్వం పురుషానహం”
- శ్రీసూక్తము

మంత్రము 4

ఓం పురుషస్య విద్య సహస్రాక్షస్య మహాదేవస్య దీమహి తన్నో రుద్రః
ప్రచోదయాత్॥

ప్రతిపదార్థము

పురుషస్య = పురుషుని

విద్య = తెలుసుకొనుచున్నాము

సహస్రాక్షస్య = అనేక నేత్రములు కలిగినటువంటి వానిగా

మహాదేవస్య = మహాదేవునిగా

దీమహి = ద్యానము చేయుదుముగాక

తత్ + రుద్ర = ఆరుద్రుడు

నః = మమ్ములను

ప్రచోదయాత్ = ప్రేరేపించుగాక

తాత్పర్యము

ఈ సృష్టి సంపద (మా ఇంద్రియములు మున్నగునవి) పురుషునివిగా
(వరమాత్మవిగా) తెలుసుకొనుచున్నాము (ఇవి) అనేకవేల కన్నులు గల
మహాదేవునిగా ద్యానము చేయుదుము గాక! ఆ రుద్రుడు మమ్ములను
ప్రేరేపించును గాక!

వివరణ

ఈ మంత్రము గాయత్రిని ధ్యానము చేయు మంత్రములలో నొకటి మొత్తము 12 గాయత్రి మంత్రములు ఇచ్చట వివరింపబడుచున్నవి ఈ 12 మంత్రములు 12గురు విశ్వదేవతలను స్తోత్రము చేయునట్టివి వీనిని ధ్యానము చేయుట వలన, అనగా చోటునందు వనిచేయుచున్న మహాశక్తులను (cosmic energies and forces) లేక దేవతలను ద్యానము చేయుటవలన వారు మనయందు మేల్కొనుదురు ఇన్ని శక్తులకు మూలకారణమయిన ఒకే శక్తి అన్ని శక్తులకును అదారముగా మరియు కారణముగా వనిచేయుచున్నది అట్టి ఒకేశక్తి మహాజలములుగా ప్రవహించుచుండగా అట్టి జలములను కాలువలుగా తీసి మనము ఉపయోగించుకొనునట్లు వేరువేరు శక్తులుగా (ప్రకృతి) ఉపయోగ పడుచున్నది అట్టి ఒకేశక్తిని 'నారాయణుడు' అందురు నారములనగా జలములు, అట్టి జలములే తనమారముగా గలవాడు ఇది జ్ఞావకముండనిచో ద్యానము చేయుట వ్యర్థమే యగును వీరందరిని అనగా ఇకముందు చెప్పబడు రుద్రుడు, గరుడుడు, షణ్ముఖుడు మున్నగు దేవతలందరు వేరువేరు శక్తులుగా భ్రమ పడువాడు చెట్టునందలి కొమ్మలను, ఆకులను, కాయలను, పండ్లను, గింజలను ఒకదానికొకటి సంబంధము లేనట్టివిగా భ్రమపడి, ఇవియన్నియు కలిపినచో చెట్టు అగుననియు, ఇవి చెట్టుఅను ఒక మహాస్వరూపమందలి బిన్నరూపములే ననియు, వీటి కన్నింటికిని గల సంబంధములే మనము చెట్టుగా గమనించుచున్నామనియు తెలియు సత్యమును విస్తరించిన వాడగును నిజమునకు నారాయణుడను ఒకమహాస్వరూపమందలి వేరువేరు రూపములే ఈ దేవతలనియు, వీరందరి సమాహారమైన ఒకే శక్తినే మనము నారాయణుడని పిలుచుచున్నామని తెలిసికొనవలెను

ఈ 12మంది దేవతలను విశ్వమునందును, మన శరీరమునందును ద్యానము చేసికొని ఒకదానికొకటి సమన్వయము చేసికొను విధానము వివరింపబడుచున్నది

ఈ మొదటి గాయత్రి మంత్రమునందు, గాయత్రి రుద్రుడను శక్తిగా ఉపాసించబడుచున్నది ఇచ్చట పురుషుడనగా పురమునందున్న వాడని అర్థము అనగా జీవిగా నున్న పరమాత్మ అంతర్యామిగా సమస్త జగత్తునందు విస్తరించియున్న పరమాత్మ ఒకచోట బిందువుగా లేక

కేంద్రముగా మేలుకొనుచున్నాడు ఇది ఎట్టిదనగా ఒకతెల్లని కాగితముపై ఒక బిందువును గుర్తుపెట్టినచో అంతవరకు ఒకటిగానున్న కాగితము నందలి తెల్లని స్థలము, బిందువును గుర్తుపెట్టుట వలన, బిందువు, దానిచుట్టునున్న కాగితము అనిరెండగుచున్నవి బిందువు గుర్తుపెట్టుటకు పూర్వము అచట బిందువు అన్నది లేదా యనినచో బిందువుకూడ చోటులోని బాగముగా ఉన్నది ఆ బిందువుచుట్టు ఒక వృత్తము గీసినచో ఒక్కటిగా నున్న స్థలము ఇప్పుడు వృత్తములోపలి స్థలము, వృత్తము వెలుపలి స్థలములుగా ఏర్పడుచున్నవి ఇవి నిజమునకు రెండు కావు కానీ రెండుగా నున్నట్లు అనిపించును అటులనే జీవిగానే మేల్కొన్న పరమాత్మకు, జీవిగా నున్నంతకాలము సమస్తముగా నున్న తనకు, తాను కేవలము శరీరము గానే నున్నట్లు, మిగిలిన ప్రపంచమంతయు తననుంచి వేరుగానున్నట్లు అనిపించును ఇదియే పరమాత్మ జీవునిగా మేల్కొనుట అనగా పరమాత్మగా నుండుట మాని జీవునిగా పుట్టుచున్నాడు కనుకనే బాగవతమున ప్రథమస్కంధమునందు శ్రీకృష్ణుని నిర్యాణము చెప్పబడినది అట్లు చనిపోయినట్లుగా చెప్పెడు పరమాత్మ మరల దశమస్కంధమునందు శ్రీకృష్ణుని జననము, వానిదివ్యలీలా విశేషములు వర్ణింపబడుట ద్వారా మరల పుట్టుచున్నట్లు వర్ణింపబడినాడు ఇదియే 10 అనబడు సంఖ్యయందలి అవతారతత్వము కృతయుగము నందు నాలుగు పాదములు (Four periods) త్రేతాయుగమునందు మూడు పాదములు, ద్వాపరయుగమునందలి రెండు పాదములు, కలియుగము నందలి ఒకపాదము కలిసి మొత్తము 10 పాదములు (ten periods) అగును ఇవియే 10 అంగుళములుగా పురుషసూక్తమునందు చెప్పబడినవి అత్యతిష్ఠ ద్దశాంగుళమ్' ఈ పది, జీవి పరమాత్మగా నెదుగుటలో పొందునట్టివి ఒకటి (1) నుండి ప్రారంభమైన అంకెలు 9 తరువాత, మరల 1 వచ్చి, పూర్ణముతో కలిసి 10గానేర్పడుచున్నవి ఒకటి పుట్టుటకుముందు 'నున్న కలదుకదా' దీనినే పూర్ణమందురు ఈ పూర్ణము సృష్టిప్రారంభము కాక ముందున్న స్థితిని లేక పరబ్రహ్మమును సూచించును ఒకటి (1) జీవుని సూచించును చివరగల 10 సంఖ్య పరమాత్మగా పునరుత్థానము చెందిన జీవుని సూచించును కనుక ఇచ్చట పురుషుడనగా జీవిగానున్న పరమాత్మ అతడు దేహదారిగా నున్నపుడు దేహిగానే నుండును

వానికిన్న సృష్టించుశక్తి వాని దేహమునకే పరిమితమై వుండును కనుకనే జీవికి ఇంద్రియము లేర్పడుట, అవయవములు మున్నగునవేర్పడుట, అవి పెరుగుచుండుట జరుగుచుండును (ఇవియే ముందు శ్లోకములో వర్ణించబడినవి)

అట్లు జీవిగా నున్న పరమాత్మను ద్యానము చేయవలెనన్నచో తన ఇంద్రియములను, అవయవములను తనవిగా కాక తనయందలి పురుషునివిగా ద్యానము చేయవలెను వానివలన తనకు ఇంద్రియములు, శరీరభాగములు ఏర్పడుచున్నవని తెలియును అట్లే మనస్సు, బుద్ధి మున్నగునవి వాని ప్రభావములే అతడే తనయందు శ్వాసగా మేల్కొని శరీరము రక్షించుచున్నాడు ఇదియే పురుషునిగా తెలియుట 'పురుషస్య విద్యుహే' అనగా అర్థమిదియే కనుక పురుషునిగా తెలియుట అనగా పురుషుడు తానేయని తెలియుట తన దేహముగను, ఇంద్రియాదులుగను తానేయున్నాడు ఇది తెలియుట ఊహ చేత గాక అనుభవము చేతయని తెలియవలెను

సంగీతము వినవలెననుకొనుట, దానినిగూర్చి ఊహించుట వేరు, సంగీతము వినుట వేరు సంగీతమువినుట అనుభవమునకు సంబంధించినది అట్లే పురుషుని తెలియుట అనుభవముగా నుండవలెను కాని అట్టి అనుభవమునకు సహితము మొదట కొంత యాహా కల్గుట ఆవశ్యకము ఎట్లైనను అది తెలియుటయే యగును అట్టి దేహమునందు మనస్సు, బుద్ధి, ఇంద్రియములు మున్నగు వేరువేరు శక్తులు వనిచేయుచున్నవి ఇవియే రుద్రుని శక్తులు అవి తనయందే తనవలననే వనిచేయుచున్నవని తెలిసినవాడు రుద్రుడగును ఇట్టి రుద్రశక్తులు తనయందు మేల్కొని వనిచేయుచున్నవి ఇట్లు మేల్కొనుచున్నశక్తులను గమనింపవలెను అనగా ఎట్లు మేలుకొనుచున్నవో చూడవలెను ఇట్లు శరీరమునందు అంతర్యామి మేల్కొనుటను గూర్చి ఉపాసన చేయుటయే గాయత్రి ఉపాసన ఇది చోటునందలి సూర్యుడు ఉదయించుటతో అనుసంధానము చేయుటవలన రుద్రాత్మకుడైన సూర్యుడు మనయందు మేల్కొనును సూర్యోదయము వలన చోటునందు ప్రాణశక్తులు మేల్కొనుచున్నవి అనగా సూర్యుడే జీవుల యందు ప్రాణశక్తిని మేల్కొల్పి ప్రకృతిని జీవవంతము చేయుచున్నాడు ఇట్లు ప్రకృతియందు నిచేయుచున్న శక్తులు సహితము రుద్రశక్తులని పిలువబడినవి అట్టి రుద్రశక్తులుండులోకము అంతరిక్షలోకమని చెప్పబడినది ఇట్లు

అంతరిక్షలోకములందు పనిచేయుచున్న రుద్రుడు సూర్యుడై మమ్ములను మేలుకొలుపును గాక

అట్టి రుద్రుడు సహస్రాక్షుడనియు, మహాదేవుడనియు మనము ద్యానము చేయుచున్నాము సహస్రాక్షుడనగా వేయి కన్నులు కలవాడు, అనగా ఇంద్రుడు ఇచ్చట వేయికన్నులనగా వేల కన్నులని అర్థము జీవుల రూపమున సమస్తము తానే చూచుచున్నాడు కనుక సూర్యుడు సహస్రాక్షుడు సూర్యుడు అనేక అక్షములు లేక కిరణములు కలవాడు జీవులలోని చూపునకు సూర్యుడదివతి సూర్యుని వలన చూచుటయను శక్తి మనలోపనిచేయుచున్నది జ్యోతిషశాస్త్రమున చూపునకు సూర్యుడు అదివతిగా చెప్పబడినాడు సకల జీవులకు చూచుటయను శక్తిని కలిగించుచున్నాడు కనుక సూర్యుడు సహస్రాక్షుడు సహస్రారము అనగా శిరస్సునందు పనిచేయుచున్న ప్రజ్ఞామయకేంద్రము చోటునందు అనందముగానున్న పరమాత్మను బొత్తికదేహమునందలి పరిమితత్వము లోనికి బందించు ద్వారమిది ఈ సహస్రారము ఏజీవి యందు మేల్కొనునో అతడు సహస్రాక్షుడు మహాదేవుడనగా అందరి కన్నా గొప్పదేవుడు లేక, ఈ దేవతలందరు ఎవరినుండి పుట్టిరో అతడు మహాదేవుడు సహస్రారమను వెలుగు అన్ని కేంద్రముల వెలుగులకు సమానమైనట్టిది మరియు అట్టి వెలుగులను తనలో ఇముడ్చుకొని తానొక్కటే వెలుగుగా వ్యక్తీకరణమగును దేవతలనగా వెలుగులు మహాదేవుడనగా సమస్తమునకు కారణమైన మహత్తు అను పెద్దవెలుగు అట్టి మహాదేవుని ద్యానించుచున్నాము

మంత్రము 5

ఓం తత్పురుషాయ విద్యుహే మహాదేవాయ దీమహి |

తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ ||

ప్రతిపదార్థము

తత్ + పురుషాయ = ఆ పురుషుని (కొరకు) గూర్చి

విద్యుహే = తెలుసుకొందుము గాక ।

మహాదేవాయ = మహాదేవుని గూర్చి

దీమహి = ద్యానము చేయుదుము గాక ।

తత్ = ఆ

రుద్రః = రుద్రుడు

నః = మమ్ములను

ప్రచోదయాత్ = ప్రేరేపించును గాక

తాత్పర్యము

మేము ఆ పరమ పురుషుని గూర్చి తెలుసు కొందుము గాక ।
మహాత్మునకు అదివతి అయిన దేవుని ద్యానింతుము గాక । అట్టి రుద్రుడు
మమ్ములను ప్రేరేపించును గాక ।

వివరణ

ఇంతకు ముందరి శ్లోకమున యిచ్చిన వివరణయే దీనికిని వర్తించును

మంత్రము 6

తత్పురుషాయ విద్మహే వక్రతుణ్దాయ దీమహి ।

తన్నో దన్తి ప్రచోదయాత్ ।

అర్థము

వక్రతుండాయ = వంకరయైన తొండము కలిగినట్టి వానిని గూర్చి

దన్తి - దంతము గలవాడు (వినాయకుడు)

(మిగిలిన పదములకు పై శ్లోకములయందు ఇచ్చిన అర్థము
అన్వయము)

తాత్పర్యము

వంకరయైనట్టి తొండము గల్గిన వానిని దారణ చేయుచున్నాము అట్టి
పురుషుని తెలుసుకొనుచున్నాము అట్టి దంతము గల్గిన దేవుడు
మమ్ములను ప్రేరేపించును గాక ।

వివరణ

వినాయకునకు వక్రతుండము గల స్వామియనియు, దంతియనియు
పేర్లు కలవు వినాయకుని రూపము విచిత్రమైన గొప్ప సంకేతము
కలిగినట్టిది ఏపనులు ప్రారంభించుటకైననూ, చివరకు పూజలకైనను
మొట్టమొదట ఈ దేవుని ద్యానింపవలెనని అనాదిగా నియమము గలద
దానికి కారణము తెలుసుకొనవలయునన్నచో మొదట వినాయకుడన
నెవరో తెలుసుకొనవలయును విష్ణుశ్వరునకు ఏనుగు శిరస్సునందు వలె
పొడుగైన తొండము, ముక్కు, చాటలంత చెవులు, పెద్ద బొజ్జ వుండి

తాత్పర్యము

చక్రాకారము గల గంగడోలు లేక మెడ కలిగినటువంటివాడు నంది ఆయనను మేము దారణ చేసి తెలుసుకొనుచున్నాము ఆయన మమ్ములను ప్రేరేపించును గాక ।

వివరణ

చక్రాకారమైన మెడ, ముఖము కల్గినది వృషభము ఈ వృషభము శివుని వాహనమైన నంది శివుడు ఈ వృషభము నెక్కి ప్రయాణము చేయును ఈ శివుడే ముందు శ్లోకమునందు మహాదేవుడు లేక మహాత్ము అను పేరుగల ఆకాశమునందలి ప్రాణశక్తిగా అనగా రుద్రుడుగా చెప్పబడినాడు ఈ రుద్రుడను ప్రాణశక్తియే ఓంకారమను శబ్దముగా ఉచ్చరింపబడుచున్నది అట్టి ఉచ్చారణ బౌతికముగా వ్యక్తమగుట గొంతు, నోరు మున్నగు వానివలన జరుగును

హృదయమునుండి బయలుదేరిన సంకల్పము నాదరూపమున వ్యక్తమై మరల వినువానిద్వారా వాని హృదయమును చేరి అందు లయమగుచున్నది అనగా ఎచటినుండి ప్రారంభమైనదో అచటికే చేరుచున్నది ఇదియే చక్రాకారమైన మార్గము వృషభము పురుషశక్తికి అనగా సంతాన శక్తికి సంకేతము ఇది సృష్టియందు తండ్రి నుండి కుమారుడుగా వచ్చి మరల అతడు తండ్రియగుటగా సంకేతింపబడెను ఇట్టి వృత్తాకారమైన మార్గమునకు వృషభము సంకేతము రాశి చక్రమున రెండవ రాశి వృషభము ఇది ముఖము మెడలకు సంకేతము

నంది అనగా ఆనందము కలిగించువాడు అని అర్థము ఈ నంది శివుని వాహనము అనగా పరమాత్మ ఆనందము ద్వారా జీవులయందు వర్తించునని అర్థము ఇంకనూ వృషభము వాక్కునకు, ఉచ్చారణకు సంకేతము కనుక మానవుడు సంబాషణ, వ్యవహారము మున్నగువాని చేత ఆనందము పొందునని అర్థము

మన బారతదేశమునందే కాక ఇతర దేశముల పురాణములలో కూడ జంతువులు వృక్షములు పూజింపబడుట కలదు గ్రీకు, ఈజిప్షియన్ పురాణములలో వరాహము మకరము, వృషభము, హంస, శునకము, నక్క, గ్రద్ద, పాము, పద్మము, కలువలు మున్నగునవి అర్చింపబడిన విషయము ఆయా దేశ పురాణములను గమనించినచో తేట తెల్లమగును ఈజిప్షియను బాషయందలి కొన్ని విషయములు ఇంకనూ శాస్త్రజ్ఞులకు

అందలేదనుట తేట తెల్లము రాశి చక్రము, తారల సమూహములు (constellations) మున్నగు వాటిని గూర్చిన అవగాహనతో బాటు యుగముల లెక్కలు, ఆధ్యాత్మిక సంఖ్యా శాస్త్రము (Spiritual numerology) మరియు రేఖాగణితము (Geometry) వారికి చక్కగా తెలుసునను విషయము పిరమిడ్స్, వాటి నిర్మాణము యందలి కొలతలు, లెక్కలు పరిశీలించిన వారికి తెలియును పిరమిడ్స్ లోపలనున్న రహస్యమార్గములు, లోపలి గదులు గమనించినచో అవి యోగవిద్యయందు కొన్ని దశలు దాటిన వెనుక కొన్ని రహస్య విషయములను ద్యానముచేయుటకు కావలసిన పద్ధతిలో నిర్మించిన ద్యానమందిరములని గుప్తవిద్యను, అందలి రహస్యములను అద్యయనము చేసిన వారికి మాత్రమే తెలియును

అసమగ్రములైన నేటి శాస్త్రజ్ఞుల లెక్కల ప్రకారము అట్టి యోగవిద్య మూడు నాలుగువేల సంవత్సరముల పూర్వమే ప్రబలముగా నున్నదని తెలియుచున్నది ప్రపంచమునందలి అతి ప్రాచీన ఖండములైన ఆసియా ఐరోపా మరియు అమెరికా ఖండములయందు ఇట్టి నాగరికతతో కూడిన ఆధ్యాత్మిక ఆరాదనా మార్గము లన్నియు, వీటిని అప్పటి వారికి బోధించి అనుష్ఠింపజేసినవారు ఈ సృష్టిరహస్యములు సమస్తము తెలిసిన విజ్ఞానవేత్తలు, గురువులు అనియూ ఈ భూమిపై ఎవరెచ్చట ఉపదేశము పొంది అనుష్ఠించుచున్ననూ, అది వీరివద్దనుండి మాత్రమే పొందబడినదనియూ తెలియుచున్నది కాలక్రమేణా ఆచార వ్యవహారములలోను, బాషా సంప్రదాయములందు, మార్పులేర్పడిననూ, ముఖ్యాంశము లట్లే యున్నవి కాని దురదృష్టవశమున చాలాచోట్ల అట్టి మార్గముల ఆచరణీయత తొలగిపోయి, ఆడంబరములు, మూఢాచారములు, అక్కరలేని పట్టుదలలూ మిగిలి పోయినవి మన దేశమునందు సహితము ఇట్టి వేదాంత ప్రతిపాదికమయిన అవగాహన నశించి, ఆచారభేదములు, సిద్ధాంత భేదములు దేవుళ్ళను గూర్చిన కలహములు పెరిగి పోయినవి వృషభము దాదాపు అన్ని సాంప్రదాయములయందునూ మనకు కనిపించును ఈజిప్షియన్ సంప్రదాయమునందు ఏపిస్ (Apis) అనుపేర వృషభము పూజింపబడినది దీనినే హాపి (Hopi) అనికూడ అందురు ఈ వృషభము చంద్రకరణములనుండి పుట్టినదనియు ప్తా (Ptah) అను దేవునకు వాహనమనియు ఆయన భార్య శక్తిమెట్ అనునామె (శక్తిమాత) అనియూ ఆమెకు సింహపు శిరస్సుండుననియూ వర్ణింపబడినది ఈమెనే మనము

దుర్గామాతయనియు, పరమేశ్వరి యనియు ఆరాదించుచున్నాము ఈ వృషభము బీజశక్తికి, పంటలు పండుటకు సంకేతము అంతేగాక వీరికి ఇంకొక సంప్రదాయము కూడ కలదు నల్లని వృషభము ముఖమున త్రికోణాకారపు తెల్లని మచ్చ గలిగి తోక చివర రెండుగా చీలినట్లున్న వృషభం వీరికి ప్రత్యేకముగా పూజనీయమైనది అటువంటి వృషభమును వెదకి పెంచి పోషించి 27నం నిండిన తరువాత 28నం న చక్కగా ఊరేగించి ఒక క్రతుకాండ జరిపి దానియందు ఆ వృషభమును బలియిత్తురు తరువాత దానికి మరల పూజలుచేసి దహనము చేయుదురు అప్పుడు మరల అట్టి వృషభము కొరకు అన్వేషణ కొనసాగింతురు

వృషభము చంద్రకిరణముల నుండి దిగివచ్చెనని చెప్పుటలో చంద్రుడు జీవోత్పత్తికి, పాడి పంటలకు (Fertilisation and Germination) అదివతి అనియు అనగా పితృదేవతలు (Lords of Reproduction and Fertilisation) చంద్రుని ద్వారా పనిచేయుదురనియు, వృషభము బీజశక్తికి, పితృదేవతలకు సంకేత మనియు కనుకనే Apis అన్న వృషభము చంద్రకిరణములనుండి భూమికి దిగివచ్చినదనియు చెప్పబడినది మన బారతీయ పురాణములందు, వేదములందు ఇవే విషయములు ప్రతిపాదించబడినవి 27 నక్షత్రముల విభాగము చాంద్రమానము ననుసరించి ఏర్పడినది అందు సూర్యుడు చరించుటకు ఒక సంవత్సరము పట్టును ఈ 27 నక్షత్రములందు సూర్యుడు చరించుటను గూర్చియే 27 సం తరువాత అసిరిస్ అనబడు సూర్యదేవత మరణించుననియు, అతడు పైలోకములందు జీవించియే యుండుననియు చెప్పబడెను ఈ అసిరిస్ అను ఈజిప్షియన్ దేవుని యొక్క సంకేతము వృషభమే అంతే కాక వేదములలో కొన్ని ఋక్కులయందు సూర్యుడు వృషభరూపుడుగా లేక వృషభహవానుడైనరుద్రుడుగా వర్ణింపబడెను మరల కొత్త సంవత్సరము ప్రారంభమయిన పిదప సూర్యుడు కొత్తగా ఉదయించుట అను క్రతుకాండకు సంబంధించిన ఒక విచిత్ర యజ్ఞ విధానమునందలి బాగమే ఈ వృషభమును వదించుట ఇదియొక పొడుపు కద వంటిది ఇటువంటి రహస్యము అర్థము కానివారు నిజముగ జంతువులను బలి యిచ్చెదరు కాని నిజమునకు బలి పెట్టవలసినది తనలోని జంతు ప్రవృత్తియైన కామమునే కాని వృషభమును కాదు కామవాసనలేని దాంపత్య దర్శమును అందలి రహస్యములను అన్ని దేశములవారితోబాటు బారతీయులుకూడా పోగొట్టుకొనిరనుట తేటతెల్లమే కదా । గ్రీకు

ప్రదానమునందు సహితము ఈ వృషభము మిక్కిలి ప్రాదాన్యము కలిగించును Taurus (వృషభము) అను పదము గ్రీకు పదమే రాశి క్రమాగమును పాశ్చాత్యులలో ప్రాచీనులయిన గ్రీకులు పోగొట్టుకొనక కచ్చగా అట్టిపెట్టుకొనిరి వారి పురాణములందు రాశి చక్రమును గూర్చియు, నక్షత్రమండలము గూర్చియు, వారి యోగ రహస్యములను కలియచేయు అనేక చిత్రవిచిత్రములైన కథలున్నవి

ప్రతి కదయును యోగాబ్యాసము నందలి కొన్ని రహస్యములను కోదించును జ్యోతిర్వేదము (spiritual Astrology) తెలిసిన వారికి మన పురాణములందలి కొన్ని జ్యోతిశ్శాస్త్రరహస్యములు అనేకములు గ్రీకు పురాణములయందు విస్తృతముగా కనిపించును దీనినిబట్టి కొన్నివేల సంవత్సరములకు పూర్వమే నేటి శాస్త్రజ్ఞులకు అంతుపట్టని ఖగోళశాస్త్రవిషయము దాదాపు అన్నిదేశముల వారికి తెలియునని తెలియుచున్నది ఈ వృషభమును గూర్చి గ్రీకు పురాణముల యందొక కదకలదు క్రీటు(crete) దేశము రాజగు 'మినోస్' (Minos) బార్య ఒక తెల్లని వృషభమునుచూచి ప్రేమించి వ్యామోహమున పడెను ఆమెకు, ఆ వృషభమునకు మినోటోర్ (Minotaur) అను ఎద్దు ముఖము కలిగిన, రాక్షసుడు పుట్టెను

మినోస్ రాజు అతని యందలి పుత్రవ్యామోహముచే ఒక చిక్కుదారులు కల రహస్య గృహమున అతనిని దాచియుంచెను దాని లోపలకు వెళ్ళుటయేకాని బయటకు వచ్చు విధానమెవ్వరికిని తెలియదు వానికాహారముగా అనుదినము ఏడుగురు యువకులను, ఏడుగురు యువతులను పంపుచుండెడివాడు ప్రజలందరు తమపిల్లలను పంతుల ప్రకారము పంపునట్లు శాసనము చేసెను "పెరిష్యాస్" (Perseus) అను నొక యోధుడు ఈ అన్యాయమును గమనించి రాజుతో నీకుమారుని కూడ ఏలవంపపు అని అడుగగా అతడురాజకుమారుడు గనుక వానికి శాసనము వర్తింపదని మినోస్ బదులు చెప్పెను అతడు ఏడుగురు యువకులలో తానొకడుగా వారితో కలిసి బయలుదేరెను మినోస్ రాజకుమార్తె పెరిష్యాస్ను చూచి, అతనిని ప్రేమించి తన ప్రేమకు సూచకముగా అతను ఆచిక్కు గృహమునుండి బయటకు వచ్చు సులువు కొరకు అతనికొక దారపు వుండనిచ్చెను నీవులోనికి ప్రవేశించునపుడు ప్రవేశ ద్వారమునకు దీనిని కట్టి లోపలకు పోయినచో ఆదారము వెంట వెనుకకు రాగలవని చెప్పెను పెరిష్యాస్ అట్లే ఆ దారపు ఉండతో మిగిలిన వారితో

కలసి చీకటి చిక్కు గృహమున ప్రవేశించెను లోపల అంతయు గాఢాంధకారము ఎవరెచటనుండిరో ద్వారము లెటులున్నవో ఎటుపోవుచున్నారో తెలియదు ఎటునుండివచ్చిరో కూడా తెలియదు మినోస్ కుమార్తె “అరియాడ్నే” (Ariadne) చెప్పినట్లు పెరిష్యాస్ దారపుడుండ కొనను ప్రవేశ ద్వారమునకు కట్టిన పిదప దారపుడుండతో లోనికి ప్రవేశించెను ఆ చీకటిలో అంతకుముందు మినాటోర్ చే హతమార్పబడిన మానవుల అస్థివంజరములను దాటుకొనుచు లోపలి గదులలోనికి ప్రవేశించెను లోపలిగది మద్యభాగమున కూర్చునియున్న మినాటోర్ ను సమీపింపగా అతడు అప్పుడే వచ్చిన యువకులతో ఒకరిని చంపబోవుచుండెను అప్పుడు పెరిష్యాస్ వానిపై బాణము వేయగా అది వానిని గాయపరచలేక పోయెను పెరిష్యాస్ తన పిడికిలినే ఆయుధముగా మినాటోర్ పై తీవ్రముగా ఒక్క దెబ్బ కొట్టగా అతడు చనిపోయెను మరల పెరిష్యాస్ తోటివారిని తీసికొని దారము వెంటడి జాగ్రత్తగా భవనము వెలువలికి రాగలిగెను అతడు తిరిగి తోటివారితో కలసి ఒక పడవలో వెనుకకు బయలుదేరి వచ్చుచూ ఒక దీప్తవమున మినోస్ కుమార్తె అరియాడ్నేను వదలివైచెను ఆమె అచ్చట నిరీక్షించుచుండగా ఒక చక్కని సంగీతము వినిపించెను తరువాత ఆ సంగీతము గ్రీకు దేవతయైన డియోనిసస్ (Dionysus) దని తెలిసెను ఆమె ఆయనను ప్రేమింపగా అతడామెను వివాహముచేసికొని దేవలోకమున నిలిపెను ఇందు మొదటి తెల్లని వృషభము వృషభరాశికి సంకేతము వృషభరాశి తెలుపు వర్ణమునకు స్వచ్ఛతకు, అందమునకు, ప్రేమకు సంకేతము మినోస్ భార్య పేసిఫే (Pasiphae) వృషభమును చూచి ప్రేమించి కామమును పొందెను అనగా స్వచ్ఛమైన ప్రేమ, అందము వృషభరాశి లక్షణములుగా స్త్రీయందు సౌందర్యము ప్రతిపాదించుచుండగా జీవులట్టి సౌందర్యమును కామముగా వ్యామోహపడిరని భావము వృషభరాశికి ఎదురుగా దాని కేదవ రాశియగు వృశ్చికరాశి యుండును అది వశుకామమునకును, దాపరికమునకును, వ్యామోహమునకును సంకేతము దాని వలన మానవునిలో దుష్టప్రవృత్తులు చెలరేగి తన సుఖమునకై ఇతరులను బాదించు క్రూరలక్షణములుండును ఇది మినోటోర్ అను రాక్షసునిగా సూచింపబడినది వృశ్చికరాశి ఇట్టి లక్షణములను కలిగియుండును వృషభరాశికి ఏడవదియగుటచే దాంపత్యమును సూచించును కనుక Pasiphae వృషభముతో కామ సంబంధము కలిగియుండుట చెప్పబడినది

కామమునకు పలితముగా మినోతోర్ అను రాక్షసుడు పుట్టెననియు
 ౨ చీకటి గృహమున దాచియుంచబడెననియు అది చిక్కుదారి
 యూ అచటికి ప్రవేశించినవారు వెనుకకు రాలేరనియు, అచటికి
 ౩ నవారందరు వానిచే చంపబడిరనియు చెప్పబడినది వృశ్చికరాశి
 మునకు సంకేతము సంతతియందు అభిలాష లేకుండా
 ౪ కామముతో వ్యామోహపడువారు అట్టి కామమునకు చిక్కి
 ౫ చుకొనలేక చివరకు సంసారబంధము తోనే మరణింతురు
 ౬ క్రమున వృశ్చికరాశి ఎనిమిదవరాశి యగుట వలన మృత్యువును
 ౭ యందు అనగా సాంసారిక మానవులకు బౌతికదేహమే
 ౮ క్షుప్తానము అందుచిక్కినవారు దానియందే నశించుట తప్ప
 ౯ కు రాగలుగుట వుండదు పెరిష్యాన్ అనువాడు యోగసాధనకు
 ౧౦ తము అతడు ఏడుగురు పురుషులతోను, ఏడుగురుస్త్రీలతోను
 ౧౧ లో బయలుదేరినని చెప్పబడినది ఆ నావయే మానవదేహము
 ౧౨ గురు పురుషులు షట్పక్రములను, సహస్రారమును సూచింపగా
 ౧౩ లి శక్తులు మేలుకొని అవి పద్మములుగా మారుటను ఏడుగురు స్త్రీలు
 ౧౪ యందు మరియు వృషభరాశినుండి వృశ్చికరాశి వరకు గల
 ౧౫ రాశుల ఉత్తమ లక్షణములు ఏడుగురు పురుషులు సూచింపగా మరల
 ౧౬ గ్రిక రాశినుండి వృషభరాశివరకు గలఏడురాశులు వారికెదురుగా
 ౧౭ ను గనుక స్త్రీలను సూచించును ఇంకను సాంసారిక ప్రపంచమున
 ౧౮ కున్న మానవుడు పశుకామమునుండి బయట పడవలయునన్నచో
 ౧౯ ఘ్నేన, నిర్మలమైన ప్రేమనుపాసింపవలయును అట్టిప్రేమచేతనే ఇది
 ౨౦ యమగును వృషభరాశి నుండి కన్యారాశికి అయిదవరాశి అనగా
 ౨౧ స్థానము

కనుకనే పెరిష్యాన్ కు మినోన్ రాకుమార్తె అరియాడ్నే చీకటి
 ౨౨ కామునుండి బయటకు రాగలిగిన మార్గమును బోదించెను కన్యారాశి
 ౨౩ ఘ్నేన నిర్మలప్రేమకు సంకేతము ప్రవేశద్వారమునకు దారముకట్టి
 ౨౪ ల ఆదారము వెంబడి వెనుకకు వచ్చెనని చెప్పబడినది స్వచ్ఛమైన
 ౨౫ ల ప్రేమనుపాసించువారి యందు కుండలిని మేలుకొని, అందలి
 ౨౬ యన్నాడి ప్రబావితమగును

అది తామరతూడు తంతువు అనగా దారమువలెనుండునని
 ౨౭ కళాస్త్రగ్రంథులందు వర్ణింపబడినది నిర్మలమైన అకారణమైన
 ౨౮ యను తోటివారియందు ఉపాసించువారికి కామము ప్రేమగామారి

అట్టివాని రేతస్సు ఊర్ధ్వముబువగును ఇతరుల కొరకు ప్రాణములను సహితము లెక్కుచేయక వారిని కాపాడువారికి వృశ్చికరాశి వశమగును అట్టివానియందు సుషుమ్ననాడి మేలుకొని పనిచేయుచు యోగవిద్యయందు మార్గదర్శకముగా నుండును జీవుడు తానెక్కడినుండి వచ్చెనో అచ్చటికి అనగా పరమాత్మ లోనికి చేరగలుగుటకు ఈ సుషుమ్ననాడి ఆలంబనము ఆవశ్యకమగును దారమువెంట వెనుకకు వచ్చుటయనగా సుషుమ్న వెంటి వెన్నుపూస చివర నున్న మూలాదారము నుండి బ్రూమద్యమందున్న ఆజ్ఞాచక్రము వరకు వెన్నువెంటి ప్రయాణముచేసి చేరుట

దానివలన జీవులలోని జీవత్వము తొలగి దైవత్వము సిద్ధించును అనగా దాంపత్యమునందలి బౌతిక స్పర్శ నశించి దివ్య స్పర్శ లభించును కనుకనే పెరిష్యాస్ తనను ప్రేమించిన అరియాడైన వదలిపెట్టగా, ఆమె డియోనిసస్ అనుమిక్కిలి సుందరమైన దేవతను వివాహమాడెనని చెప్పెను డియోనిసెస్ వృషభరాశియందలి సౌందర్యమునకు సంగీతమునకు సంకేతము కనుకనే ఒంటరిగా నున్న అరియాడ్రేకి మొదట మిక్కిలి మాదుర్యమైన సంగీతము వినిపించెననియు దానివలన ఆమెకు పరవశము కలిగెననియు తదనంతరము డియోనిసెస్ సాంగత్యము, సాహచర్యము లభించెననియు చెప్పబడెను సంగీతము ప్రేమతో, భక్తితో ఆలాపనచేయుట భగవదర్పితముగా నుపాసన చేయుట తోటివారిని తన సంగీతముచే పరవశులను చేసి యోగజీవితమునకు ఉన్నుబులను చేయుట మున్నగు లక్షణములచేత వృషభరాశియందలి కామప్రవృత్తి తొలగిపోయి ఉత్తమలక్షణములు అనుభూతిగా మిగిలిపోవును కనుకనే ఈ అరియాడ్రే, డియోనిసిస్ ల దివ్య దాంపత్యము శాశ్వతమై నిలచినది నంది అను శబ్దముచే ఇట్టి పరవశమే సూచింపబడును

అనువాకం - 6

మంత్రము 1

తత్పురుషాయ విద్మహే మహాసేనాయ దీమహి
తన్నో షణ్ముఖః ప్రచోదయాత్

ప్రతిపదార్థము

మహాసేనాయ = గొప్ప సేన గల వానిని

షణ్ముఖః = ఆరు ముఖములు గల దేవత

తాత్పర్యము

అంతర్యామియైన పురుషుని తెలుసుకొనుచున్నాము మహాత్ముయే
తన సేనగా గల వానిగా ద్యానించు చున్నాము ఆయన షణ్ముఖుడై
మమ్ములను ప్రచోదనము చేయును గాక ।

వివరణ

షణ్ముఖుడనగా ఆరుముఖములు గల దేవత ఈయన మహేశ్వరుని
కుమారుడు మహేశ్వరుని తేజస్సు (వీర్యము) ఆయననుండి పతనము
కాగా, అగ్ని దానిని స్వీకరించెను అగ్నినుండి గంగ స్వీకరించి ఉదయ
వర్షతములయందు వదిలెను అచ్చట ఆతేజస్సురెల్ల పొదలచేదరింపబడి
బంగారు వర్ణముతో ఆ పొదలయందు వ్యాపించెను అదియే షణ్ముఖుని
పుట్టుక అట్లు రెల్ల పొదలయందు పుట్టిన షణ్ముఖుని కృత్తికలు పాలిచ్చి
పెంచిరి ఆ శిశువునకు ఆరు శిరస్సులుండెను ఇదియే కుమారస్వామి
జన్మకద

సృష్టికతీతస్థితిలో పరమాత్మ సృష్టిసంకల్పముగా తన తేజస్సును
వ్యక్తపరిచెను అవ్యక్తస్థితిలో నున్న ఆతేజస్సు అగ్నిచేదరింపబడెను ఇది
పరమాత్మ పార్వతి దేవితో కూడి తన్మయావస్థలో నున్నప్పుడు జరిగెనని
చెప్పబడినది అట్టి ఆనందస్థితియందు పారమార్థికము తప్ప ఇతర స్పర్శకు
తావులేదు ఇరువురునూ ఒకటే ఆనందమయస్థితిలో నుండిరి అనగా
అప్పుడు పరమాత్మ ఆనందము అను రెండునూ రెండు స్థితులైననూ
ఇంకనూ ఒక్కటిగనే నిలచియుండెనని బావము ఇదియే అర్చనారీశ్వర
తత్వము అట్టి వారున్న స్థితిలో మూడవది యుండుటకు వీలులేదు కనుక
పరమాత్మయొక్క తేజస్సు వేరుగా ప్రసరించెను అట్లు వచ్చిన తేజస్సును

అగ్ని దరించెను అగ్నియనగా తనకు తాను వేరుగా మేలుకొన్న జీవాత్మ ఇదియే జీవుని మొదటి మెలకువ జీవులయందొట్టి మెలకువ కలిగించు ప్రజ్ఞనే అగ్నియందురు అట్టి అగ్ని నుండి ఆ వెలుగును గంగ స్వీకరించినది గంగయనగా ఆకాశమునుండి పనిచేయుచున్న మహాశక్తి ఇదియే విశ్వకుండలినీ అనికూడా పిలువబడును అనగా పరమాత్మనుండి వెలుగు సృష్టి సంకల్పముగా బయలుదేరి రాగా అట్టి వెలుగునకు చుట్టు ప్రాణశక్తి ఏర్పడి బౌతిక సృష్టి జరుగుటకు దోహదము చేసినది

ఇట్లు వచ్చిన వెలుగు ఉదయపర్వతములలో గంగచే వదలి పెట్టబడెనని చెప్పబడినది అనగా అంతర్యామి ప్రజ్ఞ మహాశక్తితో కలసి సౌరమండలముగా అవతరించుటకు సంసిద్ధమయ్యెనని బావన రెల్ల పొదలనగా సూర్యకిరణములని రహస్యార్థము కలదు ఈ సూర్యుడే బాగవతమున ప్రాచీన బర్హి (తూర్పు దిశగా దర్భలు పరచుకొని యున్నవాడు) అనిచెప్పబడినాడు కనుకనే గంగ తన తేజస్సు నచ్చట వదలగా అదియంతయూ బంగారు వర్ణముతో నిండి పోయెనని చెప్పబడినది అనగా సూర్యుడు పుట్టెనని బావము ఈ కథయంతయూ సౌరమండలము పుట్టుటకు ముందు జరిగిన కద ఈ సూర్యుని వలననే భూమి యందున్న వారికి 6 దిక్కులేర్పడుచున్నవి అవియే తూర్పు, పడమర, ఉత్తరము, దక్షిణము, ఊర్ధ్వము (పైన), అధస్సు (క్రింద)

ఇట్లు ఆరు దిక్కులే తన 6 ముఖములుగా గలవాడు షణ్ముఖుడు షణ్ముఖుని జన్మ వృత్తాంతమును ద్యాయము చేయు విదానము ఈజిప్షియన్ సాంప్రదాయములలో నుండెడిది నాలుగు దిక్కులు, ఊర్ధ్వము అను ఐదింటినీ కలుపుకొనుచూ పెద్ద బ్రహ్మాండమైన ద్యాయనమందిరములు దేవాలయములుగా చేసిరి వాటినే మనము పిరమిడ్ (Pyramid) అనుపేర పిలుచుచున్నాము అట్టి పిరమిడ్లలో పల గల రహస్యమార్గములలో స్త్రీగర్భకోశము నందు వలె మార్గము మధ్యలో ద్యాయనమందిరముంది అందు పిండమేర్పడినది మొదలు జన్మించు వరకూ గల వివిధ స్థితులు శిష్యులకు ద్యాయన మార్గమున మంత్రముల రూపమున అనుభూతము చేయబడి సంస్కరింతురు దాని వలన అట్టి శిష్యులు జనన మరణాతీత స్థితులను సాదించుకొందురు

ఇట్లు పుట్టిన షణ్ముఖునకు కృత్తికలు పాలిచ్చి పెంచినని చెప్పబడినది కృత్తికలు రాశి చక్రమునందు వృషభరాశియందున్నవి ఈ వృషభరాశి

ఆహారమునకు సంకేతము అనగా కృత్రిక నక్షత్రములనుండి ప్రసరించు కిరణములు సూర్యునిచే గ్రహింపబడి భూమిపై జీవులకు భౌతిక ఆహారమును కల్పించుటయేగాక ఆత్మగతమైన యోగశక్తిని కూడా ప్రసాదించును ఆధ్యాత్మిక సాధనలో షట్ప్రకముల పరిపూర్ణ వికాసమైన తరువాత జీవునికి ద్విజజన్మము కలుగును అనగా తాను జీవుడుగా నుండుట మాని అంతర్యామి యందుండుట ప్రారంభమగును అనగా జీవుడుగా చనిపోయి దేవుడుగా పుట్టును ఇదియే రెండవ జన్మ

ఇట్లు రెండవ జన్మమెత్తిన వాడు పసిపిల్లవానివలె నుండును అనగా వానికి అహంకార మమకారాదులుండవు నిరంతరము ఆనందమే వానికి జీవితమంతయు క్రీడ జీవుని ఇట్టి స్థితియే బాలకృష్ణుని లీలావిశేషములుగా చెప్పబడినవి అతనియందు స్త్రీపురుష బేదము పనిచేయదని తెలియుటకే కుమార స్వామికి (పసిపిల్లవాని తత్వము) వివాహముకాలేదని చెప్పబడెను శ్రీకృష్ణుడు కూడా 'అనాదిబ్రహ్మచారి అని సంబోధింపబడినాడు ఇట్టి స్థితిలో నున్న జీవులకు ఆహారము కృత్రికానక్షత్రముల నుండి కిరణ రూపమున లభించును అట్టివారికి భౌతికమైన ఆహారముతో ఎక్కువ నిమిత్తముండదు భౌతికమైన ఆహారము వారు కేవలము లోక వ్యవహారికము కొరకు మాత్రము స్వీకరింతురు ఇట్టి స్థితిలో నున్న వారికి మనస్సు ప్రత్యేకముగా నుండదు వారు బుద్ధిమయ లోకములలో అట్టి బుద్ధిమయ శరీరమే ధరించి యుందురు ఈ బుద్ధిమయ లోకమునే మహర్లోకమని యందురు అట్టి మహర్లోకమున కదివతియైన వాడు షణ్ముఖుడు గనుక ఆయన అట్టి మహత్తు తనసేనగా గలవాడని చెప్పబడినది

మంత్రము 2

తత్పురుషాయ విద్మహే సువర్ణపక్షాయ దీమహి
తన్నో గరుడః ప్రచోదయాత్

ప్రతిపదార్థము

సువర్ణపక్షాయ = సువర్ణములైన రెక్కలు గల వానిని

గరుడః = గరుత్మంతుడు

తాత్పర్యము

మేము అట్టి మహా పురుషుని తెలుసుకొనుచున్నాము సువర్ణములైన రెక్కలుగలవానిగా ద్యానము చేయుచున్నాము అట్టి గరుడుడు మమ్ములను ప్రచోదనము చేయును గాక'

వివరణ

సువర్ణమును శబ్దమునకు బంగారమనియు, మంచి అక్షరములనియు అర్థములు కలవు ఈ గరుడుడే సువర్ణుడై అమృతబాండమును సృష్టిలోనికి తీసుకు వచ్చుచున్నట్లు చెప్పబడినది కనుకనే పెద్దలు సువర్ణుని ద్యానము చేయుటకు ఒక గోళమునకు రెక్కలు గలిగి అవ్యక్తమునుండి వ్యక్తలోకముల లోనికి వచ్చుచున్నట్లు చిత్రించి ద్యానము చేసెదరు ఈయనను గూర్చిన పూర్తి వివరములు సువర్ణ సూక్తములందు కలవు

ఇచ్చట సువర్ణములనగా 'సోహం' అను రెండు అక్షరములు ఈ రెండు అక్షరములు రెండు రెక్కలుగా గలిగి ఆయన మన శ్వాసలో ప్రయాణము చేయుచుండును అనగా మన శ్వాస కాదారముగా పనిచేయుచుండును సో అను శబ్దముచే ఊపిరి తిత్తులు వ్యాకోచించి, గాలిని లోపలికి తీసుకొనును 'హం' అను శబ్దముచే శ్వాస బయటికి వదలబడును ఇట్లు ఊపిరితిత్తులయందు పనిచేయుచున్న ఈ రెండు బీజాక్షరములచే మానవుని శ్వాస నడచుచుండును ఈ రెండు బీజాక్షరముల నడుమ మరియొక బీజమున్నది అదియే 'ఓం' కారము అదియే ఈ సమస్త సృష్టికి కారణమై అందు అంతర్లీనముగా నున్నది ఈ ఓం కారమే అంతర్యామియైన పరమాత్మ ఈయన వలననే మనకు శ్వాస నడచుచున్నది ఈయనయే సమస్త సృష్టికి కారణముగా నుండి అది పుట్టుటకును, నిలబడియుండుటకును, మరల లయమగుటకునూ ఆదారమై యున్నాడు ఈయన యుండు లోకమే హిరణ్మయములైన లోకములు అనగా అట్టి హిరణ్మయములైన లోకములు సహితము ఈయనయే పుట్టించుచున్నాడు కనుకనే శ్రీసూక్తము నందు మూల ప్రకృతియైన జగన్మాత 'హిరణ్మయాం' అని స్తోత్రము చేయబడినది ఇదియే సృష్టికాదారమైన మొట్టమొదటి వెలుగు ఈ మొదటి వెలుగునుండియే సమస్త లోకములు తరువాత పుట్టినవి ఈ వెలుగే పరమాత్మ నుండి వ్యక్తమైన మొట్టమొదటి నాదముగా చెప్పిరి ఈ నాదము

శ్వాసయందు పుట్టుచున్నది కనుక అట్టి నాద రూపమైన బ్రహ్మాండ గోళమును అమృత బాండముగా గరుడుడు దౌతిక లోకములలోనికి తీసుకుని వచ్చుచున్నాడు సోహం అను రెండక్షరములే వాని రెక్కలుగా నున్నవి ఈ గరుడునికి ముక్కు పొడవుగానున్నట్లు చెప్పబడినది అనగా శ్వాసను దీర్ఘముగా లోపలికి తీసుకొనుచూ సో అను శబ్దమును మనస్సులో ద్యానము చేయవలెననియు, శ్వాసను మరల బైటకు నుదీర్ఘముగా వదలుచూ హం అను శబ్దమును పైకి ఉచ్చరించుచూ ద్యానము చేయవలెననియు అర్థము శ్వాసలోపలకు తీసుకున్న తరువాత గాలిని లోపల బిగవట్టరాదు అనగా కుంభకము చేయరాదు దీనివలన ఊపిరితిత్తుల యందలి కార్బన్ డయాక్సైడ్ మరల ఊపిరి తిత్తులలోనికి పీల్చుకొనబడు ప్రమాదముండును కనుక శ్వాస లోపలకు తీసుకొనిన వెంటనే మరల ప్రశాంతముగా వదలుట ఆరంభించవలెను అట్లు పీల్చి వదలుట కూడ తన Maximum capacity లో 80% మాత్రమే పీల్చి వదలవలెను అట్లు పీల్చి వదలునపుడు పైన చెప్పినట్లు సో అను మంత్రమును ఉచ్చాసనలో మనస్సునందు ద్యానము చేయవలెను అనగా పైకి ఉచ్చరించరాదు హం అను శబ్దము పైకి ఉచ్చరించుచూ శ్వాస వదలవలెను ఇదియే గాయత్రీ ద్యానము

గరుత్మంతుడు కశ్యపునికి వినతకు పుట్టినవాడు ఆయన పుట్టినతోడనే ఒక్కసారిగా లోకములన్నియు వెలుగులతో నిండి పోయెననియు, అపారమైన కాంతితో ఆయన ఆకాశమునంతనూ ఆక్రమించెననియు, ఇంకనూ సూర్యుని తేజస్సువలె ఆయనను చూడలేక పోయిరనియూ చెప్పబడినది అనగా ఈయన వలననే వెలుగు మరియు సూర్యుడు పుట్టుట జరిగెననియూ అంతకు ముందంతయూ చీకటిగా నుండెననియూ అర్థము ఈయన తల్లి దాన్య విముక్తికై అమృతమును తెచ్చుటకు స్వర్గమున కేగెను త్రోవలో తన కాకలి కాగా, ఆహారమును గూర్చి తన తండ్రిని అడిగెను దానికి కశ్యపుడిట్లు చెప్పెను పూర్వము విభావసువు, సుప్రతీకుడను సోదరులిరువురూ ఒకరినొకరు శపించుకొనిరి

అందు సుప్రతీకుడు ఏనుగుగను, విభావసువు తాబేలుగను పుట్టిరి అయిననూ వారిప్పటికినీ అట్లే కలహించుకొనుచున్నారు వారి నాహారముగా నీవు తీసుకొనవచ్చును అని చెప్పెను ఇందు సుప్రతీకమనగా అష్టదిగ్గజములలో నొకటి ఇది ఈశాన్య దిక్కున

కదిపతియై యున్నది మన శరీరమున ఈశాన్యమనగా భృమధ్యమునకు సూటిగా లోపల నున్నట్టి ఆజ్ఞాచక్రము అట్లే మూలాదారము శరీరమునకు దక్షిణదిశలో నున్నది అచ్చట ఈ భౌతికస్థితి కాదారముగా నున్న మహా కూర్మము పనిచేయుచున్నది అనగా ఈ రెండింటి నాహారముగా తీసుకొనుమని చెప్పుటలో మూలాధారమందలి భౌతిక శక్తి, ఆజ్ఞాచక్రమునందలి యోగశక్తి ఈ రెండింటి సమన్వయముచే శ్వాసయందు ఓంకారము పుట్టును అనగా పైన చెప్పబడినట్టి ఉచ్చాస్వన నిశ్వాసలను ద్యానము చేయువానికి హృదయమునందు ఈ రెండింటి సమన్వయమైన 'ఓం' కారము మేలుకొని వినిపించుచుండును సక్రమమయిన పద్ధతిలో యోగాభ్యాసము చేయువానికి ఈ 'ఓం' కారము శ్వాసకు సంబంధము లేకయే హృదయమునందు నిరంతరము వినిపించుచుండును అట్లభ్యాసమైన వానికి అట్టి ఓం కారము వినుచు సర్వకాల సర్వావస్థలయందు దానియందే నిమగ్నుడై యుండును అనగా భౌతిక వ్యవహారములు సాగిపోవుచున్నను అవి వాని ఓం కార ద్యానమునకు అడ్డమురావు అన్ని పనులనూ చక్కగా నిర్వర్తించుకొనుచూ 'ఓం' కారమును ద్యానము చేయుచుండురు అట్టివారికి కాలముతో కూడ సంబంధము తెగిపోవును కాలము, దేశము మున్నగునవి వానిపై ప్రభావము చూపవు ఇదియే మనకు గరుడుని కదలో ముందు కనిపించును

అట్లు తండ్రి చెప్పిన విదమున గజ కచ్చపములను కాళ్ళతో ఒడిసి పట్టుకుని గరుడుడు వాటిని తినుటకు సరియైన ప్రదేశము కొరకు చివరికొక మహా వృక్షమును చూచి దాని కొమ్మపై వ్రాలెను గరుడుని వేగమునకు ఆకొమ్మ విరిగెను ఆ కొమ్మనాదారము చేసికొని వాలఖిల్లులను 60వేల మంది మహర్షులు తలక్రిందులుగా వ్రేలాడుచూ తపస్సు చేసుకొనుచుండిరి దీనిని గమనించి తన ముక్కుతో ఆ కొమ్మను కరచి పట్టుకొని గరుడుడు తండ్రియొద్దకేగి జరిగినది తెలుపగా అతడు ఆ మునులను ప్రార్థించి వారు ఆ కొమ్మను వదిలి పోవునట్లు చేసెను గరుడుడు ఆ కొమ్మనొక పర్వత శిఖరముపై పారవైచి ఆ గజ కచ్చపములను తిని ఇంద్రుని లోకమునకు ఎగిరి వెళ్ళెను

ఇచ్చట గరుడుడు చూచిన మహావృక్షము సృష్టియను మహావృక్షమే అదియే సృష్టియందలి కార్యకారణ సంబంధముగా తెలియబడుచున్నది భగవద్గీతలో పురుషోత్తమ ప్రాప్తి యోగమున

శ్రీకృష్ణుడు ఊర్ధ్వమూల మదశ్శాఖం అని వర్ణించినదీ వృక్షము గురించియే అట్టి వృక్షముయందలి కొమ్మయనగా మానవుడాచరించు కర్మలు అందువేలాడుచున్న వాలఖిల్యాది మహర్షులనగా క్షణములతో కూడిన కాలము కాలముననుసరించి కర్మలు వాని పలితములు వాని కీర్పడును ఆ కొమ్మను ముక్కున పట్టుకుని ప్రయాణము చేసెననగా ఓంకారమును ద్యానము చేయుచూ కర్మబంధమును తొలగించుకొని శాలమున కతీతుడయ్యెనని భావము అట్లు ఇంద్రుని లోకమునకు పయాణము చేసి గరుడుడు అమృత బాండమును సమీపింపగా రానిచుట్టురెండు మహాచక్రములు తిరుగుచున్నవి ఎట్టి వారినిననూ అవి బండములుగా కోసివేయగలిగినవి ఆరెండు చక్రముల మద్యగా నేర్పుగా గరుడుడు లోన కేగగా అమృత బాండమును చుట్టుకుని రెండు మహా సర్పములు విషాగ్నులను వెలిగ్రక్కుచున్నవి అవి తగిలినవాడు వెంటనే పురణించును వాటి మద్యగా ప్రవేశించి గరుడుడు అమృత బాండమును హమికి తెచ్చెను గరుడుడు అతి చిన్న అణువంతయై తన ముక్కును గోనికి జనిపి అమృత బాండమును హరించెను దానితో తల్లికి నానృవిముక్తి కలిగించెను

ఇందు తిరుగుచున్న ఆరెండు చక్రములే జననము మరియు మరణము గాల్గె ఆ సర్పములు రెండు ఒకటి భూతము రెండు భవిష్యత్తు ఈ జనన పరణాదులను భూత భవిష్యత్తులను జయింపవలెనన్నచో మానవుడు గాను అణువుల వలె కావలెను అనగా చోటునందు సమస్త అణువుల రావమున నున్న అంతర్యామిని ద్యానము చేయవలెను ఇంకనూ మిక్కిలి నయము కలిగియుండవలెను తనకింత తెలుసుననీ, తానిట్లు సాధన యుచున్నానని, అహంకారపడువాడు సర్పముల చేతికి, చక్రముల చేతికి క్రి నశించును ఇట్టి వినయము కలుగవలెనన్నచో తోటివారి యందు కారణమైన ప్రేమ నిష్కల్మషమూ నిర్మలమూనై యుండవలెను కనుకనే యిట్టి గరుత్మంతునుపాసించుటకు హృదయమే కేంద్రము హృదయమునందలి అనాహత చక్రమును ద్యానము చేయుట యనగా దీయే

మన పురాణములందే కాక ఇతర దేశ పురాణములందు సహితము ఈ రుడుని ప్రసక్తి కనిపించును ఈజిప్షియన్ పురాణములయందు ఈయన హోరస్ (Horus) అను పేరుతో పిలువబడినాడు అనగా ఆ బాషలో ఆ గాటకు మిక్కిలి ఉన్నతమై వ్యాపించునది లేక ఆకాశము అని అర్థము

ఈయన ఒక గోళాకారముగా దానికి రెండు రెక్కలున్నట్లుగా ద్యానము చేయబడును సూర్యచంద్రులు ఈయన కన్నులుగా చెప్పబడిరి (బౌతిక సృష్టికారణమగుచున్నాడని యర్థము) కొన్నిచోట్ల ఈయన పూర్తిగా గద్ద రూపమున అర్చింపబడగా మరికొన్ని చోట్ల గ్రద్ద శిరస్సు కలిగిన మానవ దేహముగా అర్చింపబడినాడు మనము కూడా గరుత్మాంతుని అట్లే ఆరాదించుచున్నాము కదా ।

మంత్రము 3

వేదాత్మనాయ విద్యుహే హిరణ్య గర్భాయ దీమహి ।

తన్నో బ్రహ్మ ప్రచోదయాత్ ॥

ప్రతిపదార్థము

వేదాత్మనాయ = వేదములు తానుగా నున్నవాడు, వేదములకు ఆత్మయైనట్టివాడు

విద్యుహే = తెలిసికొనుచున్నాము

హిరణ్య గర్భాయ = బంగారపు గుడ్డు అయినట్టి వానిని

దీమహి = దారణ చేయుచున్నాము

సః = మమ్ములను

తత్ = దానియందు

బ్రహ్మ = బ్రహ్మదేవుడు

ప్రచోదయాత్ = ప్రచోదనము చేయునుగాక

తాత్పర్యము

వేదమునకు ఆత్మయైనట్టి వానిని తెలుసుకొనుచున్నాము ఆయనను బంగారపు వర్ణముతో కూడిన గోళముగా దారణ చేయుచున్నాము అట్టి బ్రహ్మ మమ్ములను ప్రచోదనము చేయును గాక

వివరణ

వేదమనగా సృష్టియందు ఇమిడియున్న నేనను ప్రజ్ఞ, సమస్త విజ్ఞానమునకు బీజము ఇది ద్రవ్యము (Matter) నందు విజ్ఞానముగా మేల్కొనును విజ్ఞానమనగా ఇది యిట్లుండును అను తెలివి ఇదియే Properties of Matter గాను, Biological Properties గాను శాస్త్రజ్ఞులచే గుర్తింపబడినది పదారములకు దర్శములు వున్నవని తెలియును కాని, అవి ఎందులకట్లున్నవో ఎవరికిని తెలియదు చిక్కుడు గింజలో చిక్కుడు

చెట్టు అను లక్షణము దాగి యున్నది లేనిచో చిక్కుడు గింజ నాటినపుడు చిక్కుడు చెట్టే ఏలవచ్చును' పొరపాటున మరియొక చెట్టు రావచ్చును గదా! అట్లుగాక చిక్కుడు చెట్టే వచ్చుట వలన ప్రకృతియందు మనకు తెలియకుండ ఒక క్రమమున్నదని తెలియును అట్టి క్రమమునే వేదము అందురు ఇది సృష్టివిజ్ఞానమునకు బీజము, లేదా Formula వంటిది మొత్తము ఏడు లోకముల వివరణ అంతయు ఒక చిన్న విత్తనముగా ఊహించుకొనిన యెడల, ఆ విత్తనమునే బ్రహ్మ లేదా వేదము అందురు వేదములను ఆత్మగా దరించినవాడు బ్రహ్మ

ఈ వేదమే 'నేనను' ప్రజ్ఞగా అణువులన్నింటియందును నిండియున్నది బౌతికద్రవ్యమునకు అణువు ఆదారమైనచో, అణువులకు 'నేను' ఆదారము అనగా ద్రవ్యము(Matter) నుండి శక్తి (Energy) పుట్టుచున్నదని తెలియునుగాని, శక్తి నేనను ప్రజ్ఞ(consciousness) నుంచి పుట్టుచున్నదని నవీన శాస్త్రజ్ఞులకు తెలియదు బంతి వినరబడి వేగముగా వచ్చుచున్నచో దానిని వినరువాడొకడుండ వలెనని తెలియునుగదా! ఇట్లు అణువుల కాదారముగా 'నేనను' ప్రజ్ఞయున్నది ఈ ప్రజ్ఞ సకల ప్రాణులయందు వ్యాపించియున్నది శరీరములో నేనను ప్రజ్ఞగా ఈ వేదమే విస్తరించియున్నది దానిచుట్టును, ఉల్లిపాయపొరలెర్పడినట్లు శరీరములేర్పడియున్నవి అట్లు ఏడు పొరలు ఏడు ఆవరణలుగా ఏర్పడగా చిట్టచివర పొర బౌతికశరీరము కనుక ఈ ఏడు ఆవరణలకును ఆదారముగా నేనను ప్రజ్ఞయున్నది అనగా నేను వలన మిగిలిన ఏడు శరీరములు నిలబడియున్నవి ఈ ఏడు శరీరముల క్రమము నేను' నందు ఇమిడియున్నది దానినే వేదమందురు

అట్లే సూర్యుడు తనచుట్టూ తిరుగు ప్రదానములైన ఏడు గ్రహముల పరిభ్రమణ కక్ష్యలకు తానేకేంద్రమైయున్నాడు ఇట్టి ఏడు గ్రహముల కక్ష్యలే ఏడు పరిదులతో కూడినలోకములుగా, సూర్యుడు కేంద్రముగా ఏర్పడియున్నవి సూర్యుడు ఈ ఏడు గ్రహముల యొక్క విజ్ఞానమును తనయందు కలిగియున్నాడు ఇట్టి క్రమమే సమస్త విశ్వమునకు వర్తించును ఈ విశ్వము మొత్తమునకు ఆదారమై సమస్తమునందు వ్యాపించియున్న నేనను తెలివితే వేదము అట్టి వేదములే బ్రహ్మగా తెలుసుకొనుచున్నాము

హిరణ్యగర్భుడనగా ఈ సృష్టియందు అంతట వ్యాపించియున్న వెలుగు మొత్తము వెలుగుగానున్న గోళము తానే అయినటువంటివాడు

సూర్యుడు మొదలగు గోళములు ఆయన వద్దనుండి వెలుగును స్వీకరించుచున్నవి అన్ని వెలుగులకు మూలము ఈయనే ఇంద్రుడు, వరుణుడు మున్నగు విశ్వేదేవతలు చిన్న జ్వాలలుగా వున్నారు ఇవన్నియు ఆ మహాజ్వాల అంశలుగనే చెప్పవలయును

పరమాత్మ సృష్టి ప్రారంభమున మొట్టమొదట జలములను సృష్టించెను ఆ జలములే రసము రసమనగా ఆనందము లేక తన్మయత్వము జీవుల జీవత్వము కరిగి తన్మయత్వముగా నిలచియున్న స్థితి అట్లే సృష్టియంతయు ఒకే ఆనందముగా నున్న స్థితినుండి, తానున్నానని తనకు తెలియు స్థితిలోనికి ప్రజ్ఞ దిగివచ్చెను ఈ ప్రజ్ఞయే నేనను వెలుగు కనుకనే సృష్టి ప్రారంభమున సమస్తము జలమయముగా నుండగా అందు హిరణ్యగర్భుడను బంగారపు గుడ్డు తేలినదని చెప్పిరి నీటికే నారములని పేరు

అట్టి నారములుగా నున్నట్టివాడు నారాయణుడు ఆయన యందు తాను వేరుగా వ్యక్తమయిన వెలుగే బ్రహ్మ అయననే హిరణ్య గర్భుడని అందరు శ్వాసక్రియ జరుగునపుడు 'సో' అను శబ్దము తనయందు ఉచ్చరింపబడుచుండగా శ్వాసలోనికి తీసుకొనబడుచున్నది అట్లే హం' అను శబ్దము ఉచ్చరింపబడగా శ్వాస వదలబడుచున్నది ఇట్లు శ్వాస వదలుటకు కావలసిన బీజము హం అను శబ్దము శ్వాసయందు పని చేయుచున్న దేవతలు ఈ బీజముల నుచ్చరించుటచే మనయందు శ్వాస జరుగుచున్నది ఈ శబ్దము నోటితో ఉచ్చరింపబడినపు ఁడు కంఠము నందలి స్వరపేటికయందు గల పొరలతో రాపిడి చెంది మొదటగా 'ర' కారమును పుట్టించుచున్నది ఇది 'హీం' అను శబ్దముగా ఉచ్చరింపబడు చున్నది ఈ శబ్దము ప్రకృతికి కారణమైన బీజాక్షరము ఇది ప్రకృతి, సృష్టి యొక్క సంపద, దాని వైభవము కలిసి ఉచ్చరింపబడిన శబ్దము దీని నుండి హ కార ర కారములతో కూడిన హిరణ్యవర్ణం, హరిజీం అను మంత్రములతో శ్రీసూక్తము ప్రారంభమగును పురుషవరముగా నేనను' ప్రజ్ఞగా చెప్పబడినపు ఁడు హిరణ్యగర్భునిగా చెప్పిరి

సృష్టికి మూలస్వరూపుడైన ఈ హిరణ్యగర్భుడు సూర్యునికి కారణమైన వెలుగుగా ఈ సృష్టియందంతటనూ వ్యాపించియున్నాడు ఈ హిరణ్యగర్భుని వెలుగే సూర్యునియందు బొతికమైన వెలుగుగా అనగా సూర్యరశ్మిగా దిగివచ్చుచున్నది విశ్వమునందు అవ్యక్తముగా నున్న వాడే హిరణ్యగర్భుడు సౌరమండలమునందు సూర్యరశ్మితో నిండిన

సూర్యమండలముగా బొత్తికస్థితిలోనికి వ్యక్తమగుచున్నాడు మరియు ఈ సూర్యుని కిరణముల యందున్న ఏడు వర్ణములను ప్రజ్ఞలే భూమి యొక్క అణువులను తాకినపుడు భూమియందలి ద్రవ్యమునందు మార్పులు కలిగించి, ఖనిజములను పుట్టించుచున్నవి ఏడు వర్ణముల ననుసరించి ఏడు ప్రధాన లోహ ఖనిజములేర్పడగా వానివలన మిగిలిన ఖనిజములేర్పడుచున్నవి సూర్యకిరణముల వలన చెట్లకు ఆహారము సిద్ధించుచున్నదని మనకు తెలియును దానివలన వృక్షజాతి జీవించియున్నది Photo Synthesis గూర్చి తెలిసికొనిన మానవుడు కొద్ది కాలములోనే సూర్యకిరణముల వలననే బంగారము, మిగిలిన ఖనిజములు భూమియందు పుట్టుచున్నవని తెలుసుకొనగలడు ఇట్లు ఈ సృష్టికి కావలసిన విజ్ఞానముగా హిరణ్యగర్భుని ద్యానింపవలెనన్నచో కనులు మూసికొని కూర్చొని తనచుట్టును, క్రింద, పైన సమస్తము బంగారు వర్ణముతో నిండియున్నట్లు, తానుకూడ అట్టి బంగారు వర్ణముగా నున్నట్లు ద్యానము చేయవలయును ఇదియే హిరణ్యగర్భుని దారణ చేయుట అట్లు ద్యానము చేసి దారణ చేయుట వలన మనయందు హిరణ్యగర్భునిగను, వేదముగను పున్న బ్రహ్మ అను ప్రజ్ఞ మన బుద్ధులను ప్రేరణచేసి వికసింపజేయును ఆయా దేవతలు మనలో ప్రసన్నత చెందినపుడే మన బుద్ధులు ప్రచోదనము చెందును

మంత్రము 4

నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ దీమహి ।

తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ ।

ప్రతిపదార్థము

నారాయణాయ = నారాయణుని గూర్చి

వాసుదేవాయ = వాసుదేవునిగా

విష్ణుః = విష్ణువుని

తాత్పర్యము

నారాయణుని గురించి తెలుసుకొనుచున్నాము వాసుదేవునిగా దారణ చేయుచున్నాము అట్టి మమ్ములను విష్ణువు ప్రేరణ చేయును గాక

వివరణ

నారాయణుడు, వాసుదేవుడు, విష్ణువు అను ముగ్గురును అంతర్యామి ఉపాసనయందు మూడు సోపానములవంటివారు జీవుడు సాదనలో ఈ మూడింటిని అవరోహణ క్రమమున అదిరోహించవలయును సాదకుడు మొదట విష్ణు ఉపాసనతో ప్రారంభించి, వాసుదేవోపాసన ద్వారా పరిణతి చెంది, నారాయణోపాసనయను తురీయస్థితిని చేరవలయును

విష్ణువు అనగా ఈ సృష్టిగా వ్యాపించియున్న వెలుగు దీనివలన సమస్త జగత్తు నిలబడియున్నది ఆకారములనుండి లక్షణములు, గుణములు మొదలగునవన్నియు విష్ణువువలన ఏర్పడినవే భూమి తనచుట్టు తాను తిరుగుట, సూర్యుడు ప్రకాశించుట, అటులనే మానవుడు శ్వాసించుట, ఆహారము తీసుకొనుట, దానికై వృక్షములు పుష్పించుట, పండ్లు కాయుట మున్నగు ప్రయత్నములన్నియు విష్ణువు యొక్క అంగములే సృష్టిలో వస్తువుల యొక్క రూపములు, రంగులు, గుణములు మున్నగునవన్నియు విష్ణువు యొక్క దర్మములు సృష్టియందలి సౌందర్యము విష్ణువు యొక్క స్వరూపము ఇవి అన్నియు పరమాత్మ యొక్క అస్తిత్వమునకు గుర్తులు సృష్టియందు విష్ణువు అనునొక మహాచైతన్యము కలదు అదియే జీవులలో నేను అన్న అస్తిత్వముగా మేలుకొనుచున్నది సృష్టిలోని లోకస్థులు, లోకేతులు, లోకములు విష్ణువు వలననే నిలబడియున్నవి శరీరము, మనస్సు, ఆత్మ ఎవరివలన నిలబడియున్నవో వానిని విష్ణువుగా పిలుచుచున్నాము విష్ణోపాసన అనగా సృష్టిలోని సకల చరాచర జీవులయందున్న పరమాత్మను ద్యానము చేయుట

పెద్దలు దేవతల పేర్లను సాంకేతికముగా ఉపయోగించిరి అనగా వారి యొక్క కర్తవ్యమును బట్టి, దర్మమును బట్టి వారికి నామమేర్పడినది ఇంజనీరు, డాక్టరు అనునవి పేర్లు ఎటుల కావో అటులనే ఇంద్రుడు, అగ్ని, విష్ణువు మున్నగునవి కూడ వారి దర్మములననుసరించి వారికేర్పడినవే నిజమునకు వీరందరు ప్రజ్ఞలేకాని కేవలము అదృశ్యముగా నున్న వ్యక్తులు కారు అనగా వ్యక్తులకు కారణములుగా, ఆధారములుగా పనిచేయుచున్న ప్రజ్ఞలు నిజమునకు ప్రతి మానవుని యందును ఈ ఇంద్రాది ప్రజ్ఞలు పనిచేయుచున్నవి వీరందరూ గ్రామములోని లేక కాలనీలోని డాక్టరు, ఇంజనీరు వంటివారు ఇట్లు ప్రతిజీవి యొక్క దేహములోను ఇట్టి ప్రజ్ఞలు పనిచేయుచుండగా ఒక్కొక్క వ్యక్తియందలి

ఒక ప్రజ్ఞననుసరించి ఏర్పడిన ఒక్కొక్క దర్మమునకు మొత్తము భూమియందు ఒక మహాప్రజ్ఞ పనిచేయుచుండును ఈ మహాప్రజ్ఞ జిల్లా సూపరింటెండెంట్ ఇంజనీరు, డాక్టరు వంటివారు అటులనే సౌర మండలమునందు ఇట్టి గ్రహముల మహాప్రజ్ఞల కదివతిగా మరియొక ప్రజ్ఞ పనిచేయును వీరు రాష్ట్ర అధికారులు (State officers) వంటివారు అటులనే విశ్వమునందు మొత్తము సృష్టికి అదివతులయిన మహాశక్తులు ఒక్కొక్క దర్మమునకు వేరువేరుగా పనిచేయుచుండురు వీరే మనమనుకొను మహా విష్ణువు, పరమేశ్వరుడు మున్నగువారు సూటిగా Govt వారికి దరఖాస్తు పెట్టుకున్ననూ వాటిపై మన గ్రామము నందలి అధికారులే తగుచర్య తీసుకుని ప్రత్యామ్నాయములేర్పరచినట్లు మనము పరమశివుని, మహావిష్ణులనుద్దేశించి చేయుప్రార్థనలకు మన దేహమునందలి ఉపదేవతలే అనుగ్రహించి సర్దుబాటు చేయుదురు

విష్ణువు సృష్టియందలి వ్యక్తరూపముగానున్న పరమాత్మ ఈయనను మనము అందము, క్రమము, పరిశుభ్రత, స్వచ్ఛత అనువాని పేర ఆరాదించుచున్నాము ఇంకనూ పూజ చేయుట, స్తోత్రము, భజనలు చేయుట, చక్కని చిత్రములను చిత్రించుట శిల్పములు, గానము మున్నగువన్నియు విష్ణోష్టిపాసన మార్గములు దేవాలయ సందర్శనము, పుణ్యక్షేత్ర దర్శనము, సద్గ్రంథపఠనము మున్నగువన్నియు విష్ణువు మొక్క అర్చనా సంప్రదాయములే నిరంతరము ఇట్టివాని యందు మనస్సు లగ్నము చేసి తనకనుకూలమైన దానిని ప్రదానముగా స్వీకరించి, అట్టిమార్గమున జీవితమును నిరవశేషముగా గడుపువానికి జీవితమే విష్ణుమయమగును అనగా వాని స్థానమున విష్ణువే యుండును వానికి చూచునదంతయు విష్ణువు యొక్క స్వరూపమగును ఇట్టి స్థితినే భగవత్ రామానుజులవారు 'సాలోక్యము అనిరి

కాని, ఎంత విష్ణోష్టిపాసన చేయుచున్నను పరిస్థితులు ప్రతికూల మయిన చోట మరియు అహంకారము మేలుకొనిన చోట, మానవునికి రాగద్వేషములు మేలుకొనును తన్ను అవమానించు చోట్లను, తనవారు తననెదిరించిన చోట్ల తను నమ్మిన సిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించిన చోట తనవారు, తనతోటివారు తనని లెక్కచేయని చోట్ల మోగసాదకునికి మనస్సు దెబ్బతినును ఇట్లు ఇతరుల చేష్టలయందు, ప్రవర్తనయందు, మాటల యందు తన ప్రభావమును చూపు అంతర్యామిని వానుదేవుడందురు

వాసనాద్వాసుదేవస్య వాసితంతే జగత్రయం
సర్వజూత నివాసోసి వాసుదేవ నమోస్తుతే ।

నకల జూతములయందును, జీవులయందును వసించువాడు వాసుదేవుడు ఇతరుల మాటలకు తనకు కోపము వచ్చినచో తమయందున్న కోపమును వాసుదేవుడు బేదించి చూపుచున్నాడన్న మాట సత్యము తనను విమర్శించువారియందును, నిందించు వారియందును, అవమానించు వారియందును వాసుదేవుని చూచి వాని శిక్షణగా అచ్చటి సంఘటనలను గ్రహించవలయును ఇచ్చట వాసుదేవుని శిక్షణ రెండు విధములు ఒకటి అట్టి పరిస్థితులయందు తన ఓర్పు, సహనము పరీక్షింపబడుట మరియు తనకు వారియందు ప్రేమాభిమానములు తగ్గకుండుట రెండు, అట్టి వ్యక్తులయందు తాను ప్రవర్తించవలసిన విధానము తెలియుట కనుక కేవలము ఓర్పు, సహనము నేర్పుటయేగాక కార్యదక్షత, యుక్తత, నేర్పరితనము, ఏమరుపాటు చెందకుండుట, నమయోచిత పరిజ్ఞానము, మున్నగునవి మానవునిలో వికసించవలయును ఈ లక్షణములన్నింటికి కలిపి పెద్దలు ఒకపేరు ఇచ్చిరి అదియే బుద్ధి అనబడుచున్నది ఇట్టి బుద్ధి మేలుకొని పనిచేయుటవలన వాసుదేవుని సాన్నిధ్యమును పొందగలము తనతోటి వారియందు అకారణమయిన ప్రేమ, క్రిందివారియందు దాక్షిణ్యము, పైవారియందు ఋజుత్వము, విశ్వాసము, విదేయత, వీరందరియందును నిర్మలమైన ప్రేమ అను లక్షణములు వాసుదేవుని అనుగ్రహమునకు గుర్తులు అనగా ఇష్టాఇష్టముల కతీతమైన ప్రేమ కలిగి తనకిష్టమైన వారియందు ఎట్లు ప్రవర్తించునో, ఇష్టము లేనివారియందు సహితము అట్లే ప్రవర్తించుచు అట్టివారిలో వాసుదేవుని చూచు ప్రయత్నము చేయువారు వాసుదేవోపాసకులు అగుచున్నారు ఇట్టి సాధనకే మహనీయుల సాంగత్యమావశ్యకము వారినే గురువులందురు తాను పొందవలసిన శిక్షణ ననుసరించి గురువులు మారుచున్ననూ చిట్టచివరి అనుగ్రహము మాత్రము ఒకే గురువు చేతిలో వుండును అనగా ఇన్ని జన్మములయందును తనకెవరు గురువులుగానున్నను తాను మాత్రము ఆ అనలు గురువు పర్యవేక్షణలో తమకు తెలియకుండగనే వుండును ఈ ముందరి గురువులందరు వాని నియామకులే అగుదురు ఇట్టి పరస్పరత్వము పరమ గురువుల శ్రేణియందు కలదు దీనినే శ్రీరామానుజుల వారు “సారూప్యము అనిరి

నారాయణోపాసనయందు జీవప్రజ్ఞా అంతర్యామి ప్రజ్ఞయందు లీనమై సర్వాంతర్యామిత్వమునందును వారికి తమదేహమునకు, సృష్టియందలి ఇతర దేహములకును బేదము లేదు వారెప్పుడు ఏదేహముల నందయిన నుండగలరు ఈ మొత్తములోను వెలుగుచున్న నేను అను వెలుగే వారికి దేహమగును వారి ప్రయత్నము అప్రయత్నమే కాని, ప్రయత్న పూర్వకము కాదు ఎప్పుడు ఎచ్చట తాము స్మరింపబడినను వారచ్చట నారాయణుని మూర్తులుగ నుండగలరు

నారాయణుడనగా ఈ సమస్త సృష్టి యందు నిండియున్న ఆనందమను స్థితి జీవులను ఆనందమయమయిన స్థితిలో ఉంచుటయే నారాయణుని పరమావధి అనగా మనలో ఉన్న నారాయణుడు సమస్తమయిన సృష్టిలోను ఆనందము అను పరమావధిగా ఉన్నాడు కారణము ననుసరించి పనిచేయుట ప్రతి జీవి యొక్క లక్షణము జీవులు కామమయ శరీరము కలవారు కనుక కారణముననుసరించి పనిచేయుట వారి లక్షణము దీనినే కార్యకారణ సంబంధము అందురు కారణము లేకయే ఒక కార్యమునందు ఆనందము కలిగినచో అది బ్రహ్మానందము అనబడును

అదియే నిజమైన ఆనందము ఆ స్థితిలో ఎప్పుడూ ఉండగలుగ వలెను మనము ఒక కార్యమును చేయుచున్నాము అనుకున్నప్పుడు మనము చేయు ఉపాసనే మనలను బంధించును ఉపాసన చేయుట తప్పుకాదు అయితే చేయుచున్నాము అన్న బావన మన మనస్సునందుండరాదు కారణము లేకయే పసిపిల్లలు ఆడుకుని ఆనందమును పొందుట, చక్కని గానమును వినినంతనే అప్రయత్నముగా దానియందు లీనమగుట, జరుగును అలా జీవితములో మనము చేయు సాధన ఒక ఆటగా, పాటగా నిరంతరము సాగవలెను అనగా తాను అనే అస్తిత్వం తనకు లేకుండుటయే నారాయణోపాసన విష్ణోపాసన, వాసుదేవోపాసన అలవడిన వారికి అప్రయత్నయంగా నారాయణోపాసన అలవడుతుంది జీవి బాల్యము నుంచి యవ్వనములోనికి యవ్వనము నుండి వృద్ధాప్యములోనికి ఎదిగినట్లు ఇవి సాధనలో వాటంతట అవే వచ్చే పరిణామ దశలు నేను పలానా అనే (conditioned state) స్థితిలోనుండి, నేను అంతర్యామిలో ఒక బాగము అనే స్థితిలోనికి ఎదిగి, తరువాత తానే

అంతర్యామియై తనయందు శరీరమున్నదనే స్థితిలోనికి వెళ్ళిపోవును ఇది స్థితియే నారాయణోపాసన

దీనినే 'శ్రీరామానుజులు సాయుజ్యము అనిరి మనచుట్టు ఉన్న అన్ని వస్తువులయందు పరమాత్మ ఉన్నాడని జ్ఞాపకము పెట్టుకోవడం విష్ణోష్టపాసన మనచుట్టు ఉన్నవారి ద్వారా మనతో పరమాత్మనిత్యమవ్యవహరిస్తున్నాడనేది గుర్తించ గలగడం వాసుదేవోపాసన నేను అన 'పరమాత్మ రెండు స్థితులు నశించి అది ఆనందమును ఒకటే స్థితి అగు గుర్తించగలుగటము నారాయణోపాసన నారాయణోపాసన చేయువారి తమ అస్తిత్వం ఉండదు అందుకే జన్మ సంసారబందనాత్ అన్నారు

సాదకుడు, సాదన, ప్రపంచము, జీవుడు, దేవుడు, మున్నగునవి అన్నియు కలిగి ఒకే ఆనందముగా తెలియజేయబడుస్థితి నారాయణోపాసన యందు లభించును ఇదియే (ఈ ఆనందమే) రసమనబడును ఇట్టి రసమువలన కలుగు ఆనందము రసానందమనబడును ఈ ఆనందము కారణము అక్కరలేకయే కలిగినచో అది బ్రహ్మానందము అనబడును మొదట విష్ణు ఉపాసనతో ప్రారంభించిన యోగసాదన వాసుదేవోపాసన వలన క్షాళనమై, స్వచ్ఛమై అంతర్యామి ప్రజ్ఞను ప్రసరించుటకు ఉన్ముఖము అగును అప్పుడు యోగసాదన యోగికి సహజస్థితి యగును దానినే యోగమనియు సామ్యమనియు అందురు అట్టివానికి నారాయణోపాసన సహజస్థితియగును అటువంటి విష్ణువు మమ్ము ప్రచోదనము చేయును గాక అని ప్రార్థించుచున్నాము

మంత్రము 5

వజ్రనఖాయ విద్యుహే తీక్ష్ణ దగ్ధష్టాయ దీమహి ।

అనువాకము 7

మంత్రము 1

తన్నో నారసిగంహ ప్రచోదయాత్ ।

ప్రతిపదార్థము

వజ్రనఖాయ = వజ్రమనబడు గోళ్ళు కలిగినవానిని

తీక్ష్ణ దగ్ధష్టాయ = వాడియైన కోరలు గలవానిని

తాత్పర్యము

పదునైన గోళ్ళు కలిగిన వానిని తెలుసుకొనుచున్నాము వాడియైన కోరలు కలవానిని దారణ చేయుచున్నాము అట్టి నరసింహమూర్తి మమ్ములను ప్రచోదనము చేయును గాక ।

వివరణ

నరసింహుడు అనగా నరులలోని సింహము (Lion in man) సింహము దైర్యసాహసములకు, రక్షణకు గుర్తు దీనినేరాశి చక్రమందు సింహరాశిగా గుర్తించిరి మానవదేహమున చాతీకి మద్య క్రింద బాగమున ఉదరము, చాతీ కలియు ప్రదేశము ఈ రాశి సంకేతము (Lower edge of the sternum) ఇదియే గుహముఖమని చెప్పబడినది ఆ రాశి మనలో కొన్ని లక్షణములను మేల్కొలుపును

సింహరాశి హృదయ క్షేత్రమందు పనిచేయును కనుక, హృదయమునందు ప్రేమ వ్యక్తమగుచున్నది జీవుని యందు ప్రేమగా మేల్కొనునదే ప్రకృతి లేదా జగన్మాత ఆమె హృదయ క్షేత్రమందున్నది కనుక ఆమె సింహరాశిని అదిష్టించియున్నది అనగా జీవులను రక్షించుట, శత్రువులను శిక్షించుట అను లక్షణము చేత ఆమె సింహమును అదిష్టించి యున్నది రాకులు, తూర్పున ఉదయించి పడమరన అస్తమించును తూర్పున సింహరాశి తర్వాత కన్యారాశి ఉదయించును ఆ సింహరాశి తూర్పు నుండి పడమరకు ప్రయాణించినపుడు పడమటి వైపు చూచిన యెడల సింహరాశి క్రిందికి ఉండి దానిపైన కన్యారాశి యుండును

అప్పుడు కన్యారూపి యైన జగన్మాత సింహవాహన అని వర్ణింపబడినది కన్యారాశి నిర్మలమైన ప్రేమకు గుర్తు కనుకనే జగన్మాతను కన్యకావరమేశ్వరి, బాల, కౌమారి రూపములందు అర్చింతురు ఎవరియందైతే నిర్మలమైన, పవిత్రమైన ప్రేమ వర్తించునో వానియందు సింహరాశి లక్షణములు మేల్కొనును

ప్రేమ అను లక్షణమును పురుషవరంగా చెప్పినపుడు నారసింహుడు అంటారు నారసింహుడనగా మనయందు అనగా నరునియందు మేల్కొనినట్టి సింహరాశి లక్షణములు ఆయనకు తీక్షణమైనదంష్ట్రములు లేదా కోరలుండును ప్రకృతిలో ఉన్న శక్తులు మొదలగునవి తీక్షణమయిన శక్తులుగా మేల్కొని పనిచేయును తీక్షణదంష్ట్రలు జీవుల దుష్కర్మములను, పాపములను శిక్షించుటకు బగవంతునికి గల ఆయుధములు అవియే వ్యాదులు, చిక్కులు, ఆవదలు మున్నగునవి ఇవియే నరసింహుని కోరలు వ్యాది చేతను, కష్టము చేతను బాద పడినవాడు కొంతకాలము తరువాత అటువంటి కష్టము, బాద కలిగిన ఇతరులను చూచి, తనకు కలిగిన బాద గుర్తుకువచ్చి, వారియందు సానుభూతి చూపి, వారిని సేవింపగలుగును అనగా అట్లు వాని హృదయమునందు సింహరాశి లక్షణములైన ప్రేమ, దయ, సానుభూతి మేల్కొనును మొదట జీవులలోని దుష్టత్వమును తన కోరలచే చీల్చి, పిదప వానియందు తన సౌమ్యరూపమును నిల్పుచున్నాడు ఇదియే నరసింహుని అవతారరహస్యము, ఇంకను, వజ్రమును కూడిన నఖములు లేదా గోళ్ళు అనగా మెరుపుతీగలు మొదలగునవి అని అర్థము జీవులలోని దుష్టత్వము పెరిగినపుడు తుపాను, మెరుపులు, పిడుగులు మొదలగునవి ఉపయోగించి దుష్టులను సంహరించును ఈ సింహరాశి కెదురుగా కుంభరాశియున్నది కనుక ఈ రెండు రాశుల లక్షణములు పరస్పర పరిపోషకములు

కుంభరాశి మేదాశక్తి, అఖండ విజ్ఞానము మున్నగువానిని సూచించును కుంభరాశి లక్షణములు సింహరాశి యందు ప్రతిబింబించుట వలన నరసింహము అను ప్రవృత్తి జీవులలో మేల్కొనును అనగా హృదయమునందు ప్రేమ కలిగి, అట్టి ప్రేమతో వారిని రక్షించు సౌమర్యము కలిగినపుడు అట్టి వానియందు పరిదులు లేని విజ్ఞానము పుట్టును అనగా తనకు, ఇతరులకు బేదమునశించి, అంతయూ ఒకే వెలుగుగా దర్శింపగలుగును ఇదియే కుంభరాశి లక్షణము జీవికి జీవికి

నడుమ గల అంతరములు తొలగింపబడుట కుంభరాశి ప్రబావము వలన కలుగును ఇది బౌతికముగా కాక ప్రేమచేతనే సాద్యమగును కనుకనే కుంభరాశికి సింహరాశి పరిపోషకమగును ఇట్టి జ్ఞానము మానవునకు అలవడువలెనన్నచో తీక్షణమయిన వివేకము, పరిస్థితులందు నిర్మోహమాటముగా, సూటిగా వ్యవహరించు బుద్ధి, ఋజుత్వము కావలెను వీటివలన మాత్రమే నరసింహము అను దివ్య ప్రవృత్తి మానవులయందు పుట్టును అటువంటి నారసింహుడు మన బుద్ధులను ప్రచోదనము చేయును గాక ।

మంత్రము 2

బాస్కరాయ విద్యహే మహద్యుతికరాయ దీమహి
తన్నో ఆదిత్యః ప్రచోదయాత్

ప్రతిపదార్థము

బాస్కరాయ = వెలుగులకు కారణమయినవాడు

విద్యహే = ద్యానము చేయుచున్నాము, తెలుసుకొనుచున్నాము

మహద్యుతి కరాయ = మహత్తు అను వెలుగును పుట్టించువాడు

ఆదిత్యః = ఆదిత్యుడు, అదితి కుమారుడు

తాత్పర్యము

వెలుగునిచ్చు వానిని తెలుసుకొనుచున్నాము అతనినే మహత్తు అను వెలుగునకు కారణమైన వానిగా దారణముచేయుచున్నాము అతడు ఆదిత్యుడై మమ్మలను ప్రచోదనము చేయును గాక

వివరణ

మనలో ఉన్న బుద్ధిని వెలిగించువాడు నారాయణుడు చోటులో ఉన్న మహత్తు ఎవరివలన మేల్కొని పనిచేయుచున్నదో ఆయనను మేము ధ్యానము చేయుదుము గాక । ఒక ఎత్తైన ప్రదేశమున నిలుచుని పైకి చూచినచో మన చుట్టునున్న ఆకాశము దోర్లించిన మూకుడు వలె కనిపించును అట్లు చూచు వానిని పశ్యకుడు' అందురు పైన కనిపించు ఆకాశమునే కశ్యపుడు అందురు ఇందు మొదటి పదముకేంద్రమునకును, రెండవపదము పరిధికిని సంకేతములు కశ్యపుడు అనునది సృష్టిలో మొదటి వ్యక్తిస్థితి ఆయనకు దితి, అదితి అను బార్యలు అదితి అనగా

తూర్పు దితి అనగా పడమర దితికి కలిగిన సంతానము దైత్యులు అదితికి కలిగిన సంతానము ఆదిత్యులు సూర్యుడు ఉదయించు లేక పుట్టు చోటును అదితి అందురు కనుకనే సూర్యుడు ఆదిత్యుడు లేక అదితి కుమారుడు ఇది దేవతలు పుట్టినచోటు

పడమర వైపు రాక్షసులు జన్మించినచోటు రాత్రి లేక చీకటిలో కనపడక అంతర్గతముగా ఉన్న శక్తులు, భూమిలో ఉన్న శక్తులు, శరీరంలోని అణుమయ జగత్తులో ఉండే శక్తులు వీరందరినీ రాక్షసులుగా చెప్పిరి మనము రాక్షసులు అనగా దుష్టులు అని బావించెదము కానీ వేద సంప్రదాయము రాక్షసులను దుష్టులుగా వర్ణించలేదు శరీరమునందు ఎక్కువ శ్రమను ఓర్చుకొను దాతువులను నిర్మించిన శక్తులను (Most strenuous and labourious work) రాక్షసులు అందురు ఉదాహరణకు శరీరములోని ఎముకలు, కండరములు, జీవకణములు నిర్మాణము చేయుశక్తులు భూమి తన కక్ష్యలో నిలచియుండుటకు కారణమైన వారు, భూమి లోపలి పొరలలో పనిచేయు శక్తులు, సుప్త చైతన్యమునందు పనిచేయు శక్తులు (subconscious), శరీరములో అణు, కణ నిర్మాణము మొదలగు వాటియందు పనిచేయు శక్తులు, శరీరమును నిలబెట్టి ఉంచు శక్తులు రాక్షసులుగా చెప్పబడినారు మనకన్నా పై లోకము (plane) లలో పనిచేయువారిని దేవతలు అందురు వారు చోటులో ఉన్నటువంటి భూమి, సూర్యుడు మొదలయిన వాటి అస్తిత్వమునకు కారణమైనటువంటి వారు కనుక తూర్పున పుట్టిన వారిని ఆదిత్యులు అందురు

సూర్యుని ద్యానించునపుడు సూర్యుని పుట్టుకకు కారణమైనటువంటి మహా వెలుగుయందు మనము ప్రవేశించుదుము దానికి ముందు బౌతికమైన సూర్యుని అర్చన చేయవలయును సూర్యుడు ఒక బౌతిక గోళము మాత్రమే కాదు సౌరమండలము అంతయు తన దేహముకాగా, అందు వ్యాపించి యున్న “నేను” అను ప్రజ్ఞయే సూర్యుడు అట్లు “నేను” అను ప్రజ్ఞవలన ఒక వెలుగుకేంద్రమునుండి పుట్టి బౌతిక సూర్యగోళముగా ప్రకాశించుచున్నది ఆయనయందే కుజుడు, శుక్రుడు, బుధులు మున్నగు గ్రహ ప్రజ్ఞలు పుట్టి పెరుగుచున్నవి వీటి అన్నిటి నమాహార ప్రజ్ఞయే సూర్యుడు అతడు సౌరమండలమునందలి సమస్త భూతములకు వెలుగునిచ్చును సూర్యునియందు పనిచేయుచున్న ఈ వెలుగు అను లక్షణము మహాత్ము వలన పుట్టుచున్నది మహాత్ము అనగా మొత్తము

చోటునందు యిమిడియున్న బుద్ధి అను వెలుగు ఇది మనయందు బుద్ధి అను లక్షణముగా మేలుకొని వనిచేయుచున్నది

ఆదిత్యులు మొత్తము వన్నెండుమంది ఈ వన్నెండుమంది ఒక కుటుంబముగా, ఏర్పడి విశ్వమునందు దర్శించుచున్నారు ఇట్లు విశ్వము నందలి సూర్యులు వన్నెండుమంది చొప్పున గుంపులుగా ఏర్పడి పరిభ్రమించుచున్నారు ఇట్లు ఒక వెలుగు అనేక వెలుగులుగా వ్యాపించునట్టి శీలము గలవాడు ఆదిత్యుడు 'ఆదిత్య వర్ణః తమనస్తు పారే' చీకటి వెనుకనున్నటువంటి సూర్యుని యొక్క వెలుగు సూర్యుడు వెలుగుగా పుట్టకముందు చీకటియందున్నాడు సూర్యుడు చీకటియందు అంతర్గతముగా నుండి వెలుగుగా వ్యక్తమగుచున్నాడు ఆ వ్యక్తము చేయుటకు సహాయపడువానిని 'సుపరుడు' అందురు బౌతికమయిన లోకములలోనికి పైనున్న వెలుగులను తీసుకొని వచ్చుచున్నాడు కనుక ఆయనను సుపరుడు అందురు అందుకే సుపరుడు తన వీపుపై అమృతబాండము మోసుకొని వచ్చెను అని అందురు

మంత్రము 3

వైశ్వానరాయ విద్మహే లాలీలాయ దీమహి |

తన్నో అగ్నిః ప్రచోదయాత్ ||

ప్రతిపదార్థము

వైశ్వానరాయ = వైశ్వానరుని

విద్మహే = తెలుసుకొనుచున్నాము

లాలీలాయ = సర్వమును గ్రహించుశక్తిగల వానిగా

దీమహి = దారణ చేయుచున్నాము

తాత్పర్యము

వైశ్వానరునిగనున్నవానిని తెలుసుకొనుచున్నాము సర్వమును గ్రహించువానిని దారణ చేయుచున్నాము అట్టి అగ్ని మమ్ములను ప్రేరేపించుగాక |

వివరణ

వైశ్వానరుడనగా విశ్వమునందలి నరులరూపమున వ్యాపించి యున్నవాడు ఈయననే వైశ్వానరాగ్ని అని అర్చింతురు ఈయన

సృష్టియందు నరుల దేహములలో ప్రాణశక్తిగా వ్యాపించి యుండి ఆహారము స్వీకరించి, పచనము చేయుశక్తిగ తెలియబడుచున్నాడు మానవ శరీరమునందు పనిచేయుచున్న ప్రాణశక్తి మూడు విధములు అది శిరస్సనందు మేదాగ్నియను రూపమున పనిచేయుచున్నది కడుపులో గార్హపత్యాగ్ని అనుపేర పనిచేయుచున్నది దీనినే వైశ్యానరాగ్ని అని కూడ అందురు శరీరము క్రిందిభాగమున అది దక్షిణాగ్ని అను పేర పనిచేయుచున్నది ఇందు మేదాగ్ని లేక ఆహారాగ్నియే మేదాశక్తి, ఆలోచనలకు, బుద్ధికి కారణముగా శిరస్సులో పనిచేయుచున్నది అగ్ని అను పదమునకు నిప్పు అని అర్థముకాదు వెలుగు అని అర్థము ఈ వెలుగు రెండు విధములు ఒకటి బౌతికము రెండు అవ్యక్తము అసగ కనిపించకపోయినను ఉన్నట్టిది ఉదాహరణకు అయస్కాంత క్షేత్రము కనిపించకపోయినను ఉన్నట్లు మనకు తెలియును ఇట్లే భూమి మున్నగు వానికి గల ఆకర్షణశక్తులు వ్యక్తముగా నున్న వెలుగునే అగ్ని అని పిలుచుము

బౌతికముగ వ్యక్తముగా నున్న వస్తువులకు, శక్తులకు వాని వెనుక నున్న వెలుగే ఆదారముగ పనిచేయుచున్నది అణువునందున్న వెలుగు వలన పదార్థమేర్పడుచున్నది ఈ అగ్నియే జీవులయందలి నేను అను ప్రజ్ఞకు కారణముగ పనిచేయుచున్నది మనలో మెలకువగన గీ పరిసరములయందు ఎరుక కలిగియున్న నేను అను ప్రజ్ఞయే అగ్ని అను పేర పిలువబడుచున్నది ఈ అగ్ని సృష్టికి మొట్టమొదటగా మేలుకున్న దేవత ఆయన తర్వాతనే ఇంద్రాది దేవతలందరు మేలుకొనిరి కనుకనే అన్ని దేవతలకన్న ముందు అగ్ని నారాదింపవలెను మరియు మిగిలిన దేవతల నారాదించుటకు ఈ అగ్నియే మార్గమగుచున్నాడు హోమమునందు ఇతర దేవతలనందరిని ఆవాహనము చేయునప్పుడు హోమ ద్రవ్యములను అగ్నిహోత్రమునందు సమర్పింతుము ఈయన సృష్టియంతటనూ నేను అను ప్రజ్ఞగ అట్టి మెలకువగ వ్యాపించియున్నాడు మేధాగ్ని అనగా మానవునిలో పనిచేయుచున్న మేదస్సు అను తెలివితేట వెలుగు తెలివితేటలు, ఆలోచనలు మున్నగునవి దీనివలన పనిచేయును అట్లే మానవునికి ఆకలి ఉట్టించి ఆహారమును స్వీకరించునట్లు చేసి దానిని పచనము చేయునట్టి అగ్నిని వైశ్యానరాగ్ని అందురు

మన శరీరమందలి anabolism, metabolism, digestion అను ప్రవృత్తులుగా పనిచేయుచున్న శక్తి ఇదియే ఇట్టి వైశ్వానరాన్ని వలన జీవులకు జీవించుట సాధ్యమగుచున్నది సృష్టియందు నరదేహముల రూపమున నున్న పరమాత్మ నరుని రూపమున ప్రాణశక్తియను అశ్వమునదిరోహించి విశ్వమునందు చరించుచుండును మహాబారతము ఆదిపర్వమునందు ఉదంకుడు నాగ లోకమునకేగగా అతనికి అశ్వము నదిరోహించి దర్శనమిచ్చిన మహాపురుషడితడే ఉదంకుడు ఆ అశ్వము చెవిలో నూదగా అశ్వము యొక్క శరీరమునుండి అగ్ని జ్వాలలు రేగి విశ్వమంతయు వ్యాపించు శబ్దమును వినుట వలన ప్రాణశక్తి ఉత్తేజము పొంది జీవి విశ్వములో అంతర్యామిత్వమునందును అట్లు పరమాత్మచే వాక్కుగా ఉచ్చరింపబడి ఈ సృష్టి అంతయు వ్యాపించు ప్రజ్ఞనే విష్ణువందురు కనుకనే అగ్ని విష్ణువు అశ్వనీ దేవతలుగా స్తోత్రము చేయబడిరి వీరిద్దరివలననే సృష్టి నిలబడియున్నది

దక్షిణాన్ని యనగా శరీరమునందు క్రింది బాగమున పనిచేయుచున్న వెలుగు ఇది జీవుల యందు సంతానోత్పత్తి, గర్భదారణము మన్నగు వానిని పరిపాలించును కామము (Desire) గర్భమునందు బీజాంకురము (Fertilisation) పిండమేర్పడుట (Reproduction) అవయవము లేర్పడుట, ప్రసూతి (Maternity) అనునవి ఈ దక్షిణాన్ని వలననే కలుగుచున్నవి

పూర్వము విశ్వానరుడను బ్రాహ్మణుడు సంతానము కొరకు శివుని గూర్చి తపస్సుచేసెను శివుడు ప్రత్యక్షమై అతనికి అల్పాయువుగల కుమారుడు జన్మించునని చెప్పెను విశ్వానరుని బార్య శుచిష్ఠుతి గర్భము దరించి పుత్రుని ప్రసవించెను అతనిపేరు శుచిష్ఠంతుడు విశ్వానరుడనగా విశ్వమునందలి మానవరూపము (The concept of human being) శుచిష్ఠుతి అనగా తపింపచేయుట చేత పరిశుద్ధి అయినట్టిది

ఇవట తపించుట అనగా sublimation అని అర్థము జీవ (ప్రజ్ఞ) స్వచ్ఛమైన స్థితిలో అనగా ఆకారవికారాదులు లేని స్థితిలో నున్నపుడు అది నిర్మలమగు నుండును అట్టి స్థితిలో నున్న ప్రజ్ఞయే అగ్ని (consciousness) కనుకనే శుచిష్ఠుతికి అగ్ని కుమారుడై పుట్టెను ఇచ్చట శివుడనగా సృష్టికతీతముగా నున్న అంతర్యామి (The supreme consciousness on the background consciousness) అగ్ని (లేక శుచిష్ఠంతుడు) తానల్పాయువునని తెలిసి తల్లిదండ్రులు దూషించుట చూచి, తాను శివుని గూర్చి తపస్సు చేసెను అనగా ఔత్తిక స్థితిలోనికి దిగివచ్చిన జీవ ప్రజ్ఞ మరలనిత్య

జీవితమునందు, పరిస్థితులయందు, నన్నివేశములయందు, సుఖాన్వేషణ పేర అంతర్యామిని గూర్చి తపించును అందుచేతనే జీవునకు సుఖములెన్ని కలిగినను సంతృప్తియుండదు అట్టి సంతృప్తి అంతర్యామిని దర్శించుటవలన మాత్రమే కలుగును కనుకనే శివునిగూర్చి తపస్సు చేయుచున్న బాలునికి ఇంద్రుడు కనిపించి వరములు కోరుమని చెప్పెను ఇంద్రుడనగా నింద్రియములయందు చరించుచున్న మనస్సు వంచేంద్రియముల సంతృప్తికై మానవుల యత్నించుచున్నంతకాలము అంతర్లీనముగనున్న పరమాత్మ దర్శనము లభింపదు

ఇంద్రుడు ఆబాలుని వజ్రాయుధముతో కొట్టగా అతడు మూర్ఛపోయెను వజ్రాయుధమనగ జీవుని వెన్నెముకయందు పనిచేయుచున్న కుండలినీశక్తి అంతర్యామిని గురించి తపించు జీవప్రజ్ఞ క్రమముగ బౌతిక సుఖముల యందలి అపేక్షను తొలగించుకొని అంతర్యామియందు దృష్టి నిలుపును అనగా బౌతిక విషయములయందు స్పృహ నశించును

అట్టి వానికి కుండలినీ ఊర్ధ్వగతమై శిరస్సునందలి ఇంద్రగ్రంధి లేక ఇంద్రయోని అనుకేంద్రమును చేరును ఇట్టిస్థితిలోనున్నవారికి బౌతిక ప్రజ్ఞ పూర్తిగ నశించును ఇదియే ఇంద్రుడు వజ్రాయుధముతో కొట్టగా బాలుడు స్పృహకోల్పోవుటగా చెప్పబడినది అప్పుడు శివుడు ప్రత్యక్షమగును అనగా అట్టి స్థితిలో జీవునికి అంతర్యామి దర్శనమగును శివము అను పదమునకు శుభము, ఆనందము అని అర్థము అప్పుడు శివుడు అగ్నిని దీర్ఘాయుష్మంతునిగ చేసెను పన్నెండు సంవత్సరములు మించి బ్రతుకడు అన్న పరిమిత ఆయుర్దాయమునుండి అతనిని దీర్ఘాయువుగా చేయుట శివుని అనుగ్రహము పన్నెండు సంవత్సరములు అనునది పరిమితత్వమునకు సంకేతము పన్నెండు అనగా ఒక సంవత్సర కాలములో సూర్యుడు చుట్టివచ్చు రాసులమొత్తము సూర్యుడు పన్నెండు రాసులలో తిరిగివచ్చుటకు ఒక సంవత్సరము పట్టును అట్టి గమనముతో కూడిన పరిమిత ఆయుర్దాయమే మానవుని జీవిత కాలము పన్నెండు రాశుల యందు చరించు గ్రహగోళాదులు జీవుని పరిమితత్వములోనికి మళ్ళించును వానియందంతర్యామి నుపాసించువానికి అట్టి పరిమితత్వము తొలగి, బౌతిక దేహమునకు సంబంధములేని పరిపూర్ణత్వము సిద్ధించును

శివుడు జీవులననుగ్రహించి ఇచ్చునదియే అట్టి అనుగ్రహమును పొందినవాడు గ్రహముల ప్రభావముచే బందింపబడక, వానిపై ఆదివత్సమును పొందును కనుకనే శివుడు కుచిష్టుంతుని అష్టదిక్పాలకులలో నొకనిగా అగ్నేయ దిక్కున కదిపతిగా చేసెను అగ్ని అనునది అట్టి స్థితికి చేందిన పేరుగాని, వ్యక్తియొక్క నామముగాదు అగ్ని యొక్క వాహనము మేషము అనగా మేషరాశితో ప్రారంభమైన సంవత్సరమునితడు పరిపాలించును చోటునందు అగ్ని, దాని ప్రజ్ఞమేల్కొని, జీవుని యందు దిగి వచ్చిన తరువాత, సంవత్సర చక్రము మేషరాశితో ప్రారంభమయ్యెను అగ్ని బార్య పేరు స్వాహా దేవి అనగా దేవతలకు స్వాగతము పలుకునది అని అర్థము అగ్ని వలన సంవత్సర చక్రము ప్రారంభమైన తరువాత ఇంద్రాది దేవతలు సృష్టిలోనికి దిగి వత్తురు కనుకనే అగ్ని దేవతలలో మొట్టమొదటివానిగా కీర్తింపబడినాడు మానవ జీవితమునందు మంచి చెడుల సంమర్షణ నిరంతరము జరుగుచుండును కొంతకాలము మంచిగుణములు ఆదివత్సము వహించుచుండగా మరికొంతకాలము చెడ్డగుణములు జయించు చుండును ఇట్టి సంమర్షణ ప్రతిమానవుని జీవితమునందును నిరంతరము జరుగుచుండును ఇదియే దేవాసురయుద్ధముగా చెప్పబడినది అందు కొంతకాలము దేవతలు ఓడిపోవుచుండగా మరికొంతకాలము జయించుచుందురు మానవుడు జీవితమున యోగసాధనయందు పరిపూర్ణత సాదించుకొనువరకు ఇట్టి సంమర్షణ కొనసాగుచునే యుండును

దేవాసుర యుద్ధమునందు చివరకు దేవతలు గెలిచి తమ విజయమునకు గర్వపడిరి మంచిపనులు చేయుట నారంభించినవానికి తనకు తెలియకుండగనే తనకట్టి సద్గుణములు కలవని గర్వమంకురించును కనుకనే దేవతలు తమ విజయమును గూర్చి పరబ్రహ్మమునకు నివేదించుటకై అగ్నిని నియోగించిరి బౌతిక లోకమున పనిచేయు ప్రజ్ఞలన్నియు నేనను ప్రజ్ఞపై నాధారపడి పనిచేయుచుండును అదియే అగ్ని వారుమరల పరబ్రహ్మమును చేరవలయునన్నచో ఈ అగ్నియే ఆధారము ప్రజ్ఞలన్నియు నేనను మెలకువ యందు లీనముకాగా, అల్లెకత్వము నొందిన బాహ్యప్రజ్ఞ లేక మెలకువ అంతర్ముఖమగును

ఇదియే అగ్నిపరబ్రహ్మమును సమీపించుట పరబ్రహ్మము నీ వెవరవని యడుగగా అతడు నేను అగ్నిని సమాదానమిచ్చెను అప్పుడు పరబ్రహ్మము నీవేమి చేయుదునని అగ్ని తాను దహింపగలనని చెప్పెను అంతర్యామి అయిన పరమాత్మను సమీపించుచున్నను జీవప్రజ్ఞకు తన వ్యక్తిత్వముపై పట్టుపోదు కాని అంతర్యామియందు లీనమయినతరువాత వ్యక్తిత్వము తనకు తెలియకుండగనే నశించును నీటిలో మంచుగడ్డ వేసినపుడు మంచుగడ్డ కరిగి నీరగులోపల దాని ప్రత్యేకత ఉండును కదా ! అంతర్యామి యందు లీనమైనను కొంతకాలమిట్టి స్పృహమాత్రము జీవప్రజ్ఞయందు నిలచియుండును.

The tendencies of behaviour of the soul consciousness will continue as glimpses memories of the past associations of the previous life though dissolved in supracosmic consciousness కాని అట్టి స్థితియందు జీవత్వము పూర్తిగా తొలగిపోవును కనుక బౌతికమగు లక్షణములేవియు పనిచేయవు కనుకనే పరబ్రహ్మము ఒక గడ్డిపోచను చూపించి దీనిని దహింపుమని చెప్పగా అగ్ని దహింపలేక పోయెను అప్పుడు సమస్తమునకు కారణము అంతర్యామియేయని తెలిసికొని అగ్ని నవస్కరించెను

లాలీలాయ అనగా సర్వమును తనయందు గ్రహించు ప్రజ్ఞ గలవాడని అర్థము అగ్ని తన జ్ఞానములచే సర్వమును దహించి తనలోపలికి ఇముడ్చుకొనగలుగును అంతియేకాక శరీరమునందు ప్రాణశక్తిగా పనిచేయుచున్న అగ్ని పంచేంద్రియ ప్రజ్ఞల ద్వారా పనిచేయుచున్నాడు అనగా వినుట, చూచుట, ఆహారము స్వీకరించుట మున్నగు ప్రక్రియల ద్వారా బౌతిక ప్రపంచ విషయములను తనలోపలికి స్వీకరించుచున్నాడు ఈ అగ్నియే శ్వాసకోసమునందు శ్వాసించుట అనుప్రజ్ఞగా పనిచేయుచు శ్వాసకు అదివతియై శరీరమును నడుపుచున్నాడు కనుక మనయందు పనిచేయుచున్న అగ్నిని ద్యానము చేయవలయునన్నచో శ్వాసను ద్యానము చేయవలయును

మంత్రము 4

కాత్యాయనాయ విద్యుహే కన్యకుమారి దీమహి ।
తన్నోదుర్గః ప్రచోదయాత్ ॥

ప్రతిపదార్థము

కాత్యాయనాయ = కాత్యాయనుని పుత్రిక

కన్యకుమారి = కన్యాకుమారి అను దేవత

తాత్పర్యము

కాత్యాయనీ దేవిని మేము తెలుసుకొనుచున్నాము కన్యగా ఆమెను దారణ చేయుచున్నాము ఆమె దుర్గయై మమ్ము ప్రేరేపించునుగాక ।

వివరణ

కన్య అనునది untainted love అని మాస్టరు E K translate చేశారు కన్య నా మచ్చలేనిది ప్రేమయనునది దాంపత్య లోకములలోనికి వచ్చునరికి condition అగుచున్నది తన బార్యను, తన పిల్లలను మాత్రమే ప్రేమించుట జరుగుచున్నది కాని అంతకుముందున్న ప్రేమ స్వచ్ఛమైన ప్రేమ నావారు అనికాకుండ సహజస్థితిలోనున్న స్వచ్ఛమైన ప్రేమను కన్య అందురు అట్టి అవతారములోనున్న అమ్మ వారిని కన్యకుమారి, కొమారి అనికూడపిలిచెదరు ప్రేమకు కారణమక్కరలేనిస్థితి మాత్రప్రేమ కూడ condition అగుచున్నది ఎందుకనగా తల్లి తన బిడ్డలను మాత్రమే ప్రేమించగలుగును

అంతకన్న పవిత్రమైనది జగన్మాత ప్రేమ ఆమె సృష్టికే తల్లి ఆమె తన బిడ్డలు అని మాత్రమే కాక ప్రేమను సహజస్థితిగా కలిగియున్నది ఆమె మొట్టమొదట మహావిప్లువుయందు ప్రేమగా మేల్కొనినది కనుకనే ఆమెను లక్ష్మియందురు The first love నారాయణుని హృదయస్థానమున యుండును భగవంతునియందు ప్రేమయను గుణము వేరుగా మేల్కొంచినపుడు ఆ గుణమును లక్ష్మి యందురు ఆమెకు జగన్మాత మహామాయ అని పలుపేర్లుకలవు దేవీ బాగవతమున రాదాకృష్ణులుగా చెప్పబడిరి కనుక ఆమెను స్వచ్ఛమైన ప్రేమ కలిగిన కన్యకుమారిగా ద్యానము చేసిరి ప్రేమ ఎప్పుడూ స్వచ్ఛమైనది కాని మనము ఒక కారణము ఆదారముగా ప్రేమించుచున్నాము అని పొరపాటు పడుచున్నాము కనుకనే అది కొందరియందే మనకు అభ్యాసమగు చున్నది అందరియందగుటలేదు అందరియందభ్యాసమయినప్పుడు కొందరి యందున్న మాయ తొలగిపోవును Actually love is unconditional

ఒక గదిలోనికి కిటికీ ద్వారా సూర్యుని వెలుగు వడినపుడు పడినంత మేరకే వెలుగుయుండును మిగతా మేరకు వెలుగు కావలెననగా గదిగోడలు పగలగొట్టనక్కరలేదు మనమే బయటకు వచ్చి నిలబడవలయును

అలాగే నేను శరీరమను condition నుండి బయటకు వచ్చినయెడల మొత్తము ప్రేమ అను వెలుగులో మనము ఉండుము మనలో ప్రేమ అను సహజస్థితిని మనము గ్రహించవలయును దాని కబ్యాసము కావలయును కనుక మనయందు జగన్మాత, ప్రేమయను పేరుతో మేల్కొనును కాత్యాయనీవ్రతము కృష్ణుడు గోపికలకు వదేశించెను మార్గశిరములో గోదాదేవి కూడ చేసెను ఆమెకు ఆ వ్రతము చేయునపుడు ఆకలి కూడ తెలిసెడిదికాదు కృష్ణునిపైననే ఆమె ద్యానముండెడిది కనులు మూసినా తెరచినా నారాయణుడే మెదిలెడివాడు ఆయన సేవపైననే ఆమె ద్యానము ఆవిదముగా ఏప్రయత్నములేకయే మా ఊహలు నీపై లగ్నమగునట్లు చేయవలసినది దుర్గ అనగా దుర్గము అనగా చొచ్చుటకు వీలుకానిది చోటులో రక్షణశక్తి యొకటి కలదు మనకు కష్టములు కలిగినపుడు తొలగించెడి శక్తిగా జౌతికముగా తెలియబడుచున్నది జబ్బులు వచ్చినపుడు తొలగించుటగా, వ్యాదులనే కారణముతో మనయందున్నదుష్కర్మల యొక్క సంస్కారములు మనలను హింసించుచున్నపుడు వానినుండి మనలను ఆశక్తియే రక్షించును వ్యాధి కారణములను ఆమె తల్లియై నిర్మూలించును అటువంటి ప్రేమమయమయిన శక్తిని మనము ద్యానింతుము గాక ।

మంత్రము 5

సహస్ర పరమాదేవీ శతమూలా శతాఙ్కురా ।

సర్వగం హరతుమే పాపం దూర్వా దుస్స్వప్న నాశనీ ॥

ప్రతిపదార్థము

సహస్రపరమా = సహస్రమునకన్న అతీతమై వెలుగునది

దేవీ = ఓ దేవీ

శతమూలా = నూరు మూలములు కలిగినట్టిది

శతాఙ్కురా = నూరు అంకురములు కలిగినట్టిది

దుస్స్వప్న నాశనీ = చెడ్డ కలలను నశింపచేయునట్టిది

దూర్వా = గరిక

మే = నాయొక్క

సర్వగ్ం పాపం = సమస్తమైన పాపములను

హరతు = హరించును గాక

తాత్పర్యము

సహస్రమున కతీతమైన నూరు మూలములు లేక వ్రేళ్ళు మరియు నూరు అంకురములుగా వెలుగుచు, దుష్టస్వప్నములను నశింపజేయునట్టి గరిక యను దేవి నా పాపమంతటిని హరించును గాక

వివరణ

‘సహస్రపరమా అనగా వేలకిరణములు కలిగి అవ్యక్తముగానున్న వెలుగు యని అర్థము మరియు ఈ వెలుగే మానవుని శిరస్సునందలి సహస్రారమునకు కారణమైన వెలుగు ఈమెయే మూల ప్రకృతినీయు, అదితి అనియు, పరాదేవి అనియు పురాణములయందు కీర్తింపబడినది అట్టి అవ్యక్తస్థితి నుండి ఈమె జీవులలో సహస్రారముగ మేల్కొనును మరియు జీవుని యందలి ప్రాణశక్తిగా వెన్నెముకయందు పనిచేయును అట్లు పనిచేయుచున్న ప్రాణశక్తివలన మానవునకు నూరు సంవత్సరముల ఆయుర్దాయమేర్పడుచున్నది కనుక ఈమె శతమూల అని చెప్పబడినది అట్టి మానవునికి సంతతిగా వృద్ధిపొందుచూ మరల వారికి సంతతిగా వంశవృద్ధి యగుటను శతాంకురా అని నూచింపబడినది అట్లే అసంఖ్యాకులైన జీవులలో ఈమె ప్రాణశక్తిగా పనిచేయుచున్నది కనుక శతాంకుర అని పిలువబడినది ఇట్టి వెలుగును తన శరీరమునందును, తన చుట్టును గమనించి దర్శించువానికి తనజీవితము, అందలి కష్టనష్టములు, చెడకలలు నశించి జీవితమంతయు నొక వెలుగుగా దర్శనమగును అట్టివానికి పాపముచేయుట యనునది తొలగిపోవును ఇట్టి ఈ వెలుగే సూర్యుని యొక్క కిరణముగా దర్శించుటను గూర్చి “దూర్వా” అని చెప్పబడినది

ఆయుర్వేదమున గరికకు ఒక విశిష్టమైన ఔషధప్రక్రియ యున్నది పైత్యమును కఫమును హరించునట్టి ఔషధము రక్తస్రావములు మున్నగువానితో పాటు, నరముల బలహీనత, హిస్టిరియా వ్యాధి కలవారికిని, నిద్రలో కలవరించు లక్షణము కలవారికిని గరికనుండి తయారుచేసిన ఔషధమును ఉపయోగింతురు మరియు ఈ ఔషధము

హోమియో విదానమున సంతతిలేని స్త్రీలకు సంతతి కలిగించు లక్షణము కలదని వర్ణింపబడినది ఈ ఔషదమునుపయోగించుచు, ఈ మంత్రము ద్వానముచేయువారికి సంతానము కలుగును

సూచన - ఈ పై చెప్పబడిన మంత్రము మరియు తదుపరి మంత్రములు స్నానము చేయునపుడు చదువుకొనవలసినట్టివి నదిలో స్నానముచేయునపుడు శిరస్సుపై దర్భలనుంచుకొని తూర్పుముఖముగా తిరిగి సూర్యుని ధ్యానించుచు ఈ మంత్రము చదువుచు శిరస్సుపై నీళ్ళు పోసుకొనవలెను అట్లుకొన్ని దినములు చేసినవారికి మనస్సు ప్రశాంతమగును

మంత్రము 6

కాణ్డాత్కాణ్డాత్ప్రరోహంతి పరుషః పరుషః పరి ।

అనువాకము 8

మంత్రము 1

ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ ॥

అర్థము

దూర్వే = ఓ దూర్వమా లేక దర్భా

కాణ్డాత్కాణ్డాత్ = ప్రతి కాండమునుండి

పరుషః పరుషః = ప్రతి కణుపునుండి

పరి = తిరిగి

ప్రరోహంతి = మొలకెత్తుచున్నదానవు

ఏవా = ఇట్లు

నః = మమ్ములను

శతేన సహస్రేణచ = వేల, వందల కొలది

ప్రతను = సూక్ష్మమైన, మిక్కిలి సన్నగానున్నట్టి, (వృద్ధిపొందునట్టి)

తాత్పర్యము

ఓ దూర్వమా ! అక్కరలేని దానిని నశింపజేయునట్టిదానవు కాండము కాండము మద్యగల కణుపులనుండి మరల మొలకెత్తు స్వభావము కలిగినట్టి దానవును అయిన నీవు ఇట్లే మమ్ములను కూడ సహస్రశతములుగా సూక్ష్మస్థితికి తరింపజేయుము

వివరణ

దూర్వమనగా హింసించునది అనికూడ ఒక అర్థముకలదు గరికలో నొకజాతియైన ఈ గరికనేలపై వ్యాపించును ప్రతికణుపు వద్దమరల వ్రేళ్ళు మొలిచి అచ్చటినుండి మరల కొన్ని కాండములు బయలుదేరుచుండును ఇట్లు వృద్ధి పొందు లక్షణము గరికకు ఉన్నది తామర తంపర వలె (Geometrical Progression) వృద్ధి పొందుట ప్రకృతి లక్షణము ప్రకృతియందు జీవులిట్లే వృద్ధి యగుచున్నారు తండ్రినుండి సంతతిగా మరలవారిలో ఒక్కొక్కరికి సంతతి అనుప్రవృత్తిగా ప్రకృతి జీవులయందు

పనిచేయుచున్నది ఇది ఒక మానవజాతియందేగాక వృక్ష పశుజాతులయందుకూడ ఇట్లే జరుగుచున్నది మరియు గరిక జాతికి చెందిన చెరుకు కాండములను కణుపులవద్ద నరికి బూమిలో పాతినచో మొలకెత్తు లక్షణము కలదు

మానవుని వెన్నెముక యందు కుండలిని యనుశక్తి ఇట్టి పర్వములను కలిగి యున్నది పర్వములను కలిగియున్నది కనుక ఆమె పార్వతి ఇట్లు ఒక్కొక్క పర్వమునందులేక కణుపునందు ఒక్కొక్క కేంద్రముకలదు ఈ కణుపులందు ప్రజ్ఞ మేల్కొనుటయే మొలకెత్తుట మరియు ఒక్కొక్క కణుపునందు మెలకువకలిగినట్టి జీవులు ఒకస్థితిలో నుందురు అనగా ఒక జాతిగా చెప్పబడుదురు ఇట్లు ఏడు పెద్దకణుపులు, వానికన్న చిన్నవి $7 \times = (21)$ కణుపులు, మరియు ఇంకను చిన్నవి $7 \times 7 = (49)$ కణుపులు కలవు ఇవిగాక సూక్ష్మమైన కణుపులు అనేకములు కలవు ఇవి శతముగా సంకేతింపబడినవి ఇందువేరువేరు కణుపులందు ప్రకృతి మేల్కొన చుండగా ఆయాజాతుల జీవులు పుట్టుచుందురు ఇట్లు కణుపులద్వారా ప్రసరించు కుండలిని ఊర్ధ్వగమనముచేసి నహస్రారమును చేరును ఈ ప్రయాణమంతయు వెన్నెముకయందలి గొట్టమునందు జరుగును గనుక ప్రతను నహస్రేణ శతేన అని చెప్పబడినది ఇట్లు ఊర్ధ్వగమనము చేయు ప్రకృతి లేక కుండలిని లక్షణమే 'ప్రరోహన్తి' యని చెప్పబడినది

ఇట్లు కుండలిని ప్రచోదనము చేయు కార్యక్రమమును నిర్వహించువారిని గురువులు అందురు ఈ బూమియందలి జీవులక మొట్టమొదటగా ప్రచోదనము చేయుటకు సనత్కుమారుడను మహా శుక్రగ్రహమునుండి దిగివచ్చెను ఈ బూమిపై మరి కొందరు జీవులక శిక్షణనిచ్చి ఏడుస్థానములందు ఆశ్రమములు స్థాపించెను వారినుండి మరికొందరు యోగవిద్యను శిక్షణపొంది మిగిలిన వారికి బోధింతురు ఇట్లు యోగవిద్య రూపమున కుండలిని అనుశక్తి గురువులనుండి శిష్యులకు వారినుండి మరల శిష్యులకు తామరతంపరగా విస్తృతి చెందుచున్నది

మానవుని వెన్నెముకయందు చెరుకుగడవలె కుండలిని వ్యాపించియుండి అందలి కణుపులే చక్రములని చెప్పబడినది ఇట్ల ఒక్కొక్క కణుపునందును, జీవుని మనస్సుమేల్కొని జీవిత సారమున ఆనందముగా పొందుచుండును ఇదియే చెరకు నందలి తీపి తానున్న స్థితినిబట్టి తనచుట్టూ వాతావరణము, సంఘటనలు నృప్తింపబడ

చుండగా వాటియందు చిక్కుకున్న మనస్సు వాని యనుబంధమునే రసాస్వాదన చేయును ఈ రసము ప్రారంభస్థితులలో వివిధ రకములుగా నున్నను పైస్థితులను పొందుకొలది వాని యందలి తీయదనము హెచ్చుచుండును సహస్రారము చేరునరికి జీవితమంతయు మేలు జాతికి చెందిన చెరకు రసము వలె మారుర్యము చెందియుండును కాని ఇందు విచిత్రమేమనగా జీవి ఏస్థితిలో నున్నను తానున్న జీవితము నందలి అనుబంధమును రసము (పరుషముగా నున్ననూ) వారికి ఇష్టమే యగును ఇదియే పూర్వశ్లోకములందు ప్రియ మింద్రస్య కామ్యం ' అని వర్ణింపబడినది (ఇట్లు ఈమె జీవులయందు 'ప్రియము అను ప్రవృత్తిగా పనిచేయుచున్నది) చెరకునందు తీసివలె వెన్నెముకయందలి కాండములయందు, పర్వములయందు సూక్ష్మముగా వ్యాపించి యుండుట ప్రతను శబ్దమును సూచించుచున్నది

మంత్రము 2

యా శతేన ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి |
తస్యోస్తే దేవీష్టకే విదేమ హవిషావయమ్ ||

ప్రతిపదార్థము

దేవి = ఓ దేవీ

ఇష్టకే = ఇష్టము అను పేర పూజింపబడుచున్న దేవతవు

యా = ఏనీవు

శతేన ప్రతనోషి = నూరు (సంవత్సరముల జీవితము) గా
విస్తరించుచున్నదో

సహస్రేణ విరోహసి = సహస్రము చేత నుడివలె పైకి
ప్రసరించుచున్నవి

తస్యోః తే = అట్టి నిన్ను

హవిషా = హవిస్సులచేత

విదేమ = దరించుచున్నాము

తాత్పర్యము

ఓ ఇష్టకాదేవీ ! నీవు నూరుగా విస్తరించుచు నహస్రముగా ఊర్ధ్వగమనము చేయుచున్నావు అట్టినిన్ను పై హవిస్సులచేత మేము వహించుచున్నాము

వివరణ

ఇష్టాదేవి లేక ఇష్టకాదేవి అనుపేరున అర్చింపబడుచున్న దేవత అమ్మవారి యొక్క అవతారతత్త్వములలోనొకటి ఈమె జీవులయందు ఇష్టము అను ప్రవృత్తిగా పనిచేయుచున్నది ఇట్టి ప్రవృత్తి వలననే సృష్టి కార్యము నిర్వహింపబడుచున్నది

ఎవరు ఏవనిని చేయవలసినను తనకిష్టము కానిది చేయరు పనుల మంచి చెడ్డలు వేరు ఇష్టమగుట, కాకుండుట వేరు మంచిపనులు అయినంతమాత్రము చేత అది ఇష్టము కాకపోవచ్చును అట్లే చెడ్డ పనులు ఇష్టము కావచ్చును దేవతలలో సైతము సూర్యుడు ప్రకాశించుట, వాయువు వీచుట మున్నగు ప్రవృత్తులు ఆయా దేవతల కిష్టమగుట చేతనే జరుగుచున్నవి కానీ మంచి పనులే నచ్చుట అనునది మాత్రము దేవతల లక్షణము ఇష్టా ఇష్టములు మంచి చెడ్డలు కలగాపులగముగా ఏర్పడుట మానవలక్షణము అట్టి స్థితినుండి మంచిది మాత్రమే నచ్చునట్టి దైవత్వములోనికి మానవుడెదుగవలెను అట్లు మానవుని వశుస్థితి నుండి దైవత్వములోనికి నడిపించునట్టి దేవత ఇష్టాదేవి ఈమె జీవులలో ఇష్టము అను ప్రవృత్తిగా పనిచేయుచు, తద్వారా సంభవించు సంఘటనల రూపమున జీవలక్షణములందు మార్పులు కలిగించుచు దైవలక్షణము లోనికి ఎదుగునట్లు చేయుచున్నది ఇష్టక అను శబ్దమునకు బలిపీఠము లేక యజ్ఞవేదిక అను అర్థము కలదు ఈ ఇష్టక అను పదమునుండియే ఇతిక అను పదము వచ్చినది అందుచేతనే హోమకుండమును చతురస్రాకారముగా ఇటుకలతో నిర్మాణము చేయు సంప్రదాయము పాటించబడుచున్నది కనుకనే జ్యోతిని ద్యానము చేయుకొన్ని క్రతు ప్రక్రియల యందు ఇటుకలు గానీ అటువంటి ఆకారము కల వస్తువుపై కానీ జ్యోతిని ఉంచి ద్యానము చేయుదురు

(ప్రాచీన (మెనపుటోమియా) సంప్రదాయమునందు ప్రదాన దేవత యైన ఇష్టార్ అను నామె యజ్ఞములకు అదిదేవత గాను, మరియు జీవుల యందు ప్రేమ, ఇష్టము అను ప్రవృత్తులను, కల్పించు దానిగను పూజింపబడుచున్నది ఆమె కుడిచేత సూర్యుని ఎడమచేత చంద్రుని

దరించి, సింహుడయై ఉండును ఇదియే ఇద, పింగళ, సుషుమ్నానాడులు వాని సముదాయమే కుండలీనీ శక్తియని పిలువబడుచున్నది సూర్యాత్మకమైన ఇడానాడి సూర్యనాడి అనియు చంద్రాత్మకమైన పింగళనాడి చంద్రనాడి అనియు, వీనిమధ్యగల తోజోమయమైన సుషుమ్న యను నాడి అగ్నినాడి అనియు ప్రాచీన ఋషులు దీనిని గుర్తించి దేవీ స్తోత్రములయందు సూర్య చంద్రాగ్నిలోచనా ' అని స్తోత్రము చేసిరి ఆమె సింహవాహన అట్టిది దర్శింప వలెనన్నచో నరుడు తనయందలి సింహమును దర్శింపవలెను ఇదియే సింహరాశి అనుపేర నరుని హృదయమునందు పనిచేయుచున్న కుండలీనీ శక్తి జ్యోతిశ్శాస్త్రములయందు సింహరాశి హృదయమును ఎరిపాలించునని వర్ణింపబడినది

హృదయమాదారముగా పనిచేయుచున్న శక్తి కేంద్రము అనాహతము అని చెప్పబడును ఈ కేంద్రము ప్రేమకు, కుండలీని సోపానమునకు, దమించు శక్తికి సంకేతము హృదయ క్షేత్రమునకు చేరవలెనన్నచో లోకమునందలి దుష్టశక్తులను దమించి నిర్మూలించగలిగి ఉండవలెను కనుకనే జగన్మాత సింహవాహనయై లోకపీడకులైన రాక్షసులను సంహరించెను అట్లే ఇష్టార్ దేవత దుష్ట శిక్షణము చేసి తీవ్ర రక్తపాతము కలిగించెనని, భూమి రక్తములో తడిసెననియు చెప్పబడినది రక్తవర్ణము రజో గుణసంకేతము కనుకనే ఈమె లలితా సహస్రనామ స్తోత్రములయందు ' రక్తాక్షీ ' రక్త వర్ణ యని సంబోధింపబడినది అట్టి దమించు శక్తి చేతనే మానవుని యందు కరుణ, ప్రేమ మున్నగు ఉత్తమ లక్షణములు మేల్కొనును కనుకనే ఈ అనాహత చక్రము ప్రేమ, కరుణ, సానుభూతి మున్నగు ఉత్తమ లక్షణములను జీవులలో కలిగించును అనగా కుండలీనీ శక్తియే ఈ కేంద్రము పనిచేయుచున్నప్పుడు అట్టి లక్షణములను జీవులలో కలిగించును

యాశతేన ప్రతనోషి నూరు సంవత్సరములను పొందిన మానవుని బౌతికజీవితముగా వ్యాపించినట్టిది అనగా జీవితమునందు మొదటినుండి చివరివరకు వ్యాపించియుండు జీవితేచ్ఛ లేక జీవించుట యందలి ఇష్టముగా ఈమె బౌతిక జగత్తున వ్యాపించియున్నది అట్టి ఈమె పైన చెప్పబడినట్లు జీవలక్షణములను సంస్కరించుచు, ఊర్ధ్వగమనము కలిగించుచున్నది విరోహసి యనగా విచ్చుకొనుచూ పైకి పోవునట్టి ప్రవృత్తి (Spiral Force) ఇట్లు పైకి గమనము చేయుట శిరస్సునందలి

సహస్రారము అను కేంద్రము యొక్క ఆకర్షణచే జరుగును మూలాదారమునందలి బౌతిక స్థితియందలి నిక్షిప్తమై యున్న జీవప్రజ్ఞ సహస్రారకేంద్రము యొక్క ఆకర్షణచే ఊర్ధ్వముఖమై వెన్నెముకద్వారా అందలి కేంద్రముల వికాసముల ననుసరించి పైకి ప్రయాణము చేయును ఈ ప్రయాణము ఊర్ధ్వము మరియు ప్రదక్షిణాత్మకము

జీవ ప్రజ్ఞ కేంద్రముగా ఏర్పడిన బౌతిక జీవితమునందు, సంఘటనలన్నిటియందు, మనస్సు తనచుట్టూ తాను పరిభ్రమించు చుండును ఇట్టి సంఘటనల ద్వారా పరిభ్రమించు మనస్సు క్రమేణ సంస్కరింపబడుచున్న కొలదియు పైకి ప్రయాణము చేయును అనగా సంఘటనలకు తాను కేంద్రముగా నుండక సాక్షిగ మాత్రముండును ఇట్టి దృష్టివలన మనస్సు క్రమేణ విశాలమగును ఇదియే పైన చెప్పబడినది ఇట్లు జీవించుట యందలి అబిలాష లేక ఇష్టత అనురూపమున సహస్రారమునందలి దైవ ప్రజ్ఞ జీవ ప్రజ్ఞను పైకి ఆకరించుచు సంస్కరించుచున్నది ఈ కథయే పైన చెప్పబడిన ఇష్టార్ దేవత "Ishtar" మెనపుటోమియాలోని దేవతను గూర్చిన కథ ఇందులో ఈమె తానత్యధికముగ ప్రేమించు తన భర్త Tammuz వదింపబడగా అతనిని గూర్చి విలపించుచు చీకటిలోకములలోనికి ప్రయాణము చేయును ఆమె ఏడు ద్వారములు అని పిలువబడు ఏడు లోకములలోనికి ప్రయాణము చేయుచు, అనేక కష్టములకు లోనై చిట్టచివరకు తన భర్తను పొంది ఆనందపరవశురాలగును ఈ మెనపుటోమియా యందలి ఇష్టార్ (Ishtar) దేవతయే 'కుండలిని యని పిలువబడు మహాశక్తి ఆమె అంతర్యామియైన పరమాత్మనుండి వెలువడి, బౌతికలోకమునందలి జీవప్రజ్ఞగా పరిమితత్వమునందు చిక్కుకొని తనభర్తయైన పరమాత్మను కోల్పోవును

అట్టి జీవ ప్రజ్ఞ మరల ఏడు లోకములు దాటి అంతర్యామియైన పరమాత్మను చేరుటయే పై కథయందు వర్ణింపబడినది ఈమె భర్తయైన Tammuz అనునతడు తేజస్సు లేక వెలుగునకు సంకేతము అతడే సూర్యుడు పడమటి దిశయే చీకటిలోకములుగా వర్ణింపబడినది ఇదియే వరుణ లోకములుగా పురాణములయందు చెప్పబడినది అట్లు లోకములయందు తేజస్సు అదృశ్యమగుటచే లోకములను చీకటి ఆవరించుచున్నది అట్లు అంధకారమున మ్రగ్గుచున్న లోకములను ఇష్టార్ అను దేవత నడుపుచు పరమాత్మ Tammuz కై అన్వేషణ ఆరంభించును ఇట్టి అన్వేషణము

ఏడులోకములు దాటి తదతీతముగనున్న యంతర్యామి యందు పర్యవసించును ఇదియే మరల సూర్యోదయముగ చెప్పబడినది సంవత్సరమునందు దక్షిణాయనమును చీకటిలోకము లోకములలోనికి అదృశ్యమైన సూర్యప్రజ్ఞమరల ఉత్తరాయణమున ఉద్ధరింపబడుటచే సుఖశాంతులు లభించెనని బాబిలోనియన్ పురాణ కథలయందు వర్ణింపబడినది

“వయమ్ హ విషావిదేమ” హవిస్సులుగా నిన్ను మేము వహించు చున్నాము పైన చెప్పబడిన బౌతిక జగత్తు దానిననుసరించి ఏర్పడిన బౌతిక శరీరము, కుండలినీ, షట్పక్రములు మున్నగునవన్నియు ఇష్టార్ దేవతకు సమిదలు మరియు హవిస్సులు ఇవి యజ్ఞమునందు సమర్పించబడుటచే నరుని జీవితము యజ్ఞమగును అందు ఇష్టార్ దేవతయే యజ్ఞవేదిక ఆమెయందు సమర్పింపబడు ఈ హవిస్సులవలన జీవునికి అంతర్యామిత్వము యజ్ఞపలముగా లభించును

మంత్రము 3

అశ్వక్రాంతే రదక్రాంతే విష్ణుక్రాంతే వసున్ధరా ' శిరసా ధారయిష్యామి రక్షస్వ మాం పదే పదే "

ప్రతిపధార్థము

అశ్వక్రాంతే = అశ్వముచే ఆక్రమింపబడినట్టియు,

రదక్రాంతే = రథముచే ఆక్రమింపబడినట్టియు

విష్ణుక్రాంతే = విష్ణువుచే ఆక్రమింపబడినట్టియు

వసున్ధరా = వస్తువులను ధరించిన భూమి

శిరసా = శిరస్సుచేత

ధారయిష్యామి = దరించుచున్నాను

మాం = నన్ను

పదే పదే = మరల మరల

రక్షస్వ = రక్షించుము

తాత్పర్యము

వస్తువులను దరించినట్టి ఓ భూమి । నీవు అశ్వముచేత, రథముచేత, విష్ణువు చేత చుట్టబడియున్నావు నిన్ను నేను శిరస్సుపై ధరించుచున్నాను ప్రతిపాదమునందు నన్ను రక్షింతువు గాక ।

వివరణ

అశ్వక్రాంతే అనగా అశ్వము చేత చుట్టబడినట్టిది అశ్వమనగా గుర్రమనియే గాక ప్రాణశక్తి యని యర్థము చోటు లోపల అనంతమైన ప్రాణశక్తి యున్నది అది భూమియందు భూమిచుట్టూ వ్యాపించి యున్నది అట్లు భూమిచుట్టూ ఏర్పడిన ఈ ప్రాణశక్తి అయస్కాంతశక్తియని కూడ పిలువబడినది భూమి చుట్టూవున్న అయస్కాంతక్షేత్రము వలన వాతావరణమేర్పడి, ప్రాణులు జీవించుటకు సహకరించుచున్నది ఈ వాతావరణపు పౌరవలననే జీవకణము (Biological kingdom) ఏర్పడుచున్నది

రథక్రాంతే అనగా రథము చేత చుట్టబడినట్టిది భూమిచుట్టూ సూర్యుడు తిరిగే మార్గము ఒక వృత్తాకారముగానున్నది ఇదియే సూర్యుని రథ చక్రము ఈ వృత్తాకార మార్గముననుసరించి సూర్యుడు ప్రయాణము చేయుచూ భూమియందు ప్రాణశక్తిని నిక్షిప్తము చేయుచుండును దీనివలన భూమియందు ప్రాణశక్తి ఉద్భవము చెందుచుండును ఒక ఇనుప ముక్కచుట్టూ రాగి చుట్టను చుట్టి అందు విద్యుత్తును ప్రసరింప చేసినచో ఇనుపముక్క అయస్కాంతమగునని మనకు తెలియును కదా । అట్లే సూర్యుని గమనముచే భూమి అయస్కాంతీకరణము చెందుచున్నది అనగా నిజమునకు భూమియే సూర్యుని చుట్టు తిరుగుచు, దానివలన తనలో అయస్కాంతశక్తిని, విద్యుత్తును ఉత్పాదనము చేసికొనుచున్నది మొట్టమొదటగా సూర్యకిరణముల యొక్క ప్రభావము చేత చోటులో నున్న ప్రజ్వలు అయస్కాంతీకరణము చెంది, వాని చుట్టు అయస్కాంతక్షేత్రమేర్పడినది ఇవియే గ్రహముల సూక్ష్మ శరీరములు అట్లేర్పడిన ప్రాణశక్తి మరింత చిక్కనై అణువులుగా కట్టుకొని, ద్రవ్యము (matter) గా రూపాంతరము చెందినది ఇట్లు మార్పు చెందుటకు సూర్యుని యందలి విద్యుత్తు అనుశక్తియే కారణము చోటునందు పనిచేయుచున్న శక్తి వలన గ్రహములకు శక్తి లభించుటయేగాక బౌతిక గోళములు ఏర్పడును The sun rays cause induction in the space through which energy is generated around the souls of the planets The energy surrounding the planetary consciousness

gradually becomes thin and generates into matter by precipitating atoms అట్లే భూమి అయస్కాంతీకరణము చెంది జీవవంతమై నిలుచుటకు కారణము ఈ సౌరశక్తియే అంతేకాక ఈ సౌరశక్తి వలననే భూమికి పరిభ్రమణమేర్పడుచున్నది మానవ శరీరమునకు రక్త ప్రసరణమెట్లో భూమికి పరిభ్రమణమట్లు ఈ పరిభ్రమణము వలన భూమిచుట్టూ వాయువులతో కూడిన వాతావరణమేర్పడి ప్రకృతి ఏర్పడుచున్నది అట్లే ఈ సూర్యకిరణములనుండి దిగి వచ్చిన ప్రజ్వలే భూమియందు జీవులుగా నేర్పడి, భూమివలన బౌతిక రూపములను పొందుచున్నారు

విష్ణుక్రాంత్రే అనగా విష్ణువుచేత చుట్టబడినట్టిది విష్ణువనగా చోటునందంతటను అంతర్యామిగా వ్యాపించియున్న మహాప్రజ్ఞ ఈనమస్త విశ్వమునందు అంతర్లీనముగానున్న ప్రాణశక్తినే మనము విష్ణువని పిలుచుచున్నాము He is the cosmic energy who permeates the entire cosmos through which all the stars nebulae etc are generating and floating in the universe of late, it is suspected as the cosmic fluid by the Scientists ఈ మహాశక్తి వలన ఆకాశమున తారలు, తారాపుంజములు, ఉద్భవించి నిలిచియున్నవి సూర్యుని సౌరశక్తికి కూడా ఈ విష్ణుశక్తియే కారణమగుచున్నది సూర్యుని పుట్టుకకు వాని చుట్టునున్న సౌరమండలమునకు ఈ విష్ణుశక్తియే కారణము అనగా చోటునందు వెలుగు, వేడిమి మున్నగు వానికి ఈ విష్ణుశక్తి కారణమగుచున్నది

ఇట్లు ఈ విష్ణుశక్తి విశ్వమునందును, సౌరమండలమునందును, భూమండలమునందును, మూడు స్థితులుగా వ్యాపించి ఆక్రమించుచున్నది ఇదియే విష్ణువు యొక్క విశేషమైన క్రమములేక విక్రమము ఇది 3 స్థితులలో (In 3 planes) జరుగుచున్నది గనుక త్రివిక్రమము అనబడినది ఈ త్రివిక్రమత్వమును దారణచేసి, ద్యానము చేయువారి శిరస్సునందు, విష్ణుశక్తి దరింపబడును కనుకనే 'శిరసాదారయిష్యామి అని చెప్పబడినది అట్లు దరింపబడిన విష్ణుశక్తి అడుగడుగునా రక్షించి తన అంతర్యామిత్వమును నిలుపుకొనునని 'రక్షస్వమాం' అని పదేపదే చెప్పబడినది పదే పదే యనగా విష్ణువు యొక్క 3 పాదములు లేక అడుగులు ఇది బలి చక్రవర్తి శిరస్సుపై విష్ణువు పాదముంచి అతనికి అంతర్యామిత్వము నొసగుట అను అంశమును సూచించును

వసుందర యనగా వసువులచేత దరింపబడునది వసువులనగా బౌతిక పదార్థ నిర్మాణమునకు కారణమైన విశ్వశక్తులు లేక విశ్వేదేవతలు

(Gods of materialisation) ఇట్లు భూమియొక్క బౌతిక అస్తిత్వమునకు కారణముగా పనిచేయుచున్నవాడు విష్ణువే ఆయన అణుగత ప్రజ్ఞ (Nucleus) గా దిగి వచ్చుట చేతనే పనువులు పదార్థ నిర్మాణము చేయగలిగిరి ఇట్లు అణుగత ప్రజ్ఞగా పనిచేయుచున్న విష్ణువే వామనుడు

అశ్వమేదము నందు యజ్ఞశాలను అశ్వములచే త్రొక్కించి ఆమట్టిలో అచ్చట యజ్ఞవేదిక నిర్మాణము చేయుట ఒక సంప్రదాయము దానివలన చోటునందలి అశ్వ(ప్రాణ)శక్తి అచ్చటికి ఆవాహనమగును అశ్వములను పెంచి పోషించి రక్షించుట, అశ్వముల సమీపమున కూర్చుండి అశ్వనీమంత్రములను, వాయుగ్రీవమంత్రములను ద్యానముచేయుట ఒకసాంప్రదాయము దీనివలన సృష్టియందలి అనేక రహస్యములు, జ్యోతిశ్శాస్త్రము మున్నగువానియందు విశేషప్రజ్ఞ కలుగును అట్లే గవామయమగు గోమేదములను యజ్ఞములయందు గోవుచేతొక్కబడిన ప్రదేశమున యజ్ఞశాల నిర్మాణముచేయుట, గోవులను సేవించుట, గోవులవద్ద మంత్రములను ద్యానము చేయుట మున్నగు వానివలన వేదస్వరూపము బోధపడి గాయత్రిగా మేల్కొనును కనుకనే గోమయము (ఆవుపేడ) పరమ పవిత్రము (ఆవు పేడతో అలికిన ఇండ్లలో నున్నవారికి T B వంటి వ్యాదులు రాకుండుట ఇటీవలనే గమనింపబడినది)

స్నానము చేయునపుడు చదువు మంత్రములలోనిది కూడా యొకటి నదిలో మట్టిని తీసి, శిరస్సుపైన వంటికి పూసుకొని ఈ మంత్రము చదువుచు దారణ చేయుచు కొద్దిసేపువుండి స్నానము చేసినచో శరీరము ఆరోగ్యవంతమగును నదులు కొండలలో నుండి ప్రవహించునపుడు అనేక మూలికల సారమును స్వీకరించి తమతో తీసుకొనివచ్చుచుండును నదిలోపల మట్టి యందలి ఈ మూలికల సారము శరీరమునకు పూసుకొన్నపుడు శరీరములోనికి స్వీకరింపబడును దీర్ఘరోగము లున్నవారు ప్రతిదినము ఇట్లు మట్టి పూసుకొని ఈమంత్రములను ద్యానము చేసినచో నిస్సందేహముగా నివారణయగును

(ఈ మంత్రము మొదలు 15వ అనువాకములోని 6వ మంత్రము వరకు స్నాన సంబంధములైన మంత్రములుగా చెప్పబడుచున్నవి ప్రాతఃకాలమున స్నానము చేయునపుడు ఈ మంత్రములను పఠించుచు స్నానము చేయవలయును తూర్పు వైపునకు తిరిగి సూర్యునుద్దేశించి పఠింపవలయును ప్రాతఃకాలమున కాకపోయిననూ స్నానము చేయుచున్నపుడు ఎప్పుడైననూ పఠించినచో చక్కని పలితముల

నిచ్చును అనగా శరీరమును, ప్రాణశక్తిని, మనస్సును శుభ్రపరచి అంతఃకరణమును నిర్మలము చేసి బుద్ధిని ప్రచోదనము చేయును అనుదినము చేయువారికి దినమంతయు మనస్సు ప్రశాంతముగా నుండుటయేగాక అనారోగ్యములు, వ్యాధులు రావు ఈ మంత్రములు నదీతీరములయందును, సముద్ర స్నాన సమయములందును, గ్రహాణసమయములందును అమావాస్య పౌర్ణమి తిథులయందును మిక్కిలి పవిత్రముల నిచ్చును ఇందుకొన్ని మంత్రములు గరికతో (అనగా దర్భలు), మట్టితోను చేయవలయును గరిక శిరస్సు పైననూ, భుజములపైననూ ఉంచుకొని స్నానము చేయుచు ఈ మంత్రములను పఠించవలయును 7వ అనువాకములోని 5, 6 మంత్రములు, 8వ అనువాకములోని 12 మంత్రములు గరికతో స్నానము చేయవలసిన మంత్రములు)

మంత్రము 4

భూమిరేసురరణీ లోకదారిణీ |

ఉదృతాసివరాహేణ కృష్ణేన శత బాహునా ||

ప్రతిపదార్థము

భూమిః = భూమి (బౌతికతత్వమునకు చెందినట్టిది)

దేనుః = గోవు

దేనుర్ధరణీ = గోవును దరించినట్టిది

లోకదారిణీ = లోకములను దరించినట్టిది

శతబాహునా = అనేక బాహువులు కలిగినట్టి

కృష్ణేనవరాహేణ = నల్లని వరాహమూర్తి చేత

ఉదృతాఅసి = ఉద్ధరింపబడినట్టి దానివి

తాత్పర్యము

ఓ భూమి ! (గోవు) దేనువును, లోకములను దరించినావు కృష్ణ వరాహమూర్తిచే నూరు బాహువులతో ఉద్ధరింపబడినట్టిదానివి

వివరణ

వరాహము పరమాత్మ యొక్క మొట్టమొదటి అవతారముగా చెప్పబడినది ఒకవిధముగా అడవిపంది ఆకారము, ఒక రకముగా

ఎలుగుబంటి ఆకారముగా కూడా చెప్పబడినది ఈ వరాహము అను ఆకారముతో ఆయన భూమిని ఉద్ధరించినాడు సింహాచలము నందున్న దేవుని పేరు వరాహస్వామి అనగా ఆదివరాహమూర్తి రూపము అప్పుడు Precipitation of earth అనేది form అయినది అటులే చోటులో Solidification, వస్తువు పుట్టుట అనునది జరిగినది సృష్టిలో నక్షత్రములు, సూర్యుడు మొదలయినవి పుట్టుట జరిగినది సృష్టి ఏమియు లేనప్పటి స్థితి నల్లనయినది (కృష్ణము) దానినే మహాసముద్రము అనినారు ఆ మహాసముద్రము నందు నారాయణునివ్రజ్ఞ చోటులో వరాహమూర్తిగా దిగివచ్చినది ఆవరాహమూర్తి బౌతికమైన స్థితిని ఉద్ధరించినాడు ఆయన యొక్క ప్రభావముచే చోటులో గోళములు ఏర్పడినవి

ఉదృతాసి వరాహాణ కృష్ణేన శతబాహునా - అనగా నూరు బాహువులు కలిగిన కృష్ణవరాహముచేత ఉద్ధరింపబడినట్టిది యని అర్థము అంతర్యామియైన పరమాత్మ అవ్యక్త స్వరూపుడు గనుక నల్లని రూపముగా చెప్పబడినది అట్టి అవ్యక్తస్థితినుండి బౌతిక రూపమగు సృష్టి ఆదివరాహమూర్తియైన పరమాత్మచేత వ్యక్తస్థితిలోనికి ఉద్ధరింపబడినది అట్లుద్ధరించుట అనేక దశలలో జరిగినది సృష్టిగోళము ప్రారంభము అగుటకు ముందు సృష్టి దర్శము ప్రళయస్థితినుండి ఉద్ధరింపబడినది

అట్టి సృష్టిదర్శమునే యజ్ఞము అందురు కనుక పరమాత్మ యజ్ఞవరాహమూర్తిగా కీర్తింపబడినాడు ఆయనకు నూరు రూపములున్నవని విష్ణుపురాణమునందు చెప్పబడినది అనగా ఈ సృష్టియందు సూర్యగోళములు, వానితో సౌరమండలము ఎప్పటికప్పుడు విశ్వమునందు ఉద్ధరింపబడుచున్నవి అనగా అవ్యక్తముగా నున్నచోటునందు ఆపారమైన ప్రాణశక్తి నిండియున్నది ఇదియే మహాసముద్రమని, ఆపస్సులనీ చెప్పబడినది అట్లే ఆపస్సులయందు సృష్టి అనగా సౌరమండలము కరగి యుండగా మరల నీటిపై మంచుగడ్డలు ఘనీభవించి తేలునట్లు సౌరమండలము పుట్టుచున్నది ఇట్లు సౌరమండలములు పుట్టుటయే వరాహమూర్తి వానినుద్ధరించుట ఇచ్చట ఇంకొక విశేషము కలదు ఈ విశ్వమంతయూ సప్తరి మండలముపై నాదారపడియున్నది

సప్తరి మండలమందలి 7 తారలు సృష్టి యందలి 7 లోకముః కదివతులు అట్లే 7 గ్రహములకును అదివతులు ఇంకన మానవదేహమందలి 7 ప్రజ్ఞా కేంద్రములకును అదివతులు ఈ ప్రజ్ఞ

కేంద్రములు శిరస్సునుంచి వెన్నెముకవరకు వ్యాపించియున్నవి ఇట్లు నవ్వు
 ఋషులు మూడు లోకముల యందును అదిష్టించి పనిచేయుచున్నారు
 సంస్కృతమున ఋక్షము అని అందురు ఋక్షము అనగా ఎలుగుబంటి
 ఎలుగుబంటికి, పందికి ఆకారసామ్యము కలదు ఇంగ్లీషులో
 నవ్ఫర్షిమండలమును The great bear అని అందురు Bear అను పదమును Boar
 అను పదమునకు (అడవిపంది) సామ్యముకలదు ఈ నవ్ఫర్షి మండలమే
 ఆదివరాహమూర్తి రూపముగా సంకేతింపబడెను అట్లు
 సౌరమండలమును ఉద్ధరించుట తన రెండు కోరలతో చేసెను ఆ రెండు
 కోరలే సూర్యాత్మకము, చంద్రాత్మకము అయిన వెలుగులు (Solar and Lunar
 fire) అందొకటి సృష్ట్యాత్మకము (Creative) రెండవది జీవోత్పత్తి కారకము
 (Reproductive) సౌరమండలమందు భూగోళము పుట్టుట గూడా ఇదే
 పద్ధతిలో జరిగెను ఇచ్చట భూమినుద్ధరించిన వాడు సూర్యుడు సూర్యుడు
 తన నూరు కిరణములచేత ఆవృక్షస్థితిలోనున్న భూమికి బౌతిక శరీరము
 కల్పించెను అట్టి సూర్యుడు వెలుగుతో కూడి యున్నాడు కనుక శ్వేత
 వరాహముగా చెప్పబడియున్నాడు ఆయననూరు కిరణములే నూరు
 బాహువులు ఆయన భూమిని బౌతిక సృష్టిలోనికి వ్యక్తమగునట్లు చేసెను
 ఇట్లు అనేక సౌరమండలములందు బౌతిక సృష్టి ఉద్ధరింపబడుచున్నది
 కనుక వరాహమూర్తికి నూరు బాహువులని చెప్పబడినది

“భూమిర్దేనుదరణీ లోకదారిణి” చోటునందు పనిచేయుచున్న
 పరమాత్మ యొక్క వైభవము లేకశక్తియే మూలప్రకృతి ఆమెనే కుండలిని
 అను పేరకూడ పిలిచెదరు అట్టి మహాశక్తి తనప్రభావముచే గోళములను,
 తారలను, ద్రవణాత్మకముగా త్రిపుంచున్నది ఇట్లు సృష్టిలో
 చక్రాకారముగా తిరుగుచూ తన గమనము వలన బౌతిక సృష్టిని
 నిలిపియుంచు మహాశక్తి కుండలిని కుండలిని యనగా చుట్టలుగా
 చుట్టుకొని యున్నది యని యర్థము అట్టి శక్తి భూమిని తన శక్తి చేత దరించి
 యున్నది అట్టి భూమిదేనువుగా వర్ణింపబడినది వేదమునందు భూమి
 గోవుగా, సూర్యుడు వృషభముగా సంకేతింపబడినది సూర్యుడు పురుష
 శక్తికి చిహ్నముకాగా, భూమి స్త్రీత్వమునకు, గర్భదారణకు, తద్వారా
 జీవసృష్టిని దరించి యుండుటకు సంకేతము కనుకనే గోవుగా
 చెప్పబడింది గోవునుండి పాలు పిదుకబడినట్లు భూమి యందలి
 వాతావరణము ఆవు పొదుగుగా ఏర్పడగా, అందుండి జీవసృష్టి
 పిదుకబడినది దేనువు అను శబ్దమునకు దూడకు పాలిచ్చి పోషించునది

అని అర్థము ఈజిప్టు పురాణములలో (Hather) 'హాదర్' అను దేవత గోరూపముగా వర్ణింపబడినది ఆమెతన పొదుగునుండి జీవులకాహారమిచ్చుచున్నట్లు, ఇంకను చనిపోయివారికి కూడ ఈమెయే ఆహారము కల్పించుచున్నట్లుకూడ చిత్రింపబడినది గోదానము చేసినవారిని చనిపోయిన వెనుక వైతరణి అనునదిని దాటించెనని పురాణములయందు వర్ణింపబడినదికదా! ఇట్లు దేనువు ప్రాచీన కాలము నుండి అన్ని జాతులయందును మాతృమూర్తిగా ఆరాధింపబడుచున్నదనుటకు ఇది నిదర్శనము

ఓ భూమీ! నీవు దేనువుగా నుండి జీవులకు కావలసిన సంపదలు, చోటునుండి సృష్టించి ఇచ్చుచున్నావు భూమియందు సూర్యుని కిరణములు ఆకర్షింపబడి కర్ణణము (Ignition)చెంది జీవుల ఉత్పత్తి, జంతువులు, వృక్షములు, ఖనిజములు ఏర్పడినవి మొదట ఖనిజములుగా ఏర్పడి, వానినుండి మత్స్యవతారకథలో చెప్పిన జలము, జలచరములు, భూచరములు, వృక్షములు, మానవులు ఏర్పడినవి చోటునుండి జీవులకు కావలసిన సమస్త సంపదలు సూర్యకిరణములనుండి భూమి తయారుచేసి ఇచ్చినవే కనుక భూమి దేనువు(ఆవు యొక్క రూపము) ఆవు గడ్డి తిని పాలిస్తుంది సూర్యుని కిరణములకు దర్శలని అర్థము సూర్యకిరణముల నుండి భూమి జీవులకు కావలసిన సమస్త సంపదలు ఇస్తుంది

భూమిచేత బౌతిక శరీరము (Physical Body) సూర్యుని కిరణములచేత ఆత్మగత శరీరము (soul) ఏర్పడుచున్నది భూమియందున్న మహాశక్తిని Earth magnetism అందురు దీనివల్లనే శరీరము నిలబడి యున్నది అణువులు రూపుకట్టుకొని యుండుటకు కారణమై భూమిలో ఏప్రజ్ఞ పనిచేయుచున్నదో శరీరములోను, అదేప్రజ్ఞ పనిచేయును సూర్యుని ఒక్కొక్క కిరణముచేత మనకు ఒక్కొక్క లోహము వచ్చుచున్నది దరణి-సమస్తమును తనయందు దరించి యున్నది ప్రాణము (centripetal), అపానము (Centrifugal) అను శక్తులవలన ఇది ఏర్పడుచున్నది భూమి బొంగరమువలె తిరుగును త్రిప్పి వదలినవాడు సర్వాంతర్యామి భూమి తనచుట్టు తాను తిరుగుచున్నప్పుడు పై రెండు శక్తులు పనిచేయుచున్నవి ఇవి పనిచేయుట చేత జీవులకు శరీరములు నిలబడియున్నవి లేకున్నచో దూది పింజవలె అగును చోటులో pressure nil గా ఉండును భూమి యందు pressure ఉండును కనుక నిలబడి యుండును

ఋత్రము 5

ఋత్రికే హనమే పాపం యన్మయాదుష్కృతం కృతమ్ |

ఋత్రికే బ్రహ్మదత్తాసి కాశ్యపే నాభిమన్రితా ||

ఋత్రికే దేహిమే పుష్టింత్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్

సతిపదార్థము

మృత్రికే = ఓ మృత్రికా దేవీ! (మట్టి రూపముననున్న దేవి)

మయా = నాచేత

యత్ + దుష్కృతం = ఏ చెడ్డది అయిన

కృతం మే పాపం = చేయబడిన నా పాపము

హన = నశింపజేయుము

మృత్రికే = ఓ మృత్రికా దేవి |

బ్రహ్మదత్తా + అసి = బ్రహ్మచేత ఈయబడినట్టి దానిని

కాశ్యపేన = కశ్యప మహర్షి చేత

అభిమన్రితా = మంత్రింపబడిన దానిని

మృత్రికే = ఓ మృత్రికాదేవి

మే = నాకు

పుష్టిం = పుష్టిని

దేహి = ఇమ్ము

త్వయి = నీయందు

సర్వం = సమస్తమును

ప్రతిష్ఠితం = నిలచియున్నది

తృత్యము

ఓ మృత్రికా దేవీ! నాచేత చేయబడినట్టి చెడ్డ పనియను పాపమును శింప చేయుము సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మచే ప్రసాదించబడి, కశ్యపునిచే భిమంత్రింప బడిన దానిని అట్టి నీవు నాకు పుష్టిని ఇచ్చుదానివి యందు సమస్తము నిలబడియున్నది

వరణ

మట్టి యొక్క అణువులను ఒకే రూపముగా వుంచు దేవతను ఋత్రికాదేవి అందురు ఈమె ఖనిజములయందు పనిచేయు దేవత

భౌతికమయిన సృష్టిగా, ఖనిజములుగా దిగి వచ్చిన దేవతా 'నా చేతి ఏదయినా చేయకూడనటువంటి పని చేయబడినచో దానిని నశింపచేయవలసినది ఏ పనిని చేసినా ఈ శరీరముతోనే చేయబడినది ఇది నీవు ఇచ్చిన రూపము భూమి నుండి వచ్చిన ఖనిజములతో నిర్మాణమయినట్టి ఈ రూపము నీదే నీ అనుజ్ఞ లేనిదే ఏపనియును చేయజాలము మేము చేయ పొరపాట్లను సర్దుబాటు చేయవలసినది కూడని పనులు చేయు అవకాశం నాయందు లేకుండా చేయవలసినది సంకల్పము నీదయినా నా ద్వారా ఆచరింపబడుచున్నది కనుక కర్మలవలన దుష్ఫలితములు మేము పొందకుండా చేయవలసినది'' యని ధ్యానము చేయవలెను

ఈ భూమి బ్రహ్మచే కశ్యపున కీయబడి ఆయనచే అభిమంత్రింపబడినదని చెప్పబడినది పూర్వమొకసారి కశ్యపుడు యజ్ఞమున సంకల్పించి పూర్తి చేయగా బ్రహ్మ మెచ్చి ఆయనకు భూమి దేవిని వరముగా ప్రసాదించెను దానికి భూమి దేవికి కోపము వచ్చి పాతాళమునందు దాగి విలపించుచుండెను అప్పుడు కశ్యపుడ తపస్సుచేసి భూమిదేవిని మెప్పించి ఆమె మరల పైకి తేలునట్లు చేసెను ఇచ్చట కశ్యపుడనగా భూమిని చుట్టియున్న ఆకాశము అందు రా' చక్రమున్నది ఈ రాశిచక్రము యొక్క ప్రభావముచేత చోటులో మార్పులేర్పడి భూగోళమొక సుడిగా ప్రాణమయ తరంగములుగా తేలినద తరువాత సూర్యుని ప్రభావముచేత, రాశిచక్ర ప్రభావముచేత ఈ తరంగములను జలములు అనగా శక్తిమయ తరంగములు బౌతి గోళముగా ఏర్పడినవి అప్పుడు భూమి భౌతిక స్థితిలోనికి వచ్చి గట్టిప, గోళాకారముగా నిలచినది అంతకుముందు శక్తిమయ లోకములలో నున్నపుడు భూమికి ఉత్తరధ్రువమే గాని దక్షిణధ్రువము లేదు

ఇదియే మరియొక కథగా చెప్పబడినది కశ్యపుడు భూమికి దక్షిణ ప్రాంతమునందలి ప్రదేశము పాతాళము లోనికి మునుగగా తాను, పైకి పట్టి నిలిపి తరువాత ఉత్తరమునందలి రాజులను తెచ్చి అచ్చ పరిపాలకులుగా నేర్పరచెనని చెప్పబడినది ఇచ్చట ఉత్తరము నుం రాజులను తెచ్చి పరిపాలకులుగా నేర్పరచుట అనగా సూర్యకిరణములను భూమి దక్షిణదిశకు ప్రసరించునట్లు భూద్రుమణము నేర్పరచి ఉత్తరాయ, దక్షిణాయనముల నేర్పరచి భూగోళమును పరిపూర్ణ భౌతిక స్థితి యందు నిలిపెను

అనువాకము 9

మంత్రము 1

మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తస్మై నిర్బుద మృత్తికే |
తయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్ ||

ప్రతిపదార్థము

మృత్తికే = మట్టియందు

సర్వం = సమస్తము

ప్రతిష్ఠితే = ప్రతిష్ఠింపబడియున్నది

మృత్తికే = ఓ మృత్తికా దేవి

తత్ = ఆ (పాపములు)

మే = నాకు

నిర్బుద = తొలగజేయుము

తయా = దానిచేత

పాపేన హతేన = పాపమును కొట్టుట చేత

పరమాంగతిమ్ = పరమము అయిన స్థితికి

గచ్ఛామి = పోవుచున్నాను

తాత్పర్యము

సర్వము మృత్తికయందు ప్రతిష్ఠింపబడియున్నది అట్టి ఓ మృత్తికాదేవీ! నాయందు వానిని (పాపములు) తొలగజేయుము అట్లు పాపము కొట్టబడుట చేత నేను పరమగతిని పొందుచున్నాను

వివరణ

మృత్తిక యందు సమస్తము ప్రతిష్ఠింపబడియున్నది మానవులు జంతువులు, వృక్షములు మట్టివలననే నిలచి ఉన్నవి మట్టిలేనిచో ప్రపంచమే లేదు భూమియందలి ఖనిజాదుల వలన, లవణముల వలన వృక్షములకు ఆహారమేర్పడుచున్నది అట్టి వృక్షములను ఆహారముగా స్వీకరించుట చేత మానవకోటి, జంతువులు జీవించుచున్నవి

భూమియందలి జనిజాదుల వలన మానవుడు లోహములు వానివలన ఆయుధములు (instruments) నిర్మించుకొని జీవితమును సుఖమయముగా మార్పుకొనుచున్నాడు మట్టియందు బంగారమువంటి లోహములేకాక, పెట్రోలియము వంటి ఇందనములు, ప్లాస్టిక్ వంటి వస్తువులను పొందుచున్నాడు కనుకనే సమస్తమునకు మట్టియే ఆదారము అంతేకాక కొన్ని రోగములు మట్టిని శరీరమునకు రాచుకుని స్నానము చేయుటచే నశించును ముఖ్యముగా నదిలో స్నానము చేయునపుడు నది అడుగుభాగముననున్న మట్టిని శరీరమునకు రాచుకుని స్నానము చేసినచో శరీరము ఆరోగ్యవంతము, పుష్టివంతము అగును ఆయుర్వేద చికిత్సయందు 'మట్టి పట్టి' యను పేరుతో దీనిని గూర్చి సమగ్ర చికిత్సావిదానము కలదు

అట్టిమట్టిని ఆధారముగా చేసికొని ఈ ప్రపంచమంతయు నిలచియున్నది మానవునకు నిత్యజీవిత వ్యవహారములన్నియు మట్టిని గూర్చి, దానికి సంబంధించిన వస్తువులను గూర్చి ముడిపెట్టుకొనియుండును మట్టినుండి వుట్టిన (పైన చెప్పబడిన) లోహాః ధ్రువ్యములన్నియు మట్టిలో భాగములే కదా! సూర్య కిరణములు భూమి అణువులపై చూపు కర్షణము అను శక్తి చేత (Magnetic and Electrical charge up on the atoms of the earth) మట్టి యొక్క అణువుల యందు రసాయని మార్పులేర్పడి, వేరు వేరు ధ్రువ్యములుగా విశ్లేషణము చెందును అవి విశ్లేషణము చేత బంగారమునుండి మైకా, పెట్రోలియము వరకు ఎన్నో ధ్రువ్యములు భూమియందేర్పడుచున్నవి

ఇది అంతయు కొన్ని మన్వంతరముల కాలము (కోటి సంవత్సరములు) జరిగిన వెనుక భూమిపై మానవసృష్టి ప్రారంభమయినది అనగా సుమారు నేటికి 8 కోట్ల సంవత్సరముల క్రితమే భూమిపై మొట్టమొదటి మానవుడు జన్మించినాడు మొట్టమొదటి మానవజాతి మిక్కిలి ఎత్తయినవారు సుమారు 150 అడుగుల ఎత్తు కలిగినవారై ప్రస్తుత ఆకారములోనికి వచ్చినారు

అట్టి దశలలో కొంతకాలము మానవుడు రెండుకన్నులు బదులు ఒకంటితో జీవించినాడు వీరినే cyclopes అను పేరుతో జీవశాస్త్రజ్ఞులు (Biologists) భూమిపై ఒకప్పుడు కొంతకాలము జీవించియుండుండవలెనని అంగీకరించినారు ఆనాటి మానవ దేహవనసునరించియే జంతువుల దేహములు కూడా నుండినవి రాక్షసబల్లులు

(Dinosaur) మున్నగు పేర్లతో నున్న జంతువులు అట్టివే కాలక్రమేణా మానవునికి బుద్ధి వికాసము పెరిగిన కొలది శరీర పరిమాణము క్రమేణా తగ్గినది వానితో పాటు జంతువుల పరిమాణము కూడా తగ్గినది ఇట్టి మార్పులు భూమిపై సూర్యుని ప్రభావము వలన కలుగుచున్నవి భూమిపై నున్న అణువుల చేతనే మానవులకు, జంతువులకు శరీరము లేర్పడుచున్నవి కనుక సూర్యకిరణ ప్రభావము కూడ వారి దేహములపై సైతము పనిచేయును ఇది అంతయునొక విశ్వప్రణాళిక (Cosmic law) ననుసరించి జరుగును దానిననుసరించియే భూమి యొక్క దర్మము, జీవుల దేహముల దర్మములు మారుచుండును

ఇట్టి సత్యములను ప్రకృతియందు గమనించి జీవితమును వానితో సమన్వయము చేసికొనవలెను అట్టి మహాశక్తి సృష్టియందు పనిచేయు విధమును గమనించి తమ జీవితముల యందలి వ్యక్తిత్వములను, ప్రత్యేకతలను బట్టి విశ్వప్రణాళిక యందు సమర్పించుకొనవలెను తన దేహము, ప్రాణము, మనస్సు, బుద్ధి, పరిసరములు మున్నగునవి అట్టి విశ్వప్రణాళిక యొక్క ప్రతిస్పందనములని తెలుసుకొని వాటియందలి ఏకత్వమును దర్శింపవలెను అనగా జీవితమునందు తననాకరించి పనులు చేయుటకై పురిగొలుపుచున్న ఊహలను, సన్నివేశములను తన వ్యక్తిగత ప్రణాళిక లేక జీవిత ప్రణాళికయందలి అంశములుగా గుర్తింపవలెను తల్లి బిడ్డను ప్రేమించుట ఉద్యోగము చేసి దనము సంపాదించుట, సుఖకరమైన జీవితము కావలెననుకొనుట, జీవిత ప్రణాళికలోని బాగములే అట్టి తాననుకొనినవి సాదించుటయందు తానవలంబించు మార్గములు తన వ్యక్తిత్వమును ప్రతిబింబించును అట్టి తన వ్యక్తిత్వము అను లక్షణము విశ్వప్రణాళిక యందలి బాగముగా తెలియవానికి సమన్వయముండవు విశ్వప్రణాళిక యను మహాసముద్రమునుండి ఒక చెంబుతో తాను తెచ్చుకొను నీరు వంటిది వ్యక్తిగత ప్రణాళిక తన ఇష్టాన్నిష్ఠములకు సంబంధము లేక తన దర్మమును నిర్వహించుకొనువానికి జీవితమునందు నచ్చకపోవుట అను అంశములుండక అన్నియు ఇష్టమే అగును ఇవియే తన చెంబులోని ఉప్పునీటిని మంచినీటిగా మార్చుకొనుట వంటిది అట్టి దర్మము తనకిష్టమైనపుడు జీవితము ఒక మదురమయిన అనుభూతియగును ఇదియే నీటిని పాలుగా మార్చుకొనుటవంటిది ఆవు నీటిని, గడ్డిని స్వీకరించి పాలను ఇచ్చినట్లు అంతర్యామి బావనచేత పరిస్థితులను

సమన్వయము చేసుకొనువానికి జీవితమంతయు క్షీరమై ఆహ్లాదకరమైన అనుభూతిగా మారును చోటునందంతను నిండియున్న ఇట్టి మాధుర్యముతో కూడిన అనుభూతినే క్షీరసాగరము అని పెద్దలు పిలచిరి అట్టి క్షీరసాగరమునందలి అనుభూతిగా తనలో జీవులను లీనము చేసికొనువాడు మహావిష్ణువు లేక పరమాత్మ అట్టి పరమాత్మయందు లీనమగు అనుభూతియే పరమాంగతిమే అని ఈ మంత్రమునందు చెప్పబడినది అట్టిస్థితిలోనున్నవాడు పాపములు చేయుట ఉండదు

మంత్రము 2

యత ఇన్ధ్రబయామహే తతోనో అభయం కృది
మమవ ఇచ్ఛగ్ధి తవ తన్న ఊతయే విద్విషో విమృదోజహి ।

ప్రతిపదార్థము

హే ఇన్ధ్ర = ఓ ! ఇంద్రుడా !

యతః = ఎచ్చటనుండి (దేనివలన)

బయామహే = మేము భయపడుచున్నామో

తతః = అచ్చటినుండి

నః = మాకు

అభయం = భయములేని స్థితిని

కృది = (కలిగించుము)

నః = మాకు

తతో = అట్టి

తవ = నీయొక్క

ఊతయే = అలంబనము కొరకు

విద్విషః = శత్రువు (ద్వేషమును కలిగించువాడు)

విమృదః = పీడన కలిగించునట్టి

జహి = సంహరించుము

మమవన్ = ఓ ! మేమాదిపతియైనవాడా !

శగ్ధి = శక్తి కలుగుట

తాత్పర్యము

ఓ ఇంద్రా ! మేము దేనినుండి బయపడుచున్నామో, అట్టి వానినుండి మాకు అబయమును కల్పించుము ఓమేఘాదిపతియైన వాడా ! నీయొక్క అలంబనముచే మాయందలి సంఘర్షణమును, ద్వేషము కలిగించు వానిని సహరింపుము

వివరణ

ఈ మంత్రము శత్రుంజయ మంత్రములలోనిది ఇచ్చట ఇంద్రుని వ్యాసము చేయుటచేత అబయము పొందు విదానము చెప్పబడినది మానవునికి బయము కలుగుటకు కారణము భౌతిక జీవితమును గూర్చిన అస్థిరత్వము సృష్టిలో వస్తువులు, సంపదలు ఎవరి వద్దను శాశ్వతముగానుండవు లోకమున సంపదలు ఒకరిచే ఉత్పత్తి చేయబడి (production) మరియొకరిచే వినిమయము (Distribution) చేయబడి, ఇంకొకరిచే సుభవింపబడు (consuming) చున్నవి ఇట్లు సంపదలు స్థిరత్వములేనివి కనుకనే అట్టి సంపదలు కలిగించు లక్ష్మిని చంచల అనిరి లక్ష్మి అనగా ధనము అనిమాత్రమే అర్థము కాదు భౌతిక జీవితమునకు కావలసిన సాధనములన్నియు సంపదలు' అని పిలవబడుచున్నవి ఋతువుల కనునరించి ఆహార దాన్యములను, ఇతర సాధనములను భూమియందు కల్పించి ఇచ్చు ప్రకృతిశక్తినే లక్ష్మిగా చెప్పిరి ఈమెప్రభావము చేతనే జనులకు సంపదలను తోటివారికి పంచి పెట్టవలయుననెడి ప్రకృతి కలుగుచున్నది సంపత్సరము లోపల వినియోగింపనిచో నశించిపోవు లక్షణము ధాన్యాది పదార్థములకు లేనిచో సంపదలను ఎవడు పంచిపెట్టును? తుదకు బంగారము, డబ్బువంటివి సహితము వాచుకొన్నచో దొంగల నాకరించు లక్షణము గలవి గనుక తప్పనిసరిగా అవి వినిమయములగును దొంగలు కానిచో వస్తువులు వసూలు (Tax Officers) చేయు అధికారుల రూపమున ధనము వినిమయములోనికి వచ్చును

కాని ఇందలి చిత్రమేమనగా బంగారముకాని, ధనముకాని ధాన్యాది ఆహారద్రవ్యముల వినిమయమునకు మాత్రమే ఉపయోగపడును వాటి నిలువ అంతవరకుమాత్రమే ఇంకను బంగారము, వెండి, రత్నములు, ముత్యములు మున్నగునవి కొన్ని ఔషధములలో ఉపయోగింపబడును అట్లే ప్రతిగ్రహమునకు ఒకలోహము, కొన్ని విలువగల రాళ్ళు (రత్నము,

మాణిక్యము మున్నగునవి) ఉత్తేరకములుగా నుండును (Projectors of Energy) అనగా వాటిని దరించుట వలన ఆయాగ్రహములకు సంబంధించిన కొన్ని దుర్లక్షణములు తొలగి, ప్రాణశక్తి ఆకరింపబడును మరియు ఆయాగ్రహములకు సంబంధించిన ఉత్తమ మానసిక లక్షణములు ప్రచోదనము చెందును కనుకనే ఆభరణములు దరించుట యనుసంప్రదాయ మేర్పడినది కనుక దానిని మించిన సదుపాయము ఈ దనమునందులేదు అనగా అవసరమునకు మించిన దనము మానవునకు నిరుపయోగము ధనమును నమ్ముకున్నవారికి దొంగలు బాధించుట, పన్నుల అధికారులను గూర్చిన భయము మున్నగునవి భయకారణములుగా పనిచేయును అట్టి వానినుండి బయటపడవలెనన్నచో మానవుడు దనమును విశ్వసించుట మాని సంపదలను విశ్వసించవలెను సంపదలు అనగా దాన్యాదులు, భూములు, వశువులు మొదలగునవి ఎందుచేతననగా ఒకగింజను నాటినచో వేయిగింజలు వచ్చును ఇట్టి సదుపాయము ప్రకృతియందుండగా దానిని విశ్వసించకపోవుట వలన మానవుడు భయపడుచున్నాడు దానికన్న దనము ఎక్కువ శాశ్వతమని విశ్వసించుటయే నేటి వ్యాధులకు, సమస్యలకు, ముఖ్యకారణము ఇట్టి భయమే రక్తపోటు, గుండెజబ్బు ఇంకను ఆందోళన మున్నగు వాటికన్నిటికి కారణము ప్రస్తుతము సమాజమునందు దనిక వర్గము, పేదలు అను తరగతులు ఇట్టి దనముననుసరించుచు యేర్పడినవి సమాజమునందలి వినిమయమునకు సంపదలను ప్రధానముగా చేసి, దనమును అప్రదానముగా చేసినచో ఈ తారతమ్యములు తొలగిపోవును అట్టి మార్పు రానంతవరకు రాజకీయవాదులు ఎన్ని సిద్ధాంతములు ప్రతిపాదించినను, ఎన్ని పార్టీలు పెట్టుకొన్నను లాభము లేదు దనముయొక్క అప్రధానత్వమును, సంపదలయొక్క ప్రాధాన్యమును జనులకు నిరూపించి, అందలి సుఖమును లభింపజేయనంతవరకు ఈ పరిస్థితులు మారవు సంపదయొక్క ప్రాధాన్యము గుర్తించుట వలననే మానవునియందు భయకారణములు తొలగిపోవును

అట్లే వ్యాధులు కూడ శరీరమునకు సంబంధించినవి శరీరముకన్న తాను సత్యము తనపై ఆధారపడి శరీరమున్నది కాని శరీరముపై ఆధారపడి తాను లేదు తానే శరీరమనుకొనువానికి శరీరము భయకారణమగును. తాను సత్యమై, శరీరములు తనకు

వచ్చిపోవుచుండునని తెలిసినవానికి భయకారణములు నశించును అట్లే పరిస్థితులు, వ్యక్తులు సత్యమై అందలి అంతర్యామి విస్మరింపబడినపుడు పరిస్థితులు, వ్యక్తులు భయకారణమగును కాని అట్టి అంతర్యామియొక్క స్మరణ మరల ఇంద్రియములవలననే కలుగుచున్నది కనుక తనయందలి లోపము ఇంద్రియములకాపాదించి తనను ఇంద్రియములు మోసగించుచున్నవని నమ్మువాడు మూర్ఖుడు దేవుని చిత్రపటమును చూచుట, ఆయననుగూర్చి వినుట మున్నగునవి ఇంద్రియము వలననే నిర్వహింపబడును కదా! అట్టి ఇంద్రియములకదిపతి ఇంద్రుడు కనుక ఇంద్రునిగూర్చి ద్యానించుటవలన భయకారణములు తొలగును ఇంద్రుడు వేదములయందు, కొన్నిచోట్ల ఇంద్రియములకదిపతిగా, కొన్నిచోట్ల సూర్యునిగా, మరికొన్నిచోట్ల దుష్టశక్తులను నశింపజేయు రుద్రునిగా, ఇంకను జనులయందు ఆనందమును, పారవశ్యమును కలిగించు సోముడను దేవతగా వర్ణింపబడినాడు మరియు(శరీరమునందలి) దేవతలకదిపతిగా ఇతడే తెలియబడుచున్నాడు మానవునికి భయమును కలిగించు కారణములను ఇంద్రుడే ఒక్కొక్కరూపమున ఒక్కొక్కస్థితిలో ఒక్కొక్కటిచోపున తొలగించును సూర్యుడను రూపమున వరమును కలిగించి సంపదలనిచ్చును మేఘాదిపతిగా, అన్యోపదేశముగా 'మమవస్' అను పదమును సూచించుచున్నది ఇంకను 'మమవస్' అను పదము 'మఖలేక' 'మఘ' నక్షత్రముగల సింహరాశి కదిపతియైన సూర్యుడూ సంబోధింపబడు చున్నాడు సింహరాశి ధైర్యసాహసములకు, రక్షణకు ప్రేమకు అదివతి మృగములలో సింహము రాజు కనుక సింహరాశి ప్రజలను రక్షించుట అను లక్షణమును సూచించును సింహరాశి కదిపతియైన సూర్యుడు జీవులను రక్షించుచున్నాడు అట్టి సింహరాశి లక్షణములననుసరించి సూర్యవంశపు రాజులయిన శ్రీరాముడు, దిలీపుడు, అజమహారాజు మున్నగువారు ప్రజలను రక్షించి నిర్భయులుగా జీవించునట్లు చేసిరి సింహరాశి దానికదిపతియైన సూర్యుడు శరీరమునందలి హృదయమునకదిపతులు మానసికపు వత్తిడులవలన జబ్బులు వచ్చుటయు గుండెజబ్బులు మున్నగునవి కలుగుటయు 'విమృదః' అనుపదము సూచించును అట్టిజబ్బులు రాకుండవలెనన్నచో సూర్యుని ఉపాసించవలెను ప్రస్తుతమంత్రములు కూడ అట్టివే ఇతరులను చూచి ఈర్ష్యపడి ద్వేషించువారికి, అట్టి లక్షణము వారికి తనకు గల తారతమ్యములు చూచుకొనుట వలన, వారియందు ప్రేమలేకుండుట

వలన కలుగును తనకుమారుడు తననెంత నిందించినను, అగౌరవపరచినను, ద్వేషించు తల్లి వుండదు ఆమెకు కుమారుని యందుగల ప్రేమయే దీనికి కారణము అట్టిప్రేమకు అదివతి రాశిచక్రమునందలి సింహరాశియే కనుకనే 'మమవన్' అను శబ్దముకూడ సూర్యుని, ఇంద్రుని సూచించును అట్టి ఇంద్రుని ఉపాసించుట వలన మానవులకు భయకారణములు, వ్యాధికారణములు, ద్వేషకారణములు తొలగిపోవుచున్నవి అనగా తోటివారిని ప్రేమించి, ఆదరించుటవలన మానవునికి భయకారణములు తొలగిపోవుచున్నవి

(ఈ మంత్రము దీనితరువాత మంత్రములు ఇంద్రునుద్దేశించినవి ఇవి స్నానమంత్రములే గాక వర్షమును గూర్చికూడ ద్యానము చేయవచ్చును)

మంత్రము 3

స్వస్తిదావిశస్పతివృత్రహావిమృదోవశీ
వృషేన్ద్రః పుర ఏతుసస్వస్తిదా అభయంకరః

ప్రతిపదార్థము

స్వస్తిదా = సుఖమును ఇచ్చువాడు

సు+అస్తి = స్వస్తి (well being) క్షేమముగానుండుగాక

విశస్పతి = విశ్వమునకు అదివతియైనటువంటివాడు

వృత్రహా = వృత్రాసురుని సంహరించినటువంటివాడు

విమృదః = యుద్ధములను నశింపజేయువాడు

వశి = వశపరచుకొనువాడు

వృషా = వర్షింపజేయువాడును

అభయంకరః = అభయము ఇచ్చువాడు (అగు)

ఇంద్రః = ఇంద్రుడు

నః = మమ్ములను

పురః = మొదట (ముందుండి)

ఏతు = రక్షించుటకు వచ్చునుగాక

తాత్పర్యము

శుభమును కలుగజేయునట్టి, విశ్వమునకు అదివతియైనటువంటి, వృత్రాసురుని సంహరించునటువంటి, యుద్ధములను

శింపచేయునటువంటి, వర్షమును కల్పించునట్టి, (అబయమిచ్చునట్టి
 ంద్రుడు మమ్ములను రక్షించుటకు వచ్చుగాక

వరణ

స్వస్తి యనగా శుభము లేక సుఖము అనుస్థితి దీనిని ఇచ్చువాడు
 శస్పతియైన ఇంద్రుడు విశస్పతియనగా విశ్వమునందతర్లినముగా
 ండి దాని కదివతిగా పనిచేయుచున్న మహాప్రజ్ఞ అట్టి ఇంద్రుడు
 విశ్వమునందు రెండుస్థితులలో పనిచేయుచున్నాడు పైలోకములలో
 నిచేయుచున్న ఇంద్రప్రజ్ఞను ఇంద్రావిష్ణువు అందురు
 ందిలోకములలో పనిచేయుచున్న ఇంద్రుడు అగ్నావిష్ణువు
 నిపిలువబడును ఈయన జీవప్రజ్ఞకు, భూమియందును ఖనిజముల
 ందును పనిచేయుచున్న ప్రజ్ఞలకును, అదివతియైయుండి వానిని
 డుపుచున్నాడు బౌతిక స్థితిలో మానవులకు బయకారణములు
 ంద్రియబ్రాంతులచే కలుగును రాగద్వేషములు మున్నగు వానికి
 నగుట జరుగుచుండును అట్టివి సంస్కరింపబడుట వలన అగ్నా
 ష్ణువు యొక్క అనుగ్రహము పొందును ఇంకను ఇంద్రియముల
 తీతమైన స్థితిని సాదించినవాడు ఇంద్రావిష్ణువుయొక్క అనుగ్రహము
 ందును

వృషేంద్రః నః పురయేతు - వృషేంద్రులు మమ్ములను నడుపును
 కయని యర్థము వృషభరాశి యందలి సూర్యుడే వృషేంద్రుడుగా
 ంకేతికములుగా చూపబడినాడు రాశిచక్రమునందుగల 12 రాశులలో
 వృషభరాశి రెండవది ఇది మనశరీరమునందు ముఖమును (నోరు)
 చించును అనగా ఆహారము, సుఖము మున్నగునవి సూచించును
 చ్చట వృషేంద్రః పురయేతునః అనిచెప్పుటలో జీవించుటకు
 టుట్టమొదట ఆహారము కావలెను కనుక అట్టి ఆహారము తద్వారా
 హపుష్టిని కలిగించునట్లు సూర్యుడు కోరబడుచున్నాడు మరియు
 షౌ అనుశబ్దము వర్షమును సూచించును జీవులకాహారము
 వలెనన్నచో వర్షము కురిసి పంటలు పండవలెను కనుక ఇంద్రుడట్లు
 ంబోదింపబడుచున్నాడు వర్షము కలిగించుటకు సూర్యుడు
 రణమగుచున్నాడు గనుక ఇచ్చట సూర్యుడే ఉద్దేశింపబడినాడు ఇంకను
 వృషభము వృషభమును సూచించును వృషభము దాంపత్యమునకు
 ర్భదారణకు సంకేతము కనుక వృషభరూపుడైన సూర్యుడు జీవులకు

దాంపత్యమును, మరియు మొక్కలు, చెట్లు పలించి, పుష్పించుటను సూచించును కనుక అట్టి వృషభరూపుడైన సూర్యుని లేక ఇంద్రునికి సంతోషము కలిగింపవలెనన్నచో గో, వృషభములను పెంచి పోషించి రక్షించవలెను మరియు వాటినువయోగించి భూమిని సాగుచేసి పాడిపంటలను చక్కగా వినిమయము చేయవలయును దీని వలన మానవుడు తాను సుఖపడుటయేగాక తోటివారిని సుఖపెట్టును

విమృదోవశీ యనగా యుద్ధములను నశింపచేసి శతృవులను వశపరచుకొనువారు అని అర్థము సమస్తమును అంతర్యామిగా నుపాసించు వారికి శతృవులుండరు అనగా భయకారణములుండవు

ఈ మంత్రమును ద్యానము చేయుచు స్నానము చేయువారికి చక్కటి ఆరోగ్యము చేకూరును

మంత్రము 4

స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః |
స్వస్తి నస్త్రాఘ్నో అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో బ్రహ్మస్పతిర్దదాతు ||

ప్రతిపదార్థము

ఇంద్రః = ఇంద్రునకు

సు+అస్తి = స్వస్తి = సుఖము కలుగుగాక

వృద్ధశ్రవాః = పెద్ద చెవులు కలవాడు

పూషా విశ్వవేదాః = విజ్ఞానరూపుడైన పూషుడు

నః = మాకు

స్వస్తి = స్వస్తిని కలిగించుగాక

అరిష్టనేమిః = చక్రమునందు వర్తించు

తర్షణిః = గరుడుడు

నః = మాకు

స్వస్తిః = సుఖమును

బ్రహ్మస్పతి = వాక్కునకు అధిపతియైన బ్రహ్మస్పతి

దదాతు = కలిగించుగాక ।

తాత్పర్యము

పెద్ద చెవులు గల ఇంద్రుడు మాకు స్వస్తిని కలిగించుగాక విశ్వమందలి విజ్ఞానరూపుడైన పూషుడు మాకు స్వస్తిని కలిగించుగాక । అరిష్టములను తొలగిద్రోయు చక్రము నందు వర్తించు గరుడుడు మాకు స్వస్తిని కలిగించుగాక । వాక్కునకు అదివతియైన బ్రహ్మస్పతి మాకు క్షేమమును కలిగించుగాక ।

వివరణ

ఇంద్రుడు వృద్ధశ్రవుడు అని చెప్పబడినది ఇచ్చట ఇంద్రుడు గానమునకు అదివతియైన సోముని అంశగా స్తోత్రము చేయబడుచున్నాడు చక్కటి గానమునకు ఇంద్రియములు వశమగును గనుక ఇంద్రుడు వృద్ధశ్రవకుడు అనిచెప్పబడినది చోటునందలి ఇట్టి గానముననుసరించియే సప్తష్టి నిర్మాణమగుచున్నది ఒక్కొక్క రాగమునకు సప్తష్టియందలి ఒక్కొక్క దర్మము లేక ప్రవృత్తి మేలుకొనుచుండును సూర్యుడు, చంద్రుడు మొదలగు గ్రహములు వేర్వేరు రాగములుగ మేల్కొనుచున్నారు అంతేగాక విశ్వమునందు సహితము ఇట్టిరాగముల చేతనే తారలు మేల్కొనుచున్నవి దానివలన రాశి చక్రమేర్పడి తరువాత సౌరమండలము వచ్చినది రాశిచక్రమునందు కూడ మొట్టమొదటగా మిదునరాశి మేల్కొనినదని చెప్పబడినది ఈ మిదునరాశి సప్తష్టికంతటికి మిక్కిలి ప్రాచీనమైనదనియు దాని ననుసరించియే మిగిలిన సప్తష్టి ఏర్పడినదనియు పెద్దలు చెప్పిరి మిదునరాశి సంగీతమునకు, ఉచ్చారణకు అదివతి ఇట్లు ఇంద్రుడు గానమున కదివతియైయున్నాడు కనుకనే అట్టిగానము చేయుటవలననే మరల ఇంద్రియములు కరగి పరమాత్మయందు అంతర్లీనమగుట సాద్యమగును కనుక ఇచ్చట ఇంద్రుడు పెద్దచెవులు కలవానిగా చెప్పబడినాడు

పూషుడు విశ్వవేదుడు అనగా విశ్వమునందు మేలుకొనియున్న వేదము లేక జ్ఞానము దీని వలననే అపుడే పుట్టిన శిశువునందు ఆహారము తీసుకొనుట అను జ్ఞానము మేలుకొని పనిచేయుచున్నది ఆహారముతీసుకొనుట, శరీరము పుష్టివంతమగుట మున్నగునవి పూషుని ప్రవృత్తులు ద్వాదశాదిత్యులలో (12మంది సూర్యులు) పూషుడొకడు జ్యోతిషశాస్త్రమున వృషభరాశిలోని సూర్యుడు పూషుడని

పిలువబడుచున్నాడు వృషభరాశి, నోరు ఆహారము స్వీకరించుట అనువానికి సంకేతము కనుక దేహము పుష్టివంతము కావలెనన్నచో మరియు ఆకలిపెరిగి జీర్ణప్రక్రియ సక్రమముగా జరుగవలెనన్నచో పూషుని ద్యానము చేయవలెను

తార్ద్యుడు అనగా ఈబూమికి పరిదియైనవాడు ఇచ్చట బూమియనగా బూగోళమనికాక, బూమియొక్క అకర్షణశక్తి ఎంతవరకు విస్తరించియుండునో అంతవరకు అని అర్థము ఇట్టి పరిది తార్ద్యుడను దేవతచేత ఏర్పరుపబడియున్నది దీనిలో పల యుండు జీవులకు అనగా బూవాతావరణమునందుండు జీవులకు సూర్యుని నుండి ఇతరగ్రహములనుండి, నక్షత్రములనుండి ప్రాణవినాశకరమగు శక్తులు బూవాతావరణమున ప్రవేశింపకుండునట్లు కాపాడుచుండును ఇదియే లేనిచో బూమిపై జీవసృష్టి లేకుండెడిది దీనికి కొంచెము క్రిందుగనే నేటి శాస్త్రజ్ఞులచే చెప్పబడు 'ఓజోన్' (Ozone) పొర ఏర్పడియున్నది కనుకనే ఈ తార్ద్యుడు అరిష్టినేమిః అని చెప్పబడినాడు నేమి యనగా చక్రము అరిష్టినేమి యనగా బాదలను తొలగించుశక్తి వేదములందు ఇతడింద్రసభయందుండునని మృత్యుభయములేని వాడుగా చెప్పబడినది

బ్రహ్మస్పతి యనగా వాక్కునకదిపతియైనవాడు ఈయన సరస్వతి యొక్క పురుషరూపము వాక్కులు, వాక్కును ద్యానము చేయుట, శబ్దమును ద్యానముచేయుట, స్తోత్రములు, మంత్రములు ఉచ్చరించుట తద్వారా అంతర్యామినుపాసించు మార్గమునకీయన అదిపతి పూజలు, యజ్ఞములు, హోమములు, ఉత్సవములు, దేవాలయములు, ఆగమ శాస్త్రము మున్నగువానితోబాటు, పురాణములు, వేదములు, ఇతిహాసములు, మతశాస్త్రగ్రంథములు, జ్యోతిషశాస్త్రము మున్నగునవన్నియు ఈయనకు సంబంధించినవే అట్టిమార్గముల ద్వారా అంతర్యామిని ఉపాసించుట బ్రహ్మస్పతి మార్గము

మంత్రము 5

అపాస్తవసుశ్చస్త్రపలప్రభర్మాదునిశ్చిమివాఞ్చరుమాగ్ంబుజీషీ |
సోమో విశ్వాన్యతసావనాని నార్యాగిన్ద్రం ప్రతిమానానిదేబుః ||

ప్రతిపదార్థము

ఆపాస్తమన్యుః = అంతులేని కోవముగల మరియు జలములకు
చివరియైన వాడు

తృపలప్రదః = రాళ్ళచేకొట్టబడినట్టి లేక చంద్రకాంత శిలలవంటి
కాంతి కలిగినవాడు

మాదునిః = వనంతునికి స్నేహితుడు

శిమివాన్ = శాంతినిచ్చువాడు లేక శమిపత్రములు కలిగినవాడు

శరూమాన్ = మిక్కిలి సౌఖ్యము కలిగించువాడు లేక ఆయుదములను
దరించువాడు

ఋజీషీ = దీప్తి కలిగినవాడు లేక ఋజుస్సు అయినవాడు

సోమః = సోముడు

విశ్వాని = విశ్వమంతయు

అతసా = ఎడతెగని గమనము చేత

వనాని = వనములను

అర్వాన్ = వర్షించునట్టి

ప్రతిమానాని = ప్రతిమానములు లేక విశేషమైన కొలతలు

ఇంద్రం = ఇంద్రుని

నదేభుః = క్రిందకి లాగలేవు

తాత్పర్యము

జలములకు అంతము అయినవాడును మరియు అంతులేని కోవము
గలిగినవాడును, చంద్రకాంత శిలలవంటి కాంతిని కలిగి మూడు
విదములైన పలితములిచ్చువాడును, మాదుర్యముగలవాడును
శత్రువులను నశింపజేయువాడును, శమిపత్రము నందుండి శాంతిని
ఇచ్చువాడును, మిక్కిలి సౌఖ్యమును రసమును ఇచ్చునట్టి సోముడు తన
గమనముచే వనములను, ఓషధులను వృద్ధి పొందించుచున్నాడు ఎట్టి
విశేషమైన కొలతలు ఇంద్రుని సామివ్యము నివ్వజాలవు (కొలతలకు
అతీతుడని భావము)

వివరణ

ఆపాస్తమన్యుః యనగా జలములకు చివరయైన వాడు లేక మనస్సునందలి బావములకు ఆనకట్టయైన వాడు ఆపస్సులనగా నీరు సృష్టియందు అంతర్యామినుండి మొదట జలములు పుట్టినవి దీనికి సంకేతముగనే శివుడి శిరస్సునుండి గంగ పుట్టినట్లు చెప్పబడినది మన్యుః యనగా ఏకాదశరుద్రులతో నొకడు మన్యువు అనగా కోపమును యర్థమున్నది జీవులలో కోపముగా వ్యక్తమై ఒకరినొకరు బాదించు కొనుటవలన వారి దుష్కర్మకు పలితముల నిచ్చుచున్నాడు

త్రిఫలప్రభువు యనగా మూడు విదములైన పలితములకు అదివతియని విశేషార్థము కోపముచే ఒకరినొకరు కొట్టుట, నిందించుట, అవమానించుట మున్నగువానివలన శారీరకము, మానసికము ఆత్మగతములైన పలితములనిచ్చి జీవులను సంస్కరించుచున్నాడు దుష్కర్మయైనను, సత్కర్మయైనను మూడులోకములలో దాని పలితము అనుబంధపవలసియున్నది మరియు జీవుడు ఈమూడు లోకములయందు సంస్కరింపబడవలసియుండును కర్మయనునది మానసికము, ఆత్మగతము కూడానగును కర్మలకు సంకల్పములు జీవాత్మయందు ప్రారంభమగును జీవునియందు సంస్కారము కలుగనిచో బౌతిక సంస్కరణమువయోగము లేదు కనుక జీవులకు పలితములు మూడులోకములలో సిద్ధించును అట్లు సిద్ధింపజేయువాడు శివుడు కనుక ఆయన మిక్కిలి కోపము గలవాడుగా చెప్పబడినాడు

ఇంకను ఆయన ఆయుదములు కలవాడుగా కూడా చెప్పబడినాడు అనగా యిట్లు శిక్షించుట ఆయుదములవలన కూడా కావచ్చును సోముడనగా శివుడను యర్థముకలదు కనుకనే త్రిఫల ప్రభువు అనుపదమునకు రాళ్ళతో కొట్టుటయను అర్థముకలదు అవసరమైనచో రాళ్ళతోను, ఆయుదములతోను, కొట్టబడి జీవులు సంస్కరింపబడుదురు ఇతరులను నిర్దాక్షిణ్యముగా హింసించువారు, దయ, జాలి ఏమాత్రము లేక మిక్కిలి కఠినముగా వ్యవహరించువారు శివుని కోపమునకు గురియగుదురు ఇట్టి ఇంద్రియముల కదిపతిగా నున్న శివుడు ఇంద్రుడిగా చెప్పబడినాడు అట్టి ఇంద్రుని రూపములోనున్న శివుడు మన ప్రయత్నములకు లొంగడు అనగా యిట్టివారు ఇంద్రియములకు పశులై జీవించురేకాని ఇంద్రియములు వారికి వశముకావు తనకోపముతో ఇతరులను బాదించువారికి ఇంద్రియములెన్నటికి లోబడవని బావము

ఇందలి విశేషార్థమేమనగా జలములనగా రసములేక జీవితమునందలి అనుభవము అట్టి జలములకు చివరయనగా అన్నిరసములు కలసి ఒకేరసమైన ఆనందము తన్మయత్వమని అర్థము అది మనసు చివర పుట్టును గనుక అపాంత మన్యుః యని సూచ్యముగా చెప్పబడినది అనగా మనస్సు లీనమైన స్థితి యని అర్థము తృప్తవలప్రభువు యనగా తెల్లని చంద్రకాంతశిలలవంటి కాంతిగలవాడని అర్థము అనగా వెన్నెలయని అర్థము పైన చెప్పబడినట్లు మనస్సులయమై తన్మయస్థితిలో నున్నవాని చుట్టును పూర్ణిమ వెన్నెలవంటి కాంతి యుండును అట్టి తన్మయత్వస్థితియందు వాని మనస్సు మాదుర్యము వంటి స్థితి కలిగియుండును ఇదియే మాదుని. యను పదము సూచించుచున్నది అనగా వారు మాటలయందు, చేతలయందు, మాదుర్యత, ఆప్యాయత కలిగి యుందురని బావము

శమీవాన్ యనగా శాంతిని కలిగించువాడు శివుని యొక్క మాదుర్యస్థితి సోముడు అనగా శివుడే జీవులకు ఆనందము కలిగించు స్థితియందు సోముడిగా చెప్పబడినాడు ఈ సోముడు మన సౌరమండలము నందు చంద్రునిద్వారా పనిచేయుచున్నాడు అనగా మనస్సునందు పనిచేయునపుడు చంద్రునిద్వారా, ఆత్మయందు పరవశత్వము కలిగించునపుడు ఇంద్రగ్రహము ద్వారా (Neptune) పనిచేయును కనుకనే ఆయన పరవశము కలిగించి మనస్సు లయము చేయువానిగా, చంద్రుని వంటి కాంతిగలవానిగా, మాదుర్యము కలిగించువానిగా, శాంతిని యిచ్చువానిగా చెప్పబడుచున్నాడు

ఇంకను శరూమాన్ యనగా నిజమైన సౌఖ్యము నిచ్చువానిగా ఋజీషీ యనగా ఋజుష్షును పిండి యిచ్చువానిగా చెప్పబడినాడు అనగా సోమరసమును పిండి యిచ్చువాడు జీవితమందలి సంఘటనలనుండి ఆనందమును, తన్మయత్వమును జీవితసౌరమును పిండి యిచ్చువాడు ఆయనయే సోముడని వర్ణింపబడినాడు అట్టి సోముని ప్రభావము చేతనే బూమిపై మొక్కలు, చెట్లు పెరిగి వనములుగా నేర్పడుచున్నవి సంగీతముచే మొక్కలు చక్కగా పెరుగునను విషయము నవీన శాస్త్రజ్ఞులు రుజువు చేసిరికదా ! ఇట్టి సోముడు మనలోనున్న ఇంద్రగ్రంది (Pineal Gland) ద్వారా శిరస్సు నందు పనిచేయుచున్నాడు ఈ గ్రంది జీవీ యంతర్లోకములయందు ఉత్తమ మానసిక లోకములయందు మాత్రమే

పనిచేయును గాని మిగిలిన జౌతిక ప్రక్రియలయందు పాల్గొనదు కనుకనే ఈ ఇంద్రుడు ఎట్టికొలతలకును లోబడడని చెప్పబడినది

ఇచ్చట మరియొక చిన్నవిశేషమున్నది సోమః అతసావనాని యని చెప్పుటలో సోముడు ఓషదులను వృద్ధిపొందించుచున్నాడనగా తదితరమైన వానియందు వాని సాన్నిధ్యము దొరకదని అర్థము అనగా పైనచెప్పిన నిరంతర పారవశ్యము, ఆనందమయస్థితి నిత్యజీవితము నందు సాదించుకొనవలెనన్నచో తప్పనిసరిగా శాకాహారియైయుండవలెనని యర్థము

అనువాకము 10

మంత్రము 1

బ్రహ్మజ్ఞానం ప్రదమం పురస్తాద్విసీమతసురుచో వేన ఆవః |
సబుద్ధియా ఉపమా అన్యవిష్టాస్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ||

ప్రతిపదార్థము

బ్రహ్మజ్ఞానం పురస్తాత్ = తూర్పుదిక్కున బ్రహ్మనుండి పుట్టిన

ప్రదమం = మొట్టమొదటిగా

వేనః = వేనుడు

సీమతః = అంచులవరకు

వి ఆవః = విశేషముగా ఆవరించెను

సురుచః = గొప్పకాంతిగలవాడై

నః = ఆయన

బుద్ధియా = బుద్ధిచేత

ఉపమా = సామ్యముగల

యోనిం = పుట్టుకను

సతశ్చ, అసతశ్చ = సత్తును (existing), అసత్తును (non existing)

అన్యః = వీనియొక్క

విష్టా = ఎత్తైనదిగా

వివః = వ్యాపించెను

తాత్పర్యము

తూర్పుదిక్కున మొట్టమొదటిగా పుట్టినటువంటి బ్రహ్మనుండి పుట్టిన ప్రజ్ఞారూపుడైన వేనుడు గొప్ప కాంతిగలవాడై సౌరమండల పరిధుల వరకు విశేషముగా వ్యాపించుచున్నాడు అతడు బుద్ధిమయమైన లోకములయందు ఉపమములైనటువంటి వాటిని నిలిపెను సత్, అసత్ అను వాటి పుట్టుకను విస్తరింపజేసెను

వివరణ

వేనుడు అను గందర్వుడు సృష్టి అంతటను వ్యాపించియున్నాడు & వేనుడు గానము చేయును సృష్టి ప్రారంభమైనపుడు ఒకే స్వరము ఆయన గానము చేసెను ఆ ఒక్క స్వరము నుండి ఏడు స్వరములు వచ్చినవి అట్లు వేనుడు ఏడు తీగెలుగల వీణతో ఏడు స్వరములతో గానము చేయుచున్నాడు ఏడు కేంద్రములలో (Seven centres) మన శరీరమునంద మూలదారమునుండి సహస్రారము వరకు గల (వెన్నుపాము) బ్రహ్మదండమును (వీణగా చెప్పబడిన దానిని) మ్రోయించుచున్నాడు

అట్లు మ్రోయించుచున్నపుడు మనయందు వాక్కుగా వచ్చున సరస్వతి అని చెప్పుదురు సరస్వతి అనగా గానముగా ప్రవహించునదే ఈ వేనుని 'Apollo' అని అందురు Apollo అనగా సూర్యుడు అ పొరపడుచుందురు వేనుడు సృష్టికి మొదట పుట్టెను బ్రహ్మనుం అందరికన్న ముందుగా కుమారుడను ప్రజ్ఞగా పుట్టెను పుట్టి మూడ లోకములలో వ్యక్తము, అవ్యక్తము అయిన సమస్తమును గానము చేయుచున్నాడు ప్రపంచములో వ్యక్తము, అవ్యక్తము అయి, రూపములలో తానే ఉన్నాడు వాటికి కారణములుగా తానే ఉన్నాడ ఆయన మనయందు బుద్ధియను వెలుగుగా వ్యాపించియున్నాడు మహత్త అను వెలుగుగా చోటులో వ్యాపించియున్నాడు అచ్చటినుండి ఆయన గానము బౌతికమైన శరీరాదుల వరకు, శరీరము పుట్టడము వరక వ్యాపించుచున్నది అనగా బుద్ధి, మనస్సు, ఇంద్రియములు, శరీరము ఆయన గానమ యొక్క రూపములుగా వచ్చినవి ఏడు స్వరములు లే తీగలతో కూడిన ఏడు నాదములు ఏడు స్థాయిలలో, స్వరములలో వినిపించుచున్నపుడు ఒక్కొక్క స్వరము ఒక్కొక్క లోకమునక సంబంధించినట్లుగా ఆలపించబడుచున్నది ఆయన 49 (7x7) రాగములలో గానము ఆలపించుచున్నాడు 49 ప్రజ్ఞలుగా తానే పనిచేయుచు వాటి అనుభూతిని, రసమును మన ప్రజ్ఞలయందు నిలుపుచున్నాడు ఆ రసమ లేక అనుభవమే బౌతిక శరీరముగా వ్యక్తమగుచున్నది ఆయన గానము నుండి అన్ని రూపములూ వ్యక్తమై చోటులోనికి వచ్చుచున్నవి

సూర్యునికన్న ముందు పుట్టునది ఉషస్సు ఆ సమయమున ప్రాత కాలమునకాంతిగా, చక్కటి వెలుగుగా వ్యాపించువానిని వేనుడు అందురు వేనుడు సూర్యుని కన్న ముందు సృష్టిలో పుట్టెను బౌతికమైన వెలుగు

సృష్టిలో వ్యాపించుటకు ముందు వేనుడు వచ్చును బుద్ధి మహత్తు అను వెలుగులుగా వ్యాపించును

సత్ అనత్ అను రెండును తానే అయిన వేనుడు గానము చేయుచు ఈ సమస్తమైన సృష్టియందు వ్యాపించి తన రూపమును, అనుభూతిని జీవులయందు స్థాపనము చేయుచున్నాడు అనత్తు అనగా వ్యక్తమయియున్న సృష్టి 'సత్' యనగా అవ్యక్తముగా నున్న అంతర్యామి దీనిని బట్టి సత్తుగాను, అనత్తుగాను అంతర్యామిని వేనుడు తన గానముచే రెండుగా విభజించుచున్నాడు ఈ రెండింటికిని సామ్యము కలదు సత్ వలన 'అనత్' పుట్టినది కనుక అనత్ యనగా వ్యక్తమైన సృష్టి మరియు మానవదేహము మానవుడు పూర్తిగా పరమాత్మ యొక్క సారూప్యమునే కలిగియున్నాడు అంతర్యామి యొక్క సంకల్పము నందలి సృష్టి స్వరూపమే మానవ దేహము విశ్వము కూడ మానవ దేహమును బోలియుండును కనుక వీటికి గల సామ్యమే పైన ఉపమ' యను శబ్దము చేత సూచింపబడినది ఇట్టి వేనుని గానముచే మరల జీవుడు అంతర్యామితో సారూప్యము నొందుచున్నాడు ఈ వేనుని గానము హృదయమునందు విని ద్యానము చేయువానికి అంతర్యామితో సారూప్యత కలుగును ప్రతివాని హృదయము నందును ఈ వేనుని గానము చేతనే గుండె కొట్టుకొనుట మొదలగు ప్రక్రియలు జరుగుచున్నవి హృదయము నందలి తన గుండె చప్పుడును వినుచు ద్యానము చేయువానికి క్రమేణా అందంతర్లీనముగా నుండు వేనుని గానము వినిపించును

మంత్రము 2

స్యోనా పృథివి భవా సృక్షరా నివేశనీ |

యచ్చాన శృర్మ సప్రదాః ||

ప్రతిపదార్థము

పృథివి = ఓ పృథివీ

నివేశనీ = నివాసము కూర్చుద్దానివి

సృక్షరా = జీవులను, ప్రాణులను సృష్టించు దానవు

నః = మాకు

స్యోనా = మృదువైన దానివి

భవ = అగుదువు గాక
 సుప్రదాః = కోరికలిచ్చు దానివి
 శర్మ = సౌఖ్యము
 యచ్చ = ఇమ్ము

తాత్పర్యము

ఓ వృదివీ! నీవు మాకు మృదువైన దానవగుదువు గాక! జీవులకు, ప్రాణులకు నివేశము కల్పించుచున్నదానివి వరములు ఇచ్చు నీవు మాకు సౌఖ్యమును ఇమ్ము

వివరణ

సోఽహం వృదివీః ఈ భూమి లేక బౌతిక ప్రపంచము మృదువగు గాక యని చెప్పిరి అనగా నిత్యజీవితమునందు, వ్యవహారములయందు క్లేశములేర్పడకుండును గాక అని అర్థము అట్లుండవలెననినచో ముందు మన మనస్సు పెళుసుగా నుండక మృదువుగా నుండవలయును మెత్తని మనస్సుగల వానికి బౌతిక ప్రపంచముకూడ సుఖమయముగనే యుండును ఈ సుఖమనునది సంపాదించినచో వచ్చునది కాదు ఇతరులను సుఖపెట్టుట నేర్చుకొనని వారు తాము సుఖపడలేరు సుఖమనగా కేవలము శరీర సౌఖ్యము కాదు ఇతరులకు ఏమి కావలెనో తెలుసుకొని వారికిది చేసిపెట్టుటవలన తనకు సుఖము లభించును నిత్యజీవితము అట్లుండవలెననినచో నిరంతరము ఇతరుల సుఖమును కోరువాడై యుండవలెను అంతేకాక కొందరికి నిజముగా సుఖపడుట తెలియదు అన్ని అనుకూల పరిస్థితులలోను సకల సౌఖ్యములున్ననూ అనభివింపలేని వారు ఉందురు నడుమునొప్పి వచ్చిన వాడు వైద్యుని సంప్రదించినచో నీకు వెన్నుపూస జారినది, కరినమైన దానిపై నిద్రించవలెను గానీ మెత్తని మృదువైన పరువులు మున్నగునవి పనికిరావు అని చెప్పును అట్టివానికి ఇంటిలో ఎటువంటి సౌఖ్యములున్ననూ కరినమైన చెక్కపైగానీ, నేలపైగానీ శయమించవలసి యుండును దీనికి కారణమొక్కటియే అతడు అంతకుముందు ఎవరికో కష్టము కలిగించి నిద్రసౌఖ్యము లేకుండా చేసియుండును దాని పలితమే

వానినివుడు బాదించుచున్నది కనుకనే తనకు నిజమైన సుఖము కలుగవలెనన్నచో తోటివారిని సుఖపెట్టవలెను

నృక్షరా నివేశనీ యనగా జీవులను, ప్రాణులను సృష్టించి నివాసములు కల్పించుచున్నది ఈ భూమియే మానవులయందు తెలివితేటలు కల్పించి ఇల్లు కట్టుకొనుటయను తెలివి తేటలుగా పనిచేయుచున్నది అందుకు కావలసిన సామాగ్రిని తానే సృష్టించి యిచ్చుచున్నది ఇంకనూ జీవులకు సుఖపడు అబిలాష కలిగించి దానికి కావలసిన వస్తువులను, పదార్థములను సృష్టించి ఇచ్చుచున్నది దీనిని పరమాత్మ కష్టములను సృష్టించలేదని, జీవులు సుఖపడుటకే సృష్టి ఎద్దరింపబడినదనీ నిజముగా సుఖపడదలుచు కొనిన వానికి ప్రకృతి సహకరించునని తెలియుచున్నది అయినచో కష్టములెందుకు వచ్చినవనగా దానికొక్కటే సమాధానము కష్టములు మానవునిచే సృష్టించుకొనబడినవి తానొక్కడే సుఖపడవలెనను దుష్టయత్నమే మానవునికి కష్టములను తెచ్చిపెట్టినది ఎందుకనగా ప్రతిమానవుడునూ అట్టి ప్రయత్నమే చేయును కదా! దాని వలన జీవులందరకును ఒకరితో మరొకరికి పెనుగులాటలు సంఘర్షణలు, యుద్ధములు, దానికి వలతముగా అశాంతి ప్రకృతి మొత్తము మానవుని సుఖమునకై సహకరించుచుండగా మానవుడే స్వయముగా దుఃఖములను సృష్టించుకొనుచున్నాడు ప్రకృతి సహితము మానవుడు వ్యక్తిగతముగ సుఖపడుటకు గాక సమిష్టిగా సుఖపడుటకు మాత్రమే సహకరించును చెట్టునందలి పండ్లన్నియూ తానొక్కడే తినవలయునని ప్రయత్నించినచో అవి నిలువయండక కృశిపోవును తోటివారితో కలసి తినినచో అందరకునూ, ఎప్పుడును తాజాపలములు లభించును ప్రకృతి బోదించు ఈ రహస్యమును తెలుసుకొనినవారికి భూమి మృదువైనదీ, సౌఖ్యకరమైనదీ యగుచున్నది

(ఇది మృత్తికా శుద్ధి మంత్రము మట్టియందు అపవిత్రతయున్నచో లేక దోషములున్నచో ఈ మంత్రము ద్వారానించుకొనవచ్చును)

మంత్రము 3

గన ద్వారాం దురాదర్షాం నిత్యపుష్పాం కరీషిణీమ్ |
ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామి హోప హ్వయే శ్రియమ్ ||

ప్రతిపదార్థము

గంధద్వారాం = గంధమే తన ద్వారముగా కలదానిని

దురాదర్షాం = తేలికగా సమీపించుటకు వీలుకాని దానిని

నిత్యపుష్టాం = నిత్యము పుష్టియైన దానిని

కరిషణీం = కరములచే అనగా కిరణములచే హిందించబడిన

ఈషణములు కలదానిని

సర్వభూతానాం = సమస్త జీవరాసులకు

ఈశ్వరీగ్ం = అది దేవతయైన దానిని

తాంశ్రియం = ఆ శ్రీదేవిని

ఇహి+ఉపహ్వయే = సమీపించుటకు ఆహ్వానించుచున్నాను

తాత్పర్యము

సుగంధముతో కూడిన ద్వారము కలది, సులభముగా సమీపించుటకు వీలుకానిది, ఎల్లప్పుడును పుష్టిగా నుండునది, కిరణములచే ఆకారము కట్టుకొనినది, సర్వజీవులకు పరమేశ్వరియు నగు ఆ శ్రీదేవిని మమ్ము సమీపింపుమని ఆహ్వానించుచున్నాము

వివరణ

గంధ ద్వారాం అనగా గంధము లేక వాసన ద్వారా తెలియబడునది పృథివీ తత్త్వము వాసనద్వారా వ్యాపించును సువాసనలు, వానిలో ముఖ్యముగా గంధము మానసికమైన ఆహ్లాదమునకు, ఆరోగ్యమునకు ఉపయోగపడును కొన్ని పూలవాసనలు, చెట్లగాలులు కొన్ని వ్యాధులను నిర్మూలించును పారిజాతము, తులసి, కదంబవృక్షము, వేప, మజ్జీ, రావి మున్నగునవి TB BP, PNEUMONIA, గుండెజబ్బులు వంటి వ్యాధులను నిర్మూలించును కనుకనే 'దురాదర్షాం' అని చెప్పబడినది అనగా వ్యాధులను, దారిద్ర్యమును దగ్గరకు రానివ్వదు

నిత్యపుష్టాం అనగా జీవులు పుష్టివంతముగా నుండుటకు చక్కని ఆహారముతోబాటు పరిశుభ్రమైన వాతావరణమును కలిగి సువాసనలతో కూడియుండవలెను దుర్వాసన కలిగిన ఆహారములు లేక అట్టి వాతావరణమున బుజింపరాదు

కరిషిణి అనగా తన కిరణముల ద్వారా జీవుల కోర్కెలు తీర్చునట్టిది నమస్తజీవరాసులకు ఈమెయే అదివతి మిగిలిన ఇతర జీవులలో అంతర్యామి ఉన్నపు ఁటికిని భౌతిక ప్రజ్ఞయే ప్రధానముగా పనిచేయును తన శరీరమును గూర్చిన జాగరూకత, ఆకలిదప్పులు, నిద్రాహారములు, వ్యాపార వ్యవహారములు మున్నగునవి ప్రాముఖ్యము వహించును అనగా జీవులలో పరిపూర్ణత్వము కలుగువరకు వారియందు పనిచేయుచు భౌతిక శరీరమును కాపాడును కనుకనే భౌతికస్థితిలోనున్న జగన్మాతను నిర్లక్ష్యము చేయువానికి అంతర్యామి స్పర్శ లబింపదు వస్తువులను పదార్థములను నిర్లక్ష్యము చేయువానికి, వృధాచేయువానికి, నిరుపయోగము గావించువానికి, దుర్వినియోగము చేయువానికి, లోభియై నద్వినియోగము చేయనివానికి ఈమె అనుగ్రహము లబింపదు అట్టివారు అంతర్యామి స్పర్శలేక అనేక జన్మల తరబడి ఒకేవిధమైన జన్మల వరంవరలో గడువవలసి యుండును అట్టివారిని కష్టముల రూపమున, బాధల రూపమున సంస్కరించి మరల వివేకము కలిగించి ప్రేమమయ మార్గమునకు పురికొల్పునది ప్రకృతియనబడు ప్రదివీ తత్త్వమునందలి జగన్మాతయే

మంత్రము 4

శ్రీరే భజతు 'అలక్ష్మీర్యే నశ్యతు |
విష్ణుముఖావై దేవాళ్ళనో బిరిమాన్లోకాన
నవజయ్య మేభ్యజయన్తే
మహాగంఢన్దో వజ్రబాహుష్వోడశీ శర్మయచ్చతు |

ప్రతిపదార్థము

శ్రీః = సంపద

మే = నన్ను

భజతు = పొందును గాక

అలక్ష్మీః = అలక్ష్మి

నశ్యతు = నశించును గాక

విష్ణుముఖావై = విష్ణువు ముఖములుగా కలిగిన

దేవాః = దేవతలు

ఛన్దోభిః = ఛందస్సుల చేత

లోకాన్ = లోకములను

అనవజయ్యమ్ = జయించుటకు వీలుకానట్లుగా

అబ్యజయన్ = జయించిరి కదా !

వజ్రబాహుః = వజ్రము దరించిన

షోడశీ = పదహారు కళలు కలిగిన

మహాగ్ం ఇంద్రః = గొప్పవాడైన ఇంద్రుడు

శర్మ = సుఖమును

యచ్ఛతు = ఇచ్చును గాక !

తాత్పర్యము

సంపద నన్ను పొందును గాక ! అలక్ష్మి నాకు నశించును గాక విష్ణుముఖస్థులైన దేవతలు చందస్సులచేత ఈ లోకములను మరల జయించుటకు, వీలు కానట్లుగా జయించిరి కదా ! వజ్రము దరించి, పదహారు కళలు కలిగిన, ఇంద్రుడు సుఖమును ఇచ్చుగాక !

వివరణ

సంపద రావలెను, దరిద్రము పోవలెను అనునది సరియైన సిద్ధాంతము కాదు దరిద్రమనగా దనము లేకపోవుట కాదు దరిద్రము అనగా మనలోనున్న సోమరితనము, వాయిదావేయు తత్త్వము నిరుత్సాహము మున్నగునవి సోమరితనము, భయము నశించుటవలన కార్యదీక్షపెరుగుటవలన సంపదలు వచ్చును కష్టపడకుండు సుఖపడవలెనను దుస్సంకల్పమే దారిద్ర్య హేతువు పని చేయకుండు దనము రావలెనని కోరుట నేటి సగటు బారతీయుని లక్షణము కాని విచిత్రమేమనగా కష్టపడిపని చేయువానికి ఆరోగ్యముండును శరీర కష్టము చేయువానికి వ్యాధులు తక్కువగా వచ్చును ఇది కష్టపడి పనిచేయు వానికి ప్రకృతి ఇచ్చు వరము

విష్ణు ముఖావై అనగా విష్ణువే ముఖముగా (ప్రధానముగ) కలిగిన దేవతలు విష్ణువు సమస్త సృష్టియందు వ్యాపించియున్న ప్రజ్ఞ విష్ణువు ఆ దేవతలద్వారా పనిచేయుచున్నాడు ఆయన ఒక్కొక్క శక్తిగా వచ్చినపుడు ఒక్కొక్క దేవతగా పిలువబడుచున్నాడు వాయువుగా వచ్చినపుడు వాయు దేవతగను, సూర్యుడుగా వచ్చినపుడు ఆదిత్యుడిగను,

నవగ్రహములలో వనిచేసినపుడు శని మున్నగు పేర్లతో పిలువబడుచున్నాడు

చందోబిః అనగా చందస్సులుగా వ్యాపించిరి అని అర్థము అనగా వారు స్పందనాత్మకమైన తరంగములుగా వ్యాపించియున్నారు చందస్సు అనగా స్పందనము (pulsation) ఈ స్పందనము నారాయణుని నుండి ప్రారంభమైనది నారాయణుని ఒక శ్వాస ఈ మొత్తము సృష్టి సృష్టి ప్రారంభమునుండి అంతము వరకు ఆయనకు ఒకే శ్వాస ఆ పరమాత్మ శ్వాసయే మొదటి శ్వాస శ్వాస నారాయణుని నుండి జీవుని వరకు వచ్చినది నారాయణుడు మొదట శ్వాసను బయటకు వదలి తరువాత లోనికి తీసుకొనెను ఆయన మొదట నిశ్వాసను బయటకు వదలగా ఆయనలోనుండి సృష్టి వ్యక్తము అయినది మరల ఆయన శ్వాసను తనలోనికి తీసుకొనగా (ఉచ్ఛ్వాస) సృష్టి ఆయనలోనికి లయమగును కనుక నారాయణుని శ్వాస మనకు వ్యతిరేకదిశలో నుండును అనగా మనము నారాయణునికి వ్యతిరేకముగా శ్వాసింతుము

అనపజయ్యమ్ అనగా జయించుటకు వీలులేని చందమున అభ్యజయన్ అనగా జయింతురు అనిబావము విష్ణువును తనయందు దరియించి యున్నస్థితి జయించుటకు వీలాకానిస్థితి ఈ స్థితినుండి దేవతలు ఎప్పుడు బయటకు వత్తురో అప్పుడు రాక్షసులు వారిని జయించుచున్నారు మరల విష్ణువును శరణు జొచ్చునపుడు ఆయన రాక్షసులను సంహరించి దేవతలను రక్షించుచున్నాడు శరీరములోని ప్రజ్వలన్నియు విష్ణువు యొక్క రూపములేయని ద్యానము చేసినపుడు అరిషడ్వర్గములు జయింపబడును ఇంద్రియములు తనవి అని బావించినపుడు రాగద్వేషములు జయించును

సంగీతమున లయ, శృతి, తాళము, స్వరములు ఇవన్నియూ గాయకుడు చక్కగా గానము చేయుటకు ఏర్పడినవి తదనుగుణముగ గానము చేయునపుడు దానిలో నున్న శ్రావ్యతచేత గాయకుడు, శ్రోతలు అందు లయమగుచున్నారు సంగీతములో ఇట్లు శ్రావ్యతను కలిగించు లయ, శృతి మొదలగు వానిని చందస్సులందురు అటువంటి చందస్సులుగానున్న దేవతలు ఈలోకమునంతయు జయించి ఆక్రమించిరి ఆ విదముగ మరల జయించి ఆక్రమించుటకు వీలులేని విదముగా సర్వలోకములను ఆక్రమించిరి అనగా సర్వలోకముల యందలి వస్తుజాలముయందు ఆ వస్తుగతమయిన నేను అను ప్రజ్ఞగా

(విష్ణువుగా) వ్యాపించిరి హిరణ్యాక్షుడు మొదలగు రాక్షస అన్నిలోకముల యందును నారాయణుని కొరకై వెదకిరి , నారాయణుని కనుగొన లేక పోయిరి ప్రతివ్యక్తిలోను, వస్తువుల అంతటనూ ప్రజ్ఞగా వ్యాపించి యున్నాడను దృష్టితో చూచిన అంతయు నారాయణమయముగా, విష్ణుమయముగా గోచరించు ఆయన ఈ సమస్త సృష్టియందునూ ఉన్న ఒకే సమాహారమైన శ్రీ శివుని యందును 'నేను'గా వ్యాపించియున్న మహా 'నేను' ఒకటి కల వేర్వేరుగానున్న 'నేను' లన్నిటికి మద్య సూత్రమువలె , భాసించుచున్నది ఒకమంచి ముత్యముల హారమునందు కనుపించకు దాగియున్న బంగారు తీగవలె ఈ మహా నేను అను బంగారుతీగ కనబడకుండ జీవులందరి యందు దాగి వారిని మట్టియొందిన అట్టిమహాప్రజ్ఞయే నారాయణుడు

కపిల దేవహూతి సంవాదములో కపిలుడు ఈ కనుపించ తారకలన్నియూ నారాయణుని కిరీటములోనున్న మణులుగా, ఈబూ ఆయన పాదములుగ చెప్పెను ఇట్లు ఆయన పాదములు బూమిగ విశ్వాంతరాళమును ఆయన యొక్క ఆకారముగ ద్యానము చేసిన నారాయణుని తెలియగలరు కనుక దేవతలు ఈ లోకములన్నియు మహా 'నేను'గా వ్యాపించి యున్నారు అనగా తాము వ్యక్తిగతముగా క విష్ణువు యొక్క శరీరమునందలి భాగములుగ వ్యాపించిరి విష్ణు వజ్రములవంటి బాహువులు కలిగియున్నాడు చోటులోనున్న విద్యుత్ మొదలైన బాహువులు దరించి ఇంద్రుని రూపములో పనిచేయుచున్నాడ పిడుగు అను ఆయుధము దరించియున్నాడు ఇంకనూ జీవులయొక వెన్నెముకనే వజ్రాయుధముగా దరించి (బ్రహ్మాదండం) కుండలినీ శక్తిగ మన శరీరమునందు వ్యాపించియున్నాడు మరియు పదహారు కళలతో కూడియున్న చంద్రుని ద్వారా (మన మనస్సుద్వారా) పనిచేయుచున్నాడ మనస్సునకు పదహారు కళలుండును మనము మనస్సునకి లోబడినపుడు మనస్సును చీకటి అమావాస్యరూపము వృత్రాసురుడువలె నేను వేరు అను ప్రజ్ఞగా విజృంభించి ఇంద్రుని జయించెను పూర్ణిమనాడు మనస్సు ప్రశాంతముగ నుండి ఇంద్రుడ వృత్రాసురుని జయించును ఇది అమావాస్యనుండి పూర్ణిమవరకు జరుగ సాదన

అమావాస్యనుండి పూర్ణిమ వరకు గల తిదులు మొత్తం పదహారు ఈ పదహారు తిదులు పదహారు చంద్రకళలు అమావాస్యనాడు చంద్రుని యందు సూర్యరశ్మి ప్రతిఫలించును అనగా అది అంతర్యామి స్వర్భలేని పూర్తి బౌతిక జీవితమునందు బందింపబడియున్న జీవప్రజ్ఞను సూచించును అట్టిస్థితిలోనున్న వారినే మనము రాక్షసులు అందుము అట్టిస్థితినుండి జీవప్రజ్ఞ జన్మల తరబడి వికాసము పొందుచు శుక్లవక్తపు చంద్రునివలె క్రమేణా వికసించుచుండును పూర్ణిమనాడు చంద్రుడు మనస్సు పూర్తిగా అంతర్యామిని ప్రతివలించు స్థితి అనగా పరిపూర్ణస్థితిలోనున్న మానవుడు ఇట్లు మనస్సునందలి కళలు పరిపూర్ణత్వము లోనికి వికసించు విదానమే 'షోడశి' అని పురాణములయందు సంకేతింపబడినది అమావాస్యనాడు మహర్షుల వంటి సజ్జనులకు మనసు అంతర్ముఖమై తనయందు తాను లీనమై యుండును సామాన్యులకు మనసు చీకటి చేత ఆవరింపబడి కామక్రోధాదులు వానియందు పనిచేయుచుండును వారినే రాక్షసులు అనిరి

పౌర్ణమినాడు చంద్రుడు (మనస్సు) సూర్యునికి ఎదురుగా నుండి వెలుగుచుండును సూర్యునిగా అంతర్యామియైన నారాయణుని ప్రజ్ఞపనిచేయుచున్నది మనస్సు(చంద్రుడు) జీవప్రజ్ఞ, భూమి బౌతిక ప్రజ్ఞ అమావాస్యయందు నారాయణునికి, జీవునికి మధ్య మనస్సు అడ్డుగా నిలచును మనస్సు బౌతిక లోకములలో పనిచేయునపుడు తాత్కాలికముగా నారాయణుని నుండి మరుగుపడుచున్నది అప్పుడు మనస్సును పూర్తిగా చీకటి ఆవరించును అదియే వృత్రాసురుడు వ్యాపించుట అప్పుడు వెన్నుపొము నందున్న కుండలినీ శక్తిగా యున్న జగన్మాత షోడశి అను పేరుతో పదహారు కళలతో విచ్చుకొని పరిపూర్ణస్థితి వచ్చుటకు జీవునికి దోహదపడును

సృష్టి పరిపూర్ణమైన స్థితి పూర్ణిమ సృష్టి పూర్తిగా లేని అందకారమయమైన స్థితి అమావాస్య ఈ మధ్యగల స్థితులు పదునాలుగు మన్వంతరములుగ చెప్పబడినవి జీవుడు ఈ పదునాలుగు మన్వంతరములలో యోగసాధనతో అంతర్యామిలో పరిపూర్ణత

చెందును నారాయణునిగానుండును అదియే చంద్రుని పరిపూర్ణమైన పున్నమి వెన్నెల

ఈ పదునాలుగు మన్వంతరములలో జరుగు మానవుని ఎదుగుదలకు సంబంధించిన ఈ కదను నడుపువాడు ఇంద్రుడను వ్రజ్ఞ ఈయన తన పదహారు కళలతో చంద్రాత్మకమయిన వ్రజ్ఞగా మాయనుండి మేము పరిపూర్ణుల మగునట్లు అనుగ్రహించును గాక!

అనువాకం 11

మంత్రము 1

స్వస్తి నో మఘవా కరోతు హస్తపాప్మానం యోస్మాన్దేవస్తి |

ప్రతిపదార్థము

మఘవా = మేమాదిపతియైన ఇంద్రుడు

నః = మాకు

స్వస్తి = శుభమును

కరోతు = కలిగించును గాక ।

అస్మాన్ = మాయందు

దేవస్తి = దేవతమును పుట్టించునటువంటి

పాప్మానం = పాపకారణమును

హస్త = నశింపజేయును

తాత్పర్యము

మేమాదిపతియైన ఇంద్రుడు మాకు శుభమును కలిగించుగాక । మాయందు దేవతమును పుట్టించునటువంటి పాపకారణమును నశింపజేయును గాక ।

వివరణ

ఇంద్రుడు మాకు క్షేమమును కలిగించు గాక । ఇక్కడ ఇంద్రుడను పదము సూర్యుడు అను అర్థములో వాడబడినది సూర్యుడు మేఘముల నాకరించి సకాలమునకు వర్షములను కురిపించి తద్వారా పాడివంటలను అనుగ్రహించి మాకు క్షేమమును కలిగించును గాక । అని ప్రార్థించు చున్నాము

మమ్ములను ద్వేషించువారు లేకుండునట్లు జేయుదువు గాక । అనగా ఈ మంత్రము పఠించినంత మాత్రము మన శత్రువులు నశించుదురని భావము కాదు మనలను ఇతరులు ద్వేషించుటకు కారణములు మనయందే కలవు మనయందున్న కారణములను బట్టి ఇతరులు మనకు శత్రువులు లేక మిత్రులు అగుట జరుగుచున్నది దాని ననుసరించి మనలను ద్వేషించుట

లేక ప్రేమించుట జరుగుచున్నది అనగా ఇతరులకు, మనకు మధ్య వున్న లావాదేవీలు శతృత్వమునకు కారణమగుచున్నది కనుక మాయందున్న అట్టి కారణములను నశింపజేయవలసినదిగా ఇంద్రుని ప్రార్థించు చున్నాము

మంత్రము 2

సోమానగ్ంస్వరణంకృణుహిబ్రహ్మణస్పతేకక్షీవస్తంయభాశిజమ్|
శరీరంయజ్ఞకమలంకుసీదంతస్మిన్నీదతుయోస్మాన్దేష్టి||

ప్రతిపదార్థము

బ్రహ్మణస్పతే = బ్రహ్మత్వమునకు అదిపతియైన వాడా

సోమానం = సోమముచే

స్వరణం = స్వరవంతముగా నిలిపి

శిజమ్ = ఉశికుని యొక్క పుత్రుడగు

కక్షీవంతం = కక్షీవంతుని

శరీరం = దేహమును

యజ్ఞకమలం = యజ్ఞముచే శమించునట్టిదిగా

కృణుహి = చేయునుగాక

అస్మాన్ = మమ్ములను

యః = ఎవరు

దేష్టి = దేష్టించునో

నః = వాడు

కుసీదం = నరకమునందు

సీదతు = పడియుండును గాక

తాత్పర్యము

బ్రహ్మత్వమునకు అదిపతియైన వాడా! సోమముచే ఉశికుని యొక్క పుత్రుడగు కక్షీవంతుని శరీరమును స్వరవంతముగా నిలిపి యజ్ఞముచే శమించు నట్టిదిగ చేయుదువు గాక । ఎవడు దేష్టించునో వాడు నరకమునందు పడియుండును గాక ।

వివరణ

జీవులలో సోమము అను స్థితి వాక్కుగా, శ్వాసగా, స్పందనముగా తెలియబడుచున్నది ఇదియే జీవుని యొక్క జీవప్రజ్ఞగా కూడ వ్యక్తమగుచున్నది దీనిని మేము గుర్తించి ఆస్వాదించునట్లు చేయవలసినది

‘కౌసల్యా సుప్రజా రామా పూర్వా సంద్యా ప్రవర్తతే’ అని ప్రార్థించునపుడు ఓరామా! తూర్పున సూర్యోదయమగుచున్నది లేవవలసినది అనుట బాహ్యముగా కనుపించు అర్థము తూర్పుదిక్కు వృద్ధయమునకు సంకేతము ఈ వృద్ధయమునుండి వాక్కుగా ఏదైతే వచ్చుచున్నదో దానికి ముందు స్థితి సూర్యోదయమునకు ముందరి సమయము ప్రతి దినము ఈ సమయము అంతర్యామి నుపాసించుటకు తగిన సమయము అదియే మనలో వాక్కు నుచ్చరించుటకు చేయు ప్రయత్నము ఆస్థితిని మనము ద్యానించినచో రాముడు మనయందు మేల్కొనును ఆరాముని యందు మనము రమించుటయే సోమరసమును ఆస్వాదించుటగా వేదమృలయందు వర్ణింపబడినది ఆనందమను స్థితిగా జీవుల చేత అనుభవింపబడుచున్నాడు ఆస్థితిలో ఆయనను సోముడని, అట్టి ఆనందమును జగన్మాతయని, లక్ష్మీయని లేక మూలప్రకృతియని అందురు రమించువాని యందున్న రమింపబడుట అనుస్థితి కూడా ఈయనయే ఈ రెండిటి అనుభవమే సోమము ఇదియే ఆనందమను పేరుతో జీవులచే ఆస్వాదింపబడుచున్నది కనుక వాక్కుగా ఉచ్చరింపబడి వ్యక్తమగు దానిని తెలుసుకొని ఆస్వాదించునట్లు చేయవలసినది

ఇదియే ‘సోహం’ అను శబ్దముగా శ్వాసయందు ఉచ్చరింపబడుచున్నది దీనినే ‘సామము అనికూడా అందురు సామము అనగా సామ్యస్థితిని (Equilibrium of mind) కలిగించునది అనగా శ్వాస క్రమముగా మనయందు జరుగుటయే అట్టి శ్వాసయందు ఓం కారము ద్యానము చేయుట ఆ ‘ఓం’ కార నాదమునే వేణుగానమనియు, మదువు అనియు అనిరి ఆ గాన మాదుర్యమే సోమరసము దానిని అనుభవించుటయే సోమరసాస్వాదనము అన్ని పురాణములందు ముఖ్యముగా బాగవతమునందు ఇట్టి స్థితియే వర్ణింపబడినది

శుక్రుడు జీవులయందు స్పృష్టిని కలిగించునట్టి ప్రజ్ఞగా దిగి వచ్చును జీవులయందు క్రిందిలోకములలో కామముగా, ఊర్ధ్వలోకములలో స్వచ్ఛమైన ప్రేమగా ఈ ప్రజ్ఞ పనిచేయును శుక్రుడు పవిత్రమైన కామము, దాని ద్వారా సంతానమునకు అదిపతి ఈయన ప్రేమగా మన

హృదయమున మేల్కొనును ఇట్లు జీవులయందు ప్రేమను కలిగించి శరీరమును యజ్ఞభూమిలో, జీవించుట అనుయజ్ఞముగా ఈ ప్రపంచేయుచున్నది జీవులలో నున్న అంతర్వాసిని ఉపాసన చేసి వాని సమర్పణముగా చేయు ప్రతిపనియు యజ్ఞమగును ఇతరులకు కావలసిన పనులు సమర్పణ బుద్ధితో చేయుచున్నప్పుడు ఈ శరీరపయజ్ఞక్షేత్రమగును యజ్ఞము యొక్క శ్రమను సహించునట్లుగా ప్రశాంతమగు స్థితిని అనుగ్రహింపవలసినదిగా ఇచ్చట వేడబడుచున్నది

కక్షీవంతుడు ఉశికుడని, ఉశిక్ష్మియను స్త్రీకిని దీర్ఘతమసుడని మహారికిని పుటినవాడు ఈ దీర్ఘతమసుడు దీర్ఘతమస్సు అనగ సంవత్సరములో చీకటి లేక రాత్రి ఎక్కువ సమయమున్నరోజు ఇసూర్యుడు దక్షిణాయనము నుండి ఉత్తరాయణమునకు మారుదినము అనగా సుమారు డిశంబరు 22 తారీఖున వచ్చును ఆరోజున రాత్రికాలవ మిగిలిన అన్ని దినములకన్నా ఎక్కువ అనగా నాటితో జీవులకు చీక నశించి మరల వెలుగు ప్రసాదించబడును వారి యందలి జీవచైతన్యముగ నున్న సూర్యతేజస్సు బౌతిక జీవితము నందలి సంమటనలు, పరిసరముల మున్నగు వానినుండి యోగసాదన, పరస్పరత్వము, సహకారప భూతదయ, వివేకము మున్నగు వాని యందు మేలుకొనును నాటినుండి దినములో చీకటియొక్క బాగము తగ్గి వెలుగు యొక్క బాగప పెరుగుచుండును ఈ దీర్ఘతమసుని ఉపాసనచేసి, ద్యానము చేసి ఆయ అనుగ్రహముపొందు వారికి జీవితము నందలి చీకటి బాగములు తగిపోయి వెలుగు బాగములు పెరుగుచుండును అట్లు ద్యానము చేయగోరువా డిశంబరు 22 నుండి ఈమంత్రమును ప్రతిదినము ప్రాతః కాలమున నాలుగంటల ప్రాంతమున ద్యానము చేయుచున్నచో వారి మనస ప్రశాంతమగుచుండును

అట్టి దీర్ఘతమసుని కుమారుడు కక్షీవంతుడు ఈయన ఆకామునం సూర్యుని మార్గము నిర్ణయించువాడు అనగా భూమిచుట్టు సూర్యు చరించు మార్గముగా నున్నవాడు ఈయన సూర్యకిరణములలో నొకరి సూర్యుని మొట్టమొదటి కిరణములుగా బయలుదేరి భూమిచుట్టు సూర్య మార్గమును దారివలె నేర్పరుచుకొనుచు పోవుచుండ సూర్యుడామార్గమున ప్రయాణము చేయును దానివలన భూమి చు చైతన్యరూపమయిన ఒక గోళమేర్పడి దానియందు జీవము (life energy) ఉండుటకు కావలసిన వాతావరణ మేర్పడును ఇదియే అంతరిక్షలోకప

దీనియందు జీవులు పుట్టుట, వారికి భూమిపై శరీరములు ఏర్పడుట మున్నగు ప్రక్రియలు జరుగును ఇట్లు కక్షీవంతుడు సూర్యోదయమునకు ముందుగా సోముని గానముగా లేక స్వరముగా బయలుదేరి తన గానముతో జీవులను పుట్టించును ఈ కథయే దీర్ఘతమసుడను చీకటియందు ఉశికునికి సంతానమేర్పడుటగా చెప్పబడినది కళింగదేశపు రాజు తనకు సంతానము లేకపోగా సంతానము కొరకు దీర్ఘతమసుని ప్రార్థించి తన బార్యయందు ఆయన సంతానమనుగ్రహించునట్లు వేడెను అమెకది అంగీకారము గాక తన పరిచారికయగు ఉశిక్నిని పంపెను ఇచ్చట రాజు అనగా సూర్యుడు ఉశిక్నియనగా సంతానము గూర్చిన కామము భూమిపై జీవులు పుట్టుటకు కక్షీవంతుని ప్రభావము కారణము ఇట్లు జీవుల శరీరములు ఇట్టి యజ్ఞములుగా కల్పింపబడుటయే శరీరం యజ్ఞశమలమ్ కృణుహి అని చెప్పబడినది

ఇట్లు సోముని స్వరముగా దిగివచ్చు కక్షీవంతుడు జీవుల శరీరములను అందలి చైతన్యమును తన యజ్ఞముచే శమించునట్లు చేయును అనగా సుఖవంతము, అవ్వోదవంతము చేయును అట్లు జరుగవలెనన్నచో జీవుల మద్య ద్వేషముండరాదు తోటివారిని చూచి, వారి భౌన్నత్యమును చూచి వారికి గల సద్గుణములను చూచి ద్వేషించువాడు ఇట్టి సుఖశాంతులను కోల్పోవుదు బాః జీవితమును సరకముగా పొందుదురు

మంత్రము 3

చరణం పవిత్రం వితతం పురాణం యేన పూతస్తరతి దుష్కృతాని |
తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతా అతి పాపాస్తానమరాతింతరేమ ||

ప్రతిపదార్థము

పురాణం = పురాణములయిన

వితతం = విస్తారమయిన

చరణం = పదము, నామము

పవిత్రం = పవిత్రమైనటువంటి

యేన = దేనిచేత

పూతః = పవిత్రమైనట్టి

దుష్కృతాని = చెడ్డపనులు (చేయుట)

తరతి = దాటించునో

తేన శుద్ధేన = అట్టి శుద్ధమైన

పవిత్రేణ = నిర్మలమైనట్టి

పూతాః = పవిత్రమైనట్టివి

పాప్మానం = పాపములు చేయు మమ్ములను

అరాతిం = శత్రుత్వము (నరకమును) నుండి

అతింతరేమ = తరింతుము గాక

తాత్పర్యము

ఎట్టి చరణములు పురాణములై, విస్తారములై పవిత్రమగుచున్నవో, దేనివలన పరిశుద్ధులై చెడ్డపనులు చేయుట అను స్థితిని దాటుచున్నామో అట్టి పవిత్రము పరిశుద్ధము అయిన పాదములచే పునీతులమై, శత్రుత్వము నొందుటచే పాపాత్ముల మగు స్థితిని మేము దాటుచున్నాము

వివరణ

భగవంతుని యొక్క పాదము విస్తారమయినది అనగా కనపడునట్టి ఈ సమస్త బౌతిక సృష్టి ఆయన పాదమే సృష్టి ఆరంభము నుండి యున్న ఈ చరణములను అర్చన చేయుట చేత, సాదనా మార్గములో నున్న వాడు తన పాపములనుండి తరించుచున్నాడు అనగా పాపములు చేయుట అను స్థితిని దాటుచున్నాడు ఉదాహరణకు శ్రీకృష్ణుడు మహా బారత యుద్ధసమయమున, ద్రోణుని జయించుటకు అబద్ధము లాడెను నిస్వార్థముగా సకల వ్రజల యోగక్షేమముల కొరకు చేప్పిన మాటలు అబద్ధములైనను తప్పుకాదు ద్రోణాచార్యుడంతటివాడు దర్మరాజు మాటలు నమ్మినట్లు కృష్ణుని మాటలు నమ్మలేదు అయినను మోహమాటము లేకుండ తన బాధ్యత కొరకు శ్రీకృష్ణుడు అబద్ధములాడినాడు కనుక అది దైవత్వ లక్షణమయినది ఇచ్చట స్వార్థములేదు కనుక పాపము అనునది కృష్ణుని యందు వర్తించదు అందుకనే వేదము నందు సత్యంచానృతంచ సత్యమ భవతి అని చెప్పబడినది

కనుక సృష్టిలో నున్న సమస్త భూతములయందు అంతర్యామిని చూచి, వాటిని నారాయణునిగా అర్చన చేయువాడు పాపములు చేయుట అను స్థితిని దాటి పోవును ఎదుటివారికి అవసరమైనది, హితము, క్షేమము

అయినది, చేయువానికి పాప కార్యములు, పుణ్యకార్యములు అను భేదము నశించి కార్యాచరణము మాత్రమే యుండును దానివలన సాదకుడు అప్రయత్నముగా పవిత్రీకరణము చెందును అటువంటివాని మనస్సు అద్దము వలె పవిత్రముగా, స్వచ్ఛముగా స్పటికము వలె నుండును

చరణము అను పదమునకు నామము, అక్షరము అని అర్థములు పరమాత్మనుద్దేశించి ఉచ్చరించు శబ్దము వలన, ఆయన గురించి మనము మాటలాడుకొను మాటలు, కదలు మున్నగు వాని వలన ఆయన ఆ సమయమున మనయందుండును మనయందు ఓంకారమును ఉచ్చరించు వాడు నారాయణుడు మొట్టమొదటి శబ్దమైన ఈ ఓంకారమే అనేక శబ్దములుగా విచ్ఛుకొనుచున్నది శాఖోపశాఖలై 56 అక్షరములుగా దిగివచ్చుచున్నది మూలాదారమునుండి సహస్రారమువరకు ఏడు కేంద్రములున్నవి ఈ కేంద్రములకు సంబంధించిన బీజాక్షరములుగా ఈ ఓంకారమే వ్యాపించియున్నది మూలాదారమునుండి ఆజ్ఞాచక్రము వరకు ఉన్న నాడీ కేంద్రములందు అక్షరములు ఉచ్చరించుటకు కావలసిన శక్తులు లేక ప్రజ్ఞలు పనిచేయుచున్నవి తంత్రశాస్త్ర గ్రంథములయందు వీటి వివరములు లభింపగలవు మూలాదారము నుండి మొదటి ఆరు కేంద్రములలో పనిచేయు శక్తులు అంతర్గతముగా పనిచేయుచుండును ఈ కేంద్రములనుండి బయలుదేరినట్టి చైతన్య తరంగములు (pulsation or vibrations) కంఠమునందు శబ్దము ఉచ్చరించుటకు కావలసిన ఏర్పాటుగానున్నవి అనగా ఆయా అక్షరములుచ్చరించుటకు కావలసిన వేర్వేరు ప్రవృత్తులు ఆయా కేంద్రములయందు వేర్వేరుగా పనిచేయుచుండును వాటినే దళములు అందురు ప్రతి కేంద్రమునందు కొన్ని దళములుండును మూలాదారము నందలి దళములకున్న సః అను దళము ఉద్బోధనము చెంది ఉచ్ఛ్వాస (inhalation) అను శ్వాస ప్రక్రియ ఈపిరితిత్తులయందు ప్రారంభం కాగా, కంఠమునందలి హం అను బీజము ప్రచోదనము చెంది నిశ్వాస (exhalation) వలన శ్వాస విడుచుట జరుగును

కనుక సోహం మంత్రము ద్యానము చేయుట వలన మూలాదారమునందు చైతన్యము ఉద్బోధనము చెంది కంఠమునందు గల విశుద్ధి చక్రము చేరి, తర్వాత ఆజ్ఞాచక్రము చేరును

ఇట్లు అక్షరములు ఉచ్చరించుటకు కావలసిన ప్రజ్ఞలు లేక శక్తులు ఈ కేంద్రముల యందుండి కంఠమునకు స్పందనలుగా వచ్చును అట్లు నాడీ

కేంద్రముల నుండి వచ్చిన pulsations ను బట్టి కంఠమునందు contractions ఏర్పడి ఆయా అక్షరములు ఉచ్చరింపబడును అంతేగాని అది కేవలము కంఠమునకు మాత్రమే సంబంధించినది కాదు అనగా space craft లో ప్రయాణించు వారికి భూమిపై నుండి wireless signals పంపినట్లు ఇది జరుగును (vocal paralysis వచ్చుటకు ఈ spiral centres లో వచ్చిన తేడాలే కారణమగుచున్నవి)

అందువలన చరణములు (అనగా పదములు) ఉచ్చరించుట ద్వారా ఆ శబ్ద రూపముగా పరమాత్మ మనయందు వ్యక్తమగుచున్నాడు కంఠము ద్వారా నారాయణుని నామము ఉచ్చరించుట వలన నారాయణుని స్మృతిని హృదయమునందు జీవుడు దరించి పవిత్రీకరణము చెందుచున్నాడు పూతః అనగా పవిత్రీకరణము చెందుట అనగా క్రమేణా తనలోని ఊహలు, అక్షరములు, భావములు, వాక్కులు, శబ్దములు అన్నియు నారాయణుని ప్రజ్ఞలు, రూపములుగా, తాను గుర్తించును అప్పుడు సమస్తము నారాయణమయమగును

వితతం పురాణం అనగా అన్నిటికన్నను పురాతన మైనది అని అర్థము నేను అను దాని నుండి శరీరము, బుద్ధి మనస్సు అనునవి వచ్చినవి కనుక నేను ఒక్కటే అన్నిటికన్న పురాతనమైనది ఈ నేను అను ప్రజ్ఞనుండి ఆకాశము, మహత్తు, గోళములు మొదలగునవన్నియు వచ్చినవి నారాయణుడు సృష్టిలోనికి నేను అను ప్రజ్ఞగా వ్యక్తము కాగా ఆయననే బ్రహ్మగా చెప్పిరి అట్టి బ్రహ్మ మరల తనను నారాయణుడు నడుపుచున్నాడు, అని ద్యానము ద్వారా తెలుసుకుని, ఆ నారాయణుని సంకల్పముచేత “వాక్కు ను ఉచ్చరించెను ఆ వాక్కు సృష్టిగా సమస్తము విస్తరించెను ‘వితతం’ అనగా విస్తరించుట

కనుక మనము పాపములు చేయుట అను స్థితిని దాటవలెనన్నచో నారాయణుని యొక్క చరణములను హృదయమునందు నిరంతరము దరించి యుండవలెను దానికి నారాయణుని నామోచ్చారణమే మార్గము అట్లు పవిత్రీకరణము చెందుట చేత మనస్సు మన ప్రయత్నము అక్కరలేకయే పాపములు చేయుట అను స్థితిని దాటిపోవును

‘అరాతి అనగా శత్రువు ఈ శత్రుత్వము వలననే పాపములు చేయుట జరుగును కనుక శత్రుత్వము మనయందు లేకుండును గాక ఆయన ద్యానము ద్వారా, నామోచ్చారణ ద్వారా ఇట్టి పాపములను దాటుచుండుము గాక’

(ఈ మంత్రము స్నానమంత్రము లోనిదే యైననూ పెద్దల పాదములు కడుగు సమయమున వరించుచు చదువుకొనవలసిన మంత్రము)

మంత్రము 4

సజ్జోషా ఇన్ద్ర సగణో మరుద్భిస్సోమం పిబవత్త్రహా నూర్ విద్వాన్ |
జహి శత్రూగ్ం రషమృదో నుదస్వా దాభయం కృణుహి విశ్వతోనః ||

ప్రతిపదార్థము

వృత్రహాన్ = వృత్రుని సంహరించినవాడా ।

శూర = శూరుడా ।

ఇన్ద్ర = ఇంద్రుడా ।

సజ్జోషా = సంతోషముతో కూడి యున్నవాడు

విద్వాన్ = సమస్తము తెలిసినవాడు

సగణః = గణములతో

మరుద్భిః = మరుత్తులను దేవతలతో

సోమః = సోమరసమును

పిబ = పానము చేయుము

శత్రూన్ = శత్రువులను

జహి = చంపుము

మృదః = యుద్ధములు

అపనుదస్వ = నా శనము చేయును

అద = అదియుగాక

నః = మాకు

విశ్వతః = విశ్వమునందు

అభయం = అభయమును

కృణుహి = ఇవ్వవలసినది

తాత్పర్యము

ఓ ఇంద్రా । వృత్రుని సంహరించినవాడా । శూరుడా । సమస్తము తెలిసినవాడా । సోమరసమును నీయొక్క గణములతో (మరుత్తులను దేవతలతో) కూడి పానము చేయుము శత్రువులను సంహరించి

యుద్ధములు అక్కరలేని స్థితిని ఇమ్ము మాకు సమస్త విశ్వమునందును అబయమును ఇవ్వవలసినది

వివరణ

సమస్తమునందు వ్యాపించి యున్నవానిగా, ఆనందముతో కూడి యున్నవానిగ, ఆనందము తానే అయిఉన్నవానిగ వృత్రుని సంహరించినవానిగ ఇంద్రుని గురించి ఉపాసన చేయుచున్నాము వృత్రుడనగా సమస్తమును తానుగా ఆవరించి యున్నప్రజ్ఞ వృత్రాసురవద అనుకద యందు చెప్పబడిన అంశమేమనగా ఒక్కొక్కసారి ఇంద్రునివంటి దేవతలు కూడా పొరపాటు చేయు అవకాశము కలదు అట్లే చెడ్డవారుకూడ ఒక్కొక్కసారి మంచి పనులు చేయుదురు ఈ వృత్రాసురుని గూర్చిన ప్రతిపాదన ముఖ్యముగా ఇంద్రుడు వృత్రహన్ అను పేరుతో వేదములయందు పురాణములయందు అనేకచోట్ల ఉదాహరింపబడినాడు వృత్రాసురుడు ఇంద్రునిపై దండెత్తి, ఇంద్రుని తరిమి దేవలోకము నాక్రమింపగా, ఇంద్రుడు నారాయణుని గూర్చి తపస్సు చేయగా నారాయణుడు ఇంద్రుని అనుగ్రహించెను దదీచి మహర్షి వెన్నెముకతో తయారుచేయబడిన వజ్రాయుధమును దరించి ఇంద్రుడు వృత్రాసురునితో యుద్ధము చేసెను కాని గెలువలేకపోయెను అప్పుడు వృత్రుడు నారాయణుని ద్యానము చేయు విదానము ఇంద్రునకువదేశించి తద్వారా తనను సంహరించు మార్గము తానే తెలిపెను

వృత్రుడనగా మనచుట్టు ఆవరించిన అజ్ఞానమును చీకటి అదియే 'నేను ఈ సృష్టినుండి వేరు అను అజ్ఞానమును కలిగించును అదియే వృత్రాసురుడు ఇంద్రుడనగా జీవప్రజ్ఞ అనగా జీవుడు మరల నారాయణుని చేరవలెనన్నచో మరల తన అజ్ఞానమే తనకు మార్గము చూపింపవలెను దేవాలయమున కేగుట, తపస్సుచేయుట, నామజపము చేయుట మున్నగునవన్నియు మాయలో బాగములేయైనను అట్టి మాయ లేక అజ్ఞానమే తనను పరమాత్మ యొద్దకు చేర్చును ఇదియే వృత్రాసురుడు ఇంద్రునకు బోదించిన మార్గము (దీనిపై ఇంకను వివరములు కావలసినవారు గురువర్యులైన కులపతి ఎక్కిరాల కృష్ణమాచార్యులవారి బాగవతరహస్యప్రకాశము 14వ బాగము చూడవచ్చును) కనుక ఎక్కడ మంచి కలదో అదియే దర్శము, ఎక్కడ చెడు వున్నదో అది అదర్శము

న మనస్సునందు ఇదిస్థిరముగ నుండవలయును అప్పుడు మాత్రమే నము నారాయణుని యొక్క అస్తిత్వమును తెలిసికొనగలుగుదుము | వృత్తకద వలన తెలియునదేమనగా మంచి వారిగ రియబడువారివలన మంచియు చెడ్డవారిగా తెలియబడువారివలన చెడు రుగునను (Preconceived Mind) భావనతో ఎవరిని approach అవకూడదు క్కొక్కసారి చెడ్డవారు అని బావింపబడిన వారు మంచివారని వింపబడినవారు కూడ చేయలేని మంచిని చేయగలుగుదురు ఇందుకు రవ పాండవ యుద్ధమున మఱోత్కచుడు ఒక ఉదాహరణ రాదర్శములు బాగుగ తెలిసిన వారని బావింపబడిన పృథ్వీణులంతటివారుకూడా అదర్శ పక్షమున యుద్ధము చేసిరి వారికి లిసిన దర్శము కర్మబంధమైవారి చేత అదర్శ పక్షమున యుద్ధము యించినది ఘటోత్కచుడు రాక్షసుడైనను దర్శపక్షమున యుద్ధము సెను కనుక ఏరాజునకైనను రాజ్యమందలి నకలజీవులు శాంతిగా, పీమగా, సౌఖ్యముగా వుండవలెనన్న ప్రజాదర్శమే మొదటి దర్శము | దే అన్ని దర్శములకు అతీతమైన పరమ దర్శము దానిననుసరించి లిగిన దర్శము లేర్పడినవి అవియే రాజ దర్శము, సేవాదర్శము, మాజదర్శము, పౌరదర్శము మొదలగునవి ఈ దర్శములన్నియు కదానినొకటి అనుసరించి యున్నవను విషయమును విస్మరించినచో గాపములో బాగమును వంచుకొనవలసియుండును కాని అదర్శపరుడైన సత్యర్థి బలవంతుడైనపుడు తప్పనిసరియై వానిని జయించుటకు ష్వల్పముగా ధర్మోల్లంఘనము చేసినను ఆ పాపము అంటజాలదు | మ్మడు తలచినచో కౌరవులనదుపు చేయగలడు దర్శస్థాపనము కూడ కీయగల సమర్థుడు ఈ ఒక్క విషయము తప్పించినచో భీష్ముడు శ్రీకృష్ణుడంతటివాడు పరమదర్శము నెరిగిన వారికి ఏ దర్శమైనను ర్తించును అందువలననే శ్రీకృష్ణుడు నిర్మోహమాటముగా ర్శమువైపు పక్షపాతము వహించెను సత్యము, దర్శము ఎక్కడ మున్నదో అక్కడనే పరమాత్మ యుండును దర్శమును అసత్యముచే లవవచ్చును కాని అదర్శమును సత్యము చెప్పి నిలువరాదు ఉదా ంస్సహాయురాలైన ఒక స్త్రీని దుండగుల బారినుండి తప్పించుటకు అసత్యమాడిన అది తప్పు కాదు కనుక సత్యము యొక్కతత్వము తెలిసి ముండవలెను అది తెలియని వానికి నేను సత్యము చెప్పుచున్నాను' అను అహంబావము (ego) మాత్రమే మిగులును కనుక దర్మాచరణములోని

తత్త్వము తెలియవలెను నేర్పరితనముతో దర్శము నాచరింపవలెనని శ్రీకృష్ణరాయభారములో దర్శమును గూర్చి శ్రీకృష్ణుడు అందరకు విదమరచి నూటిగా చెప్పియున్నాడు దర్శమునకు హా జరుగుచున్నపుడు రక్షించగలిగిన వారు ఉపేక్షించినచో తాత్కాలికము దర్శచ్యుతి కలిగినట్లు కన్పించినను, అంతిమముగా దర్శమే జయించున కాని దర్శమును రక్షించక ఉపేక్షించిన వారు మాత్రము నాశనమగుదురని శ్రీకృష్ణుడు చెప్పియున్నాడు కనుక జీవులలోనున్న నారాయణు మించిన సత్యమే లేదు నారాయణుని అస్తిత్వము తెలియవలెనని జీవులయందున్న పరమాత్మను ఉపాసన చేసి వారి క్షేమమునకు బాధ్య వహించి తన కర్తవ్యచరణ చేయవలయును దీనిని ఉపేక్షించిన అదర్శమును ప్రోత్సహించినట్లగును వృత్తాసురుడు దర్శన నెరిగినవాడు ఇంద్రుడు తప్పుచేసినవాడు ఇంద్రుడు వృత్తాసురు చంపబాని కష్టముల పాలబడినాడు వృత్తాసురుడు ఇంద్రునిపై దండె ఇంద్రుని జయించి స్వర్గము నాక్రమించెను అంతకుముందు ఇంద్రు బృహస్పతిని సభలో అవమానించెను ఇంద్రుని వివేకజ తాత్కాలికముగ మరుగున పడెను అతడు బుద్ధిహీనతతో వివేకము కోల్పోయి దేవగురువు నవమానించెను బృహస్పతి తనగృహమున వెడలిపోయినాడు ఆ పిదప తనపొరబాటును గ్రహించిన ఇంద్రు బృహస్పతి కొరకు వెళ్ళగా ఆయన కనుపించలేదు అనగా అహంకారజ చేతవివేకమును విస్మరించినవానికి పెద్దల సాన్నిధ్యము లభింపడ అటువంటి స్థితిలో తప్పులు చేయుట మొదలగును తామనప్రవృత్తు మేలుకొనును దీనినే రాక్షసులు యుద్ధమునకు బయలుదేరివచ్చు అనినారు దేవతలు ఓడిపోయి, రాక్షసులు గెలిచినారు రాక్షసు యుద్ధమున కేతెంచుటకు పూర్వము వారిగురువగు శుక్రాచార్యుని వద్ద వెళ్ళి ఆయన అనుమతి అడిగిరి వెంటనే ఈ సమయము చాలామంచి విజయం చేకూరగలదని చెప్పినాడు వారు గురువు మాటను ఆచరించి కనుక విజయమువారిని వరించినది అనగా గురువునకు ఎవ శరణాగతులగుదురో, వారు శ్రేయస్సును పొందుదురు గురువు మాట విస్మరించి ధిక్కరించిన వారు అధోగతి పాలగుదురు వృత్తాసురుని యుద్ధము చేయునపుడు ఇంద్రునకు వజ్రాయుధ ప్రయోగవిధానం తెలియరాలేదు వృత్తాసురుడే ఇంద్రునికి ఆవిధానమును బోధించినా నారాయణుని ఉపాసించి, స్మరించుట చేత వజ్రాయుధ ప్రయో

విదానము అవగతమగునని నారాయణ దర్శమును వృత్రాసురుడు ఇంద్రునికి ఉపదేశించెను ఆవిదముగచేసి, ఇంద్రుడు వృత్రాసుర సంహారము గావించెను

మనలో 'నేనువేరు నీవువేరు' అనుకొను స్థితిని వృత్రునిగా వివరించిరి అంతర్యామికి ఈవేరు అనుభావమునందు ఉనికిలేదు మాయ సమస్తము వ్యాపించియున్నది చిక్కని చీకటిరూపములో వృత్రాసురుడు ఈ సమస్తమునందు వ్యాపించియున్నాడు అట్టి వృత్రాసురుని వదించు మార్గము గానక ఇంద్రుడు అయోమయ స్థితిలో నుండినప్పుడు నారాయణ స్మరణకూడ ఇంద్రునకు గోచరించలేదు అప్పుడు వృత్రాసురుడు తనని నారాయణుని అస్తిత్వముగా ద్యానించి, ప్రయోగించుట, ప్రయోగింపబడునది, ప్రయోగించువాడు మూడునూ నారాయణుని రూపమేనని ద్యానము చేయుచు ఆయుధ ప్రహారము చేసినచో తనకు అంత్యము కలుగునని బోదించినాడు అనగా మనస్సుపై మాయా ప్రభావము వనిచేయుచున్నంత కాలము మనస్సు అంధకారములోనుండును అప్పుడు 'నేను వేరు' అని అనిపించును అట్టి స్థితిలో నారాయణుని గూర్చి బోదించువారు కావలెను వారిచే ఉపదేశము పొందువానికి సమస్తము నారాయణునిమయమగును సమస్తమున నారాయణుడు కలడు అను జ్ఞానము నెవరు ఉపదేశింతురో వారుకూడ నారాయణ స్వరూపులే ఉపదేశము, ఉపదేశము పొందుట - ఇదంతయూ నారాయణుని మాయయందు భాగములే ఈ మాయను తరించుటకు నారాయణ ద్యానమే మార్గము నిజమునకు ఉపదేశము పొందుట కూడ మాయలో భాగమే కాని అట్లు ఉపదేశమును పొందిన వాడే మాయను జయించగలుగుచున్నాడు వృత్రహాన్ అనగా అర్థమది

సజోషా అనగా సమస్తము తెలియుటచేత 'ఆనందమయమయిన స్థితిలో నున్నవాడని అర్థము సాదనలో ఆనందమయమయిన స్థితిని పొందుట అనునది పరిపూర్ణమయినస్థితి అదియే సాదనకు పరమావది నిరంతరము ఆనందముగా నుండు స్థితి వచ్చినవాడికి ఇక తెలియవలసినది ఏమియులేదు సాదన స్థితిలో అన్ని విషయములు తెలుసుకొనవలెనను ఉత్సుకత (curiosity) మాత్రమండును తెలుసుకొను విషయములు ఎల్లప్పుడూ యుండును అన్నియు పూర్తిగా తెలిసినస్థితియుండదు కనుక ఆనందమయస్థితిని సాదించిన వాడే ఇంద్రత్వము లభించిన వాడుగా నున్నాడు అనగా ఇంద్రియములను జయించిన వాడగుచున్నాడు వాడే

‘వృత్రహాన్ శూరః’ అని పిలువబడినాడు అతడే నిజమయిన శూరు తనయందు వృత్రునిగా ఇంద్రియములయందున్న వా జయించినపుడు అది సాద్యమగును అటువంటి ఇంద్రుడు ౫ ఇంద్రియములనెప్పుడు పరిపాలించునో అప్పుడు మనము అ విషయములు తెలిసినవారిగా నుందుము దేవతలలో మరుత్తులు పనిచేయుచున్నవారున్నారు అనగా 7 Nodes of vibrations ఏడు రాగము అవియే సప్తమరుత్తులు వీరు పరమాత్మనుండి దిగివచ్చిరి సప్తమరుత్తులను 7 Rays అని జ్ఞానకూల్ మహర్షి చెప్పిరి ఈ కిరణములననుసరించి మానవజాతికి శిక్షణయివ్వబడుచున్నది అవి సూర్యుని యందలి 7 కిరణములుగా వ్యక్తమై మన సౌరమండలములో గోళములుగా కట్టుకొనినవి

మానవునిలో ఏడు కేంద్రములుగా పనిచేయుచున్నవి They are vibratory nature 7రకములయిన స్పందనములు ఒక్కొక్క స్పందనముకు ఒక్కొక్క layer of awakening or consciousness గా చెప్పిరి అన్ని రాగము ఒకేస్థాయిలో నుండవు మనసు, బుద్ధి మొదలు జంతువులు, వృక్షము ఖనిజముల వరకు 7లోకములుగా చెప్పిరి దేని మానసికస్థితినిఁ వాటిలోకము ఉండును ఒకే ప్రదేశమునందున్ననూ వేని లోకమువాని అవిదముగా 7గ్రహములున్నవి చీమలకు మనకు ఎంత బేదము కల గ్రహములకు మనకు అంతే బేదము కలదు

“సోమం పిబ” అనగా నీవు మరుత్తులతో కలిసి సోమపానం చేయవలసినది అని అర్థము హృదయమునుండి వచ్చు సోమము అన రసమును నీవు వినవలయును గరుత్మంతుడు తన తల్లికి దాస్యవిష కలిగించుటకు అమృతబాండమును తీసుకుని వచ్చెను అనగా మన శ్వాసను ద్యానము చేసినపుడు మన ప్రయత్నమవసరము లేకనే మన హృదయమునందు లయమగును ఈ శ్వాసయందుగల సోమ అనునదియే సోమగానము లేక సోమరసము అమృతము అన అంతర్యామి యందు లయమయిన స్థితి గరుత్మంతునిగా చెప్పుకొనబ నువర్ణుడు మన శ్వాస యందలి ఉచ్చాస్వన నిశ్వాసలను తన రెక్కలు కలిగినటు వంటి ఒకమహాప్రజ్ఞ ఆయన 7 లోకములందును, అనగా కేంద్రములయందు పనిచేయుచుండును అదియే సప్తమరుత్తులతో ఈ సోమపానము చేయుట ఈవిదముగా సర్వమును తెలుసుకొని యుండ చేత, అన్నివిషయములందును సమానత్వము లేక సమత్వము కలుగు,

ద్వంద్వత్వము తొలగును అట్లు ఆనందమయమయిన స్థితిని సాదించుకొనుట చేత మానవుడు సోమపానము, చేయగలవాడగు చున్నాడు అణుమయ జగత్తునుండి బ్రహ్మవరకు తానే వ్యాపించియుండు ఒకే స్థితిని "A simultaneous existence in all planes అని మాష్టరు C V V గారు చెప్పినట్లు అన్నిలోకములలో మేల్కొని పని చేయుటయే సమాదిస్థితి అనబడును

'శత్రూన్ జహి అనగా శత్రువులను చంపుము మానవుడు అందరి యందును సమయయిన ప్రీతి గలిగి యున్నపుడు శత్రువులను జయించిన వాడగును అదియే యుద్ధములు చేయవలసిన అవసరము లేనిస్థితి అనగా భయములేనటువంటి స్థితి 'మృదః అపనుదస్వ' అనగా యుద్ధములు చేయవలెనన్న ఊహలను పొగొట్టవలసినది 'అభయం కృణాహి అనగా అభయము ఇవ్వవలసినది అన్నిటియందును నారాయణుడు గలడు అనుభావముచే అభయము ప్రాప్తించును భయము ఎప్పుడు కలుగును' When you feel insecurity of life, అటువంటి స్థితి నారాయణుని దర్శించుటచే తొలగును అనగా అంతటను నారాయణుడే వ్యాపించి యున్నాడను విషయమును మననము చేసికొనినచో దేనియందును భయము కలుగదు

మంత్రము 5

సుమిత్రాన అప ఓషద యస్సన్తు దుర్మిత్రా

స్తస్త్వేభూయా సూర్యోస్మా ద్వేష్టియంచ వయంద్వీష్టః |

ప్రతిపదార్థము

నః = మాకు

అపః = నీరు

ఓషదయః = ఓషధులు

సుమిత్రాః = మంచిమిత్రత్వముగా

నంతు = అగుగాక

యః = ఎవరు

అస్మాన్ = మమ్ములను

ద్వేష్టి = ద్వేషించువారో

యంచ = ఇంకను ఎవరిని

వయః = మేము (మాచే)

ద్విష్టుః = ద్వేషింతుమో

తస్మై = దానియందలి

దుర్మిత్రా = అమిత్రత్వము

భూయాసుః = సిద్ధించునుగాక !

తాత్పర్యము

మాకు ఆవస్థలు, ఔషధులు మంచి మిత్రులుగా అగుగాక మమ్ములను ద్వేషించునట్టి కారణములయందు మీరు అమిత్రత్వము నందుదురు గాక ! (అనగా, అట్టివి మానుండి తొలగింతురు గాక అని బావము)

వివరణ

ఇంతకుముందరి మంత్రములలో సమస్తజీవరాసులలోను తానుండి మనకానందమిచ్చు చున్నట్లుగా ఇంద్రుడు ఉపాసనచేయబడెను ఇప్పుడు వృక్షములయందు, జలముల యందు ఉపాసన చేయబడుచున్నది

సుమిత్రాన ఆపౌషదయస్సన్తు అనగా మాకు ఔషధులు, జలములు మంచి మిత్రులగుదురు గాక అని కోరబడుచున్నది ఔషధులనగా పరించగనే మొక్కనశించుజాతి అనగా దాన్యజాతి ఈ ఔషధుల వలన జీవుల కాహార మేర్పడుచున్నది మేమములు సకాలమునకు వర్షించుటచే పంటలు పండిజీవులకాహారము లభ్యవడును కనుక అట్లు సకాలమునకు వర్షములు కురియుటకు ఇంద్రుడే అదిపతి ఇంద్రునకాగ్రహము కలిగినచో వర్షములు కురియవు

వేదములయందు, పురాణములయందు ఇంద్రుడు మేమాదిపతిగా వర్ణింపబడినాడు అనగా సూర్యుడే కొన్నిచోట్ల ఇంద్రుడుగా వర్ణింపబడినాడు సూర్యుని వలననే మేమములేర్పడును

సూర్యుడు తన వేడిచే నీటినావిరి చేసి మేమములుగా పైకి ఆకర్షించి మరల వర్షముగా ఆనీటినే ఇచ్చుచున్నాడు ఇట్లు నీరు మేమములుగా ఆకర్షింపబడుటయు, మరల వర్షముగా వచ్చుటయు జరుగుచున్నది నీరు పైకిపోవునపుడు ఉత్తరాయణమనియు, క్రిందకు వచ్చునపుడు దక్షిణాయనమనియు మనము పిలుచుచున్నాము నీరు లేక నారముల యొక్క ఈ అయనమే నారాయణము అనగా ఉత్తరాయణము వలన ఒక

అర్థవృత్తమేర్పడగా (భూమి సూర్యుని చుట్టు తిరుగుమార్గము) దక్షిణాయనము వలన మరియొక అర్థవృత్తమేర్పడుచున్నది ఈరెండు కలిపినచో నొక చక్రాకారమైన గమన మేర్పడుచున్నది ఇదియే చక్రబ్రమణము లేక విష్ణువు యొక్కచక్రము ఈచక్రమునందు వర్తించువాడు నారాయణుడు ఇట్టి నారాయణుని యొక్క పరిబ్రమణముచే జీవులకాహారమేర్పడుచున్నది అట్టి నీటిని, ఆహారమును నారాయణుని యొక్క ప్రసాదముగా స్వీకరించువానికి రాగద్వేషాదులు తొలగిపోవును అనగా నీటి యందలి దోషములు, ఆహారమునందలి దోషములు వానిపై పనిచేయవు మరియు ఆహారమును, నీటిని ఇచ్చువారిపైన, ఈయనివారిపైన రాగద్వేషములుండవు ఆహారమిచ్చువారనగా మనకు జీవనబృతికి కారణమైన వారని యర్థము కనుక అట్టివారియందు మనకు రాగద్వేషములు తొలగించుటయే గాక ఇతరులకు మనయందు ద్వేషము కలుగునట్టి దుర్గుణములున్నచో, మనయందున్న అట్టి దుర్గుణములు కూడ పోగలవు అనగా ఇతరుల మనస్సును ఆహారాది విషయముల యందు కష్టపెట్టు లక్షణము మనయందుండరాదు

మంత్రము 6

అపొహిష్ఠోమయోబువస్తాన ఊర్జే దదాతన |

అనువాకము 12

మంత్రము 1

మహీరణాయ చక్షసి |

యోవశ్శివతమోరసస్తస్యబాజయతేహనః |

ఉశతీరవమాతరః |

తస్మా అరంగమామవోయస్యక్షయాయజిస్వద |

అపొజనయదాచనః |

ప్రతిపదార్థము

అవః = జలములుగా వున్న ప్రజ్జలారా |

మయోబువః = మాకు సుఖకారకములు

ష్ఠా (స్థ) = అగుదురు గాక

హి = కదా |

తాః = అట్టి (మీరు)

నః = మాకు

ఉర్జే = ఆహారసారము

మహీ = పూజనీయమైనట్టియు

రణాయ = రమణీయమైనట్టియు

చక్షసి = అంతర్దర్శనము

దదాతన = ఈయవలసినది

వః = మీ యొక్క

యః = ఏ

శివతమః = కళ్యాణతమమైన

రసః = రసముగలదో

తస్య = అట్టి

ఇహ = ఈజన్మయందు

నః = మమ్ములను

మాతరఃశవ = తల్లులవలె

ఉశతీః = కోరికను

భాజయతే = కలిగించుచున్నారు

ఆవః = ఓ ఉదకములారా !

యస్య = ఎవరి

క్షయాయ = క్షయముకొరకు

జిన్వద = పీతిని చేయుచున్నారో

వః = మిమ్ములను

తస్మై = దానికొరకు

అరం = మిక్కిలివేగముగా

గమామ్ = పొందుదుము గాక

నః = మాకు

జనయదాయ = పుట్టించుటకు అర్హులను చేయుము

తాత్పర్యము

ఓ జలములారా ! మాకు సుఖమునిచ్చునట్టి ఆహారసారమునందించి, గొప్పదగు అంతర్ధర్మము కలుగునట్లు చేయుడు మరియు ఈజీవితమునందే తల్లులు ప్రేమను(తమబిడ్డలకు) అందించు రీతిలో కల్యాణతమమగు రసానందానుభూతిని శీఘ్రముగా పొందునట్లు మమ్ము అనుగ్రహించుడు

ఓ ఉదకములారా ! మాలో ఏది (పావము) నశించుటకై పీతిని కల్గించుచున్నారో అట్టి ఘమ్ములను దానికొరకు సమీపింపజేయు మాయందు అది పుట్టుటకు అర్హులను చేయుము

వివరణ

ఓ ఆవస్సులారా ! జలములుగా నున్న ప్రజ్ఞలారా ! మీరు జీవులకు శుభము, ఆనందము కలిగించునట్టి కారణములుగా నున్నారు అనగా ఆవస్సులు జీవులకు సుఖకారణములుగా నున్నవి ఆహారముద్వారా మానవునికి కలుగు శక్తిని “ఉశ్తీ” అందురు ఆహారసారము ద్వారా మానవునకు సత్త్వము లేక శక్తి “ఉశ్మస్సు” వలన కలుగుచున్నది ఆహారము నందలి సహజమైన రుచియే ఉశ్మమనబడును ఆకలిగొన్న

వానికి ఆహారమునందు కలుగు రుచులను సహజముగా వండిన చక్కని పలములయందు అట్లే చక్కని ఆరోగ్యవంతమైన పుష్టివంతమైన ఆహారము చక్కగా పచనము చేయబడినప్పుడు కలుగు రుచి వంటిది ఇట్టి ఆహారమువలన బలము, ఓజస్సు, బ్రాజస్సు కలుగును ఓజస్సు అనగా బుద్ధి నూక్షత

శరీరము నిలబడుటకు ఆహారము అవసరము ఆహారము స్వీకరించినంత మాత్రమున బలము రాదు సత్త్వము రావలెను అది లేకున్నచో ఎంత ఆహారము తీసుకున్నను శరీరము ఎండిపోవుచుండును శరీరములో ఎక్కువ వేగముగా ప్రాణశక్తి బర్చు అగుచున్నపుడు ఎక్కువ ఆహారము కావలసి యుండును overheat, over activity వున్నపుడు శక్తి తక్కువగా నుండును శరీరమునందలి పంచప్రాణములు సరిగా పనిచేయుచున్నపుడు ఆహారమందలి సారము అన్నిభాగములకు సరిగా చేరును దాని ద్వారా చక్కని దృష్టిని మాకు ఈయవలసినది పవిత్రమైన ఆహారము యొక్క సారము బుద్ధికి చేరి, ఆత్మను ఉన్నత కక్ష్యలో నిలుపును కనుక బుద్ధిలో కములకు చేరు శక్తి నిచ్చునట్టి సత్త్వవంతమగు ఆహారమును తీసుకొనవలయును, తేలికగా జీర్ణమగునట్టి ఆహారము, పలములు, పాలువంటి ప్రత్యేక ద్రవ్యములు తీసుకొనుట చేత మనస్సు అప్రయత్నముగా పైలోకములలో నిలచును పరిమాణము తక్కువగా నుండి పోషకవిలువలు ఎక్కువగా గల ఆహారమును స్వీకరించవలయును తీక్షణము, రూక్షము, పులుపు, ఘాటు, ఎక్కువ వేడిమి, ఎక్కువ శీతలము అయినట్టి ఆహారమును స్వీకరించరాదని భగవద్గీత యందు చెప్పబడినది అట్టి పదార్థముల పై రక్షోగుణములు పనిచేసివానిని ప్రేరేపించును కనుక స్వీకరించరాదని చెప్పబడినది సత్త్వగుణమును ప్రేరేపించునట్టి సాత్వికాహారమును తీసుకొనవలయును వేశకు సరిగా నిద్రవచ్చి, త్వరగా మెలకువ వచ్చునట్టి ఆహారమును తీసుకొనవలయును దానివలన మనస్సుకు ప్రశాంతి, ఉత్సాహము కలుగునట్లుండవలెను మనసు అప్రయత్నముగా ధ్యానములోనికి ప్రవేశించవలెను తేనె, మర్రిపండు మున్నగు ఫలములు, కొన్ని రకముల ఆకులలో ఇట్టి శక్తి యుండును

ఆపస్సులనగా శరీరమునందు ఆహారమును జీర్ణముచేయు రసములుకూడ నూచింపబడును(digestive juices) ఇవి శరీరమునందలి శక్తికి సంధానకర్తలుగా పనిచేయుచున్నవి రక్తము ద్వారా కొంత, రసముల

(res) ద్వారా శరీరనిర్మాణము కొంత జరుగుచుండును

మా శరీరమునందు రసములుగా నున్న ఓ ఆవస్సులారా మాకు చక్కని చూపును లేదా దర్శనము కలిగించవలసినది

‘యోవశ్శివతమో రసః’ శుభము, శివమయమైనటువంటి రసముగా జలములను ద్యానము చేయుచున్నాము రసము అనగా అనుభవము (The State of experience) అనికూడ అర్థమున్నది ఆ రసము ఈబౌతిక స్థితి యందుమాకు ఆనందమును కలిగించవలయును అనికోరబడుచున్నది ఆశివతమమయిన రసమునకు మమ్ము పాత్రులను చేయుము

సృష్టిలో మాత్రప్రేమ సహజముగా నున్న సత్యము ఆసత్యమును గమనించి ఆచరించుటచేత మనము ఆ సత్యమునందు జీవించిన వారమగుదుము మన వద్దనుండి ఏమియు ఆశించకుండగనే మనకు కావలసినవన్నియు ప్రకృతి ఇచ్చుచున్నది ప్రకృతిననుసరించి చరించు జంతువులు స్వేచ్ఛగా, బయావేశములు లేక జీవించుచున్నవి ప్రకృతిననుసరించని మానవుడు పరిమితజీవనమును (restricted life) గడుపుచున్నాడు కనుక ప్రకృతి యందలి ప్రేమనుచూసి ఉపాసన చేయుట మానవుని కర్తవ్యము అది ప్రకృతియందు సహజముగానున్నది అంతర్యామినుండి ప్రకృతికి ఈ సహజమయిన గుణము వచ్చినది అంతర్యామి జీవులకొరకు ప్రకృతిని సృష్టిచేసెను అంతర్యామినుండి వచ్చిన ఆ ప్రకృతినే శివతమముగా శుభము, ఆనందము అయినట్టి మార్గముగా తెలుసుకుందుముగాక

సత్యము తెలుసుకొనుట వేరు ఆచరించుట వేరు జంతువులకు సత్యము అని తెలియకపోయినను ప్రకృతి దర్శములనాచరించి సుఖపడుచున్నవి మానవులలో ప్రకృతి సత్యములను తెలుసుకొనువారు మరియు ఆచరించినవారే ఋషులు, జ్ఞానులు ఆచరణలేనివారు తెలిసినవారుగా మిగులుచున్నారు కనుక ఈ ఆచరణయందలి సత్యము తెలిసినవారు ప్రకృతిననుసరించి జీవించి ప్రకృతి ఇచ్చినదానిని చక్కగా వినిమయము చేసుకొందురు కనుక ఈ శివతమమైనట్టి రసమును ఉపాసన చేయవలయును మానవుడు రేపటి ఆహారము గూర్చి ఆలోచించుచుండగా జంతువు రేపటి గూర్చి ఆహారమును దాచుకొనుచున్నదా ? చిత్రముగా ప్రకృతియే దానికి కావలసిన ఏర్పాటు చేయుచున్నది

జలదేవతలు జీవులకు సంతోషము, ఆనందము కల్పించుచున్నారు దుఃఖమును పోగొట్టి సంతోషము కలిగించుట సాధ్యము కాదు

జీవితములోని సంఘటనల ద్వారా సంతోషము అప్రయత్నముగా వచ్చును కనుక ఎప్పుడూ సంతోషముగా నుండుట నేర్చుకొనవలెను మాయందు అట్టిస్థితి కలిగించవలసినది ప్రేమ అనుస్థితిని మేముత్వరగా చేరుటకు సహకరించవలసినది వునరుత్పత్తి అను ప్రవృత్తియందు మమ్ము ఉంచవలసినది అనికోరవలెను కామము వేరు, సంతానము వేరు కామము మనసుయందున్న కోరిక సంతానము అనునది మనదర్శము దాంపత్యము కొరకు కామము కాని, కామము కొరకు దాంపత్యము కాదు ఇది తెలుసుకొనినవాడు నిజమైన సన్న్యాసియగుచున్నాడు అందుకే శ్రీకృష్ణుని “అనాది బ్రహ్మచారి” అనినారు ఇదితెలియనివాడు నరకము లేక దుఃఖముల పాలగుచున్నాడు ప్రకృతి ధర్మములను గౌరవించుటయే మోక్షమునకు దారియగును పలితమునందు దృష్టి లేకుండ పనిచేయువాడు సన్న్యాసియగుచున్నాడు ప్రాచీన మహర్షులు అనేకమంది గృహస్థ దర్శము నాచరించినవారే ఓ ఆపస్సలారా ! సంతానము కలిగించు స్థితి యందు మమ్ముంచుదురు గాక అనికోరబడుచున్నది

మంత్రము 2

హిరణ్యశృంగం వరుణం ప్రపద్యే తీరంమే దేహి యాచితః |
యన్మయా భుక్తమ్ సాధూనాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతి గ్రహః |

ప్రతిపదార్థము

మయా = నాచేత

అసాధూనామ్ = సాధుస్వభావములేని వారినుండి

యత్ = ఎట్టిది

భుక్తమ్ = స్వీకరింపబడినదో

పాపేభ్యశ్చ = పాపులనుండి

ప్రతి గ్రహః = గ్రహింపబడినదో (అట్టినేను)

హిరణ్యశృంగం = బంగారపు కొమ్ము కలిగిన

వరుణమ్ = వరుణుని

ప్రపద్యే = శరణు జొచ్చుచున్నాను

యాచితః = కోరబడినట్టి దానిని

తీర్థం = జలములను

మే = నాకు

దేహి = ఇమ్ము

తాత్పర్యము

బంగారపు కొమ్ము కలిగిన వరుణునినేను శరణుజొచ్చు చున్నాను సాదుస్వభావము లేనివారినుండి, పాపుల నుండి, దానమును స్వీకరించుట వలన వచ్చు పాపము నుండి రక్షించునట్టి పవిత్రమైన జలములను ఇమ్ము

వివరణ

హిరణ్య శృంగం వరుణం అనగా హిరణ్మయమైన కొమ్ముకలిగిన వరుణుడు అని అర్థము అనగా బంగారముతో చేసిన కొమ్ము కలవాడు మన శిరస్సునందు రెండు కనుబొమల నడుమగల బిందువునుండి నూటిగా శిరస్సులోనికి ఒక నరళరేఖ (Horizontal line) నూహించుకొనవలెను అట్లే శిరస్సుపై బాగమున మద్యనుండి క్రిందకు మరియొక నరళరేఖ నూహించుకొనవలయును ఈ రెండును బండించుకొనుచోట మన శిరస్సునందు ఆజ్ఞాచక్రము పనిచేయుచున్నది మూలాధారమునుండి ఆజ్ఞాచక్రము వరకు గల కేంద్రములలో ఆజ్ఞాచక్రము ఆరవది ఈ కేంద్రమునుద్బోధనము చేయుటకు బృగు మధ్యమునందు బొట్టుపెట్టుకొనుట, తిలకము దరించుట చేయుదురు ఇందువలన అచ్చటి నాడులు ప్రేరణ చెంది ఆజ్ఞాచక్రమును వైతన్యవంతము చేయును ఈ ఆజ్ఞాచక్రమునకు వ్రక్కనే వరుణ గ్రంది యందు ఈ వరుణగ్రంథి ప్రబావితమగుట వలన మనచుట్టు చోటుగానున్న వరుణుని ద్యానము చేయగలుగుట, అందుచే పరిసరములు వ్యక్తులు గారాయణుని స్వరూపములుగా చూడగలుగుట సాద్యపడును దీని వక్కునేనున్న ఇంద్రగ్రంథి ఇంద్రునికి పుట్టుక స్థానమని చెప్పబడినది అనగా ఇంద్రియములు వాటి నదిష్టించియున్న మనస్సు పుట్టి పనిచేయుచోటని యర్థము కనుకనే ఇంద్రులోకము చేరిన వారికి మనస్సు, ఇంద్రియములు ఆనందము నందు లయమగును ఇదియే పరవశస్థితి యనియు, దీనిపైన అనగా శిరస్సుపై బాగమునందు సహస్రారమును విడవ ఇంద్రముకలదు ఇదియే బంగారు వర్ణముతో ప్రకాశించుకేంద్రము శిరస్సు పైబాగమున నున్న ఈ కేంద్రమే మేరుపర్వతమని సంకేతింపబడినది

అజ్ఞాచక్రము నందు ఉద్భోదనమైన వెలుగు సహస్రారము వరకు ప్రసరించును అదిబంగారు వర్ణములో నుండును గనుక హిరణ్య శృంగం అని చెప్పబడినది

మన ఉచ్ఛ్వాస, నిశ్వాసలయందు రెండు బీజాక్షరములు పనిచేయుచున్నవి శ్వాసలో పలికి తీసుకొనుట 'సః' అను బీజము చేతను, శ్వాస బయటకు వదలుట 'హం' అను బీజము చేతను జరుగుచున్నది అనగా మన శ్వాస ఈ సోహం అను మంత్రముపై నాధారపడి పనిచేయుచున్నది ఆయాబీజములు శ్వాసను నడుపు దేవతలచే నుచ్చరింపబడుచున్నవి ఇందు హం అనుశబ్దము శ్వాసవదలుటకు కారణముగా పనిచేయుచున్నది అది కంఠము నందలి స్వరపీఠికలతో మరణ చెందగా ర కారము లేక రేపము పుట్టుచున్నది దానినే ఋక్కు అనీకూడ అందురు హ' కార ర కారములనుండి పుట్టిన శబ్దము లేక వెలుగే హిరణ్మయము అయిన వెలుగుగా చెప్పబడినది దానినే ప్రకృతి యనియు, లక్ష్మీయనియు చెప్పుదురు కనుకనే శ్రీసూక్తమునందు హిరణ్మయాం లక్ష్మీం జాతవేదో మమావహ యని చెప్పబడినది కనుక ఇట్టి హిరణ్మయమైన వెలుగు శిరస్సునందు దరింపబడియున్నది ఈ సహస్రారమే కైలాసమని కూడా వర్ణింపబడినది శివుడు ఇచ్చటనేయుండుననియు, ఆయన శిరస్సుపై ఆకాశగంగ పుట్టి ప్రవహించుననియు చెప్పబడినది చోటునందు పనిచేయుచున్న కుండలిని శక్తియే ఆకాశగంగ అది జీవుని శరీరములోనికి శిరస్సునందలి సహస్రారము ద్వారా ప్రవేశించి షట్చక్రములయందు ప్రవహించి మూలాదారమును చేరుచున్నది అట్లు శిరస్సునందు ప్రవేశించుటయే శివుడు తన శిరస్సులోనికి గంగను స్వీకరించుటగా వర్ణింపబడినది మూలాదారమున ప్రవేశించిన కుండలినియే పాతాళ గంగ పాతాళ గంగయనగా అణువులయందు, కణములయందు పనిచేయుచున్న కుండలినీ శక్తి ఇట్లు మూలాదారము చేరిన కుండలిని మరల ఉద్భోదనము చెంది సహస్రారము చేరుటయే యోగసాధన యందలి పరమావది ఇట్లు జన్మల తరబడి జరుగుచున్న యోగసాధనలో ఒక్కొక్క కేంద్రమే క్రమేణ ఉద్భోదనము చెందగా, అజ్ఞాచక్రమునందు వరుణగ్రంది (pituitary gland) ప్రబావితమై దానినుండి ఇంద్రగ్రంది ప్రబావితం (pineal gland) చెందుచున్నది అప్పుడు ఈరెండు గ్రంధుల నడుమ నొక కాంతిమయమైన వారది ఏర్పడును ఇదియే Higher Bridge అని

యోగాచార్యులైన మాష్టర్ C V V గారిచే సంకేతింపబడినది అట్టి వారికి అంతఃకరణ శరీరము నిర్మాణమై సమస్తము అంతర్యామి యొక్క వెలుగుగా దర్శనమగును అట్టి వారినే 'తీర్థంకరులు అందురు వారు నిలిచిన చోటు, చరించిన చోటు పవిత్రములగును వారు ఒకచోట కొంతకాలముండి తవస్సు చేసినచో అదియొక పుణ్యక్షేత్రమగును ఇట్టి వరుణుని ద్యానము చేసినచో సమస్తపాపములు కరిగింపబడుచున్నవి

ఎవరివద్దనైననూ తెలియక ఆహారము స్వీకరించినచో దానివలన కలుగు పాపము తొలగింపబడుగాకయని చెప్పబడుచున్నది అనగా ఇతరులు అన్యాయముగా ఆరించిన దనము చేత లభించిన ఆహారము అట్టిపాప లక్షణములు కలిగి యుండి తిన్నవారికి సహితము తెలియకున్ననూ బాదించును ఒకవేళ పొరపాటున అట్టిపాపము సంభవించినచో పై వరుణమంత్రము ద్యానము చేసినచో అట్టిపాపము తొలగిపోవును

మంత్రము 3

యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వాదుష్కృతం కృతమ్ ।

తన్న ఇన్దో వరుణో బ్రహ్మస్పతిస్సవితాచ పునస్తు పునః ॥

ప్రతిపదార్థము

మే = నాయొక్క

మనసా = మనస్సుచేతను

వాచా = వాక్కుచేతను

కర్మణావా = కర్మచేతను, కాని

యత్ = ఏదైతే

దుష్కృతం = దురితము

కృతమ్ = చేయబడినదో

తత్ = అట్టిపాపమంతయు

ఇంద్రః = ఇంద్రుడు

వరుణః = వరుణుడు

బ్రహ్మస్పతిః = బ్రహ్మస్పతి

సవితాచ = సవిత్రుడును

పునః పునః = మరల

పునస్తు = పవిత్రీకరణము చేయుదురు గాక!

తాత్పర్యము

నాయొక్క మనస్సుచేత, వాక్కుచేత, కర్మచేత ఎట్టి దురితము చేయబడినదో అట్టి పాపమంతయు ఇంద్రుడు, వరుణుడు, బృహస్పతి మరియు సవిత్రుడు మరల మరల పవిత్రీకరణము చేయుదురు గాక!

వివరణ

నిత్యజీవితమునందు మనము చేయుపనులు అనేకములు కానీ ఏపని యైనను మొదట మనస్సులో సంకల్పించి చేయుదుము కనుకనే పెద్దలు మనము చేయు పనులు స్థూలముగా 3 విభాగములు చేసిరి కేవలము మనసుతో చేయునవి కొన్ని, వాక్కుతో చేయునవి కొన్ని, బౌతికముగా శరీరముతో చేయునవి కొన్ని

ఇంద్రుడు మనయందలి ఇంద్రియములకును, వాటికదిపతియైన మనసునకును అధిపతి మనమేపనియైనను ఇంద్రియములచేతను, మనస్సుచేతను ప్రేరేపింపబడి చేయుదుము మనము చేయుపని యందలి మంచి చెడ్డలతో మనకెక్కువ నిమిత్తముండదు మంచి పనులన్నియు మన మనసు ప్రేరేపింపనిదే చేయలేము చెడుపనిలేక అనవసరమైన పని ఇంద్రియములు ప్రేరేపించినచో చేయుదుము భగవద్గీత చక్కని వ్యాఖ్యానముతో కూడినది ఎదురుగా కనిపించుచున్నను చదువబుద్ధి పుట్టనిచో మనము చదువము తరువాత చదువవచ్చునులే యనిపించును ఈ తరువాత యనునది రోజులు, నెలలు, సంవత్సరములు కూడ కావచ్చును రుచియైన ఆహారపదార్థములు కనిపించినచో ఆకలిలేకున్నను ఇంద్రియములు ప్రేరేపించునుగనుక తిందుము అటే భగవద్గీతయందు మనకు గౌరవభావమున్నను చదువుటకు మనసు ప్రేరేపింపలేదు కనుక చేయము ఇట్లు ఇంద్రియములను మనస్సును ప్రేరేపించువాడు ఇంద్రుడు ఇతడు ఇట్టి ప్రేరణను మన పూర్వసంస్కారములనునరించి చేయును కనుక మనము మంచి భావములు, మంచి అలవాట్లను కలిగియుండవలెను అట్లు కలిగి యుండవలెనన్నచో మరల ఇంద్రుని అనుగ్రహముకావలెను దీని కొక్కటే మార్గము మనసునందు, అందలి భావములయందు, అలవాట్లయందు ఇంద్రుని రూపములోనున్న నారాయణుని చూడవలెను

ఇట్లు ద్యానించువారిని ఇంద్రుడనుగ్రహించి వారి దుష్టమైన పూర్వసంస్కారములను పవిత్రీకరణ మొనర్చును

వరుణుడు చోటుగా ఆవరించియున్న అంతర్యామి ప్రజ్ఞ మనమేమి చేసినను చోటునందే చేయవలెను మనమేవని చేసినను మన పరిసరములచే అందరి వ్యక్తులచే పురికొల్పబడి చేయుచున్నాము అట్లు పురికొల్పువాడు చోటునందలి వరుణుడే కనుక వరుణుని యుపాసించవలెను ఇట్లు మనయందు జరుగు వసులకు ఇంద్రా వరుణుల సమన్వయ సహకారములు కావలెను అనగా అంతఃకరణ శరీర నిర్మాణము జరిగినచో ఇది సాద్యమగును అట్టి వానికి ఇంద్రావరుణులు వేరువేరు ప్రజ్ఞలుగా కాక, మనకు సమన్వయ పూర్వకమైన విజ్ఞానమునిచ్చిరి దీనినే మేదస్సు అందురు అనగా ఎపుడేమి చేయవలెనో ఏది చేసినచో తాను ఆనందము కలిగి ఇతరులకు ఆనందము కలిగింపగలుగునో దానిని మాత్రమే ఆవరించు బుద్ధి ఇట్టి వారికి వస్తువులయందు, పరిసరములయందు వ్యాయోహములు పనిచేయవు అనగా వీరిని ఎట్టి విషయములు వ్యాయోహ పెట్టలేవు

పైన చెప్పబడిన స్థితి రావలెనన్నచో మానవుడు మొట్టమొదట వాఙ్మయము పాటించవలెను వాఙ్మయమనగా మాట్లాడుట మానివేయుట గాని, లేదా మితముగా మాట్లాడుట గాని, లేక కొందరు వ్యక్తులతో మాట్లాడి కొందరితో మాట్లాడకుండుట గాని కాదు మాటలాడుట యందలి ప్రయోజనమును (purpose of speech) తెలిసి మాట్లాడుట మాటల యొక్క పవిత్రతను తెలిసికొని వాగ్రూపమైన యజ్ఞముగా జీవించుట మనమొక మాట మాటలాడినచో దానికొక ప్రయోజనముండవలెను మరియు అట్టి ప్రయోజనము నందు లోకహితముండవలెను పెద్దలు, గురువులు సంభాషించువైఖరి మిక్కిలి విచిత్రముగా నుండును ఇతరుల క్షేమమునకు మంచి విషయములు చెప్పవలసినపుడు నిర్మోహమాటముగా చెప్పుదురు మరియు దానిని గూర్చి ఎంతసేపు వివరింపవలసి వచ్చినను సంతోషముగా చేయుదురు గానీ వెనుదీయరు అనావశ్యకమైన చోట్ల పెదవి కదవరు కనుక ఇట్లువాక్కునుపాసించువారికి వాక్కునకు అధిపతియైన బ్రహ్మస్వతి ప్రసన్నమగును బ్రహ్మస్వతి యనగా మన యందున్న సత్ సంకల్పము జీవులను మాట్లాడుటకై ప్రేరేపించున దీయనయే ఇట్టి బ్రహ్మస్వతి అనుగ్రహమున్నచో ఇంద్రుడు వరుణుడు మొదలగు దేవతలు చక్కగా

సహకరింతురు అనగా అట్టివాళ్ళియ్యమును కలవానికి సమస్త ప్రకృతియు సహకరించును

దీనిని గూర్చియే సూక్ష్మముగా పెద్దలిట్లుచెప్పిరి 'సత్యం బ్రూయాత్ ప్రియం బ్రూయాత్, న బ్రూయాత్ సత్యమప్రియం' సత్యము చెప్పవలెను కానీ ప్రియమునే చెప్పవలెను సత్యమైనప్పటికిని అప్రియమును చెప్పరాదు అట్లే ప్రియమైనప్పటికిని అసత్యమును చెప్పరాదు ఈసూత్రమును చక్కగా అర్థము చేసుకొని అందలి పరమార్థము గ్రహించి నిత్యజీవితమున ఆచరించువానిని సమస్త దేవతలు అనుగ్రహింతురు

సవిత్రుడనగా సృష్టికర్త సూర్యుని ద్వారా పనిచేయుచున్న ప్రజ్ఞ అట్టి సవిత్రుడు జీవుల ద్వారా జీవోత్పత్తిని నిర్వహించును ఇట్టి సవిత్రుని ఉపాసించుట యనగా చక్కటి సంతానము పొందుట మరియు పంటలు పండించి తోటి జీవులకు ఆహారము నేర్పరుచుట, ఇంకను గోసంపదపెంచి ఇతరులకు పాలు సమృద్ధిగా దొరకునట్లు చేయుట మొదలగునవి ఇట్టికార్యక్రమములు నిర్వహించుట వలన మనము చేయుపనుల యందలి పాపబుద్ధి నశించి దానివలన పాపములు తొలగింపబడి మనము మంచి మార్గమునకు మరలుదుము

ఈపైన చెప్పబడినవన్నియు ఒకదానిపై నొకటి ఆధారపడియున్నవి ఇందేది శ్రద్ధగా ఆచరించినను మిగిలినవి అవ్రయత్నముగా సరియగును

మంత్రము 4

సమోగ్నయేషు సమతేనమ ఇంద్రాయ నమో
వరుణాయ నమో వారుణ్యై నమో ధ్యాయే |

ప్రతిపదార్థము

అప్పుమతే = జలములుగల

అగ్నయే = అగ్నికి

నమః = నమస్కారము

ఇంద్రాయ = ఇంద్రునికి

వరుణాయ = వరుణునికి

నమః = నమస్కారము

వారుణ్యై = వారుణుకి

నమః = నమస్కారము

అద్యుః = జలములకొరకు

నమః = నమస్కారము

తాత్పర్యము

జలములు గల అగ్నికి నమస్కారము ఇంద్రునికి, వరుణునికి నమస్కారము వారుణి(వరుణపత్ని) కి నమస్కారము జలముల కొరకు నమస్కారము

వివరణ

“నమో అగ్నియే యనగా అగ్నిగా ఈ సృష్టియంతయు వ్యాపించిన అంతర్యామికి నానమస్కారము అని అర్థము అగ్నియనగా సృష్టిగా మేల్కొన్న అంతర్యామి ప్రజ్ఞ సృష్టియందలి సమస్తపదార్థములయందు, జీవులయందు, వృక్షజనిజాదులయందు నేనుగా మేలుకొని పనిచేయునట్టి ప్రజ్ఞ ఈనేనను ప్రజ్ఞ మొదట సూర్యునిగా మేలుకొని తరువాత జీవులుగా దిగివచ్చుచున్నది అంతేకాక సమస్తదేవతలయందును ఈ ప్రజ్ఞపని చేయుచున్నది అట్లే వరుణునికి, జలములకు, ఇంద్రునికి ఈ అగ్నియే ఆదారము ఇంద్రుడు మనయందు ఇంద్రియముల కదివతిగా పనిచేయుచున్నాడు ఇతడు మనయందు పనిచేయవలయుననగా అగ్నియే ఆదారము చోటునందు సహితము అగ్ని లేనిదే నీరు మున్నగునవి లేవు సూర్యుని వలననే నీరు మేమములై వర్షించుట జరుగుచున్నది అంతేకాక మొట్టమొదట భూమిచుట్టు నీరు ఏర్పడుటకు కారణము ఈ అగ్నియే ఈ అగ్ని సూర్యకిరణముల ద్వారా విద్యుత్తుగా దిగివచ్చిచోటునందలి వాయువులను సంఘటిత పరచి నీరుగా మార్పును అనగా హైడ్రోజన్ అణువులు ఆక్సిజన్ అణువులకు మద్య చోటునందలి విద్యుత్తు వలన రసాయనక మార్పు ఏర్పడి నీటి అణువులు పుట్టుచున్నవి ఇట్లు చోటు నందు పనిచేయుచున్న ప్రాణశక్తి ‘వారుణి’ అనిపిలవబడినది ఈమె వరుణుని బార్య

అనువాకము 13

మంత్రము 1

యదపా క్రూరం యదమేధ్యం యదశాస్త్రం తదప గచ్ఛతాత్ |

ప్రతిపదార్థము

ఆపాం = నీటియందలి

యత్ = ఏ

క్రూరం = తీవ్రలక్షణములు (వ్యాధి లక్షణములు)

యత్ = ఏయది

అమేధ్యం = మేదస్సును పాడుచేయునట్టి

అశాంతం = అశాంతిని కలిగించునట్టి

తత్ = అదియంతయు

అపగచ్ఛతాత్ = తొలగిపోవును గాక

తాత్పర్యము

నీటియందలి వ్యాధి కలిగించునట్టి, మేదస్సును పాడుచేయునట్టి, అశాంతిని కలిగించునట్టి లక్షణములన్నియు తొలగిపోవును గాక

వివరణ

పరమాత్మ సకల జీవులయందు సృష్టి యందు వర్తించుచున్నాడు ఆయనయందు మనము జీవించుచున్నాము అనునది సత్యము అట్టి విదముగా కాక మన లావాదేవీలు, ఇచ్చి పుచ్చుకొనుటల ద్వారా మన ప్రత్యేక అస్తిత్వమును స్థావన చేసుకొనుచున్న వారమగుచున్నాము అట్టి తీవ్ర లక్షణములు పోవలెను అమేధ్యమయినట్టి లక్షణము మాలో నున్నది అది తొలగించుము మహాజలముతో నిండిన చోటులో (సృష్టి) మహా యజ్ఞము జరుగుచున్నది దానియందు యజ్ఞార్థమునకు కాకుండా మనకోసము పనిచేయుట అను లక్షణము మనలో నుండుట వలన మనము యజ్ఞమునందు భాగముగా నుండుట సాధ్యపడుటలేదు ప్రక్కవారిని ప్రేమించుటకు అడ్డువచ్చు కారణము లన్నిటిని తొలగించవలసినది

జలములన్నియు ఒక్కటే అయినప్పటికిని ప్రాంతమును బట్టి నీటి స్వభావము మారుచుండును కొన్నిచోట్ల నీరు పడకపోవుట, కొన్నిచోట్ల

నీరు సరివడుట, కొన్ని ప్రాంతములయందున్న నీటివలన అజీర్ణము మొదలగు వ్యాదులు వచ్చుట మనకు తెలియును నీటియందొట్టి అనారోగ్యకర లక్షణములే క్రూరములుగా వర్ణింపబడినవి మరియు మనము గమనించినచో కొన్నినదుల ప్రాంతముల యందు చరించువారు కొన్ని లక్షణములు కలిగియుండుట గమనించుచున్నాము ఒక ప్రాంతమువారికి ఆవేశము, కోపము, చిరాకు ఎక్కువగా నుండుట గమనించుచున్నాము

మరియొక నదీ ప్రాంతమువారికి మనసులో విషయములు పైకి తెలియనీయకుండుట, కోపము వచ్చినపుడు మనసులో దాచికొని తగు సమయమునకై వేచియుండుట మొదలగు లక్షణములుండును ఇట్లు జలముల యొక్క లక్షణములను బట్టి అవి త్రాగువారి స్వభావాదులు మారుచుండును అట్లే కొన్ని రకముల జలములయందు బుద్ధి మందకొడిగా నుండుట, బుద్ధి, చురుకుతనము తక్కువగా నుండుట మొదలగు లక్షణములుండును అట్టి చోట జలములు త్రాగవలసినవచ్చినపుడు ఈ పై మంత్రమును ద్యానించుము జలముల కదిదేవత యైన వరుణుని ద్యానించుచు ఆ జలములను స్వీకరించినచో పైనచెప్పినబాదలు సంక్రమించవు లేక నారాయణుని ఆజలములయందు ద్యానముచేసి పైమంత్రము చదువుకొని అట్టి జలములను స్వీకరింపవచ్చును ఇట్లు చేయనిచో అట్టిజలములనేమి చేసినను అనగా ఎంత వడపోసినను, కాచి చల్లార్చి త్రాగినను ఎన్నిమందులు కలిపినను పై లక్షణములు పోవుకదా మీదు మిక్కిలి ఆ కలవబడిన మందుల లక్షణములు సైతము రోగరూపమున బాదించును

మంత్రము 2

లు మారుచుండు అత్యాశనా దతీపానా ద్యచ్చ ఉగ్రా త్ప్రతిగ్రహాత్ |
తన్నో వరుణో రాజా పాణినా హ్యవ మరీశతు |

ప్రతిపదార్థము

అత్యాశనాత్ = ఎక్కువ తినడము వల్ల

అతీపానాత్ = ఎక్కువ త్రాగడము వల్ల

ఉగ్రాత్ = తీవ్రమయినవి

ప్రతిగ్రహాత్ = స్వీకరించడము వలన

యచ్చ = దుర్లక్షణములు కలుగుచున్నవో

తత్ = ఆ పాపమును

రాజా = రజస్సులకు అధిపతియైన

వరుణః = వరుణుడు

పాణినా = చేతితో

హ్యవమర్శతు = తీసివేయును గాక

తాత్పర్యము

ఎక్కువ తినడము వలన, ఎక్కువ త్రాగడము వలన తీవ్రమైనవి స్వీకరించడము వలన ఎటువంటి దుర్లక్షణములు నాయందు కలుగుచున్నవో అవి రజస్సులకు అధిపతియైన వరుణుడు చేతితో తీసివేయును గాక'

వివరణ

ఎక్కువగా తినుట త్రాగుట వలన ఆరోగ్యములో వచ్చిన తేడాలను సరిచేయవలసినది అని కోరబడుచున్నది తీవ్ర స్వభావము కలిగిన వారినుండి మనము దానము తీసికొనినచో వారి దుర్లక్షణములు మనకు వచ్చును దాని వలన ఏపాపము కలుగుచున్నదో దానిని రజస్సులకు అధిపతియైన వరుణుడు తన చేతితో తీసివేయును గాక అని ద్యానము చేయవలయును

కనుకనే ప్రతివారి యొద్దనుండి ఆహార పానీయాదులు స్వీకరించుట పనికిరాదు అట్లు తీసికొన్నచో వారి మానసిక ప్రవృత్తులు (ఆవేశాత్మకమైన ప్రవృత్తులు) మనపై పనిచేయును ఎందుచేతననగా ప్రతివారియొక్క మానసిక ప్రవృత్తులు, ఆవేశములు, వారుపయోగించు వస్తువులను, నివసించు ప్రాంతములను ఆశ్రయించియుండును ముఖ్యముగా క్రమబద్ధమైన జీవితము లేని వారియందు ఇది హెచ్చుగానుండును ఇట్టి ప్రవృత్తి గలవారిచే వ్యాదులు అతి త్వరగా ఆకరించబడును నిశితముగా గమనించినచో ఆద్యాత్మికచింతన కలిగి క్రమబద్ధమైన జీవితము గడుపుచు, ప్రశాంతముగా జీవించువారికి ఆగంతుక వ్యాదులు (Epidemics) అనగా జ్వరములు, విరేచనములు మున్నగునవి ఎక్కువగా బాదింపవు అట్టివారు ఇతరుల వస్తువులను ఉపయోగించుట, ఆహారాదులను దనమును అయాచితముగా

స్వకరించుట చేయరాదు చేసినచో పైన చెప్పిన వ్యాదులు రావచ్చును
 విజమునకు ఆయుర్వేద శాస్త్రము నందును, హోమియో శాస్త్రము నందును
 వివిధ వ్యాధి కారణములనియు, ఇట్టి కారణములేర్పడిన తరువాత అచటికి
 శాస్త్రీరియా ఆకర్షింపబడుననియు చెప్పబడినది అట్లే ఆకలికి మించి
 నుట, దాహము లేక పోయిననూ పానీయాదులు త్రాగుచుండుట
 పేదమని చెప్పబడినది మరియు ఉగ్రాత్ అని చెప్పబడుట వలన
 శ్మశాల్, బ్రాంది మొదలగు మత్తు పానీయములు, గంజాయి మున్నగు
 సూదక ద్రవ్యములు, మసాలాలు, అతికారములు, మిక్కిలి పులుపు, చేదు
 కిక్ మామైన వస్తువులు, పొగాకు సిగరెట్ వంటివి యని అర్థము అటువంటి
 వాటివలన కలుగు మోరవ్యాదులు పై మంత్రమును ధ్యానము చేసినచో
 విహరింపబడుట కవకాశముమున్నది అనగా మొదట అట్టిరోగికి
 సత్తాత్పావ మంకురించి, తాను నియమబద్ధ జీవితమును గడుపుటకు
 తికరణ శుద్ధిగా నిర్ణయించు కొనవలెను ప్రాతః కాలమున లేచుట
 సూర్యోదయమునకు ముందే స్వచ్ఛమైన నీటితో స్నానాదికములు
 పూర్తిచేసికొని దైవద్యానము చేసికొనుట ప్రాతః కాలమున
 వేదమంత్రములను చదువుచు లేక బగవన్నామ ముచ్చరించుచు లేక పై
 మంత్రము నుచ్చరించుచు (సంద్యానమయమున) కొంతసేపు
 విహరించవలెను తరువాత ఇంటిలో పూజ చేసికొనుట గాని
 బగవద్యానమున కొంత సమయము గడపుటగాని చేయవలెను దీనివలన
 మనస్సునందలీ ఆవేశములు దమింపబడి మనసుకు ప్రశాంతత చిక్కును
 వెంటనే వ్యాధికారణములు నిర్మూలింపబడును ఇంకను దినచర్య కూడ
 ఏకాకు ఆవేశములతో కూడినది కాకుండ నుండవలెను ఇంకను
 వేదమునకు మేలుచేయు ఆహార పానీయాదులను స్వీకరించుచు సరియైన
 వైద్యమును పొందుచున్నచో అతి త్వరలోనే అట్టివారికి రోగనివారణము
 కాగలదు

మంత్రము 3

హోహ మపాపో విరణో నిర్ముక్తో ముక్త కిల్బిషః
 రాకస్య ప్రప్లవమాదుహ్యగచ్ఛేద్భ్రహ్మసతోకతామ్

ప్రతిపదార్థము

అపాపః = పాపము నశించిన స్థితి పొందినవాడనైన

అహం = నేను

సః = ఆ

విరజో = రజస్సును పోగొట్టుకొనిన వాడినై

నిర్ముక్తః = ముక్తస్థితి

ముక్తకిల్బిషః = పాపములు నశించినవాడినై

నాకస్య = స్వర్గమునకు

వృష్టం = వెనుక బాగమును

ఆరుహ్య = అదిష్టించి

బ్రహ్మసలోకతామ్ = బ్రహ్మయొక్క లోకమునందు

గచ్ఛేత్ = చేరుదును గాక

తాత్పర్యము

పాపము నశించు స్థితి వలన రజస్సును పోగొట్టుకొనిన వాడినై ముక్త స్థితిలో పాపములు నశించిన వాడినై పాపరహితమైన స్థితిని అదిష్టించి, బ్రహ్మయొక్క లోకమును చేరుదును గాక

వివరణ

రజస్సులు లేకుండ యనగా పనులకు సంకల్పములు లేకుండుట అనగా పనులు తాను నిర్ణయించరాదు మహానుబావులు తమంత తాము నిర్ణయించరు ఇది చేయమని అడిగినపుడు చేయుదురు అదియే activity నశించిన స్థితి అపుడు పాపపుణ్యములు ఉండవు లాభదృష్టిలేనివాడు స్వర్గమునకతీతముగా నుండును బ్రహ్మలోకము అనగా సత్యము అయిన స్థితి సృష్టిలోకూడ అటువంటి సత్యమార్గములో జీవించిన వాడు బ్రహ్మతో కలసి వుండును, దానిని చూచుట అనగా అంతర్యామిని చూచుట లేక అంతర్యామిని చేరుట

పాపములు నశింపవలెననగా పాపబుద్ధి పోవలెను పాపము చేయు బుద్ధి పోవలెనన్నచో పుణ్యము చేయు బుద్ధికూడా పోవలెను వ్యాపారమునందు లాభము వచ్చుట ఎంతసహజమో నష్టముకూడ అంతే సహజము దౌతికజీవితమునందు వ్యాపారదృష్టియున్నచో కొంతవరకు సరిపెట్టుకొనవచ్చునేమో కాని యోగసాధనయందు వ్యాపారదృష్టి అసలే పనికిరాదు అట్టివాడు ఇహమునకు, పరమునకు కాకుండ పోవును తానేదో అనుష్ఠానము లేక యోగసాధన చేయుచుంటినను ఆత్మవంచన

మిగులును ఇది ఒకపిచ్చివాని స్వర్గమువంటిది (Fools Paradise) దేవతార్చన, అనుష్ఠానము మున్నగునవి కేవలము లాభదృష్టితోనే చేసినచో అవి అంతవరకే పనిచేసియూరకుండును యోగసాధన వేరు, లాభదృష్టితో పనులుచేయుట వేరు రావణాసురుని వంటి రాక్షసులు సహితము వేదములు చదువుకొని నిత్యదేవతార్చన మనకన్ననెక్కువ నియమ నిష్ఠలతో చేసిన వారే కదా ! కాని వారికవి చేయుటలో లాభదృష్టియే తప్ప అంతర్యామి ఉపాసన లేదు కనుకనే వారుచేసిన పూజలు, తపస్సులు వారిని రక్షింపలేకపోయినవి ద్రువుడు, ప్రహ్లాదుడూవాల్మీకి వంటివారు అట్టి అనుష్ఠానములు లేకున్నను అంతర్యామి యొక్క ఉపాసన చేయుటచే తరింపగలిగిరి కనుకనే పుణ్యకార్యములు చేయుటచేత తనకదిక సుఖములు కలుగవలెననుకోరిక, వందరూపాయల నోటు ఇచ్చివేరుసెనగ పప్పుతినుట వంటిది అనగా పుణ్యకార్యములు చేయువారు వాటి పలితముల కొరకు కక్కుర్తి పడనక్కరలేదు పలితములు వాటంతట అవియే లభించును నిజమునకు తనలో జరుగవలసినది అంతర్యామి నుపాసించుటయే నిత్య జీవితమునందు, సంఘటనలయందు, పాప పుణ్యములయందు, కష్టసుఖములయందు అంతర్గతముగా నున్న నారాయణుని ఉపాసించువాడు పలితము లక్కర లేని స్థితికి చేరును అట్టి వానికి సమస్తమును నారాయణుని యొక్క అస్తిత్వముగనే కనబడునని పైన చెప్పబడిన “బ్రహ్మసలోకతాం అను దానివలన తెలియుచున్నది అట్టివాడు ‘నిర్ముక్తః’ అని చెప్పబడినది అనగా మోక్షస్థితి కూడ అక్కరలేనిది మోక్షస్థితి యనగా జనన మరణాదులక్కర లేక అంతర్యామియందు లయమైయుండు స్థితి నిజముగ సమస్తమునందున అంతర్యామిని దర్శింప గలుగువానికి సృష్టియందలి జీవులు నారాయణుని స్వరూపములే యగుదురుకదా! అట్టివారు పుట్టినను పుట్టుకున్నను నారాయణునియందే నున్నపుడు వానిసేవకై పుట్టుట కభ్యంతరమేమి ? అట్టివారు మోక్షముకూడ అక్కరలేని స్థితియందుందురు

మంత్రము 4

యశ్చాపు సవరుణస్సపునాత్వమమర్షణః |

ప్రతిపదార్థము

అపు స = జలములయందు

యః చ వరుణః = ఏవరుణుడు గలడో

అమమర్షణః = పాప వినాశకుడగు

సః = ఆ వరుణుడు

పునాతు = పవిత్రునిగా చేయుగాక ।

తాత్పర్యము

నీటియందు పాప నాశకుడగు ఏ వరుణుడు కలడో అతడే నన్ను పవిత్రునిచేయును గాక ।

వివరణ

జలములయందున్న వరుణుని గూర్చి మరల చెప్పబడుచున్నది వరుణుడనగా చోటులో నిండియున్న మహాప్రాణశక్తి Space లో Charged గా నున్న energy cosmic or Higher energy ఆ శక్తి నీటియందు కూడ charge అయివుండును కదా । ఆ జలముల యందున్న శక్తియే వరుణుడు ఆయన నన్ను పాపబుద్ధి నుండి రక్షించును గాక యని కోరబడుచున్నది

జలములు పవిత్రీకరణమునకు, శుద్ధికి అత్యంత ముఖ్యములు జలములయందు చోటు యందలి ప్రాణశక్తి నిండియుండును పనుపు, గందము, పచ్చకర్పూరము మున్నగు ద్రవ్యములను నీటియందు కలుపుటచే వాటియందలి ప్రాణశక్తి సుద్బోధనము (Stimulate) చేయవచ్చును మరియు ఈ ద్రవ్యములు వాతావరణము నందలి దుష్టమైన శక్తులను (evil or negative thoughts or situations) పారద్రోలును ఇట్లు జలములచో అపవిత్ర వాతావరణము (unhygienic and evil influence in atmosphere) ను శుద్ధి చేయవచ్చును శుభకార్యముల సందర్భమున నీటియందు పైన చెప్పిన సుగంధ ద్రవ్యములను కలిపి వరుణమంత్రములతో పునీతము చేసి ఆనీటిని ఇంటియందు పరిసరముల యందు జల్ల సంప్రదాయము “పుణ్యాహ వాచనము అనుపేర బారతీయ కుటుంబములలో సుప్రసిద్ధమైయున్నది మంత్ర పూతములైన జలములతో వ్యక్తులను అభిషేకించి శుద్ధిచేయుట కూడ ప్రత్యేక శుభకార్యములయందు నిర్వహింపబడును ఇట్టి సంప్రదాయము ఇతర మతములయందు కూడ మనము గమనింతుము క్రైస్తవ సంప్రదాయమునందు పుట్టిన బిడ్డకు లేక క్రొత్తవారిని వారి సంప్రదాయములోనికి స్వీకరించు సందర్భమున పాదర మంత్రజలములను (Holy water) జల్లుదురు దీనినే Baptism అందురు అట్లు

పునీతుడైన వాడు తన పూర్వ దుష్కర్మలనుండి విముక్తుడైనాడని అర్థము ఇట్లు నీటియందలి అఘమర్షణుడైన వరుణుడు జీవులను శుద్ధి చేయుచు వారియందలి పాపబుద్ధి తొలగించి వారిని పాపవిముక్తులుగా చేయుచున్నాడు

నీటికి పాపమును తొలగించు శక్తి కలదా ? యని మన కాశ్చర్యము కలుగవచ్చును కాని స్వచ్ఛమైన నదీజలములయందు గాని తటాకములయందుగాని శిరస్సుపైకి స్నానము చేయువానికి మనస్సు వాని ప్రయత్నమక్కురలేకయే ప్రశాంతమగును కనుకనే పెద్దలు యోగసాధనకు అట్లు స్నానము చేయుట తప్పనిసరిగా సంప్రదాయముల యందు విధించిరి నదీజలమున శిరఃస్నానముచేసి, సంద్యావందనము చేసి శ్వాసనుపాసించు వానికి మనస్సు నిర్మలము, ప్రశాంతముగా నుండి దినమంతయు ఎట్టి ఉద్వేగములు లేక శాంతియుతమై యుండును ఇట్లు కొంతకాలము ఆచరించిన వానికి అది సహజ స్థితియగును కోపతాపాదులు బాధింపవు దానికి తోడు దినచర్యలో కూడ కొంతసమయము సద్గ్రంథపఠనమునకు, సత్కర్మాచరణమునకు వినియోగించినచో దినమంతయు మనసు తనయందు లీనమై ఒకే తన్మయావస్థ తనయందు నిండియుండును అది ఉదయమునుండి రాత్రి నిద్రించువరకు అవిచ్ఛిన్నముగా కొనసాగును అట్టివాడు తాను పరిస్థితులయందున్నను వానియందు పరిస్థితులుండవు పరిస్థితులయందు కేవలముదాసీనుడుగా నుండి ఆనందమొకటే సత్యముగా, శాశ్వతముగా కలిగి యుండును ఇన్నిటికిని మూలకారణము కాకున్ననూ అదికముగా సహకరించునది ఉదయము తానాచరించు స్నానమే కదా !

మంత్రము 5

ఇమంమే గజ్జేయమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమగ్ం సచతాపదుష్టియా |
అసిక్నియా మరుద్వృదేవి తస్తయా ర్జీకీయే శ్రుణుహ్యోసుషోమయా |

ప్రతిపదార్థము

గజ్జే = ఓ గంగానదీ

యమునే = ఓ యమునా నదీ

సరస్వతి = ఓ సరస్వతీ నదీ

శుతుద్రి = ఓ శుతుద్రినదీ

మరుద్వృధే = ఓ మరుద్వృధ యను నది

పరుష్ణియా = పరుష్ణియను నది

అసిక్నియా = అసిక్నియను నది తోడను

ఆర్ణికియే = ఓ యార్ణికియను నది

వితస్తయా = వితస్తా నది తోడను

సుషోమయా = సుషోమ యను నది

మే = నాయొక్క

ఇమం = ఈ

స్తోమం = స్తుతి

శ్రుణుహిః = వినుడు

తాత్పర్యము

ఓ గంగా, ఓ యమునా, ఓ సరస్వతీ, ఓ శుతుద్రి, ఓ మరుద్వృధ, అసిక్నియా । మీరు వచ్చి పరుష్ణి వితస్త సుషోమలతో కూడి నాయొ స్తోమమును విని విచ్చేయవలసినది

వివరణ

నదుల దేవతలను ఆవాహన చేయుచున్నాము ఓ గంగా, ఓ యమునా ఓ సరస్వతీ, ఓ శుతుద్రి, ఓ మరుద్వృధ, ఓ అసిక్నియా, వితస్త, సుషోమ - నదులన్నియు రావలసినది ఇట్లు స్నానము చేయునపుడు నమస్త నదు శక్తులు ఆవాహనము చేసుకొని స్నానము చేయుదురు దాని వలన నదుల ప్రజలు అట్టి నీటియందు మేలుకొని పనిచేయును మరియు మ. దేహమునందు నాడులు కూడ మేలుకొని పనిచేయును మన దేహమున నదులన్నియు vitality flow యగు కాలువలు (canals) శిరస్సు నుం శరీరమునందలి అన్ని భాగములకు ప్రాణశక్తి ప్రసరించుచుండును దాని కుండలిని యందురు అట్టి కుండలిని మన శరీరమంతయు కాలువ కాలువలుగా ప్రవహించుచుండును ఇట్లు ప్రాణశక్తి ప్రవహించ కాలువలనే నాడులు అందురు ఈ నాడులు మన శరీరము నం ప్రదానముగా గలవు వాటిని ఇడ, పింగళ, సుషుమ్న అని పిలుతు వీనినే గంగ, యమున, సరస్వతి యనికూడ పిలిచెదరు ఈ మూడే గ అనేకములైన నాడులు మన శరీరము నందు పనిచేయుచున్నవి అవి కొ

వేల వరకునుండగా వానిలో¹⁰ ప్రదానమైనవిగా సంకేతించిరి వానిలో పై మూడును గాక మిగిలిన ఏడును మన శరీరము నందలి ఏడు ప్రజ్ఞా కేంద్రముల ననుసరించి పనిచేయుచున్నవి భృగు మద్యము నుండి వెన్నెముక చివరి భాగము వరకు ఇడ, పింగళ, సుషుమ్న నాడులు వ్యాపించియున్నవి సరస్వతి అంతర్వాహిని అదియే సుషుమ్న దానినే ఆకాశగంగ అని కూడా అందురు

నాడులన్నియు జీవునియందు ప్రాణశక్తికి కాలువలుగా పనిచేయుచున్నవి ఈ శక్తులు మేలుకొనినపుడు మన ప్రవర్తన బట్టి సద్వినియోగమగుచుండును వీరినే దేవతలందురు వీరిని నిత్యము ఆయాకేంద్రములయందు ఆవాహనము (invoke) చేసుకొనవలెను మనము పూజ చేయునపుడు 'ఆవాహయామి అందుము ఆవాహయామి యనగా I invoke God into My mind and body' అని అర్థము అక్షణమునుండి పరమాత్మ మనకుండుట మొదలగును అంగన్యాయము, కరన్యాయము మున్నగునవి ఇందలి భాగములే దీనివలన నాడులుగా నున్న శక్తులను ఆవాహన చేసికొని మనయందు మేలుకొలుపుకొనుచున్నాము బారతదేశము నందున్న నదులన్నియు మానవ శరీరమందలి నాడులకు సంకేతములు పైన చెప్పబడిన నదులు ప్రదానముగా గంగ, యమున, సరస్వతి మరియు సిందు యొక్క ఉపనదులు వీనిలో 5 ఉపనదులు ప్రస్తుతము కనిపించుచున్నవి మిగిలిన రెండు బహుశా కాలక్రమేణా క్షీణించియుండవచ్చును వీనిలో సుషోమ యనునది 'సోహన్ గను, వితస్త 'జీలం' నదిగను, అసిక్ని చీనాబ్ నదిగను, వరుష్టి రావి యను నదిగను, శుతుద్రి 'సత్లెజ్ నది గను, మరుద్వృద, ఆర్జునీయా ఆరు, ఏడుగను ఈహింపబడుచున్నవి

మంత్రము 6

ఋతంచ సత్యంచాబీ దా త్తపసోద్యజాయత |
తతో రాత్రి రజాయత తతోస్సముద్రో అర్ణవః ||

ప్రతిపదార్థము

అబీద్యోత్ = అంతట ప్రకాశించు పరమాత్మ వలన

ఋతంచ = ఋతము, మరియు

సత్యంచ = సత్యము

తపసః = తపస్సు

అది అజాయత = పుట్టెను

తతః = దాని నుండి

రాత్రి = రాత్రి

అజాయత = పుట్టెను

తతః = పిదప

సముద్రః = సముద్రము

అర్ణవః = అర్ణవమైన

అది అజాయత = పుట్టెను

తాత్పర్యము

ఋతము మరియు సత్యమునుండి తపస్సు పుట్టినది దానినుండి రాత్రి పుట్టినది పిదప అర్ణవమైన సముద్రము పుట్టినది

వివరణ

ఋతము అనగా పరమాత్మనుండి పుట్టిన మొట్టమొదటి అవ్యక్తమైన వెలుగు ఇదియే సత్యమైనది సత్ అను శబ్దమునకు ఉండుట అని అర్థము అవ్యక్తముగా నున్న అంతర్యామి ప్రజ్ఞ తనకు తానున్నానని తెలియు వ్యక్త స్థితిలోనికి దిగివచ్చుటయే సత్యము అని చెప్పబడినది సమస్త సృష్టికి ఇదియే బీజము దీనియందు సృష్టి సమస్తమునకు కావలసిన తెలివి (The intelligence of creation) ఇమిడి యున్నది దీనినుండి తపస్సు పుట్టినది ఇదియే సృష్టికి కావలసిన సంకల్పము లేక కోరిక దీని వలన రాత్రి లేక చీకటి పుట్టినది ఇదియే తమస్సు అని పిలువబడినది దానివలన సృష్టికి కావలసిన మహా చైతన్యము ప్రాణశక్తిగా మేలుకున్నది ఇదియే అర్ణవము

అనగా సత్యమనియు, ఋతమనియు చెప్పబడు మొదటి వెలుగు నుండి తపస్సు పుట్టినది తపస్సు అనగా తీవ్రమైన కోరిక మరియు తపము అనగా వేడిమి (temperature) అవ్యక్తమైన అంతర్యామి నుండి మొదటి నేనున్నాను'' (consciousness) పుట్టినది ఇదియే సత్యము సత్ అను శబ్దమునకు ఉనికి (existence) అని అర్థము

ఇట్టి సీతినే సత్యలోకము అందురు ఇదియే బ్రహ్మ స్థానము అనగా
వ్యక్త లోకములకు పరమాత్మ అదివతికాగా ఆయననుండి పుట్టిన బ్రహ్మ
వ్యక్త లోకములకు అదివతియై ఉన్నాడు నారాయణుని నుండి పుట్టిన
మీదటి వెలుగే బ్రహ్మ ఆయనయే పరమాత్మ యొక్క ఋక్కుగా మరియు
సాక్కుగా తెలియబడుచున్నాడు అట్టి బ్రహ్మనుండి తపస్సు లేక వేడిమి
బ్రష్టినది అనగా చోటులోని వేడి, వెలుగు పుట్టి గోళాకారములుగా
పుట్టుచున్నవి ఇట్లు చోటులో పుట్టు వెలుగులే కాంతిపుంజములు (Nebulae)
అని ఖగోళశాస్త్రజ్ఞులచే గుర్తింపబడినది ఈ పుంజములనుండి తారలు
(stars) పుట్టుచున్నవి అని మనకు తెలియును కదా మన సూర్యుడు కూడ
ఒక తారయే ఇట్లు బ్రహ్మ సమస్త బౌతిక సృష్టికి తన తపస్సు అను ప్రవృత్తి
వలన కారణమగుచున్నాడు

అట్టి తపస్సు వలన రాత్రి లేక చీకటి పుట్టుచున్నది అనగా వెలుగు,
చీకటి అను రెండు స్థితులు ఏర్పడినవి దానివలన సూర్యోదయము,
సూర్యాస్తమయము తరువాత దిగి వచ్చెను

ఈ పైన చెప్పబడినవి అన్నియు పూర్తిగా వ్యక్త రూపములుగా కాక
వ్యక్త స్థితిలో జరిగినవి అనగా అట్టి లక్షణములు సృష్టి దర్శములుగా
ఏర్పడి అవి సృష్టి ప్రారంభమునకై వేచియున్నవి

అర్థవమనగా శబ్దతరంగములతో కూడిన చైతన్యము అట్టి
చైతన్యముగా శబ్దతరంగములు వ్యాపించగా దానినుండి బౌతిక సృష్టి
ఏర్పడినది

అనువాకము 14

మంత్రము 1

సముద్రాదర్శవాదది సంవత్సరో అజాయత
అహోరాత్రాణివిదదద్విశ్వస్యమిషతోవశీ

ప్రతిపదార్థము

సముద్రాత్ అర్ణవాత్ అది = అర్ణవమైన సముద్రము వలన

అహోరాత్రాణి = అహోరాత్రాదికమును

విదదత్ = చేయుచున్నట్టియు

మిషతః = నిమేషము చేయుచున్నట్టియు

వశీ = స్వాదీన కర్తయగు

సంవత్సరః = సంవత్సరము

అజాయత = పుట్టెను

తాత్పర్యము

అర్ణవమైన సముద్రము నుండి సంవత్సరము పుట్టినది దానినుండి రాత్రింబగళ్ళు నిమిషములతో కూడిన కాల విభాగము మరియు విశ్వమునందు రెప్పపాటుగల జీవులు వచ్చినవి

వివరణ

అర్ణవమైన సముద్రము నుండి సంవత్సరము అను వ్యూహము (plan) ఏర్పడినది దానియందు అహోరాత్రాది విభాగములు నిమిషములు మున్నగు కాలమాన మేర్పడినది ఇది సౌరమండలము పుట్టుటకు ముందున్న స్థితి ఒక బడికి గాని కాలేజికి కాని దైనందిన కార్యక్రమము (time table) కాలేజీ ప్రారంభమగుటకు ముందే ప్రిన్సిపాలు మున్నగు పెద్దలచే నిర్ణయింపబడును ఏవీ తరగతి ఎంతసేపు ఉండవలెనో, ఎవరెవరు ఏవీ విదుల నాచరింపవలెనో, ఎట్లాచరింపవలెనో, ఎంతవరకాచరింప వలెనో ముందుగానే నిర్ణయింపబడును అట్లు క్షుణ్ణముగా అన్ని విషయములు పరిశీలించి ఏర్పాట్లు చేయబడిన తరువాతనే కాలేజీ ప్రారంభింపబడును అట్లే బౌతికసృష్టికి పూర్వమే ఇట్టి ఏర్పాట్లు జరుగును సంవత్సర చక్రము

కాలమానము, బౌతికసృష్టి వివరణలు అందేర్పడును తరువాత దానిననుసరించి బౌతికసృష్టి నిర్మాణమగును పైన చెప్పబడినవి బౌతిక సృష్టికి మూసలుగా నేర్పడి భౌతిక వస్తువుల, జీవుల ఉత్పత్తికి కారణములుగా పనిచేయుచున్నవి ఇట్లు మొదట అంతర్లోకసృష్టి తరువాత బౌతిక సృష్టి జరిగినవి

సంవత్సరము మొదట పుట్టిరనియు, దాని తరువాత అహోరాత్రములు, తరువాత రెప్పపాటుగల జీవులు పుట్టిరని చెప్పబడినది సంవత్సరచక్రము అనగా సూర్యుడు మరియు సౌరమండలము మొట్ట మొదట సూర్యుడు పుట్టగా వానిచుట్టూ గ్రహప్రజ్ఞలు గోళములుగా కట్టుకొనెను అహోరాత్రములు పుట్టినవనగా భూమి పుట్టినదని అర్థము భూమి పుట్టి దానికి పరిభ్రమణ మేర్పడి, ద్రవములేర్పడి తనచుట్టు తాను తిరుగుట, సూర్యుని చుట్టు తిరుగుట అను ప్రవృత్తులేర్పడినవనియు దానివలన అహోరాత్ర విభాగము ఏర్పడినదనియు అర్థము మిషతః అనగా రెప్పపాటుగల జీవులు పుట్టిరని అర్థము దీని వలన రెప్పపాటు, శ్వాసించుట మున్నగు ప్రవృత్తులు గల జంతువులు, మానవులు పుట్టిరని అర్థము ఇట్లు బౌతిక సృష్టి దిగి వచ్చినది మరియు నిమిషములు, గంటలు మున్నగు కాల విభాగమేర్పడినది అనగా భూపరిభ్రమణము వలన ఇది జరిగినది

మంత్రము 2

సూర్యాచన్త్రమసౌ దాతా యదా పూర్వమకల్పయత్ |
దివంచ పృథివీం చాన్త రిక్షమదో సువః ||

ప్రతిపదార్థము

ధాతా = బ్రహ్మ

సూర్యాచన్త్రమసౌ = సూర్య చంద్రులను

పృథివీంచ = భూలోకమును

అన్తరిక్షం = అంతరిక్షమును

అదః = క్రింది లోకములను

సువః = సువర్లోకము

యదా పూర్వమ్ = పూర్వకల్పము వలెనే

అకల్పయత్ = సృష్టించెను

తాత్పర్యము

ధాత సూర్యచంద్రులను, భూమిని, అంతరిక్షమును, సువర్లోకమును మరియు క్రిందిలోకములను పూర్వకల్పము వలెనే సృష్టించెను

వివరణ

సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మ సూర్యచంద్రులను, భూమిని అంతరిక్ష లోకములను యింతకు ముందువలెనే సృష్టించెను అనిచెప్పబడినది ఇది చెట్టునుండి గింజ మరల గింజనుండి చెట్టువచ్చుట వంటిది దాన్యము పంటగా వచ్చుసరికి మొక్కలు వాడిపోవును కదా! అప్పుడు వరిమొక్కలు లేకపోయిననూ వరిగింజ రూపమున వరిమొక్క యుండును అనగా వరిమొక్క బొతికముగా లేకున్ననూ వరిగింజయందు వరిమొక్క తాలూకు విజ్ఞానమంతయూ నిమిడి యున్నది లేనిచో వరిమొక్క ఏలవచ్చును దానిబదులు మరియుక గోధుమ మొక్కయో, వేపమొక్కయో రావచ్చును గదా! అట్లుజరుగుట లేదనగా వరిమొక్కను గూర్చిన Biological Data అంతయూ వరిగింజలో ఇమిడియున్నదని అంగీకరించక తప్పదు ఇట్లు సృష్టియందలి సమస్త వస్తువుల విజ్ఞానము చోటుయందు బీజముగా నున్నది ఈ బీజముగా నున్న తెలివినే బ్రహ్మ (Creative Intelligence) అందురు ఈ సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మ బొతిక సృష్టి నశించినను, తానుండును మరల క్రొత్తసృష్టి ప్రారంభమున ఇంతకు ముందున్నట్లే సమస్తమును సృష్టించును అట్లు సృష్టించుటలో మొదట సూర్యచంద్రాదులను సృష్టించి తరువాత వారి లోకములైన సువర్లోకమును, అంతరిక్షమును, చిట్టచివరగా భూమిని సృష్టించును అట్లే మానవ దేహము నందు మొదట జీవాత్మ సృష్టింపబడగా వానిచుట్టూ మనస్సు మున్నగునవి పౌరలుగా ఏర్పడును ఆత్మ కేంద్రముగా నుండగా దాని వలన బుద్ధి, మనస్సు, ప్రాణమయకోశము, ఇంద్రియములు ఏర్పడి చిట్ట చివరగా బొతిక శరీర మేర్పడును ఇట్లు బొతిక శరీరమేర్పడుటకు తండ్రియే కారణము తండ్రివలన కుమారుడు వచ్చుచున్నాడు తండ్రినశించిననూ కుమారుడు తండ్రియొక్క ప్రతినిధిగా మానవ రూపమున నిలచియున్నాడు

ఇట్లుసంతానము తల్లిదండ్రుల పోలికననుసరించియే యుండును కనుక బ్రహ్మ పూర్వకల్పము వలెనే సృష్టించెనని చెప్పబడినది కల్పము అను పదమునకు కల్పింపబడినదని (conception) అర్థము అందుచేతనే ఆంగ్లమునconception అను పదమునకు గర్భదారణము అని కూడ అర్థమున్నది

మంత్రము 3, 4, 5

యత్ప్రదివ్యాగ్ం రజస్వమాస్తరిక్షే విరోదసీ |
ఇమాగ్స్తదాపో వరుణః పునాత్వమమర్షణః ||

పునస్తువసవః పునాతువరుణః పునాత్వమమర్షణః |
ఏష భూతస్య మద్యే భువనస్య గోప్తా ||

ఏష పుణ్యకృతాం లోకానేష మృత్యోర్ హిరణ్మయమ్ |
ద్యావాప్రదివోర్ హిరణ్మయగ్ం సగ్ం శ్రితగ్ం సువః ||

అనువాకము 15

మంత్రము 1

సనస్సువస్సగ్ం శిశాది |

ప్రతిషదార్థము

ప్రదివ్యాగ్ం = భూమియందున్న

యత్ = ఏ

స్వం = స్వకీయమైనట్టి

రజః = రజస్సు

ఆస్తరిక్షే = అంతరిక్షలోకమునందు

విరోదసీ = రోదసి యందు

తత్ = దానినుండి

ఇమాన్ = ఈ మమ్ములను

అఘమర్షణః = పాప వినాశకుడును అగు

అవః = జల రూపుడును

వరుణః = వరుణుడు

పునాతు = పవిత్రుని జేయుగాక |

వసవః = అష్ట వసువులు

పునంతు = పవిత్రుని చేసెదరు గాక |

ఏషః = ఈ వరుణుడు

భూతస్య = ప్రాణి నమూహము యొక్క
 భువనస్య = లోకముల యొక్క
 మద్యే = మద్యయందు
 గోష్ఠా = గుప్తముగా నున్నవాడు
 పుణ్యకృతాః = పుణ్యాత్ములకు
 లోకాన్ = లోకములను
 మృత్యోః = మృత్యు సంబంధమైన
 హిరణ్మయం = లోక విశేషమును
 ద్యావాప్రదివ్యోః = ద్యులోక ప్రదివీ లోకములకు
 సంశ్రితం = నిలుపును
 సువః = అట్టి స్వర్గ లోకమును
 సః = ఆ నీవు
 నః = మమ్ములను గూర్చి చక్కగా
 సంశిశాది = అనుగ్రహింపుము

తాత్పర్యము

తన నుండి పుట్టిన రజస్సులుగా అంతరిక్ష మనబడు రోదసియందు మరియు భూమియందు వ్యాపించినట్టి వరుణుడు మా పాపబుద్ధిని పోగొట్టి జలరూపుడై పవిత్రుని చేయును గాక! వసువులు మా పాపబుద్ధిని పోగొట్టి పవిత్రుని జేయును గాక! వరుణుడు ఈ వ్యక్తమైన లోకములయందు గుప్తుడైయున్నాడు ఈయన పుణ్యాత్ములకు మంచి లోకములను, మృతి చెందిన వారికి హిరణ్మయములైన లోకములను ఇచ్చుచున్నాడు అట్టి ఓ దేవా! నీవు భూలోకములకు ఆదారమైన హిరణ్మయమైనట్టి సువర్లోకములు చక్కగా మాకు అనుగ్రహింపుము

వివరణ

రోదసియనగా విశ్వమునందలి శక్తిమయమైన అంతరిక్షము ఇది అయస్కాంత శక్తితో నిండియుండును తన చుట్టు అణువులనాకర్షించి దౌతిక శరీరము నేర్పరచుకొను శక్తి దీనికి గలదు అట్టి శక్తి వలన సూర్యుడు, భూమి మొదలగు గ్రహ గోళములేర్పడుచున్నవి ఇన్నిటికీ కారణముగా ఈ

శక్తులన్నియు వరుణుడు అను అంతరిక్ష శక్తి వలన వ్యక్తమగుచున్నవి ఈ వరుణుని వలననే చోటు లేక శబ్దము ఏర్పడియున్నది

ఈ సృష్టి మొత్తము సత్త్వము, రజస్సు, తమస్సు అను మూడు ప్రధాన శక్తులపై ఆధారపడి పనిచేయుచున్నది సత్త్వమనగా ఈ సృష్టియందు సమస్తమునకు ఆధారమైయున్న ఉనికి యను శక్తి సత్ అను శబ్దమునకు ఉండుట యని యర్థము ఈ సృష్టి మొత్తము దేనివలన నిలబడియున్నదో దానినే సత్త్వము యందురు అట్లే రజస్సు యనగా పుట్టుట లేక కదలిక యని అర్థము ఈ సృష్టి వేనివలన పుట్టి చైతన్యవంతమైనదో దానిని రజస్సు యందురు తమస్సు యనగా చీకటి అనగా చిక్కనైనది లేక గట్టిపడినది యని అర్థము ఈ సృష్టియందు బౌతికస్థితికి కారణమైన శక్తిని తమస్సు అందురు ఈ తమస్సు వలన సృష్టి నిలబడియుండుట జరుగుచున్నది వేదమునందు అగ్ని, మిత్రుడు, వరుణుడు అను శక్తులు మువ్వరునూ ఈ పైన చెప్పబడిన మూడు శక్తుల కదిఫతులుగా పనిచేయుచున్నారు పై మూడు శక్తులే త్రిగుణములుగా చెప్పబడినవి

వస్తువులనగా బౌతిక వస్తువులు నిలబడియుండుటకు కారణమైన ప్రజ్ఞలు అనగా వీరివలన వస్తువులకు ఆకారములేర్పడి అవి ఆయారూపములలో నిలచియున్నవి వీరి ప్రబావమే లేనిచో అణువులు వేటికవి విచ్చుకొని చోటులో కలసిపోవును

ఈ వరుణుడు పుణ్యాత్ములకు స్వర్గలోకమును, మృత్యువు పొందిన వారికి హిరణ్మయ లోకములను అనుగ్రహించుచున్నాడని చెప్పబడినది పుణ్యాత్ములనగా పుణ్య కార్యములు చేసినవారు లేక పలితముల నాశించి పనులు చేయువారు అట్టివారికి వారివారికి తగిన లోకములయందు స్థానము కల్పింపబడును మృత్యువు నొందిన వారనగా పూర్తిగా శరీర బ్రాంతిపోయిన వారని యర్థము అట్టివారు హిరణ్మయ లోకములను చేరుదురు హిరణ్మయమనగా బంగారు వర్ణమని యర్థము ఇదియే సూర్యుని పుట్టుకకు కారణమైన హిరణ్మయ లోకము అనగా సమస్త దేవతలూ పుట్టుచోటు పరమాత్మ నుండి జీవులుగా వేరగుట ఇచ్చటనే జరుగును కనుక శరీర బ్రాంతి తొలగిన వారు అట్టి హిరణ్మయ లోకములు చేరుదురు ఇచ్చట శరీర బ్రాంతి తొలగుట యనగా నిజముగా చనిపోవుట యని యర్థము గాదు శరీరమునకు సంబంధము లేకయే తానున్నానని తెలియుట వారే మహానుబావులు, అవతార పురుషులు మున్నగువారు

మంత్రము 2, 3

ఆర్ద్రం జ్వలతి జ్యోతి రహమస్మి |

జ్యోతి ర్జ్వలతి బ్రహ్మహమస్మి |

మోహమస్మి బ్రహ్మహమస్మి |

అహమస్మి బ్రహ్మహమస్మి |

అహమే వాహం మాంజు హోమిస్వాహా |

ప్రతిపదార్థము

ఆర్ద్రం = తడిసినట్టిది

జ్వలంతి = ప్రకాశించుచున్నది

జ్యోతిః = వెలుగు

అహం = నేను

అస్మి = ఉన్నాను

జ్యోతిః = జ్యోతిగా

జ్వలతి = వెలుగుచున్నాను

బ్రహ్మ = బ్రహ్మముగా

అహం అస్మి = నేనే ఉన్నాను

యః = ఎవరు

అహం అస్మి = నేనుగా నున్నానో

బ్రహ్మహమస్మి = బ్రహ్మముగా నున్నాను

అహం అస్మి = నేనే యున్నాను

బ్రహ్మ + అహం + అస్మి = బ్రహ్మగా నున్నాను

అహమేవ = నేనే

అహం = నేనుగా

మాం = నన్ను

జాహోమి = స్వీకరించుచున్నాను

స్వాహా = స్వీకరింపబడుగాక |

తాత్పర్యము

అర్థమై ప్రకాశించుచున్న జ్యోతిని నేనై ఉన్నాను నేను బ్రహ్మముగా ఉండుటచే జ్యోతిగా వెలుగుచున్నాను నాయందు నేనుగా ఉన్నట్టి నేను బ్రహ్మముగా ఉన్నాను నేను నేనుగా ఉండగా నన్ను నేనే స్వీకరించుచున్నాను

వివరణ

అర్థం జ్వలతి జ్యోతి

కరగి ప్రకాశించుచున్న వెలుగు అని అర్థము అంతర్యామి నుండి బౌతిక లోకములలోకి కరగి వెలుగుచున్న వెలుగే ఈ సృష్టి అట్లు వచ్చిన మొట్టమొదటి వెలుగే హిరణ్యగర్భుడని చెప్పబడిన మొట్టమొదటి వెలుగు ఆయన బంగారు వర్ణముతో ఒక గుడ్డు ఆకారముతో ప్రకాశించు చున్నాడు ఇదియే విశ్వమునకు మొట్టమొదటి స్థితి ఈ హిరణ్య గర్భునే బ్రహ్మయని కూడా పిలుతురు కనుక బ్రహ్మయే ఈ సృష్టికి మొదటివెలుగు ఆయన ఈ సృష్టి యందు నేను అను ప్రజ్ఞగా మేలుకొనుచున్నాడు కనుకనే అర్థం జ్వలతి జ్యోతి రహమస్మి యని చెప్పబడినది అనగా అట్టి జ్యోతిగా నేనే యున్నానని బావము అర్థతయనగా ప్రేమయనియూ, సానుబూతియనియూ అర్థము కనుక ఇతరుల యందు ప్రేమ, సానుబూతి చూపించువారు ఇట్టి వెలుగుగా నుందురు అనగా వారు తమయందు వెలుగుచున్న బ్రహ్మను గమనించుచుందురు

ఇది ద్యాన శ్లోకము బ్రహ్మ అహమస్మియని ద్యానము చేయుట యనగా వ్యక్తమైన సమస్త లోకములు తనయందు దర్శించుట అనగా తాను శరీరమునందే గాక సమస్త సృష్టిగా వ్యాపించియున్నానని తెలియుట ఇది కేవలము ఊహగా కాక అనుభవము లోనికిరావలెను అట్లు రావలెనన్నచో నిత్యజీవితము నందు తోటి వారి యందు పరమాత్మను దర్శించుట అబ్యాసము చేయవలెను అనగా వారియందు ప్రేమతో వారికి కావలసిన పనులను చేసిపెట్టుట ద్వారా వారిని సేవించుచూ వారిలో అంతర్యామిని దర్శించవలెను

అట్లే నిత్యజీవితమునందు తాను చేయుపనులన్నిటియందునూ బ్రహ్మమును చూడవలెను ఇచ్చట బ్రహ్మమనగా పరబ్రహ్మము యని అర్థము తోటివారితో మాట్లాడుచున్నపుడు, పనులు చేయునపుడు, ఆహారము స్వీకరించునపుడు బ్రహ్మముతోనే నూట్లాడుచున్నాను,

వ్యవహరించుచున్నాను, బ్రహ్మమునే ఆహారముగా స్వీకరించుచున్నాను అని ద్యానము చేయవలెను మన్సులో నిరంతరము ద్యానించుచుండవలెను అట్టివారికి తాము వేరు, పరిస్థితులు వేరు, పరమాత్మవేరు యని యుండవు అంతయూ పరబ్రహ్మమే అట్టి పరబ్రహ్మ తానే తానే ఈ సమస్తముగా నున్నాను మరియు వెలుగుచున్నాను అని అర్థము

ఇట్టి సాదనలో కొందరు జ్యోతిని వెలిగించి దానిని చూచుచూ కనులు మూసుకుని ఆ జ్యోతిని గమనించుచూ అది తానేయని ద్యానము చేయుదురు ఆవు నేతితో దీపము వెలిగించి ద్యానము చేయుట శ్రేష్ఠము అది కరిగించినబంగారు వర్ణములోనుండును అట్టి జ్యోతిలో తామున్నట్లు ఈ సమస్త సృష్టి, భూమ్యాకాశాదులు అట్టి బంగారు వర్ణముతో నిండిపోయినట్లు, తాను కూడా అట్టి వర్ణముతో అందేయున్నట్లు ద్యానము చేయుదురు

మంత్రము 4

అకార్య కార్య వకీరీస్తేనో బ్రూణహో గురు తల్పగః |
వరుణో పామమమీర్షణస్తస్మా త్పాపాత్మముచ్యతే ||

ప్రతిపదార్థము

అకార్యకారి = అకార్యములను చేయువాడు

అవకీరీ = వ్యభిచరించువానిని

స్తేనః = దొంగను

బ్రూణహో = శిశు హత్యను చేయువానిని

గురుతల్పగః = గురు తల్పమును పొందినవానిని

తస్మాత్ = ఆయా

పాపాత్ = పాపములనుండి

ప్రముచ్యతే = నివృత్తి చేయును గాక ।

అపాం = నీటికి (అదిపత్తియైన)

వరుణః = వరుణుడు

అమమర్షణః = పాపమును నశింపజేయువాడు

తాత్పర్యము

అకార్యములు చేయువానిని, వ్యభిచరించువానిని, దొంగను శిశుహత్యను చేయువానిని, గురుతల్పము పొందిన వానిని మరియు అటువంటి పాపములనుండి, అన్ని పాపములను పోగొట్టునట్టి జలములక అదివతియైన వరుణుడు నివృత్తి చేయునుగాక ।

వివరణ

అకార్యకారి అనగా చేయకూడని పనులు చేయువాడు పొరపాట్లు చేయువాడు, అక్రమముగా పనులు చేయువాడని అర్థము బ్రహ్మచర్య వ్రతములో వుండి స్త్రీలయొక్క పొందు చేత ఆస్థితినుండి భ్రష్టమైన వాడు దొంగతనము చేయువాడు, కడుపులోనున్న పిండమును చంపువాడు గురువు యొక్క బార్యతో వ్యభిచారము చేయువాడు వీరందరును పాపాత్ములు గర్భస్రావము చట్టసమ్మతము కావచ్చును కాని spiritual గా అది తప్పు దొంగతనము చేయవచ్చు అని ప్రభుత్వము నిర్ణయించినంత మాత్రము చేత దొంగతనము ఒప్పు అగునా ? అటులే గర్భపాతము కూడ పాపమే అగుచున్నది It is like killing a person శరీరముగా ఏర్పడుచున్న జీవిని చంపినవారగుచున్నాము అక్షిపి శాపముచే, వాని తల్లి తండ్రులు జన్మమంతయు శాపగ్రస్తులవలె బాదలు అనుభవించుచు గ్నారు గర్భస్రావమునకు మందులు వాడిననూ గర్భవిచ్ఛిత్తికాక పుట్టిన పిల్లలు వికలాంగులగుటయు, జడులగుటయు జరుగుచున్నది వారిలో కొందరు వయస్సు వచ్చిననూ మానసిక పరిణామము లేకుండ పసిపిల్లలవలె ఉండుట కూడ మనము గమనించు చున్నాము కనుక అట్టి పొరపాట్లు చేసినపుడు భగవంతుని అంగీకారముండదు అందువలన అటువంటి ప్రయత్నము చేయరాదు

నేను చేసినట్టి మహాపాపములు అంతర్యామిగా ఉన్నవాడు మరియు ఆవరణగా ఏర్పడిన వాడు, నీటికి అదివతిగా ఉన్నవాడు అయిన వరుణుడు వదలించునుగాక । ఆవరించుటయను దేవతగా వరుణుడు ఉన్నాడు మొత్తముచోటులో 'నేను ఉన్నాను' అన్న ప్రజ్ఞ మనలో కలుగుటకు కారణముగా ఉన్నవాడు వరుణుడు

అగ్ని (consciousness) మిత్ర (Time and measure) వరుణులు (space) త్రిమూర్తులు బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరుల తరువాత వచ్చినవారు అగ్ని అనగా "నేను" అను స్వర్గ మనలో మేలుకొనుటకు కారణమైన దేవత

మిత్ర అనగా కాలముగా పనిచేయుదేవత 'వరుణః అనగా ఆవరించుటగానున్నదేవత నా శరీరములో నేను ఉండుటగాక, మొత్తములోను వరుణుని యందు ఉన్నాను కాబట్టి ఈ నా శరీరము నాది కాదు అట్టి వరుణుడు మా పాపములు తొలగించును గాక । పాపము చేసినపుడు, దానివలన పలితము బందించుట మరియు శిక్షించుట ప్రకృతి యందున్న నియమము దానికి తిరుగులేదు ఎవడూ దీనికి అదిపతి కాదు పాపము చేయుట ద్వారా తనను తానే శిక్ష విధించుకొను వాడగుచున్నాడు కనుక ఎవరి కర్మకు వాడే అదిపతి సాక్షాత్తు వరమాత్మ కూడా ఏమియూ వేయలేదు ఒక విద్యార్థి పరీక్ష తప్పుటకు తానే కారణమగుచున్నాడు కాని గురువు కాదు త్రోవ చూపించువరకే గురువు బాధ్యత ఒక దొంగ పోలీసుల చేత వట్టుబడుటకు వాని బుద్ధియే కారణమగుచున్నది కనుక ఈ మొత్తమునందు ఉన్నట్టి వరుణుడు అట్టి పాపములనుండి వదలించుగాక' ఎట్లనగా ఊహలేనిదే సంకల్పము లేదు కనుక ఆ ఊహల నుండి, సంకల్పములనుండి వరుణుడు వదిలించును గాక । ఆ మనస్సునుండి ఎవరు బయట పడుదురో వారికి దోషపరిహారమగును అనగా మార్పులు సచ్చవరకు సంస్కారములు జరుగవలయును చోటులో ఉన్న కలములకు, మహాచైతన్యములకు అదిపతియైన వరుణుడు ఈ మా పాపములను తొలగించును గాక ।

మంత్రము 5

ఓం బ్రహ్మాయ నమః ।

పతిపదార్థము

త్వం = నీవు

రజోబూమిః = బూమియందలి రజస్సులుగా

మాం = నన్ను

రోదయస్య = రోదనమును లేక వాక్కును కల్పింపుము

దీరాః = దీరులైన వారు

ప్రవదంతి = చెప్పుచున్నారు

తాత్పర్యము

నీవు భూమియందలి రజస్సులుగా ఉన్నావు నన్ను అట్టి రోదసియందు నిలుపుము లేక నాయందు రోదనమును లేక వాక్కును కల్పించుము దీరులైన వారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు

వివరణ

రోదనము అనగా ఏడ్చుట అని సామాన్యార్థము శిశువు పుట్టగనే రోదనము చేయును అట్టి రోదనము చేత శ్వాస ప్రారంభమై ఊపిరి తిత్తులు పనిచేయుట ప్రారంభమగును అట్లే పూర్వము బ్రహ్మకు ఒక శిశువు పుట్టి ఆ శిశువు వెంటనే రోదించెను అతడు రోదించెను గనుక రుద్రుడని చెప్పబడినాడు ఈ రుద్రుని వలన రోదసి ఏర్పడినది అనగా చోటు నందంతటనూ శబ్దమయ తరంగములుగా వ్యాపించియున్న అయస్కాంత శక్తి (Electro magnetic Vibrations spread in space) అట్లు రుద్రుని ప్రవృత్తి వలన రోదసి ఏర్పడగా, దానియందు ఆవరించుట యను ప్రవృత్తిగా వరుణుడు దేవతగా దిగివచ్చెను అట్టి రోదసియందు నిండియున్న శక్తిమయ తరంగములతో నేర్పడిన ఈ ఆవరణమే రజోభూమి యని చెప్పబడినది రజస్సులనగా అంతర్యామి ప్రజ్ఞనుండి దిగి వచ్చిన వ్యక్తిగత ప్రజ్ఞలు (Souls) అట్టి రజస్సుల చేత ఈ చోటు యంతయు ఆవరింపబడియున్నది

‘దీరాః యనగా దీ శక్తి మేలుకొనిన వారు అని అర్థము అనగా బుద్ధిప్రచోదనమైన వారు ఇట్టి వారే స్థిత ప్రజ్ఞలని భగవద్గీత యందు పేర్కొనబడినది వారు శరీరములు కల్గియున్ననూ మొత్తము చోటు నందు వ్యాపించియున్న ప్రజ్ఞలే యగుచున్నారు వారు ప్రవదంతి అనిచెప్పబడినది అనగా చోటు నందలి రజస్సుయను ప్రవృత్తిచేత మాటలాడుట, వ్యవహారము, అను బౌతిక ప్రవృత్తులేర్పడినవి యని అర్థము అట్టి ప్రవృత్తిచే జనులు సంబాషించు కొనుచుండగా వారు సంబాషణయందు వారి వాక్కుగా, బావముగా ఇవే యున్నవని అర్థము ఇది తెలిసి ఉచ్చరించువారు దీరులు అని చెప్పబడుచున్నారు

మంత్రము 6

అక్రాన్యముద్రః ప్రదమే విదర్శం జనయన్రజా భువనస్య రాజా ।

వ ప్రాప్తే పవిత్రే అదిస్నానో అవ్యే బ్రహ్మద్యోమో వావ ప్రదేసువాన ఇన్దుః ॥

ప్రతిపదార్థము

సముద్రః = సముద్రరూపుడైన పరమాత్మ

విదర్మన్ = విశేష దర్మమును

ప్రథమే = మొట్టమొదట

అక్రాన్థ్ = అక్రమించి

ప్రజాః = ప్రజలను

జనయన్ = సృష్టించెను

సః = ఆ పరమాత్మ

భువనస్య = ప్రపంచమునకు

రాజా = రాజు

వృషా = వర్షించువాడు

పవిత్రే = పవిత్రమైనట్టి

అది = శ్రేష్ఠమైనట్టియు

అవ్యే = రక్షించునట్టియు

సానో = అత్యున్నత స్థితి (Top of a mountain)

సోముః = సోముడు

ఏవావృధే = వృద్ధిచెందుచున్నాడు

సువానః = ప్రచోదనము చేయువాడు

ఇందు = ఆహ్లాదము

తాత్పర్యము

సముద్రరూపుడైన పరమాత్మ విశేషదర్మమును అనుసరించి మొట్టమొదట ప్రజలను సృష్టించి అక్రమించెను అతడు ప్రపంచమునకు రాజు మరియు వర్షించువాడు పవిత్రమైనట్టి అత్యున్నత స్థితియందున్న సోముడు వృద్ధిచెందుచున్నాడు ఆయన ఆహ్లాదమును ప్రచోదనము చేయువాడు

వివరణ

సముద్రరూపుడైన పరమాత్మ విశేషదర్మమును అనుసరించి మొట్టమొదట జీవులను, భూతములను సృష్టించెను సముద్ర జలములో

అనేక అవణములు ఏవిదముగా కరగియున్నవో వానిని వేరు చేసినపుడు వేరుగా ఏలా వచ్చు చున్నవో అటులనే కరిగి అన్నీ ఒకటైన స్థితి నుండి వరమాత్మ ప్రజలను సృష్టించి ఆక్రమించెను మొదలు అనగా ఏమిటి? ఉదయముననే మన మెలకువ వచ్చును అప్పుడు మనకు దినము ప్రారంభమైనది అది ఒక రోజు ఒక సమయమునకు ప్రారంభమగు చున్నదా? ఎవరు ఎప్పుడు లేచిన వారికి అప్పటినుండి ప్రారంభమగు చుండును అంతర్వామి ప్రజ్ఞయందు తానుగా లేక ఇతరమైన ప్రజ్ఞగా మేలుకొను సమయము వ్రదమము మొట్టమొదట బౌతికస్థితికిరాకముందే జీవులు ఏర్పడిరి శరీరములు తరువాత కల్పింపబడుచున్నవి జీవుల నుత్పాదన చేయు శక్తిగా, లేక ప్రజాపతిగా, జీవులుగా వ్యాపించెను అందు చేత అనేకమైన ప్రజ్ఞలుగా వ్యాపించెను

ఇంకా ఇంద్ర గ్రంది మనలో పనిచేయుచున్నది అక్కడనుండి జీవులలో ఆనందము, సంతోషము కల్పించుటకు జీవులలో 'నేను యను ప్రజ్ఞ మేల్కొలుపుటకు ఒక రసమును స్రవించును అది స్రవించురసము అమృతము అక్కడనుండి గరుత్మంతుడు తన వీవుపైనుంచి తీసుకొని వచ్చెను

సోముడు సృష్టికి మొట్టమొదటి వాడుగా మేల్కొని ప్రేమగా మొత్తము వ్యాపించి యున్నాడు ఆయనయందు మేల్కొనే ప్రజ్ఞ హృదయమునందు ప్రారంభమై ఇంద్రగ్రందిని సందానము చేసినపుడు జీవునిలో సోముడు మేల్కొనుచుండును

మహానారాయణోపనిషత్తు
(మూలము)

మహానారాయణోపనిషత్తు (మూలము)

హరి ఓమ్ || సహనావవతు | సహనోభునక్తు | సహవీర్యం కరవావహై
తేజస్వినావధీతమస్తు | మావీద్విషావహై | ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః | హరి
ఓమ్!

(1) అమృత్యుపారే భువనస్యమధ్యే నాకస్యప్రప్యే మహతో మహీయాన్ |
శుక్రేణ జ్యోతిగ్ంష నమను ప్రవిష్ట ప్రజాపతిశ్చరతిగర్భే అన్త | యస్మిన్నిదగ్ం
సంచవిశ్చైతినర్వం యస్మిన్మేవా అధివిశ్వేనిషేదు | తదేవభూతం తదుభవ్యమా
ఇదం తదక్షరే పరమేవ్యమన్ | యేనాపుతం ఖంచదివం మహీంచ యేనాదిత్యస్త
పతితేజసా భ్రాజసాచ | యమస్తస్సముద్రేకవయోవయన్తి యదక్షరేపరమేప్రజాః |
యతః ప్రసూతా జగతః ప్రసూతీ తోయేన జీవాన్వచనర్తభూమ్యామ్ |
యదోషధీభి పురుషాన్పశూగ్శ్చ వివేశభూతాని చరాచరాణి | అతః పరం
నాన్యదణీయ సగ్ంహి పరాత్పరం యన్మహతో మహాస్తమ్ | యదేకమవ్యక్త
మనస్తరూపం విశ్వం పురాణం తమస పరస్తాత్ | (2) తదేవర్తం
తదునత్ప్రమాహు స్తదేవబ్రహ్మపరమం కవీనామ్ | ఇష్టాపూర్తం బహుధాజాతం
జాయమానం విశ్వంబిభర్తి భువనస్యనాభి | తదేవాగ్ని స్తద్వాయుస్తధూన్యస్తదు
చన్ద్రమా | తదేవ శుక్రమమృతం తద్బ్రహ్మ తదాపస్సప్రజాపతిః | సర్వేనిమేషాజ
జ్జిరే విద్యతః పురుషాదధి | కలాముహూర్తాః కాష్ఠాశ్చాహారాత్రాశ్చనర్వశ |

అర్థమసామా సాముతవస్సంవద్ధరశ్చ కల్పన్తామ్ | సతపః ప్రదుః ఘే ఉభే
 ఇమేఅస్తరిక్షమధోనువః | వైసమూర్ధ్వం నతిర్యశ్చం నమధ్యే పరిజగ్రభత్ |
 నతస్యేశేకశ్చ నతస్యనామ మహద్యశ (3) ననందృశే తిష్ఠతి రూపమస్త్య
 నచక్షుసా పశ్యతి కశ్చనైనమ్ | హృదామనీషామససా Z భిక్ష్వా యవినం
 విదురమృతాస్తేభవన్తి అద్భున్నమ్భూతో హిరణ్యగర్భ ఇత్యస్తా | (హిరణ్యగర్భ)
 స్సమవర్తతాగ్రే తోమోదలగు హిరణ్యగర్భనూక్త మంత్రములు 29, 30 పేజీలలో
 విడిగా ఇవ్వబడినవి)

ఏషహిదేవ ప్రదిశోనునర్వా పూర్వోహిజాతస్స ఉగ్రేఅస్త | సవిజాయమాన
 సజనివ్యమాణ ప్రత్యజ్ఞాఖా స్తిష్ఠతి విశ్వతోముఖః | విశ్వతశ్చక్షురుత
 విశ్వతోముఖో విశ్వతోహస్తక్షత విశ్వతస్పాత్ | సంభాహుభ్యాంనమతి సంపతత్రై
 ర్ఘ్వాపృథివీ జనయన్దేవ ఏక | వేనస్తత్పశ్యన్ విశ్వా భువనాని విద్వాన్
 యత్రవిశ్వం భవత్యేకనీళమ్ | యస్మిన్నిదగ్ం సంచవిచైకగ్ం సఙ్గతః | ప్రోతశ్చ
 విభుప్రజాసు | ప్రతద్యోచే అమృతంను విద్వాన్లక్ష్మర్వానామ నిహితంగుహాసు |
 (4) త్రిణీపదా నిహితా గుహాసు యస్తద్వేద సవితూః పితాసత్ | సనోబస్తుర్జనితా
 సవిధాతా ధామానివేద భువనాని విశ్వా | యత్రదేవా అమృత మానశానా
 స్తుతీయే ధామాన్యజ్ఞైరయన్త | పరిద్యావా పృథివీయన్తినద్య పరితోకాన్పరిదిశ
 పరినువః | ఋతస్యతన్త్రం వితతం విచృత్య తదపశ్యత్తేభవత్రజాసు |
 పరిత్యక్తోకాన్పరిత్యభూతాని పరిత్యసర్వాః ప్రిదిశోదిశశ్చ | ప్రజాపతిః

పృథమజాబుతస్యాత్మనాఽ త్మానమభిసంబభూవ । సదస్సత్తిమద్భుతం
 ప్రియమిష్టస్యకామ్యమ్ । సనిమేధామయాసిషమ్ । ఉద్దిష్టస్వజాతవేదో
 ఉపస్మన్నిర్ ఋతింమమ (5) ప్రశూగేశ్చ మహ్యమాప్నోతనంచదిశోదిశ ।
 మానోహిగ్ంసీజ్ఞాతవేదో గామశ్చం పురుషంజగత్ । అభిభృదగ్న
 ఆగహిశ్రియామా పరిపాతయ । పురుషస్య విద్య సహస్రాక్షస్య మహాదేవస్య
 ధీమహి తన్నోరుద్ర ప్రిచ్ఛోదయాత్ । తత్పురుషాయవిద్యహే మహాదేవాయ
 ధీమహి తన్నోరుద్ర ప్రిచ్ఛోదయాత్ । తత్పురుషాయ విద్యహే వకరీతుణ్డాయ
 ధీమహి తన్నోరుద్ర ప్రిచ్ఛోదయాత్ । తత్పురుషాయ విద్యహే చక్రతుణ్డాయ
 ధీమహి తన్నోరుద్ర ప్రిచ్ఛోదయాత్ । తత్పురుషాయవిద్యహే మహాసేనాయ
 ధీమహి తన్నోరుద్ర ప్రిచ్ఛోదయాత్ । (6) తత్పురుషాయ విద్యహే
 సువర్ణప్రజాయ ధీమహి తన్నోరుగరుడ ప్రిచ్ఛోదయాత్ । వేదాత్మనాయవిద్యహే
 హిరణ్యగర్భాయధీమహి తన్నోబ్రహ్మ ప్రిచ్ఛోదయాత్ । నారాయణాయ విద్యహే
 వాసుదేవాయధీమహి తన్నోవిష్ణు ప్రిచ్ఛోదయాత్ । వజ్రినఘాయవిద్యహే
 తీక్ష్ణదగ్ష్ట్రాయధీమహి (7) తన్నోనారసిగ్ంహ ప్రిచ్ఛోదయాత్ । భాస్కరాయ
 విద్యహే మహద్భ్యుతికరాయధీమహి । తన్నో ఆదిత్య ప్రచ్ఛోదయాత్ ।
 వైశ్వానరాయవిద్యహే లాల్లీలాయధీమహి తన్నో అగ్ని ప్రిచ్ఛోదయాత్ ।
 కౌత్యాయనాయవిద్యహే కన్యకుమారి ధీమహి తన్నోదుర్గి ప్రిచ్ఛోదయాత్ ।
 సహస్రపరమా దేవీ శతమూలాశతాఙ్కరా సర్వగ్ం హరతుమేషాపందూర్వాదు

స్వప్న నాశనీ । కాణ్డోత్తాత్కాత్కాన్డోహాన్డీ పరుష పరుష పరి ।

(8) ఏనానోదూర్వే ప్రతనుసహసేణశతేనచ । యాశతేనప్రతనోషే సహసేణ
విరోహసి । తస్యాస్తే దేవీష్టకే విధేమ హవిషావయమ్ । అశ్వక్రాన్తే రథక్రాన్తే

విష్ణుక్రాన్తే వసున్తరా । శిరసాధారయిష్యామి రక్షస్వమాం పదేవదే ।

భూమిద్దేనుర్దరణీ లోకధారిణీ । ఉద్దుతాసివరాహేణకృష్ణేన శతబాహునా ।

మృత్తికేహసమేపాపం యున్మయాదుష్కృతం కృతమ్ । మృత్తికే బ్రహ్మదత్తా

సి కాశ్యపేనాభి మన్వితా । మృత్తికే దేహిమే పుష్టిం త్వయిసర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ।

(9) మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వంతన్మే నిర్లుదమృత్తికే తయా హతేన పాపేనగచ్ఛామి

పరమాంగతిమ్ । యత ఇన్ద్రభయా మహే తతోన్ అభయంకృది ।

మమపశ్చద్ధితవ తన్నక్షాతయే విద్విషో విమృధోజహి । స్వస్తిదావిశస్పతివృత్తహో

విమృధోవశీ । వృషేష్ట్ర పుర ఏతునస్వస్తిదా అభయంకర । స్వస్తిస

ఇన్ద్రేష్ట్రధ్వజహి । స్వస్తిస పూషావిశ్వవేదా । స్వస్తిసస్తార్థ్య

అరిష్టదేమిస్వస్తిసాబృహస్పతిర్దదాతు । ఆపాస్తమన్య స్తవలపభర్తాధునిశ్శిమీ

వాఞ్చరుమాగ్ం ఋజ్జీషీ । సోమోవిశ్వన్యతసావని నార్యాగిష్ఠం ప్రతిమానాని

దేభుః । (10) బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రధమం పురస్తాద్వీసీమతస్సురుచో వేన

ఆవ । సబుద్ధియా ఉపమా అస్య విష్టాన్వతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివ ।

స్తోనా పృథివి భవాన్మక్షరా నివేశనీ । యచ్ఛాన్త శ్శర్మన్త వ్రధాః । గర్భద్వారాం

దురాధర్షాం నిత్య పుష్టాం కరీషిణీమ్ ఈశ్వరీగ్ం సర్వ భూతానాం తామిహో

పహయే శ్రియమ్ | శ్రీరే భజతు | అలక్ష్మీరేనశ్యతు | విష్ణుముఖావై
 దేవాశ్చన్దోభిరి మోన్లోకానన పజయ్యమభ్యజయన్ | మహాగ్ం ఇన్ద్రోవజ్రబాహు
 స్తోడశి శర్మయచ్చతు | (11) స్వస్తిన్ మఘవాకరోతు | హస్తుపాపానం
 యోఽస్మాజ్యేష్ఠి | సోమానగ్ స్వరణం కృణుహిబ్రహ్మణస్సతే | కక్షీవస్తం
 యభేశిజమ్ | శరీరం యజ్జశమలం కుసీదంతస్మిన్ద్విరతుయో స్మాజ్యేష్ఠి |
 చరణంవనిత్రంవితతం పురాణం యేనపూత స్వరతి దుష్కృతానీ | తేనవనిత్రేణ
 శుద్ధేనపూతా అతిపాపానమరాలింతరేమ | సజోషా ఇన్ద్రసగణో మరుద్భిస్సామం
 పిబన్పిత్రహన్సౌ రవిర్వాన్ | జహిశత్రూగ్ంరవమ్మధోనుదస్వా Z
 ధాభయంకృణుహి విశ్వతోన | సుమిత్రాన ఆప ఓషధయస్సుస్తు దుర్మిత్రా
 న్తస్మైభూయా సుర్యోZ స్మాజ్యేష్ఠియంచవయంద్విష్మ | అపోహిష్టామయో
 భువస్తానక్షిరే దధాతన | మహారణాయచక్షనే | (12) యోవశ్శివతమో
 రస్తస్తస్యభాజయతేహన | ఉశతీరివమాతరం | తస్మాఅరంగ మామవోయస్య
 ఉయాయజన్వధ | అపోజనయధాచన | హిరణ్య శృంగం వరుణం వ్రవద్యేత్తీర్థంమే
 దేహియాచితం | యన్మయాభుక్తమసాధూనాం పాపేభ్యశ్చప్రతిగ్రహం | యన్మేమన
 సావాకర్మణా వాదుష్కృతం కృతమ్ | తన్న ఇన్ద్రోవరుణో బృహస్పతీసని
 తాచ పునస్తు పున పునం | నమోZ గ్నయే Z పునమతేనమ ఇన్ద్రాయనమో
 వరుణాయనమో వారుణ్యేనమోZ ద్భ్యం | (13) యదపాంక్రూరం యదమేధ్యం
 యదశాస్తం తదపగచ్చతాత్ | అత్యాశనాదతీపానాద్యచ్చ ఉగ్రా త్రృతిగ్రహాత్ |

తన్నావరుణోరాజా పాణినాహ్యవమర్శతు | సో Z హమపాపావరినిర్
ముక్తముక్తిశ్చిషా | నాకస్యపుష్కమారుహ్యగచ్ఛేద్బహుసలోకతామ్ | యశ్చాస్మి
వరుణస్సప్తనాత్వమమర్షణ | ఇమంమే గజ్జేయమునే సరస్వతి శుతుద్రిస్తామం
గీంస చతాపరుష్ణియా | అసిక్వియా మరుద్భుదేవితస్తయా ZZ ర్దీక్షయే
శ్రుణుహ్యనుషోమయా | ఋతంచ సత్యంచాభీధ్వాత్తపసోధ్యజాయత | తతో
రాతీరజాయత | తతస్సముద్రో అర్హవ | (14) సముద్రాదర్హవాదధీ సంవద్ధరో
అజాయత | అహోరాత్రాణీమిదధద్విశ్వ స్యమిషతోవశి | సూర్యాచస్త్రమసో
ధాతా యథాపూర్వ మకల్పయత్ | దివంచపృథివీంచాస్తరిక్షమధోసువ |
యతృష్ఠిన్యాగ్ం రజ స్సమాస్తరిక్షేవిరోదసీ | ఇమాగ్ సదాహోవరుణ
పునాత్వమమర్షణ | పునస్తు వసవః పునాతువరుణ పునాత్వమమర్షణ |
ఏషభూతస్యమధ్యేభువనస్యగోప్తా | ఏషపుణ్యకృతాంతోకానేష మృత్యోర్ హిరణ్మ
యమ్ | ద్యావాపృథివ్యోర్ హిరణ్మయగ్ంనగ్గ్ శీతగ్ంసువ | (15)
సస్సస్సవస్సగ్ం శీశాధి | ఆర్త్రం జ్వలతి జ్యోతిరహమస్మి | జ్యోతిర్ జ్వలతి
బ్రహ్మహమస్మి | యోహ హమస్మి బ్రహ్మహ మస్మి | అహమస్మి బ్రహ్మ హమస్మి |
అహమేవాహంహంజుహోమి సావహో | అ కార్యకార్యవక్త్రీర్ధీ స్తేనో భూణహగురుత
ల్పగో | వరుణో Z పావమమమర్షణ స్తస్మాప్తాపాత్రముచ్యతే | రజోభూమి
స్వమాగ్ంరోదయస్యప్రవదన్తిధీరా | ఆక్రాష్ట్రముద్ర ప్రధమేవిధర్మం
జనయన్త్రజాభువనస్యరాజో | వృషోపవిత్రే అధినా అవ్యే బృహధ్సోమో

వాప్సదేసువాన ఇష్టమ్ | (16) ఓం జాతవేదసే సునవామసోమ మరాతీయతో
 నిదహతివేద | ససః పర్షదతిదుర్గాణి విశ్వానావేవసిష్టుం దురితాత్యగ్నిః |
 తామగ్నివర్ణాం తపసాజ్వలన్తిం వైరోచనీం కర్మవతేషు జష్టేమ్ | దుర్గాందేవీగేం
 శరణమహం ప్రవద్యే సుతర సితరసే నమ | అగ్నేత్యం పారయానవ్యో
 అస్మాన్స్వస్తిభిరతి దుర్గాణివిశ్వా | పూశ్చప్రధ్వీ బహులాన ఉర్వీ భవాతో
 కాయ తనయాయశంయో | విశ్వవిన్దుర్గహ జాతవేదస్సిష్టుంననావాదురితాతి
 పర్షి | అగ్నే అత్రివన్తనసా గృణాన్తో సాకం బోధ్యవితాతనూనామ్ |
 పృతనాజితగేంసహ మానముగ్రమగ్నిగేం హు వేమపరమాధృధస్తాత్ |
 ససఃపర్షదతి దుర్గాణి విశ్వాజామద్దేవో అతిదురితాత్యగ్నిః | ప్రతోషిక్మిష్యో
 అధ్వరేషు సనాచృ హోతానవ్యశ్చనధి | స్వాంహగ్నే తనువం
 పిప్రయన్వాస్మభ్యంచ సౌభగమాయజస్వ | గోభిర్హుష్టమ యుజోవిషక్తం
 తవేద్రవిష్ణోరనుసంసరమ | నాకస్యపృష్ఠమభినంవసాన్వోవైష్ణవీం తోక ఇహమాదయ
 న్తామ్ | (17) భూరగ్నయే పృథివ్యైస్వాహా | భువ్వోన్నం వాయవే
 న్తరితాయస్వాహా | సువరన్న మార్దిత్యాయ దివేస్వాహా భూర్బువస్సువరన్నం
 చక్ష్రమసే దిగ్బుస్సాస్వాహా | నమోదేవేభస్స్వధా పితృభ్యోభూర్బువస్సువరన్న
 మోమ్ |

(18) భూరగ్నయే పృథివ్యైస్వాహా | భువ్వోన్నం వాయవే న్తరితాయస్వాహా |
 సువరన్న మార్దిత్యాయ దివేస్వాహా | భూర్బువస్సు వక్ష్రమసే దిగ్బుస్సాస్వాహా |

నమోదేవేభ్యస్సద్ధా పితృభ్యోభూర్భువస్సువరగ్నః॥ఓమ్॥

(19) భూరగ్నయేచ పృథివ్యైచ మహతేచస్వాహా॥ భువో వాయవేచాస్తరితా
యచమహతేచస్వాహా॥ సువరాదిత్యాయచ దివేచ మహతేచ స్వాహా॥ భూర్భువస్సువ
శ్చక్ష్ర మసేచ నక్షత్రేభ్యశ్చదిగ్భ్యశ్చమహతేచ స్వాహా॥ నమోదేవేభ్యస్సద్ధాపి
తృభ్యో భూర్భువస్సువరగ్నహరోమ్॥

(20) పాహినో అగ్న యేనసేస్వాహా॥ పాహినోవిశ్వవేద సేస్వాహా॥
యజ్ఞంపాహివిభావసోస్వాహా॥ సర్వంపాహిశతక్రతో స్వాహా॥

(21) పాహినోఅగ్నఏకయా॥ పాహ్యతద్వితీయయా॥ పాహ్యార్జం
తృతీయయా॥ పాహిగ్నిశ్చతస్పభీర్వసోస్వాహా॥

(22) యశ్చస్తసామృషభో విశ్వరూపశ్చన్ద్రేభ్యశ్చన్ద్రాగోస్వావివేశ॥ సచాగ్ం
శిక్య॥ పురోవాచోవనిషదిన్ద్రేజేష్ఠ ఇన్ద్రియాయఋషిభ్యో నమోదేవేభ్యస్సద్ధా
పితృభ్యోభూర్భువస్సువరగ్నః॥ఓమ్॥

(23) నమోబ్రహ్మణే ధారణంమే అస్త్వనిరాకరణం ధారయతాభూయా
సం కర్ణ యోశ్చుగ్రితం మాచ్యోధ్వం మమాముష్యః॥ఓమ్॥

(24) ఋతం తపస్సత్యం తపశ్శృగ్రితం తపశ్శాస్తం తపోదమస్తపశ్శమస్త
పోదానం తపోయజ్ఞం తపోభూర్భువస్సువరగ్నై తదుపాప్యైతత్తప॥

(25) యథాపుక్షస్య సంఘష్టితస్య దూరాగ్గన్దోవాత్మైవం పుణ్యస్య
ర్మణో దూరాగ్గన్దోవాతి యథాసిధారాం కర్తేఽహితామవక్రామే యద్యవేయుః॥

హవా విహ్వయిష్యమి కర్తంపతిష్యమి త్యేవమమృతాదాత్మానం జాగుషేత్ |

(26) అణోరణీయా నృహత్ మహీయా నాత్మాగుహాయాం నిహితమ్
 న్యజన్త్ | తమక్రతుంపశ్యతి వీతశోక్ధాతు ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్ |
 సప్తప్రాణా ప్రభవన్తి తస్మాద్గుప్తార్చిషస్సమిధస్సప్తజిహ్వః | సప్తశ్రేణీకాయేషు
 చరన్తి ప్రాణా గుహశయ్యాన్నిహితాస్సప్తసప్త | అతస్సముద్రాగిరయశ్చసర్వే
 స్సాధ్వస్వస్తేసిష్టవస్సర్వరూపా | అతశ్చవిశ్వా ఓషధయోరసాచ్చ యేనైషభూతస్తి
 శ్చత్యస్తరాత్మా | బ్రహ్మదేవానాం పదవీః కవీనామృషీర్విప్రాణాం మహిషోముగా
 ణామ్ | శ్వేనోగృక్రూణాగ్ స్వధితిర్వసానాగ్ సోమ పవిత్ర మత్యేతిరేభన్ |
 అజామేకాం లోహితశుక్ల కృష్ణాం బహ్వీం ప్రజాంజనయన్ వీగ్ం సరూపామ్ |
 అజోహ్యేకో జాషమాణో Z ను శేతేజహత్యేనాం భుక్తభోగామజ్జీన్యః |

(27) హగ్ం సశ్శుచిషద్వసురన్త రిక్షసద్వోతావేద్దిషదతిథిర్దురోణసత్ |
 నృషద్వరసదృత సర్వోమ సదజ్జాగ్జాబుజా అద్రిజాముతంబృహత్ |
 ఘృతంమిమిక్షిరే ఘృతమన్యయోనిర్ఘృతేశ్రితో ఘృతమువస్యధామ | అనుష్వధ
 మావహ మాదయన్త్య స్వాహాకృతం వృషభవక్షిహృషమ్ | సముద్రాద్దూర్మిర్మధు
 ఘాగ్ం ఉదారయప్రాగ్ం శునాసమమృతత్వమానత్ | ఘృతన్యనామగుహ్యం
 యదస్తిజిహ్వదేవానా మమృతన్యనాభిః | వయంనామప్రబ్రవామాఘృతేనాస్మిన్
 యజ్ఞేదారయామానమోభిః | ఉపబ్రహ్మ శృణవచ్చన్యమాన్తం చతుశ్శృంగో Z

పమిద్గారపితత్ | చత్వారిశృంగాత్రయో అన్యపాదాద్వేశిర్షేషే సప్తహస్తాసోఅన్య
 త్రిధాబద్ధోపపథోరోరవీతి మహాదేవోమర్త్యాగ్ం అవీవేశ | (28) త్రిధాహితం
 ణిభిర్గుహ్యమానం గవిదేవాసోఘృతమన్వవిన్దన్ | ఏకగ్ం సూర్య ఏకంజజా
 వేనా దేకగ్ం స్వధయానిష్ఠతక్కు | యోదేవానాం ప్రధమం శురస్తాద్విశ్వా
 యోరుద్రోమహర్షేషే | హిరణ్యగర్భం పశ్యతజాయ మానగ్ంసనో దేవశ్శుభయ
 స్మృత్యాస్సంయునక్తు | యస్మాత్పరంనా పరమ స్తికించిద్యస్మాన్నా
 యోనజ్యాయో స్తికశ్చిత్ | పృక్షణవస్తభ్తోదివితిష్ఠత్యేకస్తేనేదం పూర్ణం పురుషేణ
 ర్పమ్ | నకర్మణా నప్రజయా ధనేనత్యాగేనైకే అమృతత్వమానశు
 పరేణాకంనిహితం గుహాయాం విభ్రాజదేతద్యతయోచిశ్చి | వేదా స్తవిజ్ఞానస
 శ్చైత్రార్థాస్సంన్యాసయోగాద్యతయశ్శుద్ధసత్త్వా | తేజహ్మలో కేతుపరస్తకా
 పరామృతాత్పరిముచ్చస్తిసర్వే | దప్రహం విప్రాపం పరమేశ్వభూతం యత్పుణ్డరీ
 పురమధ్యనగ్గ్ంస్తమ్ తత్రాపిదప్రహంగగనంవిశోక్త స్తస్మిన్ యదస్తస్మదుపాసితవ్యః
 యోవేదాదాస్వర ప్రోక్తోవేదా నేచప్రతిష్ఠితః తస్య ప్రకృతిలీనస్తదా
 యుపరస్సమహేశ్వర |

(29) సహస్రశిర్షం దేవంవిశ్వాక్షంవిశ్వశమ్మువమ్ | విశ్వంనారాయణ
 దేవమక్షరం పరమంపదమ్ | విశ్వతఃపరమాన్నిత్యం విశ్వం నారాయణ
 హరిమ్ | విశ్వమేవేదం పురుషస్తద్విశ్వముపజీవతి | పతింవిశ్వస్య త్మేశ్వరగ్ంశా
 తగ్ం శివమచ్యుతమ్ | నారాయణంమహాజ్ఞేయంవిశ్వాత్మానం పరాయణః

నారాయణపరోజ్యోతి రాత్మానారాయణఃపరః | నారాయణపరంబ్రహ్మతత్త్వం
 నారాయణ పర | నారాయణపరోధ్యాతా ధ్యానంనారాయణ పర |
 యచ్చక్రించిజగద్గుర్వం దృశ్యతేశాయతేపివా | (30) అస్తర్ బహిశ్చతద్గుర్వం
 వ్యాప్యనారాయణస్తేత | అనస్తమవ్యయం కవిగ్ం సముద్వైస్తం విశ్వశమ్మువమ్ |
 వద్మక్ శప్రతీకాశగ్ం హృదయంచాప్యధోముఖమ్ | అధోనిష్ఠావితస్థాన్తేనాభ్యాము
 పరితిష్ఠతి | జ్వాలమాతాకులంభాతీ విశ్వస్యాయతనంమహత్ | నస్తతగ్ంశిలాభిస్తు
 లమ్పుత్యాకోశ సంనిభమ్ | తస్యాన్తేనుషిరగ్ం సూక్ష్మంతస్మిన్మర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ |
 తస్యమధ్యే మహానగ్నిర్విశ్వాంర్చి ర్విశ్వతోముఖా | సోగ్రభుగ్విభజన్తి
 శ్చన్నాహారమజరఃకవి | తిర్మగుర్మమధశ్చాయీరశ్మయ స్తస్యసంతా | సన్తాప
 యతి స్వం దేహమాపాదతలమన్తగం | తస్యమధ్యేవహ్నిశిఖాఅణీయోర్ద్వవ్యవస్థితః |
 నీలతోయదమధ్యస్థా ద్విద్యుల్లేఖేవభాన్వరా | నీవారశూకవర్తన్వీ పీతాభాన్వత్ప్ర
 ణావమా | తస్యోశ్విఖాయామధ్యేవరమాత్మావ్యవస్థితః | సబ్రహ్మనశివ ససహరి
 సేన్ద్రస్సోక్షర పరమస్త్వరాట్ |

(31) ఆదిత్యోవాఏషఏతన్మణ్డలంతపతి తత్రతాముచస్తద్భూతమణ్డలగ్ం సముచాం
 తోకో Z ధయ్యఏషఏతస్మిన్మణ్డలే అర్చిర్దీప్యతేతాని సామాని ససామాం
 తోకోధయ్యఏష ఏతస్మిన్మణ్డలేర్చిపిస్ఫురుషస్తానియజ్మాగ్ంషి సయజ్షామణ్డలగ్ం
 సయజ్షాం తోకస్సైషాత్రయ్యేవ విద్యాతపతి యఏషో న్తరాదిత్యేహిరణ్మయ
 పురుషః |

(32) ఆదిత్యోవై తేజః ఓజ్జోబలం యశశ్చక్షుశ్శ్రోత్రమాత్మామనో
 మన్యూర్మనుర్భుత్యస్సత్యమిత్రో వాయురౌకాశ ప్రాణోలోక పాలః క కింకం
 తత్సత్యమన్న మమృతో జీవోవిశ్వః । కతమస్వయమ్ము బ్రహ్మతదమృత
 ఏషసృరుష ఏష భూతానామధిపతి బ్రహ్మణస్సాయుజ్యగ్ం సత్కతామాప్నోత్యే
 తాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సార్ఘ్మితాగ్ం సమానత్కతామాప్నోతి
 యఏవం వేదేత్యుపనిషత్ ।

(33) నిధనపతయేనమః । నిధనపతాన్తికాయనమః । ఊర్ధ్వాయనమః ।

ఊర్ధ్వలింగాయనమః । హిరణ్యాయనమః । హిరణ్యలింగాయనమః । సుపర్ణాయ
 నమః । సుపర్ణలింగాయనమః । దివ్యాయనమః । దివ్యలింగాయనమః । భవాయనమః ।

(34) భవలింగాయనమః । శర్వాయనమః । శర్వలింగాయనమః । శివాయనమః ।

శివలింగాయనమః । జ్వలాయనమః । జ్వలలింగాయనమః । ఆత్మాయనమః ।

ఆత్మలింగాయనమః । పరమాయనమః । పరమలింగాయనమః । ఏతద్ధోమస్య

సూర్యస్య సర్వలింగగ్ం స్తాపయతి పాణిమస్త్రం పవిత్రమ్ । (35) సర్వోజ్జాతం

బ్రహ్మమి సర్వోజ్జాతాయనమోనమః । భవేభవేనాతి భవే భవస్వమామ్

భవోద్భవాయనమః ।

(36) వామదేవాయ నమోజ్యేష్ఠాయ నమశ్చైష్ఠాయ నమోరుద్రాయ నమ
కాలాయనమ కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమోబలాయ
నమోబలప్రమథనాయ నమస్సర్వభూత దమనాయ నమోమనోన్మనాయనమ

(37) అఘోరేభ్యోద్ధఘోరేభ్యోఘోరఘోరతరేభ్యః । సర్వేభ్యస్సర్వశర్యేభ్యోన
మస్తే అస్తురుద్రరూపేభ్యః । (38) తత్పురుషాయవిద్మహే మహాదేవాయధీమహి

తన్నోరుద్రా ప్రచోదయాత్ । (39) ఈశానస్సర్వవిద్యానా మీశ్వరస్సర్వభూతా
నాంబ్రహ్మధీపతిర్బ్రహ్మణోధిపతిర్బ్రహ్మశివోమే । అస్తుసదాశివమ్ ।

(40) నమోహిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయ హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యవతయే 2
మృకాపతయే ఉమాపతయే పశుపతయే నమోనమ ।

(41) ఋతగ్ం సత్యం వరంబ్రహ్మ పురుషం కృష్ణ పింగలమ్ । ఊర్ధ్వరేతం
విరూపాక్షం విశ్వరూపాయవై నమోనమ ।

(42) సర్వవైరుద్ర స్తస్మైరుద్రాయనమో అస్తు । పురుషోవైరుద్రస్సన్మహోనమో
నమ । విశ్వం భూతం భువనం చిత్రం బహుధాజాతంజాయమానంచయత్

సర్వోహ్యేష రుద్ర స్తస్మై రుద్రాయనమో అస్తు । (43) కద్రుద్రాయప్రచేతసే
మీడుష్టమాయతవ్యసే వోచేమశస్తమగ్ంహృదే సర్వోహ్యేషరుద్ర స్తస్మైరుద్రాయ

నమో అస్తు । (44) యస్యవైకజ్జుత్యగ్ని హోత్రహవణీ భవతిప్రత్యే

వాస్యాహుతయ స్తిష్ఠన్యథో ప్రతిష్ఠిత్యై । (45) కృణుష్వపాజ ఇతిపంచ (31

పేజి) (46) అదితిర్దేవాగస్తర్వామనుష్యాః పితరోఽ సురాస్తేషాగ్ం సర్వభూతా

చా॑ మ॒తామే॑ది॒సీ మ॒హతా॑ మ॒హీసా॑వి॒త్రి గా॑య॒త్రి జగ॑త్సర్వ॒ప్రధ్వీ॑ బ॒హులా॑
వి॒శ్వభూ॑తా క॒తమా॑కాయాసా స॒త్యేత్య॑మృతేతి వసిష్ఠః ।

(47) అపో॑వా ఇదగ్ం ఫర్వ॑న్విశ్వభూతాన్యాపః ప్రాణా॑వా ఆపః పశ॑వ
ఆప్సో॑న్నమాపోమృతమాపస్సం॑ప్రాడాపో విరాడా॑వస్వరాడాపశ్చస్త్రాగ్స్యాపో
జ్యోతి॑గ్ష్వాపో యజ్ఞాగ్ష్వాపః సృత్య॑మాపస్సర్వా దే॒వతా॑ ఆపో భూర్భువస్సువ॑

రాప ఓమ్ । (48) ఆపః పునస్తు॑పృథివీం పృథి॒వీ పూ॒తాపు॑నాతుమామ్ ।
పునస్తు॑ బ్రహ్మ॑ణస్సతిర్బ్రహ్మ॑పూతా పు నాతుమామ్ । యదుచ్చి॑ష్టమభోజ్యం
యద్వా॑దుశ్చరితం మమ । సర్వం॑పునస్తుమామాపాః సతా॑చప్రతిగ్రహాగ్ స్వాహా॑ ।

(49) అగ్ని॑శ్చ మామన్య॑శ్చ మన్య॑ వతయశ్చ మన్య॑ కృతే॒భ్యః । పాపే॑భ్యో
రక్ష॑న్తామ్ యదహ్నా పాప॑మకార్షమ్ మనసా॑వాచా హస్తా॑భ్యామ్ పద్భ్యా॑ముదరేణ
శి॒క్షేన్ । అహస్త॑దవల్పుతు । యత్కి॑శ్చ దురి॒తంమయి॑ ఇదమహం మామమృతయోనా॑ ।
సత్యే॑జ్యోతిషి జుహో॑మిస్సాహా । (50) సూర్య॑శ్చ

మామన్య॑శ్చ మన్య॑వతయశ్చ మన్య॑కృతే॒భ్యః । పాపే॑భ్యో రక్ష॑న్తామ్
యద్రా॑త్రియా పాప॑మకార్షమ్ మనసా॑వాచా హస్తా॑భ్యామ్ పద్భ్యా॑ముదరేణశి॒క్షేన్
రాత్రి॑ న్దవల్పుతు । యత్కి॑శ్చ దురి॒తంమయి॑ ఇదమహం మామమృతయోనా॑
సూర్యే॑జ్యోతిషి జుహో॑మిస్సాహా ।

(51) ఓమిత్యే॑కాక్షరంబ్రహ్మ । అగ్ని॑ దే॒వతా॑ బ్రహ్మ॑ ఇత్యార్షమ్ । గాయ॑త్రంఛక్ష
సర॑మాత్మం సరూ॒పమ్ । సాయు॑జ్యం వి॒నియో॑గమ్ । (52) ఆయా॑తువరద

దేవీ[॥]తక్షరం[॥] బ్రహ్మనంమితమ్[॥] గాయత్రీం[॥] ఛస్తసాంమూతేదం[॥] బ్రహ్మజ్జపస్వమ్[॥]
 యదహో[॥]త్తురు[॥]తే పాపం[॥]తద హో[॥]త్త్వతి ముచ్యతే[॥] యద్రాత్రియా[॥]
 త్కురు[॥]తేపాపం తద్రాత్రియా[॥] త్త్వతి ముచ్యతే[॥] సర్వవర్ణేమహాదేవి[॥] సంధ్యావిద్యే
 సరస్వతి[॥] (53) ఓజో[॥]సి సహో[॥]సి బలమసి[॥] భ్రాజో[॥]సి దేవానాం[॥] ధామనామాసి[॥]
 విశ్వసుసి[॥] విశ్వాయు[॥] సర్వమసి[॥] సర్వాయు[॥] రభిభూరో[॥] గాయత్రీమాహాహ
 యామి[॥] సావిత్రి మాహాయామి[॥] సరస్వతి మాహాయామి[॥] ఛన్ద్రముషీ
 నాహాయామి[॥] శ్రియమాహాయామి[॥] గాయత్రీయా గాయత్రీఛన్దో
 విశ్వామిత్ర ఋషి సువితా దేవతాగ్నిర్ముఖం[॥] బ్రహ్మశిరో విష్ణుర్ హృదయగ్ం
 రుద్రశిఖా పృథివీయోని ప్రాణపాన వ్యానోదానసమానా సప్రాణా శ్వేతవర్ణా
 సాంఖ్యాయన సగోత్రా గాయత్రీ చతుర్విగ్ం శత్యక్షరా త్రిపదా షట్సుక్తి[॥]
 పఞ్చ శీర్షోపనయనే[॥] వినియోగం[॥] ఓంభూ[॥] ఓంభువ[॥] ఓగ్ంసువ[॥] ఓం
 మహం[॥] ఓంజన[॥] ఓంతపః[॥] ఓగ్ంస్తత్యమ్[॥] ఓం తద్ధన్వితుర్భరేణ్యం[॥]
 భర్గోదేవస్యధీమహి[॥] ధియోయోన ప్రచోదయాత్[॥] ఓమాపో జ్యోతీరసోమృతం[॥]
 బ్రహ్మభూర్బువస్సువరోమ్[॥] (54) ఉత్తమే శిఖరేజాతే భూమ్యాం పర్వతమూ
 ర్జని[॥] బ్రాహ్మణేభ్యో[॥] భ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛదేవి[॥] యథాసుఖమ్[॥] స్తోమయా
 వరదావేద మూతా ప్రచోదయన్తీవవనేద్విజాతా[॥] ఆయు పృథివ్యాం ద్రవిణం
 బ్రహ్మవర్చసం[॥] మహ్యందత్వాప్రజాతుం[॥] బ్రహ్మలోకమ్[॥] (55) ఘృణీస్సూర్య
 ఆదిత్యోనప్రభావత్యక్షరమ్[॥] మధుక్షరన్తతద్రసమ్[॥] స్తత్యంవైతద్రసమాపో జ్యోతీర

సోమ్యతం బ్రహ్మభూర్భువస్సువరోమ్ | (56) బ్రహ్మమేతుమామ్ | మధుమేతు
మామ్ | బ్రహ్మమేవ మధుమేతుమామ్ | యాస్తేసోమప్రజావర్ధోభిసోఅహమ్ |
దుష్స్వప్నహన్ దురుష్టహ | యాస్తేసోమప్రాణాగ్ స్తాంజహోమి | త్రిసువర్ణ
మయా చితం బ్రాహ్మణాయదద్యాత్ బ్రహ్మహత్యాంవా ఏతేషున్తి యే
బ్రాహ్మణాస్త్రి త్రిసువర్ణంపరన్తి | తేసోమంప్రాప్నువన్తి | ఆసహస్రాత్పశ్యంపునన్తి |
ఓమ్ | (57) బ్రహ్మమేధయా | మధుమేధయా | బ్రహ్మమేవ మధుమేధయా |
అద్యానో దేవసవితః ప్రజావధాన్వీస్సౌభగమ్ | పరాదుష్స్వప్నో యగ్ంసువ |
విశ్వోనిదేవసవితర్ దురితాన్తి పరాసువ | యదృద్రం తన్మ ఆసువ |
మధువాతోఽఋతాయతే మధుక్షరస్తిసప్తహ | మాధ్వీర్నస్సన్వోషధీ | మధునక్తము
తోషసిమధుమత్పాద్ధిన్గంరజః | మధుద్యౌరస్తనఃపితా | మధుమాన్వోవనస్పతి
ర్మధుమాగ్ం అస్తుసూర్య | మాధ్వీర్గావో భవన్తన | యశమం త్రిసువర్ణ
మయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ | భూణహత్యాహి ఏతేషున్తి యే
బ్రాహ్మణాస్త్రిసువర్ణంపరన్తి | తేసోమంప్రాప్నువన్తి | ఆసహస్రాత్పశ్యంపునన్తి | ఓమ్ |
(58) బ్రహ్మమేధవా | మధుమేధవా | బ్రహ్మమేవ మధుమేధవా |
బ్రహ్మదేవానాంపదవీ కవీనామృషీర్విప్రాణాం మహిషోమ్నూణామ్ | శ్వేనోగృధ్రా
ణాగ్ స్వధీతిర్వ నానాగ్ం సోమ పవిత్ర మత్యేతిరేభన్ | హగ్ంసశ్శుచి
షద్యసురస్తరిక్షనద్వేతావేదిపదతిధిర్దురోణసత్ | స్పష్టద్యురసద్యుతసద్యోమస
దబ్ధా గోజాఽఋతజా అద్రిజాఽఋతంబృహత్ | ఋచేత్వారుచేత్వాసమిధ్రవన్తి
సరితోనధేనా | అన్తర్ హృదామనసాపూయమానాః | ఘృతస్యధారా అభిచాకసీమి

హిరణ్యయా వేతసోమధ్య ఆసామ్ తస్మిన్స్థుపర్థో మధుకృత్కులాయాభజనా
 స్తేమధుదేవతాభ్య తస్యాసతేహరయస్సప్తతీరే స్వధాం దుహానా అమృతస్యధా
 రామ్ యశదం త్రిసుపర్థమయాచితం బ్రాహ్మణాయదద్యాత్ వీరహత్యాంవా
 ఏతేష్నుంతి యే బ్రాహ్మణాస్త్రిసుపర్థం పరన్తి తేసోమం ప్రాప్నువన్తి
 ఆసహస్రాత్సభ్యంపునన్తి | ఓమ్ (59) మేధా దేవీజుషమాణాన
 ఆగోద్విశ్వాచీభద్రా సుమనస్య మానాత్వయాజుష్టేనుదమానా దురుక్సన్న్మహద్వ
 దేమ విదధేస్తువీరా త్వయాజుష్ట ఋషిర్భవతి దేవిత్వయాబ్రహ్మ
 గతశ్రీరుతత్వయా త్వ యాజుష్టశ్చిత్రం విద్రతే వసుసానో
 జుషస్వద్రవిణోనమేధే

(60) మేధాంమ ఇన్ద్రోదదాతు మేధాం దేవీ సరస్వతీ మేధాంమే
 అశ్వినాపుభాదతాం పుష్కరస్రజా అప్సరాసుచయా మేధాగన్తర్వేషుచయ
 న్మన | దైవీం మేధా సరస్వతీ సామాం మేధా సురభిర్భవతాగ్స్వాహా

(61) ఆమాం మేధా సురభిర్విశ్వరూపా హిరణ్యవర్ణా జగతీజగన్మాసా
 ఊర్జస్వతీపయసాపిన్వమానా సామాంమేధాసుప్రతీకా జుషన్తామ్ (62)

మయిమేధాం మయిప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు మయి మేధాం
 మయిప్రజాం మయిన్ద్ర ఇన్ద్రీయం దధాతు మయిమేధాం మయి ప్రజాం
 మయిసూర్యో భ్రాజోదధాతు (63) అపైతుమృత్యు రమృతంన

ఆగన్ వైవస్వతో నో అభయం కృణోతుః పర్ణం వసస్పతేరివాభినశ్శీయతాగ్ం
రయిస్సచతాన్నశ్శ చీవతి ।

(64) పరంమృత్యో అనుపరేహి పస్తాయస్తేస్వఇతరో దేవయానాత్ । చక్షుష్మ
తేశ్యణ్వుతేతే బ్రవీమిమాన ప్రజాగ్ంరీరిషామోత వీరాన్ । (65) వ తం ప్రాణం
మనసా న్నావరభామహే ప్రజాపతిం యోభువనస్యగ్ంపా । సనోమృత్యోస్త్రాయ
తాం పాత్వగ్ం హస్తోజ్యోగ్స్తీవాజరా మశీమహి ।

(66) అముత్రభూయా దధయద్యమస్య బృహస్పతే అభిశస్తేరముఖృ
ప్రత్యోహతామశ్విసా మృత్యుమస్మాద్దేవానా మగ్నేభిషజాశచీభి । (67) హరిగ్ం
హరస్తమనుయన్తి దేవా విశ్వస్యేశానం వృషభంమతీరామ్ । బ్రహ్మస్వరూః
మనుషేద మాగ్దాయనమా వివధీర్విక్రమస్య ।

(68) శల్మీర్గ్నిమిన్దాన ఉభాలోకా సనేమహమ్ । ఉభయోర్హోకయోర్ ఋధ్వో
మృత్యుంతరామృహమ్ ।

(69) మాచీదో మృత్యో మావధీర్మామేబలం వివృహ్ మాప్రమోషీ । ప్రజా
మామేరీరిష ఆయురుగ్ర నృచక్ష సంత్యా హవిషావిధేమ । (70) మానీ
మహస్తముతమానో అర్చకం మానఉక్షన్తముతమాన ఉక్షితమ్ । మానోవధ
పితరం మోతమాతరం ప్రియామానస్తనువో రుద్రరీరిషః ।

(71) మానస్తాకేతనయే మాన ఆయుషి మానో గోమృమానో అశ్వేషురీరిష
వీరాన్మానోరుద్ర భామితో పథీర్ హవిష్మంతో నమసా విధేమతే । (72)

ప్రజాపతే నత్వదేతాన్యన్యో విశ్వజాతాని పరితాబధూవ । యత్కామాస్తే

జహృమస్తన్నో అస్తు వయగ్గ్ స్యామ పతయోరయ్యాణామ్ ।

(73) స్యస్తిదావిశస్పతి వృత్రహా విమృధోవశీ వృషేష్ట పురవీతునస్స్యస్తిదా

అభయంకర । (74) త్ర్యమ్భకంయజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్

ఉర్వారుకమివబష్టనాన్మృత్యోర్ముక్షీయమామృతాత్ । (75) యేతేనహస్రమయు

తం పాశామృత్యో మర్త్యాయహస్తవే । తాన్ యజ్ఞస్యమాయయా సర్వానవయజా

మహే । (76) మృత్యువేస్వాహా మృత్యువేస్వాహా । (77) దేవకృతప్యైవసో

వయజనమసిస్వాహా । మనుష్యకృతప్యైవసో

తృకృతప్యైవసో

అన్యకృతప్యైవసో

యద్విచనక్తంచైశ్చకృమతస్యా

జాగ్రతశ్చైవసో

తస్యా

యదో దేవశ్చకృమజిహ్వాయా గురుమనసోవా

అవామోనో అభిదుచ్చునాయతేతస్మిన్ తదేనో వసవోనిధేతనస్వాహా ।

(79) కామోకారోషీన్నమోనమ । కామోకారోషీత్కామ కరోతి నాహంకరోమి

కామః కర్తానాహంకర్తా కామఃకార్తయితా నాహంకార్తయితా ఏష తే కామకామాయ

స్వాహా ।

(80) మన్యురకార్షీన్నమోనమ. మన్యురకార్షీన్నన్యః కరోతి నాహంకరోమి
మన్యుకర్తా నాహంకర్తా మన్యుః కార్తయితా నాహం కార్తయితా ఏషతేమన్యోమన్యః
వేస్వాహా ।

(81) తిలాజ్ఞహోమి సరసాగ్ం సపిష్టాన్తర మమచితైరమస్తుస్వాహా ।
గావోహిరణ్యంధనమన్నపానగ్ంసర్వేషాగ్ం శ్రియైస్వాహా । శ్రీయంచ లక్ష్మీంచ
పుష్టించ కీర్తించాన్పణ్యతామ్ । బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ । శ్రద్ధామేధే
ప్రజాస్సందదాతుస్వాహా ।

(82) తిలా.కృష్ణా స్తిలాశ్వేతాస్తీలాసామ్యావశాన్తుగా । తిలా పునస్తుమేషాపం
యత్కి ఇన్దురితంమయిస్వాహా । చోరస్యాన్నంసవశ్రాద్ధం బ్రహ్మహంగురుత
ల్పగ । గోస్తేయగ్ంసురాపానం భూణహత్యా తిలాశావ్తిగ్ం శమయస్తుస్వాహా ।
శ్రీ శృలక్ష్మీశృ పుష్టిశృకీర్తించాన్పణ్యతామ్ । బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ ।
శ్రద్ధామేధే ప్రజ్ఞాతు జాతవేదస్సందదాతు స్వాహా । (83) వ్రాణాపానవ్యానోదానస
మానామేశుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావిప్రాప్మాభూయానగ్ం స్వాహా ।
వాఙ్మనశృక్షుశ్రోత్రజిహ్వఘ్రాణరేతో బుద్ధ్యాకూతిస్సంకల్పామే శుధ్యంతాం ।
జ్యోతిరహంవిరజావిప్రాప్మా భూయానగ్ంస్వాహా । త్వక్పర్మమాగ్ం సరుధిరమేరో
మజ్జాస్నాయవశ్ఠీనిమే శుధ్యంతాంజ్యోతిరహం విరజావిప్రాప్మాభూయానగ్ం
స్వాహా । శిరఃపాణిపాదపార్శ్వపుష్కరూదరజంఘ శిశ్నోవస్త్రపాయవోమేశుధ్యంతాం ।
జ్యోతిరహం విరజావిప్రాప్మాభూయానగ్ం స్వాహా । ఉత్తిష్ఠపురుష హరితపిఞ్గల

లోహితాక్షి దేహిదేహి దదాపయితామే శుద్ధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావి
పాప్మాభూయానగ్న్ సాప్సహా ।

(84) పృథివ్యావస్తేజో వాయురాకాశమేశుద్ధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావిపాప్మా
భూయానగ్న్ సాప్సహా । శబ్దస్పర్శరూపరసగన్తామేశుద్ధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావి
పాప్మాభూయానగ్న్ సాప్సహా । మనో వాక్యాయకర్మాణిమే శుద్ధ్యంతాం జ్యోతిరహం
విరజావిపాప్మాభూయానగ్న్ సాప్సహా । అప్యత్రైవైరహంకారైజ్యోతిరహం విరజావిపా
ప్మాభూయానగ్న్ సాప్సహా । ఆత్మామేశుద్ధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావి పాప్మాభూయా
నగ్న్ సాప్సహా । అన్తరాత్మామేశుద్ధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావిపాప్మాభూయానగ్న్
సాప్సహా । పరమాత్మామేశుద్ధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజావి పాప్మాభూయానగ్న్ సాప్సహా ।

క్షుధేస్వహా । క్షుత్ప్రిపాసాయ స్వాహా । వివీక్ష్యైస్వాహా । ఋగ్వీధానాయస్వాహా ।
కషోత్కాయస్వాహా । క్షుత్ప్రిపాసామలం జ్యేష్ఠామలత్మీ రాశయామ్యహమ్ అభూతి
మనమృద్ధిచ సర్వాన్నిర్భుదమేపాప్మానగ్న్ సాప్సహా । అన్న మయప్రాణమయ
మనోమయ విజ్ఞానమయ మానన్దమయమాత్మామే శుద్ధ్యంతాం జ్యోతిరహం
విరజావిపాప్మాభూయానగ్న్ సాప్సహా । (85) అగ్నయేస్వాహా । విశ్వేభ్యోదేవేభ్య
స్వాహా । ద్రువాయ భూమాయస్వాహా । ద్రువక్షితయే స్వాహా । అమృతక్షితయే
స్వాహా । అగ్నయే సిన్ధుకృతేస్వాహా । ధర్మాయ స్వాహా । అధర్మాయస్వాహా ।
అధ్యుస్వాహా । ఓషధివనస్పతిభ్యుస్వాహా ।

(86) రక్షోదేవజనేభ్యుస్వాహా । గృహ్యేభ్యుస్వాహా । అవసానేభ్యుస్వాహా ।

అవసానపతిభ్యస్సాహా | సర్వభూతేభ్యస్సాహా | కామాయస్సాహా | అన్తరిక్షాయ
 సాహా | యదేజితజగతియచ్ఛవేష్టతి నామోభాగోయన్నామ్నై సాహా |
 పృథివ్యైసాహా | అన్తరిక్షాయసాహా | (87) దివే సాహా | సూర్యాయసాహా |
 చంద్రమనెసాహా | నక్షత్రేభ్యస్సాహా | ఇంద్రాయ సాహా | బృహస్పతయేసాహా |
 వ్రజాపతయే సాహా | బ్రహ్మణే సాహా | స్వధాపితృభ్యస్సాహా | నమోరుద్రాయ
 పశుపతయే సాహా | (88) దేవేభ్యస్సాహా | పితృభ్యస్సాహా | భూతేభ్యోనమః |
 మనుష్యేభ్యోహరా | వ్రజాపతయే సాహా | వరమశ్నినే సాహా |
 యథాకూపశ్యంహస్సహస్రధారో అక్షితః | ఏవామే అస్తుధాన్యగ్ం
 సహస్రధారమక్షితమ్ ధనధాన్యైసాహా | యేభూతా ప్రచరన్తిదివానక్షం
 బలిమిచ్చన్తేవితుదన్య ప్రేష్ట్యా | తేభ్యోబలిం పుష్టికామోహరామి మయిపుష్టిం
 పుష్టిపతిర్దదాతు సాహా |

(89) ఓపృథివీస్సృతిభ్య సాహా | అన్తరిక్షాయసాహా | నమోరుద్రాయ పశుపతయే
 సాహా | వితుదన్య ప్రేష్ట్యా ఏకంచ |

(90) ఓం తద్బ్రహ్మ | ఓం తద్వాయు | ఓం తద్దాత్మా | ఓం
 తద్భుత్యమ్ | ఓం తద్ధర్వమ్ | ఓం తద్ధర్వోర్నమః | అన్తశ్చరతీ భూతేష్టు

గుహాయాం విశ్వమూర్తిషు | త్వంయజ్ఞస్త్వం వషట్కారస్త్వమిన్ద్ర స్వగ్ం
 రుద్రస్త్వం విష్ణుస్త్వం బ్రహ్మత్వం ప్రజాపతి | త్వం తదాప ఆపో జ్యోతీరసాఽ
 మృతం బ్రహ్మభూర్భువస్సువరోమ్ |

(91) శ్రద్ధాయాం ప్రాణే నివిష్టాఽ మృతంజహోమి | శ్రద్ధాయామపానేనివిష్టామృతం
 జహోమి | శ్రద్ధాయాం వ్యానే నివిష్టాఽ మృతంజహోమి | శ్రద్ధాయాముదానే
 నివిష్టాఽ మృతంజహోమి | శ్రద్ధాయాగ్ం సమానేనివిష్టాఽ మృతం జహోమి |
 బ్రహ్మణిమఅత్మాఽ మృతత్వాయ అమృతప్రసరణమసి | శ్రద్ధాయాం
 ప్రాణేనివిష్టాఽ మృతం జహోమి | శివోమా విశాప్రదాహాయ | ప్రాణాయస్వాహా |
 శ్రద్ధాయామపానే నివిష్టాఽ మృతంజహోమి | శివోమా విశాప్రదాహాయ |
 అపానాయస్వాహా | శ్రద్ధాయాంవ్యానే నివిష్టాఽ మృతంజహోమి |
 శివోమావిశాప్రదాహాయ | వ్యానాయ స్వాహా | శ్రద్ధాయా ముదానే నివిష్టాఽ
 మృతం జహోమి | శివోమావిశాప్రదాహాయ | ఉదానాయస్వాహా | శ్రద్ధాయాగ్ం
 సమానే నివిష్టాఽ మృతం జహోమి | శివోమావిశా ప్రదాహాయ | సమానాయ
 స్వాహా | బ్రహ్మణిమఅత్మాఽ మృతత్వాయ | అమృతాపిధానమసి |

(92) శ్రద్ధాయాం ప్రాణే నివిశ్యాఽ మృతగ్ం హతమ్ | ప్రాణమన్నేనాప్యాయస్వ |
 శ్రద్ధాయా మపానివిశ్యాఽ మృతగ్ం హతమ్ | అపానమన్నే నాప్యాయస్వ |
 శ్రద్ధాయాం వ్యానే నివిశ్యాఽ మృతగ్ం హతమ్ | వ్యానమన్నేనాప్యాయస్వ |
 శ్రద్ధాయాముదానే నివిశ్యాఽ మృతగ్ం హతమ్ | ఉదానమన్నే నాప్యాయస్వ |
 శ్రద్ధాయాగ్ం సమానే నివిశ్యాఽ మృతగ్ం హతమ్ | సమాన మన్నే నాప్యాయస్వ |

(93) అజ్ఞానమాత్ర పురుషోఽజ్ఞానం సమాశ్రితః । ఈశ స్సర్వస్య జగతః ।
ప్రభుస్వీణాతి విశ్వభుక్ ।

(94) వాఙ్మతస్త్వమ్ । ససోప్రాణ । అత్యేశ్వరత్వమ్ । కర్ణయోశ్శ్రోత్రమ్ ।
బాహువోర్చలమ్ । క్షురువోఽఙ్గ । అరిష్టైవిశ్వావ్యంగాని తనూ తనువామేనమా ।
నమస్తే అస్తుమాహి గంసీ ।

(95) వయస్సుపర్ణ ఉపసేదురిష్టం ప్రియమేధా ఋషయోనాథమానా ।
అపధ్వాస్త మూర్ధ్ధహిస్తూర్ధ్ధి చక్షుర్ముగ్ధస్మాన్నిధయేఽవబద్ధాన్ ।

(96) ప్రాణానాం గ్రన్థిరసిరుద్రోమా విశాంతక । తేనాన్నేనాప్యాయుస్స

(97) నమోరుద్రాయ విష్ణవే పృథ్వీర్మేప్రాహి ।

(98) త్వమగ్నేద్యుభిస్త్వమాశుశుక్షణి స్త్వమద్భుస్త్వ మశ్మనస్పరి । త్వంవనేభ్య
ష్త్వమోషధీభ్యస్త్వంస్త్వణాంస్త్వపతేజాయసేశుచి । (99) శివేనమేనంతిష్ఠస్వ ।
స్యోనేనమేనంతిష్ఠస్వ సుభూతేనమేనంతిష్ఠస్వ । అక్షూవర్చసేనమేనంతిష్ఠస్వ ।
యజ్ఞస్యర్ధి మనునంతిష్ఠస్యోపతే యజ్ఞనమ్ ఉపతేనమ్ ఉపతేనమ్ ।

(100) సత్యంపరం పరగ్ం సత్యగ్ం సత్యేన నమవగ్ధాల్లౌకాచ్ఛవన్తే కదాచన
సతాగ్ంహిసత్యం తస్మాద్ధృత్యే రమన్తే తప్తఇతి తపోనానశనాత్పరంయద్విపరం
తప్తస్తద్ధుర్ధ్వం తద్దురాధర్షం తస్మాత్తపసిరమన్తే దమృతినియతం బ్రహ్మచారి
ణస్తస్మాద్దమేరమన్తే శమృత్యరణ్యమునయస్తస్మాచ్ఛమేరమన్తే దానమితి సర్వాణి

భూతానిప్రశగ్ంసన్తి దానాన్నాతిదుష్కరం తస్మాద్దానేరమన్తే ధర్మశ్చిత్తాన్తన
 ర్వమిదంపరిగృహీతం ధర్మాన్నాతి దుష్కరం తస్మాద్ధర్మే రమన్తే ప్రజనశ్చిత్తభూ
 యాగ్ంస్తస్మాద్భూయిష్ఠా ప్రజాయన్తేతస్మాద్భూయిష్ఠా ప్రజనసే రమన్తే
 గ్నయశ్చిత్తాహ తస్మాద్గ్నయఅధాతవ్యాగ్నిహోత్ర మిత్యాహ తస్మాద్గ్నిహోత్రే
 రమన్తే, యజ్ఞశ్చిత్త యజ్ఞోహిదేవా స్తస్మాద్వజ్జేరమన్తే, మానసమితీ విద్వాగ్ంసస్త
 స్మాద్విద్వాగ్ం సేవమనసేరమన్తే న్యాసశ్చిత్త బ్రహ్మబ్రహ్మహి పర పరోహి
 బ్రహ్మ తానివా ఏతాన్యవరాణి పరాగ్ంసి న్యాసఏవాత్య రేచయద్యఏవం
 కేదేత్యప్రనిషత్.

101) ప్రాజాపత్యో హరుణి సుప్తర్థే యప్రజాపతిం పితరముపసనార
 ంభగవన్త పరమంవదన్తితి తస్మైప్రావాచ సత్యేన వాయు రావాతి సత్యేనాద్రిత్యో
 చతే దివి సత్యంవాచ ప్రతిష్ఠా సత్యేనర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్సత్యం
 రమం వదన్తి తపసా దేవా దేవతా మగ్ర ఆయన్తపసర్షయస్సువరస్వ
 స్తపసా సపత్యాప్రణుదామారాతిస్తపసి సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాత్తప. పరమం
 వన్తి దమేనదాన్తా. క్తిప్రశమవధూన్వన్తి దమేన బ్రహ్మచారిణ స్సువరగచ్ఛప్తమో
 తానాం దురాధర్షం దమేనర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దమ. పరమం వదన్తి
 స శాన్తాశ్చివమాచరన్తి శమేన నాకం మునయ్యోఽన్వవిష్టశ్చ మోక్షూతానాం
 రాధర్షశ్చమే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాచ్ఛమ. పరమంవదన్తి దానం
 జ్ఞానాం పరూధం దక్షిణాలోకే దాతారగ్ం సర్వభూతా న్యుపజీవన్తి

దానేనారాత్తిరపానుదస్తదానేనద్విషన్తోమిత్రా భవన్తి దానేనరవంప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దా
 నం పరమం వదన్తి ధర్మో విశ్వస్య జగత ప్రతిష్ఠాలోకేధర్మిష్ఠం ప్రజాఉపసర్పన్తి
 ధర్మేణ పాపమపనుదతి ధర్మే సర్వప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దర్శం పరమంవదన్తి
 ప్రజననంవై ప్రతిష్ఠా లోకేస్సాధు ప్రజాయా స్తన్తుంతన్వాన. పితృణామన్వణో
 భవతి తదేవతస్య అన్యేణంతస్మాత్ప్ర జననం పరమం వదన్తి స్తుగ్నయోవై
 త్రయోవిద్యా దేవయాన. పస్తాగార్హపత్యముక్కుధివీరధన్వర మన్వాహార్యవచనం
 యజురన్తరిక్షం వామదేవ్యమాహవనీయస్సామ సువర్గలోకో బ్రహ్మత్సా
 దగ్నిన్పరమంవదన్తి హోత్రగ్ం సాయంప్రాతర్ గృహణాం నిష్క్రమిన్స్విష్ట
 గ్ం సుహృతం యజ్ఞక్రతూనాం ప్రాయణగ్ం సువర్గస్య లోకస్య
 జ్యోతిస్తస్మాదగ్నిహోత్రం పరమంవదన్తి యజ్ఞాతి యజ్ఞైసహి దేవాదివంగతాయ
 జ్ఞైనా సురానపానుదన్త యజ్ఞేన ద్విషన్తో మిత్రాభవన్తి యజ్ఞేనరవం ప్రతిష్ఠితం
 తస్మాద్విజ్ఞం పరమంవదన్తి మానసంవైప్రాజాపత్యం పవిత్రం మానసేన మనసా
 సాధు పశ్యతి మానసా ఋషయ ప్రజా అస్పజన్త మానసే సర్వం ప్రతిష్ఠితం
 తస్మాద్మానసం పరమంవదన్తి న్యాస ఇత్యా హుమనీషిణో బ్రహ్మణం
 బ్రహ్మవిశ్వ కతమస్మయముప్రజాపతిసంవద్ధురశి సంవత్సరోఽ సాహ
 రిత్యో యప్రష ఆదిత్యే పురుషస్సపరమేష్ఠీ బ్రహ్మత్మా యాభిరాదిత్యస్తపతి
 రశ్మిభిస్తాభి పక్ష్యో వర్షత పక్ష్యేనావధివనస్సతయ ప్రజాయన్తషధివనస్సతి
 భిరన్వంభన్త త్యనేనప్రాణా ప్రాణైర్బలం బలేన తపస్తపసా శద్రాశ్రద్ధయా

ఓధా మేధయా మనీషా మనీషయా మనో మనసా శాన్తి శాన్త్యాచిత్రంచిత్రేన
 ప్రితిగ్గ్ స్మృత్యాస్మారగ్గ్ స్మారేణ విజ్ఞానం విజ్ఞానేనాత్మానం వేదయతి
 స్మృదన్నం దధన్న్వైత్యేతానీ దధాత్యన్నాత్మాణాభవన్తి భూతానాం
 పాణైర్మనో మనసశ్చ విజ్ఞానం విజ్ఞానాదానన్దో బ్రహ్మయోనిస్సనా ఏష పురుషః
 ఇహ పశ్చత్తాయేన సర్వమిదం ప్రాతం వృద్ధివీచాన్తరిక్షంచ ద్యాశ్చ
 శశ్చావాన్తరదిశాశ్చనై సర్వమిదం జగద్గుణభూతగ్ం సభవం జిజ్ఞాసక్ష్మైష్టము
 జా రయిష్టాశ్రద్ధానత్యో మహస్వాన్తపసో వరిష్టాజ్ఞాత్వా తమేవం మనసా
 బౌదాచభూయోనమృత్యుముప యాహి విద్వాన్తస్మాన్వాసమేషాం తపసామతిరి
 మాహూర్వసురణ్యోవిభూరసి ప్రాణేత్వమసి సన్తాతా బ్రహ్మాన్త్యమసి విశ్వద్ధ
 జ్జోదాన్త్య మస్యగ్నిరసి వర్చో దాన్త్యమసి సూర్యస్యద్యుమ్నో దాన్త్యమసి
 వ్యుమస ఉపయామగృహీతోసి బ్రహ్మణేత్వా మహస్ ఓమిత్యాత్మానం
 ముంజీతైతద్వేమహోపనిషదం దేవానాంగుహ్యం యఏవం వేదో బ్రహ్మణో
 విహిమానమాప్నోతి తస్మాద్బ్రహ్మణో మహిమాన మిత్యుపనిషత్ /

102) తప్తైవం విదుషోయజ్ఞస్యాత్మా యజమానశ్రద్ధాపత్నీ శరీర మిథ్యముర్
 దిర్లోమాని బర్హిర్వేదశ్శిఖా హృదీయం యూపః కామ ఆజ్యం మన్యు
 శున్తపోఽగ్నిర్దమశ్శమయితా దక్షిణావాగ్ధోతాప్రాణ ఉద్ధాతా చక్షురధ్వర్యుర్మనో
 హ్యోత్రోత్రమగ్నిద్యావర్దియతేసాదీక్షాయదశ్నోతి తద్దవిర్బత్పిబతి తదన్య
 మపానంయ ద్రమతే తదుపసద్ యద్గుంచరత్యుపవిశత్యత్తిష్ఠతేచ సప్రవర్గ్య

యన్ముఖం తదాహవనీయోయావ్యాహృతి రాహుతిర్యదస్య విజ్ఞానంతజ్ఞహోతిః
 ద్నాయం ప్రాతరతితధమిధం యత్రాతర్మ ధ్యవైనగ్ం సాయంచతాని సవన
 యే అహోరాత్రే తే దర్శ శ పూర్ణమాసా²యేర్థమాసాశ్చ తే చాతుర్మాస్యానియబ్దు
 వస్తేపశుబద్ధాయేసంవధ్నరాశ్చ పరివధ్నరాశ్చ తేఽ హర్గణాస్సర్వవేదసం
 ఏతధ్నత్రం యన్మరణం తదవభుధ ఏతధ్వైజరామర్యమగ్నిహోత్రగ్ం స్ర
 యఏవం విద్వానుదగయనే ప్రమీయతే దేవాసామేవ మహిమానంగతాన్ దిత్య
 సాయుజ్యం గచ్ఛత్యఽ ధయోదక్షిణే ప్రమీయతే పితృణామేవ మహిమానంగత
 చక్ష్రమసస్సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోత్యేతావై సూర్యాచక్ష్ర మసోర్మహిమా
 బ్రాహ్మణో విద్వానభిజయతి తస్మాద్బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి తస్మా
 బ్మణో మహిమానమ్ ।

సహనావవతు వహ్నే ఓం శాన్తిశాన్తిశాన్తి

హరిః ఓమ్ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ఇతి నారాయణమ్ సమాప్తమ్

హిరణ్యగర్భ సూక్తము

1 హిరణ్య గర్భస్సమవర్తతాగ్రే ।

భూతస్యజాతం పతిరేక ఆసీత్ ।

సదాదార పృథివీం ద్యౌముతే మాం ।

కస్మైదేవాయహవిషా విధేమ॥

2 య ప్రాణతో నిమిషతో మహిత్యైక ।

ఇద్రాజాజగతో బభూవ ।

యఈ శే అన్యద్విదశ్చతుష్పథ ।

కస్మైదేవాయ హవిషావిధేమ ॥

3 య ఆత్మదాబలదాయస్య విశ్వక్షపాసతే ।

ప్రశిషం యన్యదేవా ।

యన్యఛాయాఽ మృత యన్యమృత్యుః॥

కస్మైదేవాయహవిషావిధేమ ॥

4 యన్యయమేహిమనన్తో మహిత్వా

యన్యసముద్రగ్ం తసయాసహహుః॥

యన్యమాః ప్రదిశోయన్య బాహుః॥

కస్మైదేవాయహవిషావిధేమ॥

- 5 యంక్రందసీ అవసాతస్తభానే
అబ్యైత్తే తాం మనసా రేజమాన్|
యత్రాధి సూర ఉదితావ్యేతి
కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ||
- 6 యేనద్యౌరుగ్రా పృథివీచ దృఢీ|
ఏనసువ స్తభితం ఏననాక|
యోఅనర్తిత్తే రజసో విమాన |
కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ||
- 7 ఆపోయ యన్మహతీ ర్విశ్వమాయం
దక్షందదానా జనయన్తీ రగ్నిమ్|
తతోదేవానాం నిరవర్తతా సురేకః|
కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ|
- 8 యశ్చిదాపో మహినా పర్యవశ్యత్|
దక్షం దధానా జనయన్తీ రగ్నిం
యోదేవేష్యధి దేవ ఏక ఆసీత్|
కస్మై దే వాయ హవిషావిధేమ||

కృణుష్వపాజ పంచకము

- 1 కృణుష్వ పాజ ప్రసీతిం నప్పధీం
 యాహి రా జేవా మవాగ్ం ఇభేన
 తృష్టి మనుప్రసీతం ద్యూణానో
 Z స్తాZ సి విధ్య రక్షనస్త పిష్టైః॥
- 2 తవ భ్రమాస ఆశుయా పతం
 త్యను స్మృశద్భవ తాశోశుచానః
 తపూగ్ం వ్యగ్నే జుహ్వా పతంగా
 ననందితో విస్సజ విష్వగుల్కా
- 3 ప్రతి స్పశో విస్సజతూర్ణితమో
 భవాపాయు ర్విశో అస్వాఅధబ్జ
 యోనో దూరే అఘశగ్ం సో
 యో అంత్యగ్నే మాకిష్టేవ్యధిరా దధర్షితే॥
- 4 ఉదగ్నే తిష్ఠప్రత్యాతనుష్వ
 న్యమిత్రాగ్ం ఓషతాత్తిన్మహేతే
 యోనో అరాతిగ్ం సమిధానచక్రే
 సీచాతం ధక్యతనంనశుష్కం॥

5 ఊర్ధ్వో భవ ప్రతి విధ్యాధ్యస్మ

దావిష్కృణుష్వ దైవ్యాన్యగేష

అవస్థీరాతనుహియాతుజానాం

జామిమజామింప్రమృణీహి శత్రూన్॥

